

GA-104

РУДОЛФ ЦАЙНЕР

АПОКАЛИПСИСА

Н А

Й О А Н А

13 лекции изнесени в Нюрнберг през 1908 г.

превод от немски: ДИМО ДАСКАЛОВ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

СТР.

1. ВСТЪПИТЕЛНА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг, 17 Юни 1908 г.4
Антропософията, Евангелието и бъдещото развитие на човечеството. Митологиите и предрелигиозното състояние на човечеството. Степени на човешкото съзнание и Аз Съм. Същност на древното посвещение.
2. ПЪРВА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг 18 Юни 1908 г.20
Духът на Апокалипсиса и неговата обща характеристика. Какво настъпва в хода на посвещението и как се отнася то към Апокалипсиса.
3. ВТОРА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг 19 Юни 1908.33
Подробности относно посвещението чрез укрепване на мисловните сили (предхристиянската епоха), чрез укрепване на чувствените сили (християнската епоха) и чрез укрепване на волята при розенкройцерското обучение. Символично представяне на специфично-християнското и на християнско-розенкройцерското посвещение.
4. ТРЕТА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг 20 Юни 1908 г.45
Какво представлява човекът и каква е неговата мисия днес? Постепенното израстване в имажинативното, инспиративното и интуитивното познание. Вътрешният ход на седемте следатлантски епохи е отразен в 7-те печата, 7-те тръби и 7-те чаши на гнева. 7-те църкви като представители на 7-те следатлантски културни епохи, към всяка от тях Йоан отправя послание, в което той казва какво трябва да остане от предишната епоха и какво да бъде променено.
5. ЧЕТВЪРТА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг 21 Юни 1908 г.60
Скритите душевни последици от 7-те следатлантски култури ще се проявят през 7-те бъдещи епохи. Книгата записана в човешките души, съдържаща приносите на всяка една от културните епохи. Всичко, което не може да влезе в областта на безсмъртието и отпада, е представено с помощта на коня: Символа на интелигентността. Призивът Аз Съм облечени в бели

дрехи. Преобразяване на Слънцето и Луната; одухотворяване на човечеството.

6. ПЕТА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг 22 Юни 1908 г.72

Четири планетарни състояния на нашата Земя. Апокалипсиса показва, как чрез християнското посвещение и чрез проявяването на душевните заложби от миналите прераждания се стига до изучаване на бъдещето. Едва през средата на Земяното развитие, човекът за първи път става човек. Другите Същества, които вече са минали през своята човешка степен и могат да направляват неговото развитие, са представени под образа на 24-те старци. Изостаналите в сравнение с тях същества дават зародишите на минералното, растителното и човешкото царство. Стъкленото море показва първоначалната форма на минералното царство. Едва сега авторът на Апокалипсиса се обръща към бъдещите еволюционни степени.

7. ШЕСТА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг 23 Юни 1908 г.83

С първичната мъглявина, за която говори окултизмът, са свързани 24 категории Същества, които вече са минали през своята човешка степен. Яхве е един от 7-те Елохими: Висшите същества, които се отделят заедно със слънцето, Яхве остава свързан със земята. В първоначално духовната човешка форма започват да се натрупват материалните части. Древните атланци: човешки същества с коренно различен душевен живот. Едва след сгъстяването на водата и настъпването на потопа, човекът се обръща към себе си с името Аз. Преди това той беше приютен в Груповата Душа; сега човекът се научава да чувства бога в себе си; Яхве ръководителят на Аза. Първото зазоряване на индивидуалността. Себесъзнанието идва за сметка на помрачения поглед в духовния свят. През 4-та културна епоха една нова сила пронизва цялата Земя, чиято аура рязко се променя, след като в нея потече кръвта от раните на Спасителя.

8. СЕДМА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг 24 Юни 1908 г.6

Бъдещето като метаморфоза на миналото: предишното сумрачно ясновидство ще прерасне в ясно себесъзнание. Благодарение на Христос, човекът е предпазен от потъване в бездната. Днес човекът е изправен пред едно важно решение и в известен смисъл той вече е в бездната; ако не предприеме нещо, личността ще загине и няма да се издигне в духовните светове. Човечеството ще се устреми нагоре дотолкова, доколкото човекът постигне разбиране за Христовия Импулс и го превърне в свой собствен импулс. Постепенно в пропастта ще попаднат онези, чийто Аз е по беден от егоизма. Те ще поставят началото на животинско-подобната, на злата раса: След отварянето на печатите лицето на човека ще изразява това, което той носи в сърцето си. Ние разглеждаме миналото като една велика школа на любовта, чрез която търсещият човек минава по пътя си към

Христос, истинският носител на светлината. Събирателният образ на Ной и духовният Адам. При всяко отваряне на първите 4-ри печата, се появява конят 7 символът на човешката интелигентност. При отварянето на 5-я печат, в бели дрехи се появяват онези, които са определени да одухотворят Земята, понеже единствено те са разбрали мисията на Земята. През Шестата културна епоха ще се появи полюсът, който е противоположен на интелигентността: Братски общности от всички нации в смисъла на църквата от Филадельфия.

9. ОСМА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг, 25 Юни 1908 г.19

Егоизмът като причина за войната всички против всички. Двете страни на Аза. Азът се превръща в изкусител, ако не успее да намери пътя към любовта. Азът като висш символ на човека. Двуострият меч, излизаш от устата, като символ на азовото съзнание. Манихейският принцип: Злото като възможност за постигане на доброто. След войната на всички срещу всички, посветеният може да вижда н астралния свят постиженията и недостатъците на 7-те културни епохи. Окултното значение на 7-те тръби. В небесното царство прозвучават мислите. През 7-та епоха небесното царство слиза до областта на физическия свят, като астралното царство слиза през Шестата епоха. Земята се преобразява в едно астрално небесно тяло; материалната планета ще бъде отхвърлена заедно със съществата, които не са в състояние да еволюират. Отхвърлянето на материята е представено чрез изливането на 7-те чаши на гнева. Евангелският завет на любовта е най-висшата ценност, която може да бъде приета от човека и то не само чрез разума, а в най-дълбоката му вътрешна същност: Ето защо тази книга трябва да бъде погълната. В лицето на двете колони, Марсовите и Меркуриевите сили символизируют наследството от миналото; сега те са пронизани от силата на любовта.

10. ДЕВЕТА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг, 25 Юни 1908 г.32

След прозвучаването на 7-те тръби възниква една астрална Земя заедно със Съществата, които и принадлежат. Несъзнателната работа на Аза върху астралното, етерното и физическото тяло Постепенно се стига доизграждането на себесъзнателния Аз, който се откъсва от груповата душевност и с помощта на Христос получава възможността за постигане на пълна индивидуалност. Начални стадии на развитието на Духа-Себе. С прозвучаването на 7-та тръба човекът ще се освободи от физическата материя и като етерно същество ще навлезе в астралната Земя. Поглед върху първия Адам. Адам като син на Земята. Христовото присъствие в лицето на последния Адам. Приемайки Христос в себе си, днешният човек подготвя следващото планетарно въплъщение на нашата Земя: Бъдещият Юпитер. Тялото като храм на азовите сили. Само ако то претърпи

правилно развитие, Бъдещият Юпитер ще получи своята подобаваща форма. В рамките на сегашното духовно състояние на Земята се намесват сили на миналото. Илия и Мойсей като духовни представители на това, което виждаме в образа на двете колони. След като човекът одухотвори себе си и след като Земята напредне в своето развитие, той ще бъде достатъчно зрял, за да се съедини отново със силите на Слънцето. Преодолявайки Луната, човекът се свързва със Слънцето: Ето какво представлява образът на жената, която е стъпила на луната и носи слънцето в себе си. Човечеството, което не приема Христовия Принцип ще се обособи на един вид "успоредна" планета: Там ще са налице 4-те типа групови души в техния животински облик и още три други. Това, което остава "в плът" на успоредната Земя, е представено чрез звяра със 7-те глави. Окултизмът обозначава етерните възможности на човека като "глава", а физически осъзнатите части на етерно то тяло като "рога".

11. ДЕСЕТА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг, 27 Юни 1908 г.43

Големите периоди в мировото развитие протичат според определени числови отношения: ролята на числото 7. Седемте планитарни изпълнения на Земята съвпадат с определени степени на човешкото съзнание. Метаморфоза на 4-те досегашни степени в следващите три: съзнателно-образно или имагинативно съзнание Юпитер. Инспиративно съзнание: Душата остава индивидуална, но въпреки това прониква във всички предмети и същества. Всяка от тези степени има 7 "степени на живот", които съвпадат със 7-те царства. Строго погледнато, човекът може да разбере само минералното царство. На Бъдещия Юпитер той все още ще носи нещо от характера на Земните царства, докато на Венера и Вулкан понятието "царство" ще престане да бъде валидно. Какво означават низшият и висшият Девакан. От мисловната схема към живите образи в астралния свят. Раси и културни епохи. Ние живеем в петата епоха; шестата епоха е загатната в апокалипсиса със 7-те печата, а седмата епоха със 7-те тръби; после физическият свят преминава в астрално състояние. За да се постигне индивидуалното съзнание, човекът трябва да премине през 4-ри животински Групови Души, като "рогата" съответствуват на етерното тяло. След като Азовият човек приеме Христовия Принцип, той вече няма да образува животински глави. Напредвайки в своето развитие, човекът се явява облечен в бели дрехи. 7-те глави и 9-те рога, останали от Атлантската епоха, ще изчезнат.

12. ЕДИНАДЕСЕТА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг, 29 Юни 1908 г.62

След времето, обозначено с "тръбите", Земята започва да се одухотворява. Поглед към "състоянията на формата" и "числото на развитието". За нас е в сила числото 344. В подготовка на бъдещето, чието число ще бъде 666.

Епохата на 7-те тръби ще бъде преживяна от хора, които са навлезли дълбоко в злото. И в далечно бъдеще, когато в сила ще бъде не 466, а 666, те вече няма да са в състояние да превърнат злото в добро. Сорат: противникът на Христовия Принцип. Злоупотребата с духовните сили и черната магия като отличителни белези на двурогия звяр. Вавилон като символ на втвърдената материя. От друга страна са онези, които са успели да се свържат с Принципа на Агнето и подготвят бъдещите очертания на онова, което ще възникне на Юпитер: Новият Йерусалим. Според християнско-розенкройцерския езотеризъм двурогия звяр, Драконът, ще бъде победен от Михаил, Геният на Слънцето.

13. ДВНАДЕСЕТА ЛЕКЦИЯ. Нюрнберг, 30 Юни 1908 г. 77

Свободата и Любовта са постижими за човека единствено чрез попадане то му в бездната на злото. Сорат води началото си от други периоди на мировата еволюция и си служи с онези хора, които остават прекалено свързани с материята. Те ще се превърнат във войнството на Сорат. Какво означават за Йоан понятията "първа" и "втора" смърт? На Бъдещия Юпитер ясновиждащият човек ще живее в други морални отношения. Преобразеното от Аза астрално тяло ще оказва въздействие върху етерното тяло: Това може да стане само с помощта на Христовото Същество. Едва по-късно човекът ще може да преобрази физическото тяло с помощта на Отец. Отхвърлянето на последното физическо тяло е обозначено в Апокалипсиса като "първа смърт". Отсега нататък хората ще живеят на одухотворената Земя благодарение на силите, които чрез Христос възникват в етерното тяло. Хората ще живеят в съзвучие с Христовия Принцип. Етерното тяло на онези, които са прекалено свързани с физическото тяло, живее в дисхармония. В хода на по-нататъшното одухотворяване на Земята етерното тяло ще престане да съществува. Хората, които са приели Христос в себе си, ще съумеят да отхвърлят етерното тяло без никакви усилия; другите ще изживеят този процес като една "втора смърт". Част от хората ще очертаят още на Земята насоките на Юпитеровото развитие. Друга част от тях ще игнорират силите, които биха могли да получат от Юпитер. Обаче все още ще бъде възможно тяхното спасение. Окончателното разделяне ще настъпи на Венера. Подвеждащата интелигентност и защо числото на звяра е число на човека. Духовните закономерности на новия Йерусалим са представени под образа на куба в последната картина.

ДУХОВНАТА НАУКА, ЕВАНГЕЛИЕ БЪДЕЩЕТО НА ЧОВЕЧЕСТВОТО

ВСТЪПИТЕЛНА ЛЕКЦИЯ

През есента на настоящата година Нюрнберг ще може да отпразнува една забележителна годишнина. Защото през 1908 година този град прие между своите стени един от най-великите немски духове, един от онези немски духове, за които разбира се днес не се говори особено много и съчиненията на които днес още по-малко се разбират, който обаче ще има много голямо значение за бъдещето на духовния живот на човечеството, когато някога бъде правилно разбран. Без съмнение той трудно може да бъде разбран и затова ще мине известно време, докато хората отново ще го разберат. През 1808 година Хегел стана директор на гимназията в Нюрнберг.

Хегел е направил едно изказване, което може би именно днес ще трябва да поставим начело на нашите съзерцания. Той е казал: "С образа на Христос, с неговия исторически и външен образ е свързана най-дълбоката мисъл. И величието на християнската религия се състои в това, че всяка степен на човешкото съзнание може да я разбере в нейната външна и историческа страна, но същевременно тя може да даде повод за най-задълбочена работа на духовния живот, за най-дълбокото проникване в тайните на живота. Християнската религия е разбираема за всяка степен на образованието и същевременно тя е един призив към най-дълбоката мъдрост."

Това са думите на немския философ Хегел. Че християнската религия, че благовестието на Евангелието е разбираема за всяка степен на човешкото съзнание, това е подържала една епоха, която отстои на хиляди години далече в миналото. Че тя призовава към най-дълбоката мисъл към най-дълбокото проникване в учението за Мъдростта на човечеството, да покаже това ще бъде една от задачите на Антропософското духовно течение, на Духовната Наука, когато тя бъде разбрана в нейния истински смисъл, в нейните най-вътрешни импулси и ще стане господар на човешкия живот. Днешното съзерцание би било криво разбрано, ако си помислим, че Антропософията или Духовната Наука е в някакво отношение една нова религия, че тя иска да иска да постави едно ново вероизповедание на мястото на старото. За да не бъдем криво разбрани, бих ме могли даже да кажем: Когато Антропософията ще бъде някога правилно разбрана, тогава хората ще бъдат наясно, че Антропософията като такава е наистина най-здравата, най-сигурната опора на религиозния живот, че тя самата, обаче, не е никаква религия, че за това тя не иска да противоречи някога на никаква религия. Но съвсем друго нещо е, че тя може да бъде един инструмент за изясняването и разбирането на най-дълбоките мъдрости и истини и на най-

жизнеобилните тайни на религията. Може би на някой от Вас ще се стори като твърде отдалечено, когато днес, за да опишем връзката на Антропософията с документите на тази или онази религия /а днес ние ще занимаваме с документите на Християнството/, ще направим следното сравнение: отношението на Антропософията към религиозните документи е същото, каквото е това на математиката към документите, които в течение на развитието на човечеството са се появили като учебници или книги по математика. Така ние имаме една стара книга, която познават са познатите с математиката историци: Геометрията на Евклид.

Тази книга съдържа за първи път в достъпна за обучението форма онова от математиката и геометрията, което днес и децата изучават в училищата. Но колко малко от тези деца имат съзнанието, че всичко това, което те изучават относно успоредните линии, относно триъгълника, ъглите и т.н., се намира в онази стара книга, че в тази книга то бе за първи път подарено на човечеството! С право в детето бива събуджано съзнанието, че човек може да прозре тези неща опирайки се на собствените си сили, че когато човешкият ум, поставя в движение своите сили и ги прилага към формите на пространството, той е в състояние да разбере законите на тези форми, без да се позовава вече на онази стара книга. Обаче онзи, който не е знаел нищо за тази книга, и е усвоил учението на математиката и геометрията, такъв човек, когато се запознае с тази книга, ще знае да я почита и разбира най-правилно, ще знае да цени това, което е дал на човечеството онзи, който за първи път е дарил човечеството с тази книга. Така бихме могли да охарактеризираме и отношението на Духовната Наука към религиозните документи. Източници на Антропософията, на Духовната Наука са такива, че Антропософията няма нужда да се позовава на никакви документи на някакво предание, когато тя бъде правилно разбрана в нейния истински смисъл и импулс. Така както другите науки доставят на човечеството познанието на заобикалящия сетивен свят благодарение на това, че човек употребява свободно своите сили, така и намиращите се по-дълбоко в човешката душа и отначало спящи свръхсетивни сили и способности ни доставят познанието на онова, което се намира зад всичко видимо под свръхсетивната, под невидимата форма. Също както, употребявайки своите сетивни органи, човекът е в състояние да възприема това, което се предлага на външните сетива; както той е в състояние да свързва възприемането с помощта на своя ум, така също прилагайки методите които Духовната Наука му доставя, той е в състояние да вижда зад кулисите на сетивното съществуване. Така той е в състояние да вижда там, където се намират духовните причини, където тъкат и работят съществата, които сетивното око не вижда, но ги вижда свръхсетивното,

които сетивното ухо не чува, но ги чува свръхсетивното. Така източникът, независимият, свободен източник на духовно знание е открит за свободното прилагане на човешките сили и способности, въпреки че у болшинството от хората на днешното човечество то още дремят като свръхсетивни сили, както източникът на външното знание е предоставен на свободното прилагане на насочените към сетивния свят сили. Обаче след това, когато човек е овладял по някакъв начин познанията, които го въвеждат в свръхсетивното, намиращо се зад сетивното, когато той добива за него едно знание подобно на това, което добива външно за външните неща и процеси, тогава въоръжен с това свръх сетивно знание той може да пристъпи към преданието, към книгите и документите, чрез които в течение на развитието са били предадени на човечеството познания за свръхсетивната област, също както съвременният математик пристъпва Геометрията на Евклид. И тогава той ги проверява от същото гледище, от което съвременният математик проверява Геометрията на Евклид. Тогава той може да оцени и признае тези документи според тяхната истинска стойност. А онези, които върви по този път, който въоръжен действително с познанията на свръхсетивния свят пристъпва към тези документи на християнското благовестие, за него тези документи никак не изгубват от тяхната стойност; напротив те му се явяват в много по-голям блясък отколкото на обикновено вярващите; те показват, че съдържат най-дълбоки мъдрости, по-дълбоки отколкото човек е можел да предчувствува по-рано, преди да е добил Антропософско знание.

Но за да добием едно правилно отношение във връзка с отношението на Антропософията към религиозните документи, ние трябва да си изясним още един въпрос. Нека се запитаме: Кой разбира най-добре геометрията на Евклид, този, който може да привежда буквално думите на книгата и, без предварително да е проникнал в духа на геометрията, иска да разкрие съдържанието на книгата, или този, който първо разбира геометрията и затова знае да се ориентира в геометрията на споменатата книга? Да си представим един човек, който е само филолог и се залавя да тълкува Геометрията на Евклид, един такъв човек, който не разбира нищо от геометрия. Колко неправилни неща ще се получат, когато той иска да разкрие смисъла на книгата! Така са сторили мнозина с религиозните документи, даже и такива, които би трябвало да бъдат призвани да проучат техния истински смисъл. Те са пристъпили към тези документи, без предварително и независимо от тях да знаят нещо за това, което се отнася за свръхсетивния свят. Така днес ние имаме грижливо съчинени разяснения на религиозните документи, авторите на които са призовали на помощ всичко, което историята на миналите времена може да даде например, как са се родили тези документи; обаче тези разяснения

приличат точно на разясненията върху геометрията на Евклид, направени от един математик. Трябва да запомним, че религията е нещо, което може да се добие само тогава, когато можем да я разглеждаме с помощта на познанията, получени чрез антропософски път, въпреки че Антропософията може да бъде само един инструмент на религиозния живот, а никога една религия. Религията може да бъде най-добре охарактеризирана чрез съдържанието на човешкото сърце, на човешкото чувство, на онази съвкупност от усещания и чувства, чрез които човек изпраща нагоре към свръхсетивните същества и сили най-доброто, което той храни като възприемчивост в своята душа. Характерът на религията на един човек зависи от пламъка на това съдържание на чувството, от силата на усещанията, от вида на тези чувства, така както от топлия пулс на сърцето в нашите гърди, от чувството за красотата зависи, как един човек стои пред една художествена картина. Без съмнение, съдържание на религиозния живот е това, което ние наричаме духовният, свръхсетивният свят. Но също както естетическото и художествено чувство не е все едно с това, което наричаме духовно схващане на вътрешните закони на изкуството, въпреки че духовното схващане на тези закони ще повиши разбирането на изкуството -, така също онази Мъдрост, онова знание, което води в духовните светове, не е едно и също нещо с религията. Това знание ще направи религиозното чувство по-сериозно, по-достойно, по-велико и по-обхватно, обаче то самото не иска да бъде религия, ако бъде правилно разбрано, въпреки че може да доведе до религия.

Когато искаме сега да разберем силата и значението, смисъла и духа на християнската религия от гледището на Духовната Наука, ние трябва да навлезем на дълбоко и нашироко в духовния живот. Трябва да хвърлим поглед във времената на прадалечното минало; с други думи, трябва да се пренесем чак до преди религиозната епоха на човечеството, да търсим да обгърнем с погледа раждане то на религията.

Съществуват ли някакви преди религиозна епоха на човечеството? Да, имало е някога една епоха на Земята, когато не е съществувала никаква религия. И Духовната Наука трябва да потвърди един такъв въпрос, въпреки че тя прави това в един смисъл различен от този на материалистичната наука за развитието на културата.

Какво означава религия за човечеството? Религията е била и ще бъде за човечеството още дълго време това, което самото нейно име изразява. Думата "религия" значи: Съвързване на човека с божественото, с духовния свят. И по същество религиозните времена са такива, през които човекът се е стремил да се съедини с Божественото, било изхождайки от изворите на едно знание, било от определено чувство, или затова, защото е чувствал, че неговата воля може да бъде силна само тогава, когато тя е

проникната от божествената сила. Това са такива времена, през които човекът един вид повече чувствуваше вътре в себе си от колкото да знае външно нещо, времена, през които той повече предчувствуваше свръхсетивния свят, отколкото да го вижда; той предчувствуваше, че този свят е около него. Това са религиозните времена на нашата Земя. А преди тези времена е имало други, когато човекът не се нуждаеше от една такава предчувствуваша, копнееща връзка със свръхсетивния свят; той не се нуждаеше от нея затова, защото знаеше за този свръхсетивен свят, за този духовен свят, както съвременния човек знае за сетивните неща. Трябва ли да доказваме на човека, че съществуват минералите, дървета, животни? Има ли той нужда от някакъв документ, от някакво учение за тях, което да му докаже или да го накара да предчувствува, че съществуват минералите, растения, животни? Не, защото той ги вижда, гледа ги около себе си и затова не се нуждае от една религия на сетивното. Нека си представим един човек, който би живял в съвършено други светове, снабден със съвършено различни сетивни органи, със съвършено други познавателни органи; който не би виждал камъните, растенията, животните, защото те биха били невидими за него.

Нека си представим един такъв човек, който би узнал за камъните, растенията и животните чрез писмени документи или по някой друг начин. Какво би било него това, което за вас е видима опитност, непосредствено знание? Това би било религия за този човек. Когато някъде в една книга би било писано: има камъни, растения, животни, за този човек това би било религия, защото той никога не ги е виждал. За човека е имало време, когато той е живял сред онези духовни същества и събития, за които днес му говорят религиите и ученията на Мъдростта.

Днес в много области на човешкия светоглед думата развитие се е превърнала в една вълшебна дума, обаче официалната наука я употребява само за външните сетивни факти. За този, който разглежда света в светлината на Духовната Наука, за него всичко, всичко се намира в процес на развитие и преди всичко в такъв процес на развитие се намира човешкото съзнание. Състоянието на човешкото съзнание, в което днес живеете, чрез което събуждайки се сутрин виждате и разбирате сетивния свят с помощта на вашите сетивни органи, това състояние на съзнанието се е развило от едно друго такова. Духовната Наука нарича днешното състояние на съзнанието "ясно дневно съзнание". Обаче това ясно дневно съзнание се е развило от едно друго древно съзнание, което ние наричаме "сумрачно образно съзнание" на човечеството. Без съмнение с това съзнание ние навлизаме в далечните минали състояния на развитието на човечеството, за които официалната Антропософия ни казва нищо; тя не казва нищо затова защото си служи само със сетивните органи и инструменти и с методите на ума. Тя счита, че в прадалечното минало

човекът е минал през състояния, които всъщност са същите с тези, през които съвременните животни минават. В сказките върху Антропософията, които държах по-рано, аз изтъкнах, как трябва да си представяме от гледището на Духовната Наука отношението на човека към животинските същества. Човекът не е бил никога едно такова същество, каквито са днешните животни. Той не произхожда от същества, кои то са били като днешните животни. Формите на развитието, от които се е образувал човекът, биха се оказали твърде различни от тези на съвременните животни, ако бихме се опитали да ги опишем. Днешните животни са същества, които един вид са изостанали в предишните степени на развитието, които са запазили тези предишни степени на развитието и са ги довели до втвърдяване.

Човекът е надраснал своите предишни степени на развитието, а животните са паднали под тези предишни степени. Така в животните ние виждаме нещо като изостанали назад братя на човечеството, които обаче не носят вече формата на тези предишни степени на развитието. Предишните степени развитието са протекли в една епоха, когато Земята е имала други условия на живот, когато елементите не са били разпределени както днес, когато човекът не е бил надарен с едно такова тяло, каквото той има днес. Говорейки образно можем да кажем: В хода на развитието човекът е можал да изчака със своето слизание в материята в плътта, той е можал да изчака до момента, когато тази материална плът може да стане такава, че да може той да развие силата на днешния дух. Животните не са могли да изчакат; те са се втвърдили на предишните степени, приели са плът по-рано отколкото това е било уместно. Ето защо те трябваше да изостанат. Така ние ще можем да си представим, как човекът е живял при други условия и в други форми на съзнанието, различни от днешните. Ако проследим тези форми на съзнанието хиляди, хиляди години назад в миналото, ние ще открием все нови и нови. Това, което днес наричаме логическо мислене, интелект, ум, то се е развило едва по-късно в човечеството. В миналото много по-силни са били онези способности у човека, които днес вече се намират в упадък: Например паметта. В минали времена тези способности са били много по-силно развити отколкото днес. С нарастващата умствена култура на човечеството паметта е отстъпила значително на заден план. Който гледа света с проникващ и практически поглед, може и днес да констатира, че това, което Духовната Наука твърди по този начин, не виси във въздуха, а е здраво обоснован. Би могло да се каже: Ако това е вярно, тогава ако някой от днешните хора би изостанал по някаква случайност назад в своето развитие, би трябвало той да покаже, че именно по отношение на паметта той е най-силен; той би трябвало също да покаже, че ако се

постараем да развием ума в един изкуствено задържан човек, неговата памет би намалела силно.

Именно тук в този град можа да бъде наблюдаван един такъв характерен случай от този род. Високо уважаемият професор Даумер е наблюдавал добре този случай при онзи за мнозина толкова загадъчен човек, който по един тайнствен път бе доведен тук в този град и който намери своята смърт по също такъв загадъчен начин в Ансбах. За да изтълкуваме тайнствеността на неговия живот един писател казва, че в деня, когато този човек е бил изкаран на бял свят, на единия край на небето е залязвало Слънцето, а на другия е изгрявала Луната. Вие знаете, че аз говоря за Каспар Хаузер. Ако оставите настрана всичко, което е било казано за и против във връзка с този случай, ако се спрете само на това, което при всички обстоятелства е доказано, ще знаете, че този подхвърлен човек, който внезапно изниква на улицата и който, поради това, че не се знаеше от къде е дошъл, бе наречен дете на Европа, когато бе намерен, той не знаеше нито да чете, нито да смята.

На 20-годишна възраст той още не познаваше нищо, което се добива чрез ума, обаче по един странен начин притежаваше една чудесна памет. Когато започнаха да го учат, когато логиката прониква в неговата душа, неговата памет изчезна. Този преход на съзнанието беше свързан още и с нещо друго. В него имаше едно непонятно, вродено чувство на истина и именно това чувство на истината изгуби той, изгуби способността да налучква истината. Колкото повече трябваше да вкусва от умствения живот, толкова повече това чувство на истината изчезваше. Наистина ние бихме могли да проучим някои неща, ако се задълбочим в тази душа, която е била изкуствено задържана в нейното развитие. И за този, който стои на почвата на Духовната Наука, никак не е неоснователно онова народно предание, в което съобщава, че когато Каспар Хаузер не е знаел още нищо и не е имал никакво предчувствие, че извън него има същества с различни форми, той упражнявал едно чудотворно действие, когато се приближавал до разярени животни. Дивите животни се покорявали и ставали напълно кротки; от него се излъчвало нещо, което правило, щото едно такова животно, което би нападнало всякого друг, да се укроти. Както казахме, понеже ни се представя един такъв, който може да бъде разбран чрез Духовната Наука, ние бихме могли да проникнем дълбоко в душата на тази толкова забележителна и за мнозина толкова загадъчна личност. Така Вие бихте могли да получите една такава картина, от която бихме могли да видите, което не може да бъде обяснено из обикновения живот, то може да бъде отнесено чрез Духовната Наука към духовните факти. Естествено такива духовни факти не могат да се сдобият чрез спекулация, а само чрез духовно наблюдение, но те са разбираеми за всестранно обхватното и логическо мислене.

Всичко това трябваше да бъде казано само затова, за да Ви покажа, как можете да намерите пътя към мисълта, че днешното състояние на съзнанието се е развило от едно друго, прадревно състояние на съзнанието, при което човекът не е стоял в непосредствен допир със сетивните предмети в днешния смисъл, но в замяна на това е бил във връзка с духовните факти и същества.

Тогава човекът не е виждал физическата форма на другия, която разбира се не е била като тази на днешния човек. Когато до него се приближавало едно друго същество, в душата му възниквал един съновиден образ. Формата и цветът на този образ му показвали, дали съответното същество е настроено благоприятно към него или враждебно. Такова съзнание е възприемало предимно духовните факти и чрез това духовния свят. Както днес човекът общува със съществата от плът, така през онези далечни времена, когато можел да насочи поглед към себе си и да се познае като душа и дух, той е живеел между духовни същества; тези същества са съществували за него. Той е бил дух между духовете. Въпреки че е имал едно съновидно съзнание, образите, които са възниквали в него са били в една жива връзка със заобикалящия го свят. Това са били древните времена, през които човекът още е живеел в един духовен свят, от който по-късно е слязъл, за да си създаде една сетивна плът за подходящото за него съвременно съзнание. Животни те са съществували вече като физически същества, когато човекът още е имал възприятия в духовните области. Тогава човекът живеел между духовни същества и както Вие днес никак не се нуждаете да Ви се доказва, че съществуват камъни, растения, животни, така и човекът в онези древни времена не се нуждаел да му се доказва по някакъв начин, че съществуват духовни същества. Той живееше между духове и богове и не се нуждаеше от никаква религия.

Това беше преди религиозната епоха. След това човекът слиза в материалния свят, предишната форма на съзнанието се превръща в днешната. Той не вижда вече висящи в пространството цветове и форми, а вижда цветовете разпрострени върху повърхността на сетивните неща. Заедно с това, че човекът се научи да насочва своите външни сетива върху външния сетивен свят, този външен сетивен свят застана като було, като една велика Майя пред духовния свят и го закри. И човекът трябваше да получава известия за този духовен свят през тази обвивка: Религията стана нещо необходимо. Но съществува едно състояние между времето предходящо религиозното съзнание и това на същинското религиозно съзнание; съществува едно междинно състояние. От него произхождат митологиите, легендите, разказите на народите за духовните светове.

Плод на фантазията е, когато учените на зелената маса твърдят, че образите на северната или на германската митология, или тези на гръцката митология, че всички документи за богове и дела на боговете са само съчинения на народната фантазия. Това не са съчинения на народната фантазия; народът не съчинява така, че, когато вижда да преминават облаци, да казва: Това са овце. Че народът така съчинява, това са измислици на днешната ученост, която в тези неща е жива фантазия.

Истината е съвсем друга. Всичко, което се съдържа в старите приказки и легенди за боговете, е последен остатък, последни спомени от преди религиозното съзнание. Хората са запазили един спомен за това, което самите те са виждали. Тези хора, които описват боговете Водан, Тор, Зевс и т.н., са сторили това поради факта, че съществуваше един спомен за всичко това, защото те са го живели някога. Трохи, отчасти разпокъса ни отломъци от това, което хората са живели някога, това са митологиите. Но това междинно състояние съществуваше и в едно друго отношение. Даже и през времената, когато умните хора нека да кажем това когато умните хора бяха твърде умни, е имало и такива, които поне в изключителни състояния /можете да наречете това изстъпление или смахнатост, както щете/ можаха да виждат в духовните светове, още може ха да възприемат това, което в древността по-голяма част от хората виждаха. Те разказват, че сами са видели още нещо от духовния свят. Това така се свързва със спомените, че в народите живееше една жива вяра. Това беше едно преходно състояние на същинското религиозно състояние.

А как същинското религиозно състояние прониква в човечеството? Благодарение на това, че човекът намери средства и пътища да развие своя вътрешен живот, своето вътрешно същество така, че отново да може да вижда световите, от които беше слязъл, които по-рано е виждал, макар и в едно смъртно съзнание. Тук ние стигаме до един въпрос, който за някои съвременни хора съдържа твърде малка вероятност, до въпроса за посветените. Що са посветени на човечеството? Посветени бяха онези хора, които чрез определени методи развиваха своето вътрешно душевно и духовно същество така, че отново можеха да се вратят в духовния свят. Да, посвещението съществува! Във всяка една душа дремят свръхсетивни сили и способности. За всеки човек има или поне може да има един такъв велик, мощен момент, когато тези сили се пробуждат. Ние можем да разберем този момент, когато си представим, какво е било другото човешко развитие. Говорейки с думите на Гьоте, можем да кажем: ние поглеждаме назад към времената когато в днешното физическо тяло нямаше още никакво подобно физическо око, никакво ухо, както това е у днешния човек. Ние поглеждаме назад към времена,

когато на местата, където се намират днес тези органи, имаше безразлични органи, които не можеха да виждат и да чуват. За физическия човек имаше време, когато такива слепи органи се развиват в светли точки, когато те постепенно се развиват все повече и повече, докато най-после за тях се явява светлината. Също така съществува един момент, когато човешкото ухо е вече така развито, че немият дотогава свят се изявява в тонове и хармонии. Също както Слънцето е работило, за да образува очите в неговия организъм, така днес човекът може да живее в духа си така, че безразличните днес духовно-душевени органи да се развият по същия начин. Възможно е, да дойде момент, а за мнозина той вече е дошъл, когато Вашата душа и Вашият дух ще се преобразят така, както някога се е преобразил Вашият физически организъм. Тогава ще се родят нови очи и нови уши, чрез които от тъмната и няма в духовно отношение заобикаляща среда ще проблесне светлина и ще прозвучат тонове.

Развитието е нещо напълно възможно, това важи и за вживяването във висшите светове. Това е посвещението. В школите на мистериите се дават методи за това посвещение, също както във външния свят, да речем, се дават методи за работа в химическата лаборатория или при биологическото изследване. Разликата между методите на външната наука и тази на посвещението е само тази, че външната наука си изработва инструменти и помощни апарати; обаче за този, който иска да стане посветен, съществува само един единствен инструмент, който той трябва да изработи, а това е той самият, във всички негови сили и способности. Както в желязото може да дреме магнетичната сила, така в човешката душа дреме силата за проникване в духовния свят, в света на духовната светлина и на духовния звук.

Така дойде времето, когато нормално можеше да се вижда само физическо-сетивното и когато ръководителите на човечеството се състояха от такива посветени, които можеха да виждат в духовните светове, които можеха да съобщят и да обяснят за фактите на духовния свят, за онези факти, сред които човекът е живял по-рано.

Къде води първата степен на посвещението? Как се представя тази първа степен на посвещението на човешката душа? Не мислете, че това развитие се състои само от едно философско спекулиране, в едно мъдруване с понятия, в едно изтънчване на понятията. Това, което човекът има като понятия за външния свят то се преобразява в онзи човек, който се вращава в духовния свят. То става такова, че сега схваща нещата не чрез строго очертани понятия, а чрез образи, чрез така наричаните "имагинации". Защото човек се вращава в духовните, творящи света процеси.

Само сетивните предмети са така определено и рязко очертани. В духовния свят, в света на миротворението животното, например, не е така рязко разграничено. Там вие имате на основата един образ, от който могат да произлязат различните външни форми, имате една жива, свързана със себе си действителност. Човек трябва да застане строго на почвата на Гьотевите думи: "Всичко преходно е само символ".

Посветеният се научава първо да познава духовния свят в образи. Тук неговото съзнание трябва да стане по-подвижно в сравнение със съзнанието, което ни служи за разбирането на заобикалящия ни сетивен свят. Ето защо тази степен на развитието се нарича "имагинативно (образно) съзнание". То отново довежда човека в духовния свят, обаче вече не в една смътна форма. Това имагинативно съзнание, което човечеството тепърва трябва да развие, е така ясно, какво е самото ясно дневно съзнание. Чрез това човекът се обогатява. Към обикновеното дневно съзнание той прибавя съзнанието за духовния свят. Чрез имагинативното съзнание човек живее в първата степен на посвещението. И това, което са изживели в духовните светове тези, които са били посветени по този начин, то е предадено в религиозните документи на човечеството, също както Евклид предава в своята книга на човечеството елементарните знания за Геометрията. Ние знаем, какво се намира в тези документи, познаваме тяхното съдържание, когато се върнем към самия източник: виждането на посветените.

Така беше с човечеството до явяването на най-великото Същество, което е стъпвало някога на земното кълбо, Христос Исус. С неговото явяване в развитието навлиза един нов елемент. Ако искаме да си изясним, в какво се състои по същество новото, което е било дарено на човечеството чрез Христа Исуса, трябва да вземем предвид, че всички светилища от преди Христа човекът е бил посвещаван така, че е било необходимо едно всецяло откъсване от останалото човешко развитие, необходимо е било той да работи над своята душа в най-дълбока тайна в тези светилища. И преди всичко трябва да ни бъде ясно, че когато се е издигнал в духовния свят при онова древно, чисто съновидно образно съзнание, винаги в неговото съзнание е имало като един преход. Той трябваше да се откъсне от този свят на сетивата, за да може да проникне в духовния свят. Днес това вече не е необходимо.

Именно това дължи човечеството на идването на Христа Исус на Земята. Чрез това, че Христовият Принцип е влизал в човечеството, централното Същество на духовния свят е живяло веднъж исторически в един човек на Земята. Това е същото онова Същество, за което са копнели всички онези, които са развивали един религиозен живот, които са прогледнали в древните мистерии, които са напуснали сетивния свят, за да влязат в духовния.

Съществото, за което е било казано, че то е най-висшето, към което човек трябва да се стреми, е влязло в историята на човечеството с Христа Исуса. И онзи, който разбира нещо от истинската Духовна Наука, знае, че всяко религиозно възвестяване преди идването на Христа Исуса е едно предвестяване на Христа Исуса. Когато древните посветени са искали да говорят за най-възвишеното, което е било достъпно за тях в духовния свят, което те са могли да съзерцават като първична основа на всички неща, тогава те под различни имена са говорили за Христа Исуса. Достатъчно е само да вземем един пример: Стария Завет, който също е едно предвестие. Ние си спомняме, как Мойсей, когато трябваше да поведе своя народ, получи поръчението: "кажи, че това, което трябва да извършиш Господ Бог ти го каза. "

Тогава Мойсей отговаря: как ще ми повярват хората, как ще мога да ги убедя аз в това? Какво да им кажа, когато ме запитат: "кой те изпрати?" И отговори му се: "Кажи, че, Аз съм те изпратил." Прочетете това и сравнете го колкото можете по-добре, по-точно с първичния, с оригиналния текст. Вие ще разберете тогава, за какво става дума тук. Какво значи това име "Аз Съм" е името на божественото Същество, на Христовия Принцип в човека, на Съществото, от което човекът долавя само една капка, една искра, когато може да каже "Аз Съм". Камъкът не може да каже "Аз Съм", растението не може да каже "Аз Съм", животното също не може да каже "Аз Съм". Човекът е венецът на сътворението чрез това, че може да каже на себе си "Аз Съм", че може да изговори едно име, което не важи за никой друг освен за него, което изразява само него. Вие можете да наречете "Аз" само себе си. Никой друг не може да ви нарече "Аз". Тук душата говори със самата себе си в онази дума, където има достъп само едно същество, което не може да стигне до душата чрез никакви външни сетива, по никакъв външен път. Ето защо името "Аз Съм" бе дадено на Съществото, което изпълва света. Кажи, че "Аз Съм" ти каза това! Така трябваше да каже Мойсей на своя народ. Хората се научават само бавно да разбират смисъла, напълно дълбокия смисъл на това "Аз Съм". Те не са се почувствували изведнъж като самостоятелни същества. Вие можете да намерите това в Стария Завет.

Там хората не са се чувствували още като отделни същества. Също и членовете на германските племена, даже през време на християнската църква, не са се чувствували като отделни хора. Помислете за Керуските, Тевтоните и т.н., за германските племена, които са населявали днешна Германия. Отделният Керуск чувствуваше повече племенния Аз, на който той се явяваше като член. Той не би могъл като днес да каже така определено "Аз Съм", чувствувал се включен в единния организъм на онези, които бяха сродни по кръв.

Но най-широки размери заема това кръвно родство у последователите на Стария Завет. Отделният човек се чувствава подслонен в целия народ; този народ е под властта на един отделен Аз. Той знае, що значи: "Аз и Отец Авраам сме едно"; защото проследяваха кръвното родство нагоре през поколенията чак до Авраама. Той знае, че когато иска да излезе из своя Аз, тогава е подслонен в отца Авраама, чиято кръв, която е външният носител на общия Аз на народа, тече надолу през поколенията. Сега, когато сравним това, което Христос постановява с изрече, който всеки последовател на Стария Завет означава нещо възвишено, тогава като с мълния се осветлява целият напредък, който бе предизвикан от християнското развитие.

Христос каза: "преди да бъде Авраам беше, Аз Съм. Що значи това? Преди Авраама беше "Аз Съм"? /Този е правилният превод и правилното тълкуване на съответното място от Евангелието./ А това означава: върнете се назад през поколенията и вие ще намерите нещо в самите вас, във вашата отделна индивидуалност, което е още по-вечно от това, което тече през всички родствени по кръв поколения. Преди да съществуват прадедите, съществуваше "Аз Съм", онова Същество, което прониква във всеки човек, което всяка човешка душа може да чувствава непосредствено в себе си. Не Аз и отец Авраам, не аз и духовният Отец, който не е свързан с нищо преходно, сме едно! Аз и Отец сме едно. Отец се намира в отделния човек. Там живее божественият Принцип, това, което бе, което е и което ще бъде.

След като в течение на две хиляди години хората едвам са започнали да чувствуват силата на този импулс, в бъдеще те ще я почувствуват напълно ще познаят напълно, що значи за човека този скок в мисията на Земята и в развитието на нашата планета. Това, което можеше да бъде виждано само тогава, когато човек се издигаше над отделното съществуване, над отделния човек, когато той обгръщаше духа на цяло едно племе, то е било това, което древните посветени са искали да постигнат. Когато в обикновения свят някой чуеше това, той казваше: "Това е нещо преходно, то започва с раждането и престава да съществува при настъпването на смъртта." Но когато бива посветен в тайните на мистериите, тогава той виждаше това, което другият едвам долавяше и чувствуваше; човек виждаше, че то е едно и също с онова, което тече през кръвта на поколенията, което е едно действително същество. Тогава той виждаше духа на племето. Това, което се намира само в духовния свят, но не може да достигне във външната действителност, него можеше той да вижда. Един Бог, който минава през кръвта на поколенията, това можеше да вижда той. Да стои духовно очи срещу очи с този Бог, това можеше да бъде постигнато само в мистериите.

Онези, които са се намирали с пълно разбиране до Христа като негови ученици, са имали съзнанието, че пред тях стои едно Същество от духовно-божествена природа, видимо за външните сетива, вплътено в една човешка личност. Те чувствуваха Христа Исуса като първото Същество, което като отделен човек носи в себе си един такъв дух, какъвто са чувствували принадлежащите заедно човешки групи в себе си и какъвто можеше да бъде виждан от посветените само в духовния свят.

Той беше първият от този род между хората. Колкото по-индивидуален става човека, толкова повече може да стане той носител на любовта. Там, където кръвта свързва хората, там хората се обичат поради това, че кръвта е тази, която ги обединява и ги кара да се обичат. Когато човекът добива своята индивидуалност, когато развива в себе си божествената искра, тогава подтиците на Любовта, вълните на Любовта трябва да преминават от човек на човек извирайки от сърцето. Така човек обогатява старата, свързана с кръвта връзка на Любовта, с този нов Импулс. Любовта се превръща постепенно в духовна Любов, която тече от душа към душа, която накрая ще обхване цялото човечество в една обща връзка на всеобщата братска Любов. Но Христос Исуса е силата, живата сила, чрез която, така, както тя се е явила исторически както се е показала на външните очи, е даден за първи път подтикът, който ще доведе човечеството до побратимяване. И хората ще се научат да схващат тази връзка на братската Любов като свършено, като одухотворено Християнство. Днес лесно се казва, че Теософията трябва да търси единната ядка във всички религии, понеже всички религии съдържали едно и също нещо. Хората, които казват така, които само сравняват религиите, за да търсят нещо отвлечено общо във всички религии, не разбират принципа на развитието.

Светът не напрасно се развива. Вярно е: Във всяка религия се съдържа истината; но тази истина, развивайки се от форма на форма, достига все по-високи форми. Без съмнение, когато искате да проучите достатъчно задълбочено нещата, ще откриете, че това, което се съдържа като истина в учението на Християнството, се намира и в другите религии. Християнството не е донесло никакви нови учения. Обаче същественото в Християнството не стои в ученията. Вземете основателите на религии от преди идването на Христа: У тях същественото е това, което те са учили. Представете си, че тези основатели на религии биха останали неизвестни; тогава би станало това, което те са учили.

С това човечеството би имало достатъчно. Обаче при Христа Исуса важното не е това. Важното тук е, че той бе тук на Земята, че живя тук в едно физическо тяло.

Решаващото тук не е вярата в неговото учение, а вярата в неговата личност. Че хората можеха да погледнат към него като Първородният

между тези, които могат да умрат; че по отношение на него може да се зададе въпросът: "Били могъл и ти, в положението, в което аз се намирам, да чувствуваш както мен? Би ли могъл и ти да мислиш, както аз мисля, да искаш, както аз искам?" Ето това е важното: Че като личност Христос Исус е най-великият образец, при който не е толкова важно да слушаш неговото учение, а важното е да гледаш самия него, как той е постъпвал.

Ето защо интимните ученици на Христа Исуса се изказват съвършено различно от други основатели на религии. Тези последните казват: "Учителят е учил това или онова." Но учениците на Христа Исуса казват: "Ние не ви говорим измъдрувани митове и учения, а ви казваме това, което нашите очи видяха, което нашите уши слушаха. Ние слушахме гласа, нашите ръце докоснаха извора на живота, за да имаме общение с вас." А самия Христос казва: "Вие трябва да свидетелствувате за мене в Йерусалим, в Юдея, до свършека на света. "С това е казано нещо много важно: "вие трябва да свидетелствувате за мене до свършека на света. " А това значи: винаги във всяко време ще има такива, които изхождайки от едно непосредствено знание, както онези от Юдея и Галилея, ще могат да кажат, кой беше Христос в смисъла на Евангелията. В смисъла на Евангелията що значи това? То не значи нищо друго освен, че от самото начало Той беше началото, което живееше във всяко творение.

Той казва: "Ако не вярвате в мене, то вярвайте поне в Мойсея; защото вярата в Мойсея, тогава ще вярвате и в мене, защото Мойсей е говорил за мене. "Ние още днес видяхме: Мойсей говори за него, като казва: "Аз Съм" ти каза това; "Аз Съм", който обаче до тогава можеше да бъде възприеман само духовно. Че Христос се яви видимо на хората в света, като човек между хората, в това се състои разликата на Христовото Евангелие в сравнение с божественото благовестие на другите религии. Защото у другите религии цялата духовна мъдрост е била свързана с нещо, което е било извън света: Сега, с Христа Исуса, идва в света нещо, което трябваше да бъде разбрано като сетивно явление. Кое са чувствували първите ученици като идеал на тяхната мъдрост? Не само да разберат, как живеят духовете в духовното царство, но как най-висшето начало е могло да съществува, да присъствува на Земята в тази историческа личност на Христа Исуса. Много по-лесно е да се отрича божествеността на тази Личност, отколкото да се чувствава по този начин.

В това се състои разликата между едно учение от първите времена на Християнството и това, което се нарича вътрешно Християнство, разликата между Гнозиса и Езотеричното Християнство.

Наистина Гнозисът признава Христа в неговата божественост, обаче той никога не е могъл да се издигне до възгледа, че "Словото стана плът и жива между нас", така както твърди това евангелистът Йоан. Той казва:

"Вие не трябва да считате Христа като нещо, което може да бъде разбрано само в невидимия свят но трябва да го считате като словото, което стана плът и живя между нас. Трябва да знаете, че с тази човешка личност се яви една сила, която ще действа в най-далечното бъдеще, която ще изтъче истинската, духовната любов като сила около земното кълбо, която действа и живее във всичко, което ще живее в бъдеще." И когато човек се отдава на тази Сила, той израства в духовния свят, от който е слязъл.

Той отново ще възлезе до там, където и днес посветеният може да проникне със своя поглед. Човекът ще съблече сетивното, когато проникне в духовния свят. Както ученикът, който в древни времена е бил посветен, можеше да проникне със своя поглед в старите, минали времена на духовния живот, така и тези, които са посветени в християнския смисъл, чрез участието в импулсите донесени от Христа Исуса, добиват способността да виждат това, което нашият земен свят ще стане, когато хората ще действуват в смисъла на Христовия Импулс. Както може да се проникне с погледа назад в това, което са били предишните състояния на развитието на света и човека, така също, започвайки от началото на явлението на Христа, човек може да прогледне в най-далечното бъдеще. Можем да кажем: Според това, как съзнанието ще се измени отново, ще се устрои и положението на човека в отношение на духовния свят към сетивния свят. Така, докато по-рано посвещението беше едно посвещение в миналото, в прадревната Мъдрост, християнското посвещение дава възможност на посветения да разкрие бъдещето. Следователно необходимо е човек да бъде посветен не само за неговата мъдрост, не само неговото чувство, но и за неговата воля. Защото чрез това той ще знае, какво трябва да прави, ще може да си постави цели за бъдещето. Сетивният всекидневен човек си поставя цели за следобед, за вечерта, за другия ден; духовният човек, изхождайки от духовните принципи, може да си постави далечни цели, които да импулсират неговата воля, да оживотвори неговите сили. Да се поставят цели на човечеството по този начин, това значи да се схваща езотеричното Християнство в истинския най-висш смисъл, в смисъла на първоначалния християнски принцип. Така е разбирал нещата този, който е описал великия принцип на посвещението на волята, който е написал Откровението. Откровението се разбира неправилно, когато то не се разбира като източник даващ импулса за бъдещите времена, импулса за бъдещи действия и дела.

Всички неща, които днес разгледахме, трябва да се разбират заставайки на почвата на Антропософията. Днес аз можах да дам само един очерк. Когато на основата на Духовната Наука разберем това, което се намира зад сетивното, тогава ние можем да гледаме с разбиране към това, което е

било възвестено чрез Евангелията, което е било възвестено чрез Откровението. И колкото по-далече отиваме в проникването, в задълбочаването към свръхсетивните светове, толкова по-дълбоки истини ще открием в документите на Християнството; за онзи, който пристъпва към тези документи въоръжен с духовните очи, който може да добие с помощта на антропософията, тези документи на християнството му се явяват в една по-висша светлина, с едно дълбоко съдържание на истината. Истина е: И човекът надарен с най-простото чувство може да предчувствува, какви истини се крият в християнството.

Обаче съзнанието не ще да се задоволи винаги само с едно предчувствие; то ще се развие до по-висока степен и ще иска да знае, да познава. Но и тогава, когато се издигне до най-висшата Мъдрост, винаги ще има още по-дълбоки тайни в Християнството. То е достъпно и за човека надарен с най-простото чувство, но е дадено и за най-високо развития ум. Ето защо наивното съзнание може да предчувствува, какви истини се крият в него; обаче човекът ще желае да познава, а не само да вярва, за да намери удовлетворение в християнството. Той ще може да намери в Християнството онова съдържание, което да го задоволи напълно, Духовната Наука ще му даде обясненията на Евангелията. Ето защо Духовната Наука ще застане на мястото на най-висшите стари философии. Тя ще свидетелствува за цитираните в началото на тази сказка хубави думи на Хегел: С образа на Христа Исуса е свързана най-дълбоката мисъл, тази мисъл е свързана с неговия исторически и външен образ и всяка степен на съзнанието това е именно великото в християнството може да разбере външно това християнство. Обаче същевременно Християнството апелира и към най-дълбоко проникващата Мъдрост. Християнството съществува в света за всяка степен на съзнанието, за всяка степен на културата, обаче то може да отговори и на най-високите изисквания.

ПЪРВА ЛЕКЦИЯ

През тези няколко дни ще се занимаваме с една много важна, много дълбока тема на Антропософията. Но преди да пристъпим към нашите съзерцания, позволете ми да изразя най-дълбокото си задоволство, че ще можем да изложим и да развием тази толкова дълбока и важна тема пред приятели дошли тук от най-различни области на Германия и Европа.

Преди всичко трябва да изкажем благодарност на нашите антропософски приятели от Нюрнберг, които смятам, че не ще бъдат по-малко радостни от този, който им говори, за това, че имаме възможност да се занимаваме с антропософския живот в този град по-продължително време. Именно в този град, наред с най-усърдния стремеж към познаване на великите антропософски истини бе проявено и най-дълбоко разбиране

за антропософските въпроси и това, което е истински антропософски живот.

Ние разбираме антропософския живот само тогава, когато за нас Антропософското учение не е само нещо, което ни занимава теоретически, а когато то стане за нас нещо, което одухотворява нашия собствен живот до най-дълбоките глъбини на нашата душа, което възпламенява нашия живот и го повдига. А това ни свързва още по-тясно с нашите себеподобни, с целия свят. От голямо значение е за човека, той да чувствава, че всичко, което ни заобикаля във външния сетивен свят, във видимото сетивно съществуване, че всичко това може да ни се яви като външна физиономия на едно невидимо, свръхсетивно съществуване, намиращо се на неговата основа.

За този, който внася Антропософията в живота, светът, с всичко, което той съдържа, се превръща все повече и повече в един физически израз на божествено-духовни Същества; и когато гледа света на видимото, за него това е все едно, като че ли чрез чертите на едно човешко лице той прониква до неговото сърце до неговата душа. Всичко, което среща като планини и скали, растителната дрека на Земята, животните и хората, всичко, което го заобикаля във външния свят във всички занимания на хората, за него то се превръща в един физиономически образ, в една мимика на едно намиращо се на негова основа божествено-духовно съществуване. И от този начин на гледане света в него извира нов живот и го прониква, едно друго, благородно въодушевление възпламенява това, което той иска да предприеме.

Позволете ми да припомня само един малък, симптоматичен пример из моите последни опитности при едно от моите пътувания за изнасяне на сказки. Примерът който искам да Ви приведа показва, как световната история, когато я разглеждаме като израз на божествено-духовното, навсякъде ни се явява пълна със значение, навсякъде ни говори на един нов език. Преди няколко седмици аз можах да констатирам в Скандинавия, как в целия живот на нашия европейски Север всичко още издава един отзвук от онова древно съществуване на северния свят, където всичко духовно беше проникнато от съзнанието за съществата, които стоят зад образите на боговете и митовете. Човек би казал, че в тези страни от всичко, което той среща, могат да се чуят отзвуци от това, което посветените в мистериите на Друидите, на Тротите са предали като духовен живот на своите ученици в древния свят. Човек може да забележи, как полъхът на онзи духовен живот прониква Севера; той вижда нещо като израз на хубави кармически съотношения. Човек се вижда както това се случи и с мене, така да се каже, поставен във всичко това, когато има пред себе си първия германски превод на Библията, Сребърния Кодекс на Улфила.

По едно особено стечение на кармата този превод е дошъл тук в Упсала. Преди това е бил в Прага. През време на шведската война е бил откраднат и отнесен в Упсала и сега се намира там, като отличителен белег на това, което прониква онзи, който може да прогледа малко по-дълбоко в същността на древните мистерии. Тази същност на мистериите, това проникване в духовния свят сред древните европейски култури е проникната и пропита с една чудна обща особеност, която се получи посвещението през онези времена. Като нещо трагично премина през техните сърца, когато им се обясняваше, че наистина те биха могли да проникнат в тайните на битието, но че в бъдеще ще дойде нещо, което се явява като пълно разрешение на загадката. На тях постоянно им се обръщаше вниманието, че в онова знание, което можеше да се получи в древните мистерии, ще трябва да просияе една по-висша светлина. Бихме могли да кажем, че във всички тези древни мистерии се указваше пророчески на това, което трябваше да дойде в бъдеще, а именно на идването на Христа Исуса. Тези северни мистерии бяха изпълнени с един такъв тон, с едно чувство, с едно настроение на пророчество.

Едно такова изречение, каквото ще изкажа сега, не бива да бъде изнасилвано и мислено в твърди строги очертания. То трябва да изрази само симптоматично това, което лежи на неговата основа като по-дълбока истина. Но в това, което е останало като последен лист от преданията на древно-германските мистерии, в разказа за Зигфрид е скрито нещо от споменатото отношение и настроение. Когато ни се казва, че Зигфрид е действително представител на древно северно посвещение, когато ни се казва, че на мястото, където той е уязвим, стои един лист от дърво, че това място се намира на неговия гръб, тогава този, който може да чувства симптоматично, чувства, че това е мястото, където ще стои нещо друго, когато човекът не ще бъде вече засегнат от онова уязвяване, на което още бяха изложени посветените на древните северни мистерии. Това място трябва да бъде запълнено с кръста; там трябва да стои Христовия Кръст, той не стоеше там у посветения на древните северни мистерии. Ето на това ни се обръща вниманието в древните мистерии на германските народи, в разказа за Зигфрид. И тук се загатва по един симптоматичен начин, че древните посвещения на Друидите, на Тройците са в пълно съгласие с мистериите на Християнството. За това ни напомня като един физиономически израз това поставяне на първия превод на Библията на германски език в северния свят. Че това е като една кармическа верига, може да ни покаже по един символичен начин обстоятелството, че 11 листа от този Сребърен Кодекс са били откраднати и че този, който ги е притежавал по-късно, е изпитал такива угризения на съвестта, че не можал вече да ги задържи и ги върнал. Както казахме, такива неща не бива да се изнасилват, а трябва

да ги схващаме като образни изображения на онази кармическа преплетеност, която намира своя физиономичен израз в поставянето на първия германски превод на Библията в северния свят.

Всичко, което срещаме в живота, било то велико или малко. Чрез Антропософското разбиране ще ни се по каже задълбочено и осветлено, както ни се показва цитираното по-горе историческо събитие. Това антропософско разбиране се състои в това, че благодарение на него всичко, което нашите сетива възприемат в сетивния свят, ни се явява като физиономичен израз на нещо свръхсетивно духовно.

Нека през време на този курс ни проникне едно такова убеждение и схващане на нещата. От едно такова убеждение трябва да извира духът, трябва да извират чувствата, които трябва да проникнат нашите сърца. С такова настроение искаме да пристъпим сега към този курс, който има за задача да разгледа най-дълбокия документ на Християнството, Откровението на Йона, защото с този документ могат да бъдат свързани непринудено най-дълбоките тайни на Християнството. Защото в този документ се съдържа една голяма част от тайните на Християнството; в него се съдържа най-дълбокото от това, което можем да на речем езотерично християнство. Следователно нищо чудно, че от всички документи на Християнството именно откровението е било най-криво разбирано. То е било криво разбрано още от самото начало на християнския живот от всички онези, които не са принадлежали към истинските християнски посветени. То е било криво разбрано през най-различните времена, винаги в смисъла и в стила, в който тези различни времена са мислили и схващали нещата. Било е криво разбирано от онези времена, които бихме могли да кажем са мислели духовно-материалистично; от онези времена, които са сковали великите религиозни течения в едностранчива фанатична партийност; било е криво разбра но и през новите времена от онези, които са вярвали, че могат да разрешат загадките на света чрез грубия, сетивен материализъм. Великите духовни истини, които са били възвестени в началото на Християнството, до които са били доведени онези, които можеха да ги разберат, тези истини се съдържат, доколкото това може да стане в едно съчинение, в Откровението на Йоана, в така нареченото каноническо Откровение. Но още през първите времена на Християнството непосветените са били малко способни да разберат дълбоко духовното, което се съдържа в езотеричното Християнство. По този начин още през първите времена на Християнството в кръговете на посветените се появи възгледа, че нещата, които първоначално се разиграват за мировото развитие в духовния свят, които могат да бъдат познати и виждани от този, който може да прогледне в духовните светове, че такива чисто духовни процеси трябва да се разиграят външно в материалния културен

живот. И така стана, че докато авторът на Откровението описва в своето съчинение резултатите на неговото посвещение, на неговото християнско посвещение, другите са ги разбирали само външно и бяха на мнение: Това, което великият пророк е видял и за което посветените знаят, че ще се развие през хилядолетията, то трябва да стане в най-скоро време във външния сетивен и видим свят. Така се роди възгледът, че авторът на Откровението е мислил нещо за най-близкото сетивно време, за едно слизане, за едно ново идване на Христа Исуса върху сетивните физически облаци. И когато това не стана, хората продължиха срока и казаха: "Но виждате ли, с явяването на Христа Исуса за земята започва една нова епоха в сравнение с това, което съществуваше като стара религиозност. Но то ще трае и тук нещата отново се схващаха по сетивен начин то ще трае хиляди години и тогава на физическия свят ще се изпълнят събитията, които са описани в откровението". Така стана, че фактически, когато настъпи 1000-та година, хората очакваха идването на една враждебна на Християнството сила, очакваха Анти-Христа, който трябваше да се яви на физическия свят. И когато отново това не се случи, бе поставено така да се каже едно удължение на срока, но същевременно цялото предсказание на Откровението бе пренесено в определен символизъм, докато грубите екзотерици /тези, които познават нещата само външно/ си представяха това предсказание като нещо осезаемо.

Така с настъпването на материалистичния светоглед тези неща започнаха да се тълкуват символично, като във външните събития тълкувателите виждаха символични показания. Така през 12 век се появи Йоаким де Флорис, който почина в началото 13-ти век и който даде едно забележително тълкуване на този пълен с тайнственост документ на Християнството. Той беше на мнение, че в Християнството лежи една дълбока духовна сила, че тази сила ще се разпространи все повече и повече; обаче външното християнство, официалното християнство винаги е схващало повърхностно тази сила. И така в своя възглед този човек стигна до там, да счита че в папската църква, която е външен израз на духовността на Християнството, трябва да виждаме нещо анти-християнско, нещо вражеско. Този възглед се разшири и разпространи твърде много през следващите столетия благодарение на това, че определени християнски ордени влагаха особено голяма стойност в духовността на Християнството, в чувствено-духовния елемент. Така Йоаким де Флорис намери последователи в кръговете на Францисканците, които считаха папата за символ на Анти-Христа. След това, през време на възникването на протестантството този възглед бе възприет от онези, които считаха римската църква за отстъпник на Християнството, които виждаха спасението на Християнството в Протестантството. Те считаха папата като символ на Анти-Христа, а

папата на свой ред им се отплащаше, като считаше Лутер за Анти-Христ. Така Откровението се разбираше по такъв начин, че всяка партия го поставяше в служба на своя собствен възглед. Противната партия беше винаги Анти-Христът и онази, на която съответните хора принадлежаха, се отъждествяваше винаги с истинското Християнство. Работата вървя така до времето, когато дойде модерният материализъм, с който не може да се сравни по грубост даже и онзи материализъм, който Ви описах за първите столетия на Християнството. Защото тогава все още съществуваше една духовна вяра, определено духовно схващане. Хората не можеха да разберат само затова, защото между тях нямаше посветени. Но все пак у тях имаше известен духовен смисъл; защото ако и да си представяха по един груб начин, че едно същество ще слезе на облак, все пак в това имаше една духовна вяра. Подобен духовен живот беше вече невъзможен при грубия материализъм на 19-то столетие. Мислите, които един такъв правоверен материалист на 19-то столетие си съставяше за Откровението, могат да бъдат охарактеризирани приблизително, както следва: "Никой човек не може да вижда в бъдещето, защото и аз самият не мога това. Нещо, което самият аз не мога да виждам, не може да го вижда и никой друг човек. Да се говори за това, че има посветени, това е старо суеверие. Такова нещо не съществува; следователно като норма важи това, което аз зная. Аз едвам виждам това, което ще стане в следващите десет години; следователно никой човек не може да каже, какво ще се случи след хиляди години. Следователно този, който е написал Откровението, ако въобще трябва да го считаме за честен човек, трябва да е разбрал със своето пророчество нещо, което той вече е видял защото и аз зная само за това, което вече е станало и което е записано в документите. Значи и авторът на Откровението не е могъл да види нещо друго. Тогава какво може да разкаже той? Само това, което е станало до момента, когато е писал. Следователно, самопонятно е, че в събитията на Откровението, в конфликтите между добрия, мъдрия, красивия свят и грозния, неразумния, злия свят, в онова драматично противопоставяне не трябва да виждаме нищо друго освен нещо, което човек сам е изживял, което вече е станало. Така говори модерният материалист. Той мисли: "Авторът на Откровението описва така, както и аз описвам нещата. "

Но кое е било най-страшното за един християнин от първите столетия? Най-страшното за него трябваше да бъде звярът, който се опълчва против духовната сила на Християнството, против истинското Християнство. За нещастие някой хора са дочули някои неща, без да могат да проникнат в техния смисъл. В определени езотерични школи е имало една писменост, основана на числата. Определени думи, които последователите на тези школи не са искали да бъдат съобщени чрез обикновената писменост, са били изразявани чрез числа. И както много други неща, така и някои от

най-дълбоките тайни на Откровението са били скрити в числа; това се отнася особено за онова драматично събитие, изразено в числото 666. Знаеше се, че с числата трябва да се борави по особен начин, особено когато нещо е изразено с думи като следните: "Тук е Мъдростта". "числото на звяра е 666".

При такива загатвания се знаеше, че числата трябваше да бъдат заместени с определени букви, за да се узнае, за какво става дума. Онези, които бяха дочули нещо, но в действителност не знаеха нищо, бяха стигнали в тяхното схващане до извода, че когато цифрите в числото 666 се заменят с букви, получава се името "Нерон" или "Цезар Нерон". И днес можете да прочетете в много книги, които се занимават с тълкуването на Откровението, следното: По-рано хората са били толкова смахнати, че са скривали, забулвали са на това място в тайна всевъзможни неща, но днес това е вече една решена задача. Сега ние знаем, че с това число 666 не се е разбирало нищо друго освен "Нерон", "Цезар-Нерон"; и ясно е, че откровението е било написано в една епоха, когато Нерон беше вече завършил своя живот и че с всичко това авторът на откровението е искал да каже, че в лицето на Нерон се е появил анти-христът, че следователно това, което се крие в този елемент, е едно завишаване на предишните елементи. Сега остава само да се проучи, какво е станало непосредствено преди това. Тогава откриваме това, което авторът на Откровението е искал да опише. Съобщава се, че когато е бушувала борбата на Нерон против християните, в Мала Азия е имало земетресения. Следователно това са земетресение, за което Откровението споменава при отварянето на печатите и при прозвучаването на тръбите. Той говори също за напаст от скакалци. Наистина съобщава се, че по време на преследването на християните от Нерон е имало също и инвазии от скакалци. Ето значи, за това разказва авторът на Откровението. Така 19-то столетие стигна до там да материализира най-дълбокия документ на Християнството, да не вижда в него нищо друго, освен едно описание на онова, което може да се намери чрез материалистичното разглеждане на света. Ние трябваше да кажем това, за да отбележим, колко много криво е бил разбран този най-дълбок и най-важен документ на екзотеричното Християнство.

А сега трябва да отложим всичко, което може да се каже за историческата страна на Откровението, за по-късно, когато ще сме разбрали това, което лежи в основата на Откровението; т.е. трябва да го оставим за последните сказки. За онзи, който е проникнал що годе в Антропософията, не може да има никакво съмнение върху това, че още с встъпителните думи на Откровението се посочва това, което то трябва да бъде. Достатъчно е само да си припомним, че там е казано: Този, който е автор на откровението, е отнесен на един самотен остров, който от най-древни времена е бил проникнат от една свещена атмосфера, който е бил

място на една древна култура на мистериите (остров Патмос). И когато ни се казва, че същия този, който е дал съдържанието на Откровението, се намираше в изстъпление духом и че това, което дава, той го е възприел духом, че същност това духом може да ни послужи от самото начало като едно указание, че съдържанието на Откровението произхожда от едно по-висше състояние на съзнанието, което човек постига чрез развитието на вътрешната творческа способност, чрез посвещението. Това, което не може да се види и чуе в сетивния свят, което не може да бъде възприемано чрез сетивата, във формата, в която Християнството може да го даде на света, то се съдържа в тайното Откровение на така наречения Йоан. Следователно в Откровението на Йоан ние имаме пред нас описанието на едно посвещение, на едно християнско посвещение. Необходимо е да извикаме само бегло пред душата си това, което е посвещението. Ние навлизаме все по-дълбоко в тази тема, във въпроса, какво става в посвещението? И все пак по-дълбоко ще разглеждаме въпроса: Какво е отношението на посвещението към откровението? Но първо ще скицираме в груби черти този въпрос, а след това ще преминем към рисуването на неговите подробности. Посвещението е развитието на дремещите във всяка душа способности.

Ако искаме да си съставим един образ за това, както протича в действителност, тогава трябва преди всичко да си изясним напълно, какво е съзнанието на днешния, нормален човек. Тогава ще можем също да разберем, в какво се различава съзнанието на посветения от това на днешния човек. Какво е следователно съзнанието на днешния нормален човек? То е едно променливо съзнание: Две съвършено различни състояния на съзнанието се сменят едно с друго: Съзнанието на дневното будно съзнание и това на нощния сън.

Съзнанието, което имаме при дневната будност, се състои в това, че ние възприемаме сетивните неща около нас и ги свързваме чрез понятия, които могат да бъдат образувани също чрез един сетивен инструмент, чрез човешкия мозък. След това, всяка вечер от най-нисшите членове на човешкото същество, от физическото и етерното тела, излизат астралното тяло и Азът и с това за съзнанието на съвременния човек сетивните предмети потъват в тъмнина, но не само това, а до новото пробуждане съществува това, което се нарича пълно безсъзнание. Около човека настъпва тъмнина. Защото днес при нормалното състояние астралното тяло на човека е така организирано, че то не може да възприема за самото себе си това, което се намира около него. То се нуждае от инструмент. А този инструмент са физическите сетива. Ето защо то трябва да се потопи сутрин във физическото тяло и да си служи със сетивните инструменти. Защо астралното тяло не вижда нищо, когато през време на нощния сън то се намира в духовния свят? Защо не възприема то нищо? Поради

същата причина, поради която и физическото тяло не би могло да възприема физическите цветове и физическите звуци, ако не би притежавало никакви органи за възприемане, ако не би притежавало очи и уши. Астралното тяло не притежава никакви органи за възприемане в астралния свят. В много далечното минало физическото тяло се намираще в същото положение. То също не притежаваше това, което по-късно е било изработено пластично в него като очи и уши. Външните елементи и сили са го обработили като с длето, образували са в него очите и ушите и с това за него се разкрива този свят, който по-рано беше за него пълна тайна. Да си представим, че астралното тяло, което днес се намира в същото положение, в което по-рано се намираще и физическото тяло, да си представим, че астралното тяло би могло да бъде така обработено, че в него да могат да се образуват органи, така както слънчевата светлина е изработила физически те очи и изпълненият със звуци свят е изработил физическите уши в меката още маса на човешкото физическо тяло. Да си представим, че бихме могли да изработим в пластичната маса на астралното тяло органи; тогава астралното тяло би достигнало в същото положение, в каквото се намира днешното физическо тяло. Следователно касае се за това, да се работи в това астрално тяло, както би работил един скулптор, един ваятел, който оформя глината, за да бъдат изградени възприемателните органи за свръхсетивния свят. Ако човек иска да стане духовно виждащ, неговото астрално тяло трябва да бъде така обработено, както ваятелят обработва една маса от глина. Той трябва да изработи в него органи. Фактически това се е вършело винаги в школите на посвещението, в мистериите. В астралното тяло са били изработвани пластично органите.

Но в какво се състои дейността, чрез която в астралното тяло се изработват пластично органи? Някой би помислил, че трябва първо да имаме пред себе си това тяло, преди да можем да изработим в него органите. Той би могъл да каже: "Ако бих могъл да извлека астралното тяло и да го имам пред себе си, тогава бих могъл да изработя органите в него." Но това не би било правилния път и преди всичко не е този пътът на съвременното посвещение. Без съмнение, един посветен, който е в състояние да живее в духовните светове, би могъл да изработи пластично в астралното тяло органите, когато то се намира във от физическото тяло нощем през време на съня. Но това би означавало с човека да се предприеме нещо, за което той самият не знае нищо; това би означавало да нарушим сферата на неговата свобода, изключвайки неговото съзнание. Ние ще видим, защо вече отдавна и особено в наше време това не бива никога да става. Ето защо още в такива езотерични школи, като питагорейската или древно египетската школа, трябваше да се избягва всичко, чрез което посветените биха работили от във над астралното

тяло, когато то се намира вън от физическото и етерното тяло на посветения. Това трябваше да се избягва още от самото начало. Първата стъпка към посвещението трябваше да бъде предприета върху човека в самия обикновен физически свят, в същия този свят, в който човек има възприятия чрез своите физически сетива.

Но как да се извърши това, понеже именно физическото възприятие, когато то настъпва в земното развитие, закрива с едно було духовния свят, който човекът е възприемал по-рано, макар и при едно смъртно съзнание. Как, намирайки се във физическия свят, може да се действа върху астралното тяло? Тук ние трябва да си изясним, какво е положението с това възприятие през деня. Какво става впрочем, когато човек има възприятия през деня? Помислете за вашия дневен живот, проследете го стъпка по стъпка! На всяка крачка във вас проникват впечатленията на външния свят. Вие ги възприемате, виждате, чувате, миришете и т.н. При тази или онази работа впечатленията нахлуват през целия ден към вас, вие ги преработвате с помощта на вашия ум. Поетът, който сам не е един вдъхновен човек, ги прониква със своята фантазия. Всичко това е истина! Но всичко това не може да доведе дотам, щото човек да може да осъзнае свръхсетивното, което стои зад сетивното и материалното. Защо не може той да го осъзнае? Защото цялата тази дейност, която човек развива по отношение на заобикалящия го свят, не отговаря на астралното тяло, такова, каквото то е днес в неговата същност. Някога, когато в прадалечното минало астралното тяло, което човекът притежаваше, виждаше да възникват образите на астралните възприятия, онези образи на удоволствие и страдание, на симпатия и антипатия, тогава съществуваха вътрешни, духовните подтици, които правеха да възникне в човека това, което формираше органи. Тези подтици бяха унищожени, когато човекът стана способен да възприема всички подтици от външния свят. Днес не е възможно да остане нещо в астралното тяло от всички впечатления, които човек приема през време на деня, което да действа формиращо в него.

Процесът на възприемането е следният: през целия ден към нас идват впечатленията на външния свят. Тези впечатления действуват чрез физическото тяло върху етерното и астралните тела, докато бъдат осъзнати от Аза. Действията на това, което се упражнява върху физическото тяло, се отпечатват в астралното тяло. Когато се произвеждат светлинни впечатления, окото е това, което приема впечатленията. Светлинното впечатление произвежда едно впечатление върху етерното и астралното тела. Така стои въпросът и с впечатленията, които ухото и другите сетива получават. Ето защо през целия ден този дневен живот действуват върху астралното тяло. Астралното тяло е постоянно дейно под въздействието на външния свят. Но през нощта то

излиза навън, излъчва се. Но тогава то не притежава никакви сили, за да може да осъзнае впечатленията, които сега се намират около него. Старите сили на прадалечното минало са били умъртвени при първото възприятие на настоящия сетивен свят. През нощта то не притежава никакви сили, защото целият дневен живот е неспособен да остави в астралното тяло нещо, което да действа формиращо върху него.

Всички неща, които виждате около вас, упражняват действия до астралното тяло. Но това, което се произвежда там, не е в състояние да създава форми, които биха могли да станат астрални органи. Тази именно трябва да бъде първата крачка на посвещението: Да накараме човека да направи през време на дневния живот нещо, да извърши нещо в своята душа, което продължава да действа и тогава, когато през нощта астралното тяло се излъчва от физическото и етерното тела. Представете си за да се изразим образно че през време, когато човекът се намира в пълно будно съзнание, му дадем нещо, което той трябва да направи, което той трябва да остави да се извърши в него и което да бъде така подбрано, така съставено, че да не престане да действа когато той заспи.

Представете си това действие като един звук, който продължава да звучи, когато астралното тяло се излъчва; това продължаващо действие на звука би представлявало тогава силите, които сега биха действували над астралното тяло така, че да създадат в него форми, както външните сили са работили над физическото тяло. Тази е била винаги първата крачка на посвещението: Да се накара човекът да извърши през време на дневния живот нещо, чийто отзвук да продължава през нощния живот. Всичко, което се е наричало медитация, съсредоточения и другите упражнения, които човек е предприемал през време на своя дневен живот, не са нищо друго освен действия, които продължават да работят и когато астралното тяло се излъчва, остават като един отзвук и сега, през нощта, се превръщат във формиращи сили в астралното тяло.

Тази степен на посвещението се нарича Катарзис или пречистване на астралното тяло, пречистване от това, което не е подходящо за това астрално тяло. Тази е била първата стъпка.

Това не е било още никаква работа в свръхсетивните светове; тази степен се е състояла в упражнения на душата, който човек е правел през време на деня като едно трениране на душата. Тя се е състояла в усвояването на определени форми на живот, на определен начин на мислене и водене на живота, което можеше да остави своите продължаващи отзвуци. А всичко това работеше над астралното тяло, докато в него се развиваха органите. Когато обучаващият се стигаше дотам, че в астралното тяло се образуваха тези органи, преминаваше се към следващата степен, която се състоеше в това: всичко, което е било

образувано по този начин в астралното тяло, да бъде отпечатано в етерното тяло. Както написаното на един печат се отпечатва върху червения восък, така и всичко, което беше изработено в астралното тяло, трябваше да бъде отпечатано в етерното тяло. Това отпечатване е следващата стъпка на посвещението и се наричало озаряване. Защото за едно с това настъпваше същевременно един пълен със значение момент на посвещението. Тогава около човека се разкриваше духовният свят, както по-рано той виждаше сетивния свят. Тази степен се характеризира още и с това, че процесите на външния духовен свят не се изразяват както тези на физическия сетивен свят, а в образи. На тази степен на посвещението духовният свят се изразява първо образи; човек вижда образи. Представете си древния посветен, за който вчера казах, че той е виждал груповата душа на народа. Когато стигаше до тази степен, той виждаше тази груповата душа първо в образи. Представете си например, какъвто е бил Езекиил. Когато за него започна озарението, пред неговия поглед се явиха духовни Същества, като групови души на народите. Той се чувствуваше посред тях. Пред неговия поглед застанаха групови души под формата на четири символични животни.

По този начин за посветения човек духовният свят се явяваше първо под формата на такива пълни със значение образи. Тази е била първата степен на посвещението. След това продължаваше живеенето по този начин в етерното тяло. Това, което първоначално беше само като един отпечатък, продължаваше да се развива като живот в етерното тяло. Тогава към образите започваше да се прибавя това, което се наричаше музика на сферите. Висшият духовен свят бива възприеман сега като звук. Посветеният в по-висока степен, след като е възприемал духовния свят в образи чрез озарението, започва да чува духовно онези звуци които само духовното ухо може да възприема. После се стига до едно по-нататъшно преобразуване на етерното тяло и посветеният се издига в една по-висша сфера. Вие можете да чувате звуци и когато, например, имате тук един параван и зад него стои един човек, който говори и който вие не виждате. Нещо подобно е и с духовния свят. Първо той се явява в образи, след това започва да се изявява в звуци, после пада и последната обвивка, както бихме премахнали един параван или една завеса и пред нас би стоял човекът, който по-рано само чувахме да говори зад паравана. Сега ние виждаме самия човек; ние виждаме самия духовен свят, съществата на духовния свят. Първо възприемаме образи, после звуци, след това същества и най-после живота на тези същества. Образите на така наречения имажинативен /образен/ свят могат да бъдат предадени приблизително използвайки като символи за тях образи от сетивния свят. Музиката на сферите може да се предаде, като я сравняваме със сетивната музика.

Но с какво можем да сравним онази същност, която се изявява на третата степен?

Нея можем да сравним само с това, което днес съставлява най-вътрешната същност на човека, неговото действие в смисъла на мировата божествена Воля. Когато човек действа съобразно с волята на онези духовни Същества, които движат напред нашия свят, тогава неговото вътрешно същество става подобно на тези Същества, тогава той може да възприема в тези сфери. Онова от него, което се противопоставя на мировото развитие, което задържа света в неговото развитие, той го възприема като нещо, което трябва да бъде изключено от този свят, което трябва да отпадне като една последна черупка.

Така посветеният човек възприема първо един свят от образи като символичен израз на духовния свят, след това един свят на хармонията на сферите, като символичен израз на една по-висша сфера, после един свят на духовни Същества за което днес той може да си състави една представа само като ги сравнява с най-вътрешната същност на неговото същество, с това, което действа в него в смисъла на добрите сили или пък в смисъла на злите духовни сили. През тези степени минава посвещаващият се и тези степени са вярно отразени в Откровението на Йоана. В него се изхожда от физическия свят. Казва се това, което може първо да се каже със средствата на физическия свят в седемте послания. Това, което се иска да бъде направено сред физическата култура, което се иска да бъде казано на онези, които работят във физическия свят, то им се казва в послания. Защото словото, което е изразено в посланията, може да действа вътре във физическия свят.

Първата степен на посвещението дава символи, които трябва да бъдат отнесени към това, което те означават, което те изразяват в духовния свят. След седемте послания идва светът на седемте печата, светът на образите на първата степен на посвещението. След това идва светът на хармонията на сферите, такъв, какъвто го възприема онзи, който може да чува духовно. Той е представен в седемте тръби.

Следващият свят, в който посветеният възприема същества, е представен чрез това, което на тази степен се явява като същества и което изхвърля черупките на онези сили, които се противопоставят на добрите сили. Противоположното на божията Любов е божият гняв. Истинският образ на божествената Любов, която движи света напред, е възприеман в тази сфера от онези, които са съблекли за физическия свят седемте чаши на гнева.

Така посветеният е възведен нагоре от степен на степен в сферите на посвещението. В седемте послания на Откровенията на Йоана имаме това, което принадлежи на седемте категории на физическия свят; в седемте печата имаме това, което принадлежи на астралния имагинативен

свят; в седемте тръби това, което принадлежи на Девакана и в седемте чаши на гнева това, което трябва да бъде изхвърлено. /Ако човек иска да се издигне в най-висшия духовен свят, който може за сега да бъде достигнат от нас хората, защото този най-висш духовен свят е свързан с нашия свят/. Ние искаме да дадем само външния строеж на това, което е Откровение на Йоана. Това е един бегъл и кратък очерк, който може да ни покаже, че Откровението е една книга на посвещението.

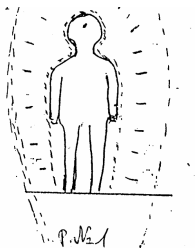
Утре ще пристъпим към изграждането на първите стъпки на този бегъл очерк.

ВТОРА ЛЕКЦИЯ

Вчера охарактеризирахме под форма на увод и в общи линии духа на Откровението на Йоана. Ние се опитахме да установим няколко ръководни линии, чрез които може да ни стане ясно, че в Откровението се описва това, което може да се нарече християнско посвещение.

Днес моята задача ще бъде да ви изложам в общи черти същността на посвещението, да ви опиша, какво става с човека, когато чрез посвещението той е поставен в състояние сам да вижда в онези духовни светове, които стоят зад сетивните светове. По-нататък моята задача ще бъде да ви опиша в няколко едри черти, от какво естество са изживяванията в посвещението. Защото само когато се запознаем по-отблизо със същността на посвещението, ние постепенно ще можем да проникнем в разбирането на този важен религиозен документ, какъвто е Откровението.

Първо трябва да разгледаме още веднъж двете състояния на човешкото съзнание, да ги обгърнем по-точно с нашия поглед: Онова състояние на съзнанието, което трае от сутринта, когато човек се събужда, до вечерта, когато той заспива и другото състояние на съзнанието, което започва със заспиването и завършва със събуждането. Ние често пъти говорихме, че човекът, така както той стои пред нас в неговата днешна форма, е на първо време едно четворно същество, че той се състои от физическо тяло, етерно тяло, астрално тяло и Аз. За ясновиждащото съзнание тези четири члена се явяват в тяхната външна форма така, че първо, като един вид ядка, в средата се намира човешкото физическо тяло. (Нека нарисуваме това схематично.) /виж рис. № 1/.

През време на деня това физическо тяло е проникнато от етерното тяло, което отначало изпъква съвсем малко, само около главата, над физическото, като светъл ореол, но което прониква напълно главата. По-надолу етерното или жизнено тяло става все по-мъгливо и неясно, и колкото повече се доближаваме до крайниците на човека, толкова по-малко показва то формата на физическото тяло в строгия смисъл на думата.

През деня тези два члена на човешкото същество са изпълнени на свой ред и обгърнати от това, което наричаме астрално тяло, което излиза на всички страни извън физическото тяло и етерното тяло и има формата на елипсоид или приема яйцеобразна форма. В неговата основна форма то има светещи лъчи, които всъщност изглеждат така, като че са насочени отвън навътре и като че проникват човека отвън. В това астрално тяло се виждат безброй най-разнообразни форми, всевъзможни линии и лъчи, някои от които мълниеобразни други със странни извивки, всичко това обгражда в най-разнообразни светлинни форми човека.

Астралното тяло е израз на страстите, инстинктите, нагоните и желанията на човека, а също и на неговите мисли и чувства, на неговите представи. Ясновиждащото съзнание вижда изобразено в това астрално тяло всичко, което наричаме душевни изживявания, от най-нисшите нагони до най-висшите идеали. След това имаме четвъртия член на човешкото същество, което бихме могли да нарисуваме така, като че нещо изпраща лъчи към точката, която се намира около един сантиметър от челото /да се разбира под външната обвивка на челото. Бележка на преводача./ Това би било схематичното описание на четиричленния човек. В течение на тази сказка ние ще видим, как изглеждат отделните части в цялото. Това е следователно човекът през деня, от сутрин, когато се събужда, до вечерта, когато заспива. Но вечер, когато той заспива, в леглото остават физическото и етерното тяло и ние виждаме един вид излъчване на това, което нарекохме астрално тяло. Думата "излъчване" е малко неточна; всъщност процесът изглежда така, като че ли образува един вид мъгла. Така щото през нощта ние виждаме излъченото физическото и етерно тела, астрално тяло, като един вид спираловидна мъгла около човека, докато четвъртия член на човешкото същество почти напълно изчезва от една страна, т.е. преминава в нещо неопределено. Долната част на астралното тяло се вижда много слабо; горната част е това, което нарекохме "излъченото астрално тяло".

Още вчера ние подчертахме, какво трябва да стане с човека, когато той трябва да приеме посвещението. Когато човек се занимава само с това, с което се занимават днес изобщо хората, той не може да получи никакво посвещение. Човек трябва да бъде така подготвен, че през време на

обикновения дневен живот да прави упражнения, които му са предписани от школите на посветените: медитация, съсредоточение и т.н. В тяхната основа тези упражнения, що се отнася до тяхното значение за човека, са едни и същи във всички школи на посвещението. Те се различават едни от други само дотолкова, доколкото отивайки все по-далече в миналото в предхристиянските школи на посвещението, са били насочени повече към упражнението, към тренирането на мисленето, на мисловните сили. Колкото повече се приближаваме към християнските времена, толкова повече упражненията са насочени към школуването на чувствителните сили, на чувствата; и колкото повече се приближаваме до новите времена, толкова повече виждаме как в така наречените розенкройцерски школи се въвежда един особен род развитие на волята, едно упражнение на волята, поради това, че се държи сметка за изискванията и нуждите на хората, във връзка с тяхното развитие, с развитието на цялото човечество. Ако и медитациите да са на пръв поглед подобни на тези другите, предхристиянски школи все пак в основата на розенкройцерските упражнения царува навсякъде едно особено школуване на волевия елемент. Но важното, което се има предвид и което се е постигало също и чрез упражненията на източните мистериини школи, както и на египетските и питагорейските школи, и т.н., което е съставлявало също и действието на онези упражнения които са основани главно на медитации върху Евангелието на Йоана, това е, че за кратко време през деня ако щете само пет или петнадесет минути върху човека се действа така, че действието остава и тогава, когато настъпва онова състояние у спящия човек при което астралното тяло е излъчено.

У човека, който прави такива да ги наречем окултни упражнения, астралното тяло показва постепенно през нощта най-разнообразни промени. В него се явяват други светлинни явления, то показва онова пластично изграждане на органите, за които вече говорихме. Това се проявява все по-ясно и по-ясно в течение на времето. Постепенно астралното тяло получава една вътрешна организация, каквато показва физическото тяло в своите очи, уши и т.н. Но това не би довело човека до там, да вижда нещо особено, още повече що се отнася за съвременния човек. Все пак човек възприема нещо, когато неговите вътрешни органи са вече образувани. Тогава той започва да има съзнание през време на съня. Из духовната тъмнина, която съществува за обикновения спящ човек, проблясват като зазоряване заобикалящите го духовни светове. Това, което човек може да възприема там, което именно той е възприемал в древни времена (защото днес това се случва рядко), са чудни образи на растителния свят, на растителния живот. Това са най-първичните постижения на ясновиждането. Там, където по-рано беше само тъмнина и

безсъзнание, сега се явява нещо като съновидно, живо, но действително, един вид растителни форми.

И много от това, което е описано в митологиите на народите, е било видяно по този начин. Когато в приказките се казва: Водан, Вили или Вее намериха на брега едно дърво и образуваха от него човека, това показва, че първо е било виждано именно в един такъв образ. И във всички митологии можете да намерите този първичен род виждане, това виждане на растителните форми. Описание на едно такова виждане е и Раят с двете дървета дървото на познанието и дървото на живота. Това е резултат на такова астрално виждане. И не напразно в самото Битие се казва, че Раят и това, което въобще се описва в началото на Библията, е било виждано. Но трябва първо да се научим да четем добре Библията и тогава ще разберем, колко знаменателно и дълбоко рисува тя това пълно с тайнственост състояние на своите описания. Така както днес хората учат за Рая за началото на Библията, така не са учили хората в миналото. Тогава се е обръщало внимание, например, на следното: "Адам изпадна в сън" и това е било онзи сън така са казвали на първите християни -, в който Адам погледна назад в миналото и видя явленията, които са описани в началото на Библията. Само днес хората мислят, че такива думи, като "Адам изпадна в сън ", стоят там случайно. Но те не стоят там случайно. Всяка дума в Библията има дълбоко значение и само онзи може да разбере Библията, който знае да цени всяка отделна дума в нея. Това е следователно първото. Но след него в предхристиянските мистерии трябваше да настъпи още нещо особено: Когато човек е правил дълго време своите упражнения а това е траяло дълго време когато той беше приел приблизително всичко, което е необходимо, за да създаде ред в своята душа, когато беше приел в себе си това, което днес наричаме антропософия, тогава той беше удостоен с истинското посвещение. В какво се състоеше това древно посвещение?

Не е достатъчно само да се изработят органи в астралното тяло. Тези органи трябва да бъдат също отпечатани в етерното тяло. Както печатът отпечатва своите букви в червения восък, така и органите на астрално то тяло трябва да бъдат отпечатани в етерното тяло. За тази цел в древните посвещения посвещаваният ученик биваше довеждан в едно особено състояние. В течение на три дни и половина той биваше приведен в едно състояние подобно на смъртта. Ние все по-добре ще разберем, че това състояние не може и не трябва вече да бъде предизвикано, защото сега имаме съвършено други средства за посвещение. Сега аз описвам предхристиянското посвещение. При него посвещавания биваше приведен в течение на три дни и половина в състояние подобно на смъртта. Той биваше положен в един гроб и оставаше там в състояние подобно на смъртта. Или биваше завързан по особен начин за един кръст

с разпънати ръце; защото това изискваше преминаването в онова състояние, което са искали да постигнат.

От различните сказки, които изнесох до сега, знаем, че смъртта настъпва у човека, когато етерното тяло, заедно с астралното тяло и Аза се отделят от физическото тяло и от това физическо тяло остава само. При смъртта настъпва нещо, което никога не настъпва в редовното течение на живота между раждането и смъртта.

Докато човек е жив, етерното тяло никога не напуска физическото тяло, даже и при най-дълбокия сън. То винаги остава вътре в него и поддържа формата и живота на физическото тяло. При древното посвещение, когато посвещаваният е бил потопен в онова състояние подобно на смъртта, поне една част от етерното тяло е напускало физическото тяло, така щото тази част на етерното тяло, която при нормално състояние се намира вътре, е била излъчвана вън от физическото тяло. В сказките предназначени за външни хора това състояние е описано, като се казва, че етерното тяло е излъчено. Но всъщност не е напълно така. А такива тънки разграничения можем да направим едвам сега. И така, през тия три и половина дни, когато жрецът-посветител е бдял, посвещаваният се е намирал в едно такова състояние, че само долната част на неговото физическо тяло е била свързана с етерното тяло. Този е бил моментът, когато астралното тяло, заедно с всички изработени в него органи, се е отпечатало в етерното тяло. В този момент настъпвало озарението. Когато след три и половина дни посвещаваният е бил събуден, в него е било вече настъпило това, което се нарича озарение, това, което трябва да последва пречистването, състоящо се само в образуването на органите в астралното тяло. Сега ученикът е станал човек с едно положително знание за духовния свят. Това, което той беше виждал по-рано, беше само една предварителна степен на ясновиждането. Този предварително виждан свят, който се състоеше от един вид форми изобразяващи предимно растения, се допълва сега със съществено нови форми.

Сега ние стигнахме до онова място, където можем да охарактеризираме по-точно това, което посветеният започва да вижда. Сега, когато е стигнал до озарението и бива отново пробуден, на него му става ясно, че е видял нещо, което по-рано не е могъл никога да познае. Но какво е видял той? Какво можеше той да извика сега пред погледа на душата си като важен възпоминателен образ на неговото виждане? Ако искаме да си изясним, какво е видял посветеният, трябва да хвърлим един поглед върху развитието на човека. Ние трябва да си припомним, че човекът е стигнал само постепенно до онази степен на индивидуалното съзнание, което той има днес. Той не винаги е можел да казва на себе си "Аз" по такъв начин, както върши това днес. Достатъчно е да се върнем в

миналото до онова време, когато Керуските, Херулите и т.н. са населявали днешна Германия. Тогава отделния човек не се е чувствувал като самостоятелен Човек-Аз, а се е чувствувал като член на своето племе. Както пръстът на ръката не се чувствува като нещо съществуващо само за себе си, така и отделният Керуск не се е чувствувал като една самостоятелна личност, която можела да каже без условно на себе си Аз. Той е чувствувал като свой Аз Аза на цялото племе; племето представляваше един организъм, а принадлежащи една към друга групи от хора, които бяха свързани с кръвни връзки, имаха така да се каже една обща Душа-Аз. Както днес вашите две ръце принадлежат на вашия Аз, така през онези времена вие бяхте членове на една по-голяма общност.

Това е още по-ясно изразено у народа, който изповядва Стария Завет. Там всеки отделен човек се е чувствувал като член на народа. У този народ е било така, че когато отделният човек изговаряше обикновената дума "Аз", той не говореше във висшия смисъл за себе си, а чувствуваше нещо по-дълбоко, когато казваше: Аз и Отец Авраам сме едно. Защото той имаше определено съзнание, което се простираше чак до Авраама, което преминаваше през всички поколения от Авраама до всеки отделен член на Еврейския народ. Това, което беше родствено по кръв, беше включено в един Аз. Една обща груповата душа-Аз обхващаше целия народ и онези, които прозираха нещата, казваха: това, което съставлява действително нашата най-вътрешна същност, нашата безсмъртна същност, то не живее само в отделния човек, а в целия народ.

Всички отделни членове принадлежат към този общ Аз. Ето защо и на всеки един от членовете на този на род беше ясно, че когато умре, той се съединява с една невидима същност, която се простира нагоре до Отца Авраама. Отделният индивид действително е чувствувал, че той се възнеса в лоното на Авраама. Там той се чувствува подслонен в груповата душа като в нещо безсмъртно. Груповата душа на целия народ не можеше да слезе на физическото поле. Там те виждаха само отделните човешки форми. Но за тях тези форми не бяха действителността, а действителността беше в духовния свят. Те предчувстваха, че това, което тече през кръвта, е Божественото. И понеже трябваше да виждат Бога в Йехова, наричаха това Божествено: Яхве, или призоваваха също неговата Лице: Михаел. Те считаха Яхве като духовна груповата душа на народа.

Тук отделният човек не можеше да вижда духовните същества. Обаче посветеният, който е изживял великия момент, когато астралното тяло се отпечатва в етерното тяло, можеше това. И първото нещо, което той можеше да вижда, бяха главните групови души. Когато хвърлим поглед назад в миналите времена ние намираме навсякъде, че съвременният Аз се развива от едно такова групово съзнание, от такъв един групов Аз.

Така щото за ясновидеца, когато той насочва своя поглед в миналото, отделните човеци все повече се сливат в груповите души. Съществуват главно четири типове групови души, четири първообраза на груповите души. Като вземем всички различни групови души на различните души, те представят известни приличия, но също и различия. Ако ги разделим, получаваме четири групи, четири първообраза.

Те могат да бъдат ясно виждани, когато насочим ясновиждащия поглед в онези времена, когато човекът не беше още в плът, когато той не беше още слязъл на Земята. Защото сега ние трябва да си представим точно момента, когато човекът е слязъл от духовните области и се е облякъл в плът. Можем да опишем този момент само като си послужим с велики символи. Имаше време, когато нашата Земя беше съставена от много по-мека материя отколкото днес, когато растенията изглеждаха съвсем различно, когато цялото беше като едно първично море поместено във вдлъбнатини, когато въздухът и водата не бяха още отделни, а от всички същества, които днес населяват Земята, бяха образувани само животните и растенията във водата. Когато минералните същества започнаха да приемат тяхната днешна форма, можеше да се каже: Сега човекът се явява из невидимостта. Така се представяше той на посвещавания се. Обвит отвън с един вид черупка, той слиза от областите, които днес са области на атмосферата. Човекът не съществуваше още във физическа съгъстена форма, когато животните ходеха вече в плът по Земята. Той беше едно тънко, въздухообразно същество, такъв беше той и през Лемурийската епоха. Неговото възникване и оформяне се явява на погледа на ясновидеца в образа на четирите групови души: от една страна под образа на лъв, от друга страна под образа на телец, отгоре под образа на орел, а в средата долу нещо, като вече наподобяващ човека. Този е образът, който се представя на ясновидеца. Така възниква човекът из сумрака на духовния свят. А силите, които са го образували, се явяват като един вид седмоцветна дъга. Силите, които са повече от физическо естество обкръжават цялото образуване на този човек като една дъга. Това развитие на човека, неговото превръщане в сегашната му форма, трябва да бъде описано в най-различните области и по най-различни начини. Сега ние го описваме така, както то се явява на духовния изследовател ретроспективно, както тези четири групови души са се оформили от общото божествено-човешко същество, което слиза надолу. От край време този момент е бил изобразяван така, както го виждате символично изобразен върху втория от така наречените седем печата. Това е неговото символично изображение, но то е нещо повече от един символ. Тук вие виждате, как из неопределеното възникват тези четири групови души, около тях дъгата и числото дванадесет.

Когато виждате да възниква това, което току що описахме, тогава имате чувството изпитано в ясновидско състояние: всичко това е обкръжено от нещо, което е от свършено друга същност и вид в сравнение с това, което възниква от неопределеното духовно. А това, което го е заобикаляло, е било символизирано в древни времена в Зодиака, в 12 знака на Зодиака. Моментът на встъпване в ясновидство е отбелязан и свързан още с някои други изживявания. Първото нещо, което възприема този, чието етерно тяло е излъчено, е: На него му се струва, че той става все по-голям и по-голям и се разпростира върху това, което възприема. Идва моментът, когато посветеният си казва: "Аз не само виждам тези четири форми, но се намирам вътре в тях, разпрострял съм моето същество върху тях." Той се отъждествява с това, което възприема. Ние ще разберем по-добре това, което се разпростира наоколо върху разкриващото се, ако отново си припомним, че нашата Земя е минала през едно минало възплъщение.

Знаем, че преди Земята да стане Земя, тя е минала през състоянието на Сатурн, после през това на Слънцето, после през това на Луната и едва след това тя стана Земя в днешния смисъл. Това беше необходимо. Защото само благодарение на това беше възможно да се родят на днешната Земя съществата, които именно са се родили. Те трябваше да стигнат до тяхната днешна форма постепенно, минавайки през такива преобразяващи се форми. Следователно, когато хвърлим поглед назад в прадалечното минало, ние виждаме първичното състояние на Земята, а именно състоянието наречено в окултизма Сатурн, който в началото на своето съществуване още не светеше. Той беше един вид топлинно състояние. Вие не бихте могли да го видите, като едно светло небесно кълбо, а приближавайки се до него, бихте проникнали в едно по-топло пространство, защото той се намираше само в едно топлинно състояние, без никакви други материални при знаци.

Но някой би могъл да запита: Нима мировото развитие е започнало със Сатурн? Няма ли е от начало други състояния, може би, които са произвели това, което е станал Сатурн? Преди Сатурн няма ли е други възплъщения?

Трудно би било да се достигне преди съществуването на Сатурн, защото едвам със Сатурн започва нещо, без което ние не можем да стигнем до Сатурн: заедно със Сатурн започва именно това, което наричаме време. Преди това е имало други форми на битието, т.е. същност ние не бихме могли да говорим за това "преди", понеже не е съществувало никакво време. Времето също има своето начало, то е започнало някога. Преди Сатурн не е имало никакво време, а е имало вечност. Тогава всичко е било едновременно. Редуването на процесите един след друг е настъпило едвам със Сатурн. В онова мирово състояние,

където има само вечност, не съществува също никакво движение. Защото към движението принадлежи времето. Там няма никакво въртене, всичко е вечност и тишина, или както се казва в Окултизма: там всичко е блажена тишина във вечността. Този е изразът за обозначение на това състояние. Следователно преди Сатурн е съществувала блажена тишина във вечността.

Движението на небесните тела настъпва едвам със Сатурн и пътят на движението е бил отбелязан чрез 12-те зодиакални знака. И докато една планета минава през един такъв зодиакален знак, говори се за един миров час; това се е считало за един миров час. Дванадесет мирови часове, дванадесет дневни часове и дванадесет нощни часове! За всяко едно небесно тяло, за Сатурн, за Слънцето и за Луната е отредена една редица от мирови часове, които се групират в мирови дни; и накрая така 12 периода 7 са външно възприемани, а 5 протичат повече или по-малко невъзприемаеми. Ето защо различават се 7 кръговрата на Сатурн или 7 големи сатурнови дни и 5 големи сатурнови нощи. Бихме могли също да кажем 5 дни и 7 нощи, защото първият и последният ден са дни на сумрака. Прието е такива 7 кръговрата, такива 7 мирови дни да се наричат Манвантара, а 5-те мирови нощи Пралая. Ако искаме да имаме това превърнато в нашата форма на броење времето, тогава се броят по две планитарни състояния заедно, си реч: Сатурн, Луна и Земя. Тогава получаваме по 24 кръгообращения. Тези 24 кръгообращения образуват важни епохи в описанието на света, които се управляват от Същества във Вселената, посочени в Откровението в лицето на 24-те Старци, 24-те управители на мировите кръгообращения, на мировите времена. Върху образа на печата те са посочени като мировият часовник. Отделните цифри на часовника са прекъснати тук чрез двойните корони на Старците, за да се покаже, че това са царете на времето, защото те управляват кръгообръщенията на небесните тела. Така вижда първо посветеният образа на далечното минало.

Но сега трябва да запитаме: защо посветеният вижда този образ? Затова, защото в този образ са представени символично-астрално силите, които са образували човешкото етерно тяло в неговата днешна форма, а според него и физическото тяло. Вие лесно можете да си представите, как става това. Представете си човека спящ в леглото, неговото астрално тяло и неговият Аз са напуснали физическото и етерното тела. Но физическото и етерното тяло, така както те са днес, принадлежат на човешкото физическо тяло, а към етерното тяло принадлежат астралното тяло и Азът. Това физическо и това етерно тяло не могат да съществуват сами за себе си. Те са станали такива, защото в тях са били включени астралното тяло и Азът.

Само едно физическо тяло, в което не тече никаква кръв и няма никаква нервна система, може да съществува без астрално тяло и без Аз. Растението може да съществува без астралното тяло и без Аз, защото то няма никаква кръв и никаква нервна система. Защото нервната система е свързана с астралното тяло, а кръвта с Аза. Никое същество няма в своето тяло нервна система, ако то не е проникнато от астралното тяло. И никое същество няма в своето физическо тяло кръвоносна система, ако в него не е проникнал Азът. Помислете, какво вършите вие всяка нощ.

Вие небрежно напускате вашето физическо тяло и вашето етерно тяло и ги оставяте сами на себе си с кръвоносната и нервната система. Ако би останало само на вас, поради това, че всяка нощ напускате вашата кръвоносна и нервна система, физическото тяло би загинало. То би загинало в същия момент, когато астралното тяло и Азът напускат физическото и етерното тела. Обаче погледът на ясновидеца вижда, как тогава го изпълват други същества, по-висши духовни Същества. Той вижда, как те влизат в него и вършат това, което човекът не върши именно през нощта: Да поддържа своята кръвоносна и нервна система. Но това са същите онези Същества, които са сътворили човека, доколкото той се състои от физическо тяло и етерно тяло, не просто днес, от едно въплъщение в друго. Това са същите онези Същества, които на Стария Сатурн направиха да се роди първата заложба на физическото тяло и които на Слънцето създадоха етерното тяло. Тези Същества, които са царували във физическото и в етерното тяло от самото начало на Сатурн и на Слънцето, те също властвуват всяка нощ, докато човек небрежно напуска своето физическо и етерно тела, предадени така да се каже на смъртта; те проникват в спящия човек и поддържат неговата кръвоносна и нервна система.

Ето защо понятно е, че в момента, когато астралното тяло докосва етерното тяло, за да отпечата своите органи в него, човекът е проникнат от тези сили, които са символизирани в печата. Това, което го поддържа и го свързва с цялата космическа Вселена, то се явява в този момент на посвещението. Той вижда това, което е изградило двата члена на неговото същество, физическото тяло и етерното тяло, което всяка нощ поддържа техния живот. Но самият той няма още никакво участие в това, защото не може още да работи в тези два члена на своето същество. Ако би останало на човека, физическото и етерното тела, които нощем остават да лежат в леглото, биха били осъдени на едно растително съществуване. Защото той ги изоставя и двете на самите себе си. Ето защо състоянието на сън е несъзнателно за човека, каквото и постоянното състояние на растението.

Но как стои въпросът с това, което у обикновения човек се излъчва през време на съня? Как стои въпросът с астралното тяло и Аза? Те също

нямат съзнание през нощта. Обикновеният човек не изпитва нищо в своето астрално тяло през време на нощния сън. Но представете си сега, че упражнявате 7-те степени на Йоановото посвещение, тази пълна със значение моменти на християнското посвещение чрез чувствата. Тогава за вас би настъпило не само това, че при докосването на астралното тяло с етерното тяло можете да развие ясновидска способност, но би настъпило още и нещо друго. Човек добива съзнание за душевните свойства, за човешките душевни качества на астралния свят и на света на Девакана, от които всъщност той е роден по душа!

И към гореописания образ се прибавя един още по-висш символ, който като че изпълва цялата Вселена. Към гореописания символ на старото посвещение за онзи, който минава през степените на Йоановото посвещение, се прибавя нещо, което е изобразено върху първия печат. /Говорейки тук за печати, Рудолф Щайнер говори за картините, които той сам е нарисувал по виденията описани в Откровението и които не трябва да се смесват с печатите на небесната Книга, за която става дума по-нататък. Бележка на преводача. Тези картини са били окачени по стените в залата, където Рудолф Щайнер държал сказките върху Откровението./ За погледа на посветения се явява образът на Син Человечески, на царясвещеник препасан със златен колан, с нозе, които изглеждат като разтопен метал, главата му покрита с коса като бяла вълна, от устата на който излиза двустър огнен меч и който държи в десницата си 7-те звезди Сатурн, Слънце, Луна, Марс, Меркурий, /Марс+Меркурий = Земя/, ... Юпитер, Венера и Вулкан. Това са 7-те степени на развитие или въплъщения, през които минава нашата планета Земя, като с Марс и Меркурий са обозначени двете фази на развитието на настоящото въплъщение на Земята. Бележка на преводача/. Образът, който се намира в средата на първия печат, беше считан в древното посвещение като петата от груповите души. Тя е тази, която в древни времена съществуваше само в зародиш, и е възникнала първо като това, което се нарича Син Человечески, който владее звездите, когато ще се яви в неговата истинска форма пред човеците.

Така чрез този отначало символичен начин на описание трябва да ни стане ясно, че това, което у днешния човек се явява като деление на различните членове, физическо тяло и етерно тяло от една страна, астрално тяло и Аз от друга страна може да се разглежда така, че и двете могат да допринесат своя дял в посвещението, първо при формата на посвещението чрез докосване на астралното тяло с етерното тяло, когато се явяват груповите души, след това при обработването на астралното тяло така, че то добива собствено виждане. По-рано се беше стигнало до такова виждане в свръхсетивния свят, което се простираше най-много до един вид растително преживяване на света. Чрез християнското

посвещение е дадено това, което означава една по-висша степен на посвещението в астралното тяло, което символично е изразено във втория образ. Тук вие имате и двете тези неща описани изхождайки от принципа на посвещението, които намирате обрисувани в началото на Откровението. Само че авторът на Откровението ги е описал в обратен ред и това с право. Той е описал първо образа на Сина Человечески, образа на този, който бе, който е и който ще бъде, а след това другия образ на груповата душа.

И двата образа са символи на това, което посветеният изживява през време на посвещението. Така ние извикахме пред погледа на нашата душа образа на това, което става в определени случаи на посвещението и което посветеният изживява на първо място. Утре ще пристъпим по-нататък към подробностите на тези действителни изживявания и ще видим, как те се отразяват във величественото изображение на Откровението на Йоана.

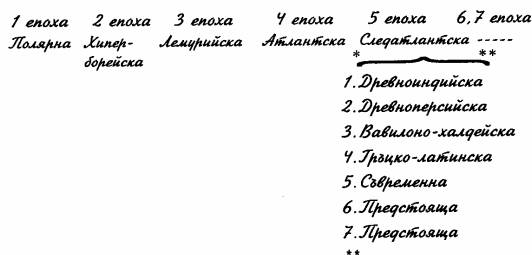
ТРЕТА ЛЕКЦИЯ

Вчера в края на нашето съзерцание можахме да обърнем вниманието върху това, което специфичното християнско посвещение и което покъсното, т.е. християно-розенкройцерското посвещение дава отначало под формата на един велик и пълен със значение символ. Ние обърнахме вниманието върху значението на този символ, на този знак на посвещението, който е наречен също Син Человечески, който държи в десницата си 7-те звезди, а от устата му излиза двуострия меч. Ние видяхме, че това посвещение прави човека виждащ в определена по-висока степен в неговото астрално тяло и в неговия Аз, вън от неговото физическо и етерно тяло. За всичко това ще говорим с по-голяма точност. Но чрез всяко едно посвещение човек добива способността да обгръща с поглед, да познава това, което може да се обгръне само с духовния поглед, с духовните очи, което е достъпно само за духовното възприятие. Обаче едно от първите и най-важни неща, които посветеният в християнския смисъл може да познае, е развитието на човечеството през различните епоха стоящи по-близо до нас, за да може всеки да разбере до по-висока степен задачите на човека. Защото всичко, което висшето познание, висшето съвършенство може да даде на човека, е свързано с въпроса: що съм аз и за какво съм определен в нашата епоха? Отговорът на този въпрос е на първо място един от тези, които имат най-голямо значение.

Всяка степен на посвещението води до едно по-високо гледище в разглеждането на човека. Още в първата сказка можахме да обърнем вниманието върху това, как човекът се издига по степени; първо той се издига в света, който наричаме имагинативен /света на астралните

образи, бележка на преводача./, където в смисъла на християнството се запознава със 7-те печата; после той стига до това, което наричаме инспиративно /вдъхновено/ познание, при което чува "седемте тръби"; най-после посветеният се издига до една още по-висока степен при която може да прозре истинското значение и същност на духовните същества, степеня на така нареченото интуитивно познание, при което се запознава със седемте чаши на гнева. Но сега ние трябва да вземем под внимание една определена степен на посвещението. Да си представим човека достигнал онази степен на посвещението, при която той изпитва това, което описахме в края на последната сказка. Да си го представим стигнал точно до границата между най-тънките същества на физическия свят и следващия по-висш свят, астралния свят, където му е позволено да застане като на един връх и гледа на долу. Какво може да види човек на този първи връх на посвещението? Тук той вижда духом всичко онова, което е станало, според неговата вътрешна същност, от времето на Атланския потоп, който разруши континента Атлантида, и откакто следатлантският човек навлезе в съществуването. Той вижда да се редуват един след друг циклите на културите до момента, където нашата епоха също ще стигне до нейния залез, за да се роди една нова епоха. Чрез това, което наричаме война на всички против всички, чрез ужасни опустошителни морални преплитания ще намери своя край нашата Следатлантска епоха. А тази велика епоха от Атлантския потоп до ужасната война на всички против всички, нея разделяме ние отново на 7 редуващи се главни културни епохи, както това може да се види от следващата скица.

На единия край трябва да си представим великия Атлански потоп, а на противоположния край великата световна война и този период разделяме на 7 под епохи или 7 културни епохи. Цялата епоха, която обгръща тези 7 под епохи, е също така една седма част от една по-дълга епоха; така щото трябва да си представите 7 такива части, 7 епохи, каквато е нашата епоха между потопа и великата война, две в бъдещето, след великата война, и 4 в миналото преди атлантския потоп. Следователно нашата епоха, Следатлантската, е петата велика епоха. /виж рис. № 2/

* Великият Атлантски потоп
 ** Войната на всички против всички

рис. 2

Човек трябва да се издигне на един още по-висок връх на посвещението и тогава той ще обгърне с поглед тези 7 по 7 епохи; те могат да бъдат виждани на границата между астралния и духовните светове, когато човек стигне до така наречения свят на Девакана. И така посвещението върви все по-нагоре и по-нагоре; ние ще видим, кои са още по-високите степени.

Сега трябва да запомним това, че първо може да се достигне един връх, от който можем да обгърнем с поглед 7-те културни епохи на голямата Следатлантска епоха, както от върха на една планина виждаме да се простира пред нас обширното поле. Ние всички познаваме вече тези културни епохи. Знаем, че Атлантският потоп заличи от лицето на Земята старата Атлантида, че след това се разви и разцъфтя първата, древно-индийската култура, която бе последвана от Древно-персийската. Знаем, че тази последната бе последвана от Асиро-вавилоно-халдео-египто-юдейската култура, след нея дойде четвъртата култура, Гръцко-римската, а след тази Петата, т.е. епохата, в която ние сега живеем. През Шестата културна епоха, която ще последва нашата, ще се развие в известно отношение плодът на това, което ние имаме да изградим като духовна култура. Седмата културна епоха ще завърши с войната на всички против всички. Тогава ще дойде онова ужасно опустошение на културата и само една малка група хора, която ще е възприела духовния принцип, ще може да се спаси от всеобщата гибел чрез егизма. Следователно ние живеем, както казахме, в Петата подепоха /или Западно-европейската културна епоха/. Както от върха на една планина се виждат градове, села и гори, така от върха на посвещението се виждат редуващите се културни епохи. Посветеният вижда тяхното значение. Те представляват това, което се разгръща на нашето физическо поле като човешки култури. Ето защо ние говорим за културни епохи, в противоположност на расите. Всичко което е свързано с понятието "раса", е остатък от епохата, която е предхождала нашата, а именно

Атлантската. Ние живеем в епохата на културните периоди. Атлантида беше епохата, когато постепенно се развиха 7 редуващи се велики раси. Естествено плодовете на това образуване на расите се простира и до нашата епоха; ето защо и днес все още се говори за раси. Обаче днес това се за мъглени понятия на онези резки различия, които съществуваха между отделните раси. Днес понятието "култура" вече замени понятието "раса". Ето защо ние говорим за древната Индийска култура, а културата, за която ни разказват свещените индийски книги, Ведите, е само един неин отзвук. Древната Индийска култура е първо утринно зазоряване на Следатлантската епоха; тя следва непосредствено атлантската епоха.

Нека още веднъж си представим, как е живеел човекът през онова време, което отстои на 10 или 8 хиляди години зад нас. Когато говорим за действителни епохи, важат именно тези числа. Културата, за която говорим, се намираше непосредствено под влиянието на Атлантския потоп, или на великата епоха, както тя се нарича в съвременната наука. Атлантида потъна постепенно; един откъс след друг бяха погълнати от потопта. След това на Земята живее един човешки род, от който една част се издига до най-висока степен на развитието, която можеше да се постигне. Това беше древно-индийският народ; това беше един човешки род, който обитаваше отвъд в далечна Азия и живееше повече със спомена за старите минали времена, отколкото в настоящето. Това е величието и могъществото на онази култура, за която това, което Ведите и БхагаватГита пишат, са вече само отзвуци, че хората живееха тогава в спомена за това, което те са изживявали през Атлантската епоха. Спомнете си първата сказка на този цикъл; там бе казано, че хората от онова време имаха до голяма степен способността да развият и проявяват определено сумрачно ясновидство. Хората не бяха ограничени в този физически сетивен свят; те живееха между божествено-духовни същества; те виждаха около себе си тези божествено-духовни същества. Именно в това се състоеше преходът от Атлантската епоха към Следатлантската, че погледът на хората бе постепенно затворен за духовния свят, за астрално-етерния свят и бе ограничен само в този физически свят. Първите културни епохи бяха отбелязани с това, че хората имаха копнеж, дълбок копнеж за това, което техните прадеди от старата Атлантида са виждали, за което обаче се бе затворила вратата за тяхното виждане. Нашите прадеди са виждали със собствените си очи прадревната Мъдрост, макар и смъртно. Те живееха между духове, общуваха с богове и духове. Така чувствуваха хората древната свещена Индийска култура; те копнееха със всички нишки на тяхното същество да видят отново онова, което са виждали техните прадеди, за което разказваше древната мъдрост. И всичко материално, което току що беше изникнало пред физическите погледи на човеците, скалите на Земята,

които едвам сега бяха станали видими, а по-рано бяха виждани само духовно, целият външен свят им изглеждаше много по-маловажен отколкото това, за което те можеха да си спомнят. Всичко, което физическите очи можеха да виждат бе наричано Майя, великата илюзия, великата измама, от която искаха да избягат.

А най-добрите от тази първа културна епоха можаха да се издигнат до състоянието и степента на техните прадеди чрез онзи метод на посвещението, известни остатъци от които се намират в Йогата. Всичко това произведе едно религиозно настроение, което може да се предаде със следните думи: "Това, което ни за обикаля като външен свят на сетивата, е измама, суетна и без стойност, истинното, действителното се намира горе в духовните светове, които сме напуснали." Духовните водачи на народа бяха онези, които можеха да се пренесат в областите, където са живели по-рано техните прадеди. Тази беше първата епоха на Следатлантския период. А всички епохи на Следатлантския период се характеризират с това, че човекът постепенно се научи все повече и повече да разбира, да познава външната сетивна действителност: "Това, което ни е дадено тук за външните сетива не трябва да се счита само като илюзия, то е един дар на духовните същества и не напразно боговете са ни дали камъните. Това, което тук на земята основава една култура на материалния свят, трябва да бъде постепенно прозряно."

Това, което древният индиец считаше още за майя, което той отбягваше и се отвръщаше от него, за хората от втората следатлантска културна епоха то стана "поле за работа", нещо, което те трябваше да обработват. Това е характерно за древната Персийска епоха, която отстои на около 5000 години назад от нас, онази културна епоха, в която почвата около хората наистина изглеждаше враждебна за тях, но тя не беше както по-рано илюзия, която трябваше да отбягват; а напротив, тя беше работно поле, в което трябваше да отпечати собствения си дух. Тази Земя, в нейния материален състав, е подвластна на Злото, на една Сила противна на Доброто, на бога Ариман. Той е владее, но добрият бог Ормузд помага на хората и те се стремят да му служат. Когато изпълняват неговата воля, тогава те превръщат този свят в една нива на висшия духовен свят, тогава те отпечатват в сетивния действителен свят това, което познават духом. За втората културна епоха сетивният действителен свят беше едно работно поле. За индиеца сетивният свят беше измама, майя; за персиеца той наистина беше под властта на зли демони, но въпреки това беше един такъв свят, от който човекът трябваше да изгони злите същества и да го насели с добрите, със служителите на бога на светлината Ормузд.

А през третата следатлантска културна епоха човекът идва още по-близо до външната сетивна действителност; тук тази действителност не е вече за него само една враждебна сила, която той трябва да победи.

Индиецът поглеждаше към звездите и казваше: "О, всичко, което се намира там горе, което аз мога да виждам с външните очи, е само майя, измама" Но халдейските жреци наблюдаваха движенията и положенията на звездите и казваха: "Когато наблюдавам положението на звездите и проследявам тяхното движение, това се превръща за мене в една писменост, в която аз прочитам волята на божествено-духовните същества. Аз познавам това, което боговете искат, в това, което те са направили. "За тях физическият сетивен свят не беше вече майя, но както писмеността на човека е израз на неговата воля, така и това, което се намира в звездите на небето, което живее в силите на природата, за тях то е писменост на Боговете. И те с любов започнаха да разчитат природата. Така възникна онази чудесна наука за звездите, която днешните хора едвам подозират. Защото това, което днес хората познават като Астрология, се е родило чрез едно криво разбира не на самите факти. За халдейските жреци в звездната писменост се разкриваше една дълбока мъдрост, като Астрология, която съдържа тайните на видимия за очите свят. Те считаха това като откровение на нещо вътрешно, на нещо пропито от духа.

А какво беше Земята за египтяните? Достатъчно е да споменем само откриването на геометрията, чрез която човекът се научи да дели Земята според законите на пространството, според правилата на геометрията. Сега се изучават законите в това, което индийците считаха за майя. През древната Персийска епоха хората обработваха Земята; през египетската епоха те се научават да я делят според законите на пространството. Тогава те започват да изучават законите, но правят и нещо повече. Те си казват: не на празно боговете са ни оставили една писменост за звездите, не напразно ни изявяват те тяхната воля в природните закони. Ако чрез своята собствена работа човекът трябва да произведе едно благо, тогава в уредбите, които създава тук, той трябва да пресъздаде едно копие на това, което може да изучи от звездите. О, да бихте могли да погледнете в работната стая на египетските посветени! Вие бихте открили един начин на работа съвършено различен от този прилаган в съвременната наука. Тогава учените бяха посветени. Те изучаваха движението на звездите и се запознаваха с ритъма на техните положения и движения и с действието на тези положения върху това, което ставаше на Земята. Те си казваха: "Когато на небето се намира това или онова съзвездие, тогава тук долу на земята трябва да стане това или онова в държавния живот, а когато дойде едно друго съзвездие, трябва да стане нещо друго. След 100 години ще имаме определени съзвездия казваха те и тогава съобразно с това трябва да стане нещо съответно." По този начин предварително се определяше за хиляди години това, което трябваше да се прави. Така се е родило това, което е записано в книгите на сибилите. Това, което тези книги съдържат,

не е никакво заблуждение; посветените са записали според грижливи проучвания това, което трябваше да стане за хиляда години напред, и техните приемници са знаели, че това трябва да се спазва.

И те не вършеха нищо, което не беше записано за хиляди години напред в тези книги според движението на звездите. Да речем, че се касаеше да бъде създаден един закон. Тогава не са гласували както днес, а са черпили съвет от свещените книги, в които беше записано това, което трябва да стане тук на Земята, за да бъде то огледало на онова, което е записано в звездите. И това, което беше записано в книгите, то се изпълняваше. Когато египетския жрец е написал тези книги, той е знаел: нашите потомци ще изпълняват това, което е записано тук. Те бяха уверени в закономерността на необходимостта.

Четвъртата културна епоха, Гръцко-римската, се е развила от тази третата. Само оскъдни остатъци са се запазили от това пророчески действащо изкуство на египтяните. Вие още можете да видите такъв един остатък. Когато в страната на древния Египет са искали да упражнят това пророчески действащото изкуство, те са разделяли следващата епоха на 7 периода: Първият период трябва да съдържа това, вторият това, третия онова и т.н. Според това следващите поколения следяха, какво има да се случи. Но това беше именно главната характерна черта на третата културна епоха. Четвъртата показваше още само слаби отзвuci от това. Вие още можете да познаете тези слаби отзвuci, когато ви се разказва за древната римска култура: Еней, син на Анхизес от Троя, която беше един град от третата епоха, странствува и стига най-после до Албалонга. С това име е обозначено едно място на една древна жреческа литература: Албалонга или дългата Алба, градът, от който трябваше да произлезе една култура на свещеници, културата на Рим. В свещеническата одежда на католическия свещеник още имаше един отзвук от този факт. Тогава е била предварително набелязана една седем-периодична културна епоха по начина на древните жреци. Така са били набелязани тези 7 епохи на римските царе!

А историците на 19-тото столетие още веднъж са се измамели по отношение на тези 7 римски епохи. Те са стигнали до убеждението, че тези римски царе нищо общо с действителността в лаическия материален сми съл на думата; но какво всъщност се крие зад тях, а именно, че тук в книгите на сибилите е отбелязана предварително пророчески една култура според свещеното число 7, до това те не можаха да стигнат. Не е тук мястото да се впуснем в подробности относно отделните 7 царе. Но в тези отделни царе, като Ромулус, Нума, Помпилий, Тулус, Хостилиус и т.н., вие бихте могли да видите, как те отговарят на това, което са редуващите се културни епохи според 7-те принципа, които се явяват за нас в толкова различни области.

И така през третата културна епоха хората можаха да проникнат, да пропият света на илюзията, майя, с човешкия дух. Това бе завършено през четвъртата културна епоха. Погледнете Гръцко-римската култура, където в чудесните произведения на изкуството човекът създава във външния материален свят един съвършен образ на самия себе си, където в драмата се изобразяват неговите човешки съдбини /Есхил/.

И погледнете, обратно, как в древната Египетска култура се изучава волята на Боговете. Онова завладяване на материята, каквато виждаме през време на Гръцката култура, означава една степен повече, при която човекът обиква още повече материалното съществуване; а през време на римската култура човекът слиза напълно на физическото поле.

Ние живеем сега в Петата културна епоха /можем да я наречем Западно-европейска Бележка на преводача./, където културата е слязла още по-дълбоко, под равнището на човека. Ние живеем в епохата, когато човекът е станал роб на външните отношения, на външната среда. В древна Гърция духът бе употребен за одухотворяване на материята и одухотворената материя застава пред нас в образите на Аполон, на Зевса, в драмите на Софокъл и т.н. Там човекът беше слязъл до физическото поле, но не беше слязъл под равнището на човека. Същото имаме и през Римската епоха. Най-дълбоко слизание под сферата на човека става сега в нашата епоха. В нашата епоха духът стана роб на материята. Безкрайно много дух е употребен в нашата епоха, за да се проникне в природните сили на външния свят, за да се превърне този външен свят в едно място колкото е възможно по-удобно за човека. Нека сравним древните времена с нашето време. В тези древни времена човекът виждаше великата звездна писменост на боговете; но с първобитни средства се изграждаха тогава постиженията на културата, пирамидите, сфинксовете!

Как се е хранил тогава човек! А вижте какви огромни външни културни средства е добил той до днешен ден! Каква сила на духа беше необходима, за да бъде изобретена парната машина и да бъде тя построена, за да бъдат измислени железопътните линия, телефонът и т.н. Необходимо беше да се употребят неимоверни сили на духовния живот, за да се открият и построят тези чисто материални културни средства. И за какво бяха те употребени? Има ли за духовния живот някаква разлика, дали през някоя от древните култури човекът е смислял житото между два камъка, за което естествено се изразходваше много малко духовна сила, или дали днес сме в състояние да телеграфираме до Америка, за да получим от там големи количества пшеница и да ги превърнем в брашно чрез чудесно устроени мелници? Целият този апарат е поставен в движение единствено заради стомаха. Нека си дадем сметка, какви огромни жизнени сили са вложени в чисто материалната култура. Тези външни културни средства допринасят твърде малко за истинската

духовна култура. Телеграфът да речем се употребява твърде малко за антропософските въпроси. Ако бихте направили едно статистическо сравнение между това, което се употребява за материалната култура, и това, което допринася за духовния живот, тогава бихте разбрали, че духът е потънал под човешкото, че той е станал роб на материалния живот. По този начин ние решително имаме един слизащ надолу път на културата до нашата епоха, до Петата културна епоха. И този път би отишъл все по-надолу и по-надолу. Ето защо човечеството трябваше да бъде предпазено от едно пълно потъване в материята чрез един нов импулс. Никога по-рано земното човечество не беше слязло толкова дълбоко в материята. Трябваше да дойде един мощен, най-мощният от земните импулси. Това беше идването на Христа Исуса, което даде подтика към един нов духовен живот. Това, което ние притежаваме като тласкащи нагоре сили в духовния свят през време на слизането, ние го дължим на онзи мощен импулс, който дойде чрез Христа Исуса. При това слизане в материята винаги е имало духовни импулси. Така се разви първо бавно, после все повече и повече християнският живот, който днес се намира едвам в своето начало, но който в бъдеще ще се издигне до нечувана слава, защото човечеството ще разбере Евангелията едвам в бъдеще. Но когато хората ще ги разберат напълно, тогава те ще видят, какъв неизмерим духовен живот се намира в тези Евангелия. Колкото повече Евангелието се разпространи в неговата истинска форма, толкова повече човечеството ще има отново възможност, въпреки материалната култура, да развие един духовен живот, да възлезе отново в духовните светове. Следователно това, което се развива от епоха на епоха в следатланските култури, авторът на Откровението си го представя изразено в по-малки общности. Така тези по-малки общности, които са разпределени в пространството върху нашата Земя, стават представители на тези културни епохи. Когато говори за общността или църквата от Ефес, той разбира: "аз приемам че в Ефес живееше една общност, която в известно отношение наистина беше приела християнството; но понеже всичко се развива постепенно, то от всяка културна епоха остава да съществува по нещо в следващите епохи. В Ефес ние наистина имаме една школа на посвещението, обаче там християнското учение е така оцветено, че навсякъде все още можем да познаем чертите на древната Индийска култура." той иска да ни покаже с това първата епоха на следатланското време. Следователно тази първа културна епоха в следатланското време е представена в лицето на Ефеската църква. И това, което трябва да бъде възвестено в едно послание до църквата от Ефес. Трябва да си представим това приблизително така: Естествено характерът на онази далечна индийска епоха е останал и се е продължил в различните културни течения. В църквата от Ефес ние още имаме нещо от този

характер. Тази общност, тази църква схващаше Християнството така, че то беше определено от типичния характер на древната Индийска култура. Така във всяко едно от тези послания ние имаме един представител на една от 7-те следатлантските културни епохи. Във всяко послание се казва: "Вие сте такава и такава. Тази или онази страна на вашето същество отговаря на това, което е правено в смисъла на християнството; обаче другото трябва да се промени." Така говори авторът на Откровението на всяка една културна епоха, като казва, кое трябва да остане и кое не отговаря вече и трябва да бъде изменено.

Нека проверим сега, дали действително в редуващите се 7 послания се съдържа нещо от характера на 7-те редуващи се следатлантски културни епохи. Да се постарам да разберем, какво обръщение трябваше да имат тези послания, ако те трябваше да отговарят на това, което току-що казахме. Авторът на Откровението си представя: в Ефес има една общност, една църква; тя е приела християнството, но показва това християнство в една особена отсенка в една такава отсенка, каквато е имала първата следатлантска културна епоха, а именно чужда на външния живот, без да бъде изпълнена с любов към това, което е било задачата на следатлантския човек /Завладяването на външния свят. Бележка на преводача/. Че се е отвърнала от боготворението на всичко, което е плътско, че се е обърнала към духовния живот /така говори този, който отправя послания до църквите/, това той цени у нея.

Ние разбираме, какво е искал да каже авторът на Откровението с тези думи, като вземем предвид, че Ефес беше мястото, където се служеше в мистериите на целомъдрената Диана; той там отвърщането от материята се намираше в особен разцвет, отвърщането от сетивния свят и обръщането към духовното. Но "имам нещо против тебе, че си изоставила първата любов", любовта, която първата следатлантска култура трябваше да има и която се изразява в това, да счита Земята като работно поле, в което трябва да се посее божественото семе.

Как характеризира себе си този, който диктува това послание? Той характеризира себе си като предтеча на Христа Исуса, един вид като водач на тази първа културна епоха. Чрез този ръководител или учител на първата културна епоха като че говори Христос Исус на онази епоха, в която посветеният проникваше със своя поглед в отвъдните светове. Той казва за себе си, че държи в десницата си 7-те звезди и 7-те златни светилника. 7-те звезди не са нищо друго освен символи на 7-те висши духовни Същества, които са ръководители на великите културни епохи.

А за 7-те светилника се казва изрично, че те са духовни същества, които не могат да бъдат виждани в сетивния свят. За тях се загатва и в посвещението Йога, но се загатва също и за това, че никога човек не действа в смисъла на развитието, ако той мрази външните дела, ако

изгубва любовта си за външните дела. Църквата от Ефес е изоставила любовта си към външните дела. В Откровението на Йоана се казва съвършено правилно: "Ти мразиш делата на николаитите" "Николаитите" не са нищо друго освен онези хора, за които животът се изразява само в почитането на сетивния свят. През времето, за което говори посланието, съществуваше една секта на Николаитите, които считаха, че всичко ценно за човека се изразява, се свежда само до външния, до сетивен живот, до живота на плътта. "Ти не трябва да вършиш това", казва този, който вдъхновява първото послание. "Но ти не трябва да изоставаш от първата любов", казва той също; "защото имайки любов за този външен свят, с това ти го оживотворяваш, повдигаш го в духовния живот!" "Който има уши, нека слуша: Нему аз ще дам да яде не само от предходното дърво, а от дървото на живота", т.е. той ще бъде в състояние да одухотвори това, което се намира тук в сетивния свят, за да го възнесе на олтара на духовния живот.

Представител на втората културна епоха е общността или църквата от Смирна. На нея ръководителят на човечеството говори обръщайки се към своя втори предтеча, вдъхновител или учител на древната Персийска култура. Схващането на древната Персийска култура е това: Някога бе богът на светлината, той имаше един враг, външната материя, тъмният Ариман. Първо аз бях свързан с Духа на Светлината, с първия, който беше. След това слязох в света на материята, в която се вмъкна изостаналото в своето развитие враждебно същество Ариман. И сега заедно с Духа на Светлината аз ще обработвам материята и ще внеса в нея духа; после, след побеждаването на злия бог, отново ще се яви добрият, богът на светлината. "аз съм този, който е първият и последният, който умира в материалния живот и отново оживява в духовното възкресение." Така във второто послание ние четем: "Аз съм първият и последният, който бе, който е и който ще дойде, който отново оживя." /Откр., I, 8/. Бихме отишли твърде далече, ако бихме разгледали всеки стих по този начин, но трябва да се спрем по-точно върху онзи стих, който ни характеризира точно, как се отнася човек като член на Смирненската църква, когато тя следва християнския принцип. Там се казва, че на смъртта се дава живот, че смъртта бива одухотворена. Човек не попада под властта на смъртта. Ако той загине в смъртта, тогава смъртта би била за човека едно събитие, което го води до един духовен живот, в който не биха се намерили плодовете на този земен живот. Да вземем един човек, който не живее така, че да извлече от своя живот истинските плодове. Той не взема със себе си никакви плодове в духовния живот. Но в духовното съществуване той може да живее само от тези плодове. Следователно, ако не донесе там със себе си никакви плодове, той ще изпита "втората смърт". Обработвайки това земно поле,

чрез това той се спасява от "втората смърт". "който има уши да слуша, нека слуша, що говори духът на църквите. който победи, той няма да бъде повреден от втората смърт." /Откр. 2, 11/.

Сега да отидем по-нататък, да преминем църквата от Пергам. Тя е представител на онази епоха на човечеството, когато това човечество все повече излиза на физическото поле, където човекът вижда в писмеността на звездите това, което неговият дух можеше да получи. Това е дадено на човека през третата културна епоха.

Човекът действа чрез това, което се намира в неговата вътрешност. Чрез това, че има една вътрешна същност, той може да изследва външното. Само поради това, че беше надарен с душа, той можеше да изследва движението на звездите, да измери геометрията. Това се е наричало изследване чрез словото, което в Откровението на Йоана е изразено с "меч излизаш от устата". Ето защо този, който заповядва да на пишат това послание, обръща вниманието върху това, че силата на тази епоха е едно остро слово, един двустър меч. Това е Хермесовото слово на древните жреци, това е словото, чрез което човекът изследва природните сили и звездите в стария смисъл. Това е онази култура, която се добива предимно чрез вътрешните астрално-душевени сили на човека тук на физическо поле. Ако човечеството още продължава да я добива в онази стара форма, тогава тя наистина е един двустър меч. Тук мъдростта стои на ръба на това, което е бяла и черна магия; между това, което води до блаженство, и това, което носи поквара. Ето защо той казва, че добре знае, какво там, където живеят представителите на тази епоха, се намира престолът на Сатаната. Това загатва за всичко, което може да отклони човечеството от великите цели на развитието. А учението на Валаама /по-точно произнесено Билеам/ не е нищо друго, освен учението на черния магьосник. Защото това е учението, което разлага народите. Разложителните, рушителите на народите са черните магьосници, които работят само в услуга на своята личност и затова разрушават всяко общество, затова те поглъщат всичко, което живее в народа. Но доброто в тази култура се състои в това, че именно там човекът може да започне да пречиства и прояснява, да просветлява своето астрално тяло. Това се нарича "скритата манна". Това, което е само за света, превърнато в божествена храна, което е само за егоистичния човек, превърнато в нещо божествено, това се нарича "скритата манна". Всички символи тук показват, че човекът пречиства своята душа, за да стане чист носител, чист съсъд на Манас (висшия Аз, Духовно-Себе). Без съмнение, за това е още необходимо човекът да мине през четвъртата културна епоха. Там се явява самият Спасител, Христос Исус, Църквата от Тиатира! Там той възвестява себе си като "Син Божи", който има очи като пламък, а нозете му са като разтопен месинг.

Сега той се провъзгласява като "Син Божи", сега Той е ръководител на четвъртата културна епоха, където човекът е слязъл до физическото поле, където той е създал своя образ във външните културни средства. Сега е настъпила епохата, когато Божественото, самият Бог става човек, става плът, става човешка личност; епохата, в която човекът е слязъл до степената на личността, където в творбите на гръцките скулптори индивидуализираното божество се явява като личност, където в римския гражданин личността се явява на световното поле. Тази епоха трябваше да получи същевременно един импулс чрез това, че Божественото се яви в човешка форма. Слезият долу човек можеше да бъде спасен само чрез това, че самият Бог се яви като човек. Това, което по-рано се показваше само в зародиш, "Азът" или "Аз Съм", трябваше да се яви на външното поле на световната история. Ето защо Син Божи като ръководител на бъдещето трябваше да каже: "И всички църкви (всички общества) трябва да познаят този, който носи името "Аз Съм", който изпитва сърцата и вътрешностите. "/2, 23/. Тук тежестта е сложена върху "Аз Съм", върху четвъртия член на човешкото същество. "както аз приех моя Отец; и ще му дам зорницата. "/Откров., 2, 28/.

Какво означава тук "зорницата"? Ние знаем, че Земята минава през състоянието Сатурн, Слънце, Луна, Земя, Юпитер, Венера и Вулкан. Така е изразено това и така е правилно да бъде то изразено. Но аз показвах също, че Земяното развитие се разпада на Марсова епоха и на Меркуриева епоха, поради тайнствената връзка, която съществува между Земята и Марс в първата половина на Земяното състояние, и между Земята и Меркурий във втората половина на Земяното развитие. Ето защо вместо Земята /4-то състояние/ се поставят само Марс и Меркурий. Казва се, че в своето развитие Земята минава през състоянията Сатурн, Слънце, Луна, Марс, Меркурий, Юпитер, Венера и Вулкан. И така Меркурий е звездата, която всъщност дава тон, която владее като сила втората половина на Земяното състояние. Меркурий е звездата, която представлява направляваща сила, която посочва пътя нагоре, път, по който трябва да върви човекът. Тук ние стигаме до едно място, където трябва да открием една малка тайна, която фактически трябва да бъде открита само на това място. За тези, които биха само злоупотребили с Духовната Наука, и биха злоупотребили особено в миналите времена, в Окултизма съществува това, което бихме могли да наречем една маска. Истинските окултисти не се изразяваха направо, но така, че да скрият истинското състояние на нещата.

Средновековният езотеризъм не е могъл да си помогне по друг начин, освен прибягвайки до едно грубо средство. Той разместил имената на планетите, като назовал Меркурий "Венера", а Венера "Меркурий". В действителност, когато искаме да говорим в смисъла на езотеризма, както

прави това авторът на Откровението, ние трябва да наричаме Зорницата Меркурий. За него Зорницата е Меркурий. "аз дадох на твоя аз насоката нагоре, насоката на зорницата, на Меркурий". Вие можете да видите в някои книги на Средновековието, които изразяват истинското положение на нещата, че външните планети на нашата планетарна система са изброени така: Сатурн, Юпитер, Марс, Земя, а след това идват, не както сега, Венера, Меркурий, а обратно Меркурий, Венера. Ето защо в Откровението е казано: "Както аз приех от моя Отец; и ще му дам зорницата. "

А сега би трябвало да дойдем до нашата епоха, на която ние принадлежим, и би трябвало да си зададем въпроса: "Изпълнява ли се това откровение на евангелиста Йоан и за нашата епоха, вътре в нашата епоха?" Ако то би се изпълнило, тогава на нас би трябвало да ни говори Онзи, който е говорил през четирите предишни епохи, и ние би трябвало да се научим да разбираме неговия глас, би трябвало да се ориентираме в това, което е нашата задача за духовния живот. Ако трябва да има едно духовно течение, и ако това духовно течение трябва да разбира от световната мистика, тогава това духовно течение, доколкото то трябва да бъде в съгласие с Откровението на Йоана, това духовно течение би трябвало да изпълва това, което великият Говорител, великият Вдъхновител изисква от тази епоха. Какво изисква Той и кой е Той? Можем ли ние да го познаем? Нека да се постараме. В глава 3, ст. 1 е казано: "На ангела на сардийската църква пише": (тук трябва да разбираме, че се говори за самите нас), "Така казва той, който има седемте духове божии и седемте звезди." Що означават тук седемте духове и седемте звезди?

В смисъла на автора на Откровението човекът, така както ни се явява тук, е външен израз на 7 човешки принципа, които ние изброихме. Принципът на физическото тяло, чийто израз е външното физическо тяло, принципът на етерното или жизнено тяло, чийто израз е етерното тяло, принципът на астралното тяло, което преобразено дава Манас или Духовно-Себе, след това Буди /Дух на Живота/ или преобразеното етерно тяло, Аتما /Човекът Дух/ или преобразеното физическо тяло и посред тях принципът на Аза. Това са 7-те духовни начала, в които божествената същност на човека е разчленена като в членовете на един ръководител. Съгласно един технически израз на Окултизма тези 7 принципа се наричат "7-те духове божии в човека". А 7-те звезди, това са звездите, по които ние разбираме, що е човекът днес и какво трябва да стане той в бъдеще. Изброявайки тези следващи една след друга звезди на Земята: Венера, Сатурн, Слънце, Луна, Земя, Юпитер, Венера и Вулкан, това са 7-те звезди, които ни правят разбираемо развитието на човека. Сатурн

е дал на човека зачатъците на неговото физическо тяло, Слънцето тези на неговото етерно тяло, Луната за астралното тяло и Земята му е дала Аза.

Следващите три: Юпитер, Венера и Вулкан ще образуват духовните същности на човека. Когато разбираме зова на Духа, който държи в ръката си тези 7 духове Божии, седмочленната природа на човешкото същество, тогава в смисъла на автора на Откровението ние развиваме Антропософия. Да се занимава човек с Антропософия, да развива Антропософия не значи нищо друго освен да знае, че тук се говори за Петата човешка епоха на развитие в следатлантското време; това означава човек да знае, че в нашето време, когато човечеството е слязло най-дълбоко в материята, ние трябва отново да се издигнем в духовния живот, следвайки великата индивидуалност, която ни дава като ръководител 7-те духове божии и 7-те звезди, за да можем да се оправим в пътя. И когато вървим по този път, ние ще внесем в Шестата епоха истинския духовен живот на мъдростта и любовта. Тогава това, което ние изработваме като антропософска Мъдрост, става импулс на Любовта за Шестата епоха, представена чрез общността или църквата, самото име на която я показваме като представител на тази Шеста епоха: църквата на братската любов, Филадельфия. Всички тези имена не са случайно избрани. Човекът ще развие своя Аз до необходимата висота, така че той ще стане самостоятелен и през Шестата епоха ще прояви в свобода любовта към всяко друго същество, в тази Шеста епоха, която е представена чрез църквата на Филадельфия. Това трябва да бъде подготвено като духовен живот на Шестата епоха. Тогава ние сме намерили в нас индивидуалния Аз до най-висока степен, така щото никакви външна сила не ще може да действа в нас, ако ние искаме това; така щото ние ще можем да затваряме и никой не ще може да отвори без нашата воля, а когато отваряме, никоя противоположна сили не ще може да затвори без нашата воля. Това са ключовите Давидови. В гл.3., ст.7. се казва: "А на ангела на Филадельфийската църква пиши: Това казва светия и истинният, който има ключовете Давидови, който отваря и никой не затваря, който затваря и никой не отваря." "Ето поставих пред тебе врата отворена, и никой не може да я затвори." "Азът", който е намерил себе си в самия себе си.

А седмата епоха ще събере тези, които са намерили този духовен живот, около великия Водач: Тя ще ги събере около този велик водач. Те ще принадлежат вече до такава степен на този духовен живот, че ще се различават от онези, които са отпаднали, които са хладки, "нито студени, нито топли". Групата, която е намерила духовното, ще разбере Този, който изявявайки се ще каже: "аз съм този който съдържа в себе си истинския завършек, към който всичко се стреми." "Защото този завършек, него Откровението нарича с думата Амен. Ето защо в гл.3., ст.14. се

казва: "А на ангела на Лаодикейската църква пиши: това казва "Амен", този, който в своята същност съдържа същността на завършека.

Така ние виждаме, как в Откровението на Йоана е дадено съдържанието на едно посвещение. И още първата степен на това посвещение, в която виждаме вътрешния напредък на 7-те следатлантски епохи, където виждаме духа работещ на физическото поле, ни показва, че имаме работа с едно посвещение на "волята". Защото това съдържание може да действа възпламеняващо върху нашата воля чак до нашата епоха, когато познаваме, че трябва да слушаме Вдъхновителите, които ни учат, когато се научим да разбираме, какво означават 7-те звезди и 7-те духове Божии, когато се научим да разбираме, че трябва да носим духовното познание в бъдещето.

ЧЕТВЪРТА ЛЕКЦИЯ

Вчера ние видяхме, доколко Откровението на Йоана ни говори пророчески за цикъла на човешкото развитие, който стои между великия преврат станал върху нашата Земя, наричан от различните народи "потоп", който геолозите описват като ледниково епоха, и между онази епоха, която ще завърши с това, което наричаме "война на всички против всички".

В периода между тези две епохи стои това, за което ни говори пророчески Откровението, тази книга, която ни показва съществата на миналите епохи, за да извлече от тях това, което трябва да възпламени нашата воля, нашите импулси за бъдещето. И ние видяхме, как ние самите, които се намираме в това духовно движение, трябва да считаме думите на така нареченото "Пето послание" като един зов да работим, да действваме. Видяхме, как там е казано, че трябва да следваме онова Същество, което държи в ръката си 7-те звезди и 7-те духове Божии. Видяхме също, как чрез това духовно движение се подготвя следващата епоха, която е представена чрез църквата от Филадельфия, епоха, в която у всички, които са разбрали словото на този зов, трябва да царува онази братска любов върху цялото земно кълбо, тази братска любов, за която също се говори в Евангелието на Йоана. След нея ще дойде още една, 7-та подепоха или Седмата културна епоха, която се характеризира с това, че от една страна се поставя всичко, което е зло в обществото, в църквата, която представя 7-та епоха, всичко, което е хладно, което не е нито топло, нито студено, което не може да се запали за духовния живот и затова трябва да отпадне. А от друга страна ни са показани тези, които са разбрали словото на зова, които ще образуват свитата на Онзи, който казва: "Аз съм Амен", т.е. Аз съм този, който съединява в себе си целта на човешкото същество, който съдържа в себе си самия принцип на Христа. Сега ние ще трябва да отложим за по-късно всичко, което би

трябвало да се прибави още за обяснението на отделните послания, на отделните имена на градовете. Днес ще пристъпим по-нататък в нашето разглеждане, а именно към това, което се представя на човека, когато той пристъпва в следващата степен на посвещението. Пред нас се изредиха 7-те подепохи или културни епохи на нашия човешки цикъл и ние казахме, че целият този цикъл с неговите подцикли е също така една част, един малък цикъл от една още по-голяма епоха, която също съдържа 7 отделни епохи. Нашият цикъл от 7 епохи (така наречения Следатлантски цикъл) се предхожда от Атлантския цикъл, в който са се подготвили расите, от които и днес съществуват остатъци.

Нашият настоящ цикъл, т.е. неговият 7-ми подцикл ще бъде последван от един друг, състоящ се също от 7 епохи. Този цикъл се подготвя още от сега в настоящия. Така щото можем да кажем: Нашата култура ще премине постепенно в една култура на братска любов, където една сравнително малка част от хората ще са разбрали духовния живот, ще са подготвили духа и разбирането на братската любов. След това тази култура отново ще отдели от себе си една по-малка част от хората, която ще надживее онова събитие, а именно войната на всички против всички, която ще действа толкова разрушително в края на нашия настоящ цикъл. При този всеобщо разрушаващ елемент навсякъде ще има единици, които ще се отделят от останалото, взаимно унищожавашо се човечество; единици, които ще са разбрали духовния живот и ще образуват основата за една друга нова епоха, за един друг нов цикъл, а именно шестият.

Така стана и при преминаването от Четвъртия цикъл /Атлантската епоха/ към нашия настоящ цикъл. Онзи, който може да проследи с ясновидски поглед течението на времето в миналото, минавайки през епохите, които разгледахме /Гръцко-римската, Египто-халдейската, Древно-персийската и Древно-индийската/ и мине отвъд великия потоп, той стига след това в Атлантската епоха. Не е необходимо да разглеждаме подробно тази епоха, но трябва най-малко да си изясним, как тази Атлантска епоха се е развила и преминала в нашата. И там също е било така, че голямата част на населението на Атлантида не беше узряло да се развива по-нататък, беше неспособно да премине в нашите времена. Само една малка част, която живееше в една област близо до днешна Ирландия, се разви до високия разцвет на културата на Атлантския континент и потегли към изток. Трябва да ни бъде ясно, че това беше само главната група. Постоянно народи се преселваха от запад на изток и всички по-късни народи на европейските области, в северна и средна Европа, произхождаха от онзи отряд, който беше дошъл от запад на изток. Но под ръководството на един велик Водач онази част на населението, което беше стигнала до най-висок разцвет на културата,

беше и най-напредналата. Тази част, тази съвсем малка група от избрани хора се установи в средна Азия; там тя образува един център и от този център се отделиха колонии и отидоха към онези културни области, които вече посочихме. От там културното течение отиде в древна Индия, в Персия, Египет, Гърция и т.н. Но вие лесно ще зададете сега въпроса: Не е ли това една твърде сурова мисъл, че цели маси народ остават неизрели и не добиват способността да се развият; че само една малка група става способна да посади семето на следващата култура? Обаче тази мисъл не ще има вече нещо обезпокоително, когато направите разлика между развитието на расите и развитието на душите. Расата може да изостане назад; една общност от народи може да изостане. Обаче душите преминават над расите. Ако искаме да си представим съвсем точно нещата, трябва да си кажем: Всички души, които днес живеят в телата на цивилизованите страни, в миналото са били въплътени в тела на атлантйци. Там някои от тях са се развили по подходящ начин. Те не са останали при атлантските тела. Понеже са се развили по-нататък, те можаха също да станат души на по-напреднали тела. Само онези души, които като души бяха изостанали назад, трябваше да се въплътят в тела, които като тела бяха останали на една по-ниска степен на развитие. Ако всички души биха се развили до необходимата степен, тогава изостаналата раса би останала или твърде малобройна или пък нейните тела биха били заети от новоприиждащи нисши души. Защото винаги съществуват души, които могат да живеят в изостанали в развитието тела. Никоя душа не е свързана с едно изоставено тяло, ако тя самата не се свързва с него.

Как стои въпросът с развитието на душите и на расите, това ни показва един чудесен мит. Нека си представим, как една раса следва друга раса, как една културна общност следва друга културна общност. Душата, която изпълнява правилно своята земна мисия, е въплътена в една раса; тя се стреми вътре в тази раса, усвоява способностите на тази раса, за да бъде въплътена следващият път в една по-висша раса. Само онези души, които пропадат в расата, които не се стремят да се издигнат над физическата материалност, те са задържани един вид, както се казва, от тяхната собствена тежест в тази раса. Те се явяват втори път в същата раса, трети път евентуално в тяло в подобно устроени раси. Такива души действуват задържащо върху телесната раса.

Този факт е прекрасен изразен в един мит. Ние знаем, че човекът напредва по-нататък в пътя на земната мисия чрез това, че следва великите ръководители на човечеството, които му сочат неговите цели. Ако той отхвърля тези ръководители, ако не ги следва, тогава трябва да изостане в своята раса, тогава той не може да излезе от нея. Нека си представим една личност, която има щастието да срещне един велик

ръководител на човечеството, да си представим например една такава личност, която среща самия Христос Исус, вижда, как той върши всички чудеса, всички знамения, за да доведе човечеството напред, но която не иска да знае нищо за това повдигане, която отхвърля ръководителя на човечеството. Такава една личност, такава една душа би била осъдена да изостане вътре в расата. И ако представим това доведено до крайност, такава една душа би трябвало да се явява постоянно и постоянно в същата раса: И ние имаме легендата за Ахасвер, който постоянно трябва да се ражда в същата раса, защото е отхвърлил от себе си Христа Исуса. В такива неумолими картини на легендите ни се представят великите истини на развитието на човечеството. Никоя душа не остава незаслужено в стари тела, никоя душа не ще остане незаслужено в телата на нашата епоха; душите, които ще чуят гласа, който ги зове, за да вървят напред, ще надживеят великия разрушителен период на войната на всички против всички и ще се явят в нови тела, в тела от свършено друго естество в сравнение с днешните. Защото признак на голямото късогледство е, когато някой си представя, например, телата на атлантските хора като днешните тела. В течение на хилядолетия хората се изменят и в тяхната външна физиономия. И човекът, който ще дойде след великата война на всички против всички, ще бъде устроен съвсем различно от днешния.

Днес човекът е така устроен, че в известно отношение той може да скрие доброто или злото, което се намира в него. Без съмнение физиономията на човека издава много неща и този, който умее, ще може да протече много неща от тези физиономия.

Но въпреки това днес е възможно мошеникът да се усмихва най-очарователно с най-невинен израз на лицето и да бъде считан за честен човек. А и обратното е възможно, именно да останат непознати добрите черти, които живеят в душата. Възможно е, щото всичко, което живее като интелигентност и глупост, като красота и грозота, да остане скрито зад общата физиономия, която един или друг човек познава.

В онази епоха, която ще следва нашата след войната на всички против всички подобно нещо не ще бъде вече възможно. На челото и в цялата физиономия на човека ще бъде записано, дали той е добър или лош. Човекът ще носи на своето лице като физиономия всичко, което живее дори в най-дълбоките глъбини на неговата душа.

Цялото тяло ще бъде образ и подобие на това, което живее в душата. Как човекът се е развил в себе си, дали е развил добрите или лошите подтици, това ще бъде записано на неговото чело. И след войната на всички против всички ще има два вида хора. Онези, които са се старали да следват зова, който ги е призовавал към духовния живот, които са следвали одухотворението, облагородяване на душевно-духовния живот,

ще носят този душевно-духовен живот на своите лица и в своите жестове, ще го изразяват в движенията на своите ръце. А онзи, които са се отвърнали от духовния живот, както това ни се показва чрез църквата от Леодикея, които са били хладки, нито топли, нито студени, ще преминат в следващата епоха като такива, които забавят развитието на човечеството, които запазват назадничавите сили на развитието. Те ще носят лошите, враждебните на духовното страсти и инстинкти отпечатани върху тяхното грозно, глупаво и с лош поглед лице. В техните жестове и във всичко, което ще вършат, те ще създават един образ на грозното, което живее в тяхната душа. Както хората са се разделили на раси, на културни общества, така те ще се разделят на две големи течения, едното на доброто, другото на злото. И по тяхната външност ще се вижда, те не ще могат вече да скриват това, до къде са довели те своята душа.

Когато погледнем назад, как човечеството се е развило в хода на нашата Земя, ние ще видим, че току що описаното бъдеще развитие е в пълно съгласие с този ход. Да насочим нашия поглед назад към произхода на нашето Земно развитие, след като Сатурн, Слънцето, Луната и един по-дълъг промеждутъчен период са изменили. Тогава Земята отново възниква из мировата тъмнина. Тогава през първите времена на Земното развитие не съществуваша никакви други създания освен човекът. Той е първородният. Той беше напълно в едно духовно състояние. Защото приемането на тяло от плът се състои в едно съгъстяване. Нека си представим една водна маса, която би могла да виси свободно. Чрез някакъв процес в тази водна маса кристализират части. Да си представим първо само една малка част от водата кристализирала в лед, а след това, че същият този процес се повтаря отново и отново. А сега да си представим, че една част от водната маса е оставила да паднат долу кристализираните ледени части, така щото сега тези ледени части са отделени от цялата водна маса. Понеже всяка малка частица лед може да се увеличава само до като тя се намира вътре в цялата водна маса, то отделяйки се от тази маса тя остава на степенята, на която се намира. Да си представим една част от водната маса отделена като малки ледени частици; да си представим по-нататък, че замръзването на водната маса продължава и на една следваща степен нови водни части се присъединяват към ледените бучки, че тези последните отново падат на дъното и т.н., докато накрая една съвсем голяма част от водната маса кристализира и се превръща в ледена форма. Тази последна форма е взела най-много от първичната водна маса, от веществото-майка; тя е могла да чака най-дълго време, преди да се отдели от това майчино водно вещество. Така е и с развитието. Най-нисшите животински същества не са могли да чакат, напуснали са преждевременно своето майчино духовно

вещество и затова са останали на една предишна степен на развитието. Намиращите се на различни степени на развитие по-нисши същества не са друго освен останали на предишните си степени същества. Човекът обаче е чакал докрая и чак тогава е напуснал своето божествено-духовно майчино вещество и е слезъл в гъстата материя във формата на плът. Животните са слезнали по-рано и затова са изостанали назад. Защо е станало така, това ще видим по-късно; сега ни интересува фактът, че те са слезнали запазили предишните степени на развитието. Следователно, що е една животинска форма? Това е една форма, която ако би останала свързана с духа, от който е произлязла, би се развила до съвременната човешка форма. Но така те са останали назад, напуснали са духовния зародиш; те са се отцепили и се намират днес в нисходящо развитие, представляват един клон от голямото дърво на човечеството. В древните времена човекът е съдържал един вид животинството в себе си, но го е отделил от себе си като страничен клон. Всички животни в техните различни форми не са нищо друго освен преждевременно съгъстени отделни човешки страсти. Това, което днес човекът още има в себе си, в своето астрално тяло под една духовна форма, това животинските форми представят отделно във физическа форма. Човекът е запазил това в астрално тяло до най-късната епоха в земното развитие. Ето защо той можа да се издигне най-високо по стълбата на развитието.

И сега човекът има в себе си нещо, което като нисходящ клон трябва да бъде отделено от него, както другите животински форми, то трябва да бъде отделено от общото развитие. Заложбите за добро и зло, за интелигентност и глупост, за красота и грозота, които човекът има в себе си, представляват възможността за едно възлизали и за едно изоставане назад. Както се е отделила животинската форма, така и расата на злите и грозни лица ще се отдели от напредващото в своето развитие човечество, което отива към одухотворение и ще достигне своята бъдеща цел. Така в бъдеще ще се виждат не само животинските форми, които са възплътени образи на човешките страсти, но това, което човекът крие вътре в себе си като част на злото, което той днес още може да скрива, но което по-късно ще излезе наяве, ще живее в една раса. Това, което някога ще се яви на света, ще ни стане ясно чрез един пример, който може би ще ви се види странен. Трябва да ни стане ясно, че фактически това отделяне на животинските форми беше необходимо за човека. Всяка животинска форма, която в миналото се е отделила от общия поток, означава, че човекът е отишъл една крачка напред. Помислете, че всички свойства, които са разпръснати из животинския свят, се намираха по-рано в човека. Той се е пречистил от тях. Благодарение на това можа да се издигне по-високо. Когато имаме пред себе си една мътна течност и грубите части в нея се отлагат на дъното като утайка, отгоре остава бистра течност. Така е

в лицето на животинските форми се е отложило като утайка грубото, което човекът не би могъл да изплува за своето днешно състояние на развитие. Чрез това, че човекът изхвърлил от редовете на своето развитие тези животински форми като по-стари братя, той е стигнал до днешната висота. Така човечеството се издига като отделя от себе си по-нисшите форми, за да се пречисти. И човечеството ще се издигне по-нататък, като отдели отново едно природно царство, царството на злата раса. Така човечеството се издига нагоре. И всяко свойство, всяко качество, което човекът има днес, той го дължи на обстоятелството, че е изхвърлил от себе си една определена животинска форма. Който гледа различните животни с погледа на ясновидеца, знае добра, какво ние дължим на отделните животни. Ние поглеждаме към формата на лъва и си казваме: "ако не беше лъвът, човекът не би имал това или онова качество; защото чрез това, че е отделил от себе си лъва, той е добил това или онова качество." Така е и при всички животински форми.

Сега цялата Пета епоха на развитието на човечеството, епоха, в която ние днес живеем (с нейните различни културни епохи от Древноиндийската до нашата настояща) има задача да развие интелигентността, да развие ума и всичко, което принадлежи на тези две способности и сили. Всичко това не съществуваше през време на Атлантската епоха. Там съществуваше една силно развита памет, а и други някои качества; обаче да се развие умът заедно с това, което принадлежи към тази способност, с обръщане погледа към външния свят, това е задачата на петата (Следатлантската) епоха. Този, който насочва ясновиждащ поглед към окръжаващия свят, запитва: "На кой факт дължим ние човешките това, че сме станали интелигентни същества? Коя животинска форма сме изхвърляли ние от себе си, за да станем интелигентни същества, същества надарени с ум?" Колкото и странно, колкото и чудновато да изглежда това, но то отговаря на истината: ако около нас не съществуваша животните, които са представени от рода на коня никога човекът не би могъл да развие ума. В миналите времена човекът още е чувствувал това. Всички интимни връзки, които са се развили между определени човешки раси и коня, произхождат от едно чувство, което може да се сравни с тайнственото чувство на любовта между двата пола; от едно определено чувство за това, което човекът дължи на това животно. Ето защо още преди възникването на новата култура във времето на древна Индия конят играеше една тайнствена роля в религиозния култ, в богослужението. И всичко, което е свързано с различните обичаи относно коня, води своя произход от този факт.

Ако разгледаме обичаите на народи, които бяха запазили остатъци от старото ясновидство, например старите Германци, и виждаме, как те са поставяли пред своите домове конски черепи, това ни сочи именно едно

такова съзнание: човекът се е издигнал над лишеното от интелигентност състояние благодарение на това, че той е отделил от себе си тази конска форма. Тогава е съществувало едно дълбоко съзнание, че постигането на интелигентността е свързано именно с този факт. Достатъчно е само да си спомним за Одисей и дървения кон на Троя. О, в такива митове се крие една дълбока мъдрост, много по-висока отколкото в нашата наука.

Не напразно в митовете се прибягва до една такава форма, каквато е конската форма. Човекът е израснал от една форма, която е съдържала в себе си това, което е въплътено в коня. А в образа на кентавъра изкуството ни представя един човек, как той е бил свързан с това животно, за да ни припомни за степента на развитие на човека, от която той е израснал, от която той се е освободил, за да стане днешният човек.

Това, което е станало в далечното минало, за да доведе до днешното човечеството ще се повтори на по-висока степен в бъдещето. Но нещата не стоят така, като че в бъдеще ще стане нещо във физическия свят. За посветения, който в процеса на посвещението застава в състояние на ясновидство между астралния и деваканическият свят, се показва, как човекът все повече и повече ще развие и облагороди това, което той държи на отделянето от себе си на конската природа. Той ще произведе едно одухотворение на интелигентността, на ума. Това, което днес е ум, интелигентност, в бъдеще, след войната на всички против всички, ще бъде превърната в мъдрост, в духовност. Това ще изпитват онези, които ще са достигнали тогава целта. Това, което е могло да се развие в човечеството вследствие на отделянето на конската природа, ще се покаже в своя плод.

А сега да си представим един ясновидец, който прониква със своя поглед в бъдещето на човечеството. Какво ще му се покаже на него?

Всичко, което човекът е подготвил през 7-те културни епохи (защото неговата душа е била въплътена по ред в миналите епохи и ще бъде въплътена и в бъдеще), всичко това ще бъде въплътено в следващата епоха, преминавайки след войната на всички против всички в една по-одухотворена епоха. Във всяка епоха той е приел това, което следваше да приеме. Пренесете се с душата си в миналото, как вие сте живели в Древно-индийската епоха! Там вие сте приели чудесното учение на свещените Риши; ако и да сте забравили, по-късно вие ще си го спомните. По-нататък вие сте минали от едно въплъщение в друго. Усвоили сте това, което можеше да дадат Персийската, Египетската, Гръцко-римските култури. Днес това е вложено във вашите души; то не се показва днес на лицето ви като външен израз. Вие ще преминете по-нататък в епохата на Филадельфия, после в тази, в която ще царува Амен. И все повече и повече ще се развие една човешка общност, която ще показва на лицата на хората това, което се е подготвило в нашите епохи.

Това, което днес вече работи във вашите души, това, което сте приели през време на Индийската епоха, ще се появи върху вашата физиономия през първата подепоха на голямата епоха следваща войната на всички против всички. А това, което човекът е усвоил през време на Древно-персийската културна епоха, ще измени лицето на втора степен. И така ще върви от степен на степен. Всичко това, което вие, намиращите се сега тук, приемате с вашите души, ще донесе своите явни плодове през времето след войната на всички против всички. Днес вие съединявате с живота на вашата душа това, което 7-те духове Божии и 7-те звезди дават.

Вие го занасяте у дома си. Никой днес не може да го прочете по вашите лица, а не ще може да стори това и след столетия; но след онази велика война на всички против всички всичко това ще се изяви навън. Тогава ще дойде една пета подепоха на Шестата голяма епоха и на вашите лица вие ще носите отпечатано всичко това; то ще бъде написано на вашите чела, всичко, което сте изработи ли сега, което сега съставлява вашите мисли и чувства. Така след войната на всички против всички постепенно ще се изяви, ще се разкрие това, което сега е скрито в душите. Да си представим избухването на великата война: душата, която е чула зова, който Христовият Принцип произнася от епоха на епоха, ще надживее всичко, което е посочено в посланието. В течение на 7 епохи в душите е вложено това, което тези епохи можаха да дадат.

Да си представим душата, как тя чака, как носи затвореното в нея откъд войната на всички против всички. Тя е запечатана 7 пъти. Всяка културна епоха е сложила на нея един печат. Във вас е запечатано това, което Индийците са записали в душите си (т.е. вие самите въплътени като индийци); запечатано е във вас това, което Персийците, Египтяните, Гърците, Римляните са записали в душата и което и нашата културна епоха записва в нея. Тези печати ще бъдат разтворени, т.е. нещата ще се изявят външно, след великата война на всички против всички. А принципът, силата, която води хората до там, щото истинските плодове на нашите културни епохи да се явят върху лицата, този принцип, тази сила ние трябва да виждаме в Христа Исуса. 7 печата трябва да бъдат разтворени в една книга. Коя е тази книга? Къде се намира тя? Нека в смисъла на писанието да си изясним, що е една книга, една библия. Думата книга се намира в Библията само на много места. Това не бива да се изпускате изпредвид. Тя се намира, например, когато отворите Стария Завет в Книга I на Мойсея, гл.5, ст. 1: "Това е книгата на човешкия род: когато бог създаде човека, той го сътвори по образ божи и го създаде мъж и жена" и т.н.

След това можете да отворите Библията където щете, но ще намерите отново думата "Книга" едва в Евангелието на Матей, гл. I, ст. 1: "това е книгата на рождението на Исуса Христа, който е син Давидов, син

Авраамов. Аврам роди Исаака, Исаак роди Якова и т.н.". Отново се изреждат родовете, изброяват се родовете. Изброява се това, което през дълги редици, протича през дълги редици. И отново изразът "Книга" се явява тук в Откровението на Йоана. Тя се явява там, където се казва, че единствено Агнето е достойно да отвори Книгата със 7-те печата. Изразът "Книга" винаги е употребен единично. Но ние трябва да се научим да разбираме свещените документи буквално. С този израз не се разбира една книга в смисъла, в който ние днес го употребяваме и разбираме. Много по-добре е запазено значението на думата книга в израза "поземлена книга". Тук думата книга се употребява за нещо, в което се нанася последователно, нещо, което зависи едно от друго, където се записва следователно собствеността, за да може да се унаследи. Ние имаме работа с един такъв документ, чрез който е създадена една основа за това, което се предава. За Стария Завет при думата "Книга" ние имаме работа с един документ, в който са записани родовете, които са унаследяват чрез кръвта. Тя се употребява само в този смисъл, че в нея са записани родовете, и в никакъв друг смисъл. Следователно, в една "Книга" е записано това, което следва едно след друго във времето. Никога с думата книга не се разбира нещо друго освен записването на това, което се редува във времето, сиреч приблизително в смисъла на записи, хроника, история. Книгата на живота, която е заложена сега в човечеството, където във всяка културна епоха в човешкия Аз се записва това, което всяка епоха дава, тази книга, която е записана в душите на хората и която се разпечатва след великата война на всички против всички, за такава книга се говори тук в Откровението. В тази книга ще се намерят нанесени резултатите от културните епохи. Така както в родовата книга са нанесени редуващите се поколения, така както са водени старите книги, така е и тук, само че сега е записано, което човекът придобива духовно. И понеже той добива чрез интелигентността, чрез ума това, което трябва да се добие в нашата епоха, то напредването на това развитие трябва да бъде представено образно чрез символи, който отговаря на интелигентността. Понеже човекът е живял през Индийската епоха в едно такова настроение, което го е карало да се отвръща от физическия свят и да насочи погледа си към духовното, чрез това през първата епоха след войната на всички против всички той ще бъде победител над физическия сетивен свят. Човекът ще бъде победител чрез това, че е усвоил всичко, което през първата следатлантска културна епоха е било записано в неговата душа. И по-нататък: Това, което стана през втората следатлантска културна епоха, побеждаването на материята чрез древните персийци, това превъзможване ни се явява във втората подепоха на всички против всички: мечът, който означава оръжието, инструментът за побеждаването на външния свят. Това, което човекът

придобил през Египто-вавилонската културна епоха, когато той научи мярката, научи се да мери нещата, да мери всичко правилно според законите на математиката, това ни се явява в следващата епоха след войната на всички против всички всичко онова, което ни е показано чрез везните.

А четвъртата епоха ни показва това, което е най-важно, това, което човекът е добил в Четвъртата културна епоха на нашия цикъл чрез Христа Исуса и неговото идване духовния живот, безсмъртието на Аза. Тук ни се показва, че всичко, което не е годно за безсмъртието, което е обречено на смърт, отпада, това именно трябва да ни се покаже за тази четвърта епоха.

Така последователно се изявява всичко, което се е подготвило в нашите епохи и то се изявява чрез това, че ни е показано чрез символа отговарящ на интелигентността. Прочитайки разпечатването на първите четири печата в 6-та глава на Откровението на Йоана, ние ще видим, че това, което се разкрива тук, изразява стъпка по стъпка в един мощен символизъм това, което някога ще бъде открито. "и видях, и ето кон бял" това показва, че одухотвореният ум, одухотворената интелигентност се изявява "и този, който седеше на него имаше лък; и даде му се корона и той тръгна да побеждава и победи. И когато се отвори вторият печат, чух другото животно да казва: Ела и виж! И ето излезе друг кон, който бе червен, а на седящия на него бе дадено да отнеме мира на земята и да се избива един друг" (да загине това, което е недостойно да върви заедно с възлизащото човечество), "и даден му бе голям меч. И когато бе отворен третият печат, чух третото животно да казва: ела и виж! И ето видях; кон черен а седящият на него имаше в ръката си везни и чух един глас между животните да казва: една мярка пшеница за един динар и три мярки ечемик за динар". Тук се говори за мярка и за динар, за да се покаже това, което човечеството е научило в третата културна епоха: Плодовете са пренесени в следващите епохи и разпечатани. А в Четвъртата културна епоха е дошъл Христос Исус, за да победи смъртта и сега ни се казва откриването на това събитие, на това постижение: "И когато отвори четвъртия печат, чух гласа на четвъртото животно да казва: Ела и виж! И ето видях кон блед и името на седящия на него беше смърт и адът идеше след него". Ето кон блед: Всичко това отпада, пропада в расата на злите; но това, което е чуло зова, което е победило смъртта, преминава в духовния живот.

Тези, които са разбирали наричания се "Аз Съм" и неговия зов, това са онези, които са победили смъртта. Те са одухотворили ума, интелигентността. И сега това, което те са станали, не може вече да бъде символизирано чрез коня. Трябва да се яви нов символ за онези, които са разбирали да следват зова на този, който има 7-те духове Божии и 7-те

звезди. Те се явяват сега под символа на онези, които са облечени в бели дрехи, които са получили дрехата на безсмъртието, на вечния духовен живот.

По-нататък ни се разказва, как се изявява всичко онова, което възлиза в доброто и това, което потъва в злото. Това е ясно изразено. "и когато отвори петия печат, видях под олтара душите на закланите заради Словото Божие и заради неговото свидетелство, което опазиха, и те викаха с висок глас и казваха: "До кога ти Святити и Истинни не съдиш и не отмъщаваш за кръвта ни на онези, които живеят на земята? И даде им се на всеки един от тях бяла дреха и каза им се да си починат от малко време, докато напълно дойдат и техните съслужители и братя, който има да бъдат убити както тях." Да бъдат убити по външна форма и да оживеят отново в духовното. Как е изразено това?

Нека си представим, какво ще стане външният сетивен свят според истинската Антропософия. Как описахме ние 7-те звезди? Ние се върнахме назад чак до Сатурн и показахме, как се е родило човешкото физическо тяло, как то беше съставено само от топлина. Видяхме, как възникна старото Слънце. Ние обрисовахме този свят духовно. За нас Слънцето не е само физическо Слънце, то е носителят на живота, който ще се яви в своята най-висша форма като духовен живот в бъдещето човечество. За нас Луната е онзи елемент, който възспира буйния ход на живота и забавя развитието на човека дотолкова, доколкото е необходимо. Така в Слънцето и Луната ние виждаме духовни Същества. А това, което ние усвояваме като антропософска мъдрост, в бъдещата епоха то също ще се яви правилно символизирано: Пред нашия духовен поглед слънцето и луната ще се явят под формата на онова, което ни е съградило нас хората. Символично външното физическо слънчево кълбо, външната Луна изчезват и стават като едно човешко същество, обаче в елементарна форма: "И видях, че бе разтворен шестият печат и ето настана голямо земетресение и слънцето стана черно като космено врекище, а луната стана като кръв." Всичко това е символичното изпълнение на онова, което ние търсим в духовния живот. Така ние виждаме как за бъдещата епоха се предсказва в знаменателни образи това, което се подготвя в настоящата епоха. Днес ние носим невидимо в себе си онова преобразование, което предприемаме със Слънцето и Луната, когато физическото се превръща в духовните елементи. Когато погледът на ясновидеца се насочва в бъдещето, тогава фактически изчезва и пред нас застава символът на одухотворението на човечеството.

Днес ние показахме в малко смели черти това, което 7-те печата и тяхното разтваряне в Откровението искат да ни кажат. Без съмнение ние трябва да навлезем по-дълбоко в тази тема. Тогава някои неща, които

днес биха могли да ни изглеждат невероятни, ще ни останат напълно ясни.

Ние още сега виждаме, колко тясно свързано се подреждат вътрешно мощните образи, които ясновидецът е видял относно настоящето и бъдещето на човечеството, на неговото развитие. Ние видяхме, как това се простира в едно по-далечно бъдеще и чрез това ни дава подтика сами да се вживеем в бъдещето, да работим за одухотворение на човечеството, на човешкия живот.

ПЕТА ЛЕКЦИЯ

Вчера ние видяхме, как ще се развие човешкия род, когато ще завърши нашият настоящ цикъл на времето, как този човешки род ще се разцепи на две течения, в расата добрите и в расата на злите, и как тайните на това бъдеще ни се разкриват чрез "7-те печата", които биват образно разтворени в Откровението на Йоана. След това общо изяснение относно появяването върху външната физиономия на това, което се подготвя в душите на хората през нашата епоха, някой лесно би могъл да запита: Как става, че авторът на Откровението ни описва в такива страшни картини именно първите от 7-те печата? На този въпрос ще можем да отговорим най-добре, ако днес в цялото разяснение на Откровението внесем нещо ново.

До сега ние се старяхме да подчертаем, че Откровението на Йоана представлява едно посвещение, а именно християнското посвещение; че това християнско посвещение ни разкрива бъдещето на човечеството. Но сега ние ще можем да вникнем по-добре във всичко следващо, ако отново насочим нашия поглед назад и още веднъж обгърнем времената на миналото развитие на човечеството. И ние ще сторим това до толкова, доколкото то е необходимо за обяснение на Откровението. Ние вече познаваме основните черти на това, за което се касае тук. Вие знаете, че нашата Земя, така както тя днес съставлява место обиталището на човека, е започнала своето съществуване някога в нашето минало, но че като Земя тя е превъплъщение на една друга планетарна същност, която Окултизмът нарича "Луна" или също Космос на Мъдростта или планета на Мъдростта, противоположно на нашата днешна Земя, която наричаме Космос или планета на Любовта. Но и този Космос на Мъдростта или старата Луна не е друго освен превъплъщение на едно още по-предно състояние, което наричаме планета Слънце, т.е. не днешната неподвижна звезда Слънце, а едно минало състояние на нашата Земя, носещо името старото Слънце. А тази планета Слънце е също така превъплъщение на стария Сатурн (не днешната планета Сатурн), така че имаме четири редуващи се едно след друго състояния на нашето планетарно съществуване, които наричаме Сатурн, Слънце, Луна и Земя.

Сега искам да опиша тези четири състояния на нашето планетарно съществуване, доколкото това е необходимо за обяснение на Откровението. Ако се пренесете с поглед на ясновидеца до старото Сатурново съществуване, вие бихте стигнали до една чудновата планета. Този стар Сатурн е едно небесно тяло, върху което не се намира още нищо от това, оето днес наричаме минерали, твърди земни вещества. Там не съществува още нищо от нашите земни животински и растителни светове, нищо от това, което наричаме течни вещества или вода; не съществува нищо от това, което днес познаваме като въздух или газове. Ако бихте си представили, че с днешните очи които разбира се тогава не съществуваха бихте се намирали някъде в мировото пространство и бихте се приближили до този Сатурн, вие не бихте видели нищо в неговото начално състояние; защото той не светеше. Следователно вие не бихте могли да видите отвън този Сатурн с вашите очи в първата половина на неговото съществуване. Ако бихте се приближили до него и бихте проникнали в пространството, което той заемаше, вие бихте почувствували (ако бихте могли да употребите вече вашите днешни сетива) -, като че се вмъквате в една пещ. Бихте могли да различите това пространство от останалото само чрез това, че това сферично пространство е по-топло от заобикалящата го среда. Топлината е единственото от днешните състояния, което ние бихме намерили на стария Сатурн. Обаче това е особен вид топлина. Тази топлина не се проявява еднакво на всички места. Вие бихте открили, че на някои места, тя е по-висока, а на други места по-ниска. Отделните места са по-топли, друг и по-студени, така щото, ако бихте съединили местата с еднаква топлина чрез линии, биха се получили фигури, които биха се различавала само чрез различните топлинни състояния. Всичко на стария Сатурн е топли на, обаче организирана, диференцирана топлина. Ако бихте изходили целия Сатурн по този начин, вие бихте си казали: "Там има вече нещо, но нещо, което аз мога да възприемам само чрез различните състояния на топлина. "

Тази диференцирани топлинни състояния са единственото, което е съществувало тогава от сегашните признаци на нашата планета Земя. А в такава топлина беше изразена тогава първата заложба на човешкото физическо тяло. Това, което съществуваше там, днес вие още го имате във вас. Само че от външното пространство то се е пренесло във вашата вътрешност. Това е топлината на вашата кръв. Ако от топлината на вашата кръв бихте образували фигури, вие бихте имали един отзвук от това, което съществуваше от вашето физическо тяло на стария Сатурн. Топлината, която днес носите във вашата кръв, е първата заложба на физическото тяло, неговата най-стара част; така щото бихте могли също да кажете: целият Сатурн се състоеше от кръвна топлина. Но вие бихте

могли да намерите също нещо подобно като фигурите, които бихте получили днес съединявайки различните пътища на вашата кръв според различните топлинни състояния. Това е физическото състояние на този стар Сатурн. От днешните състояния на материята там имаше само топлина. От всички същества, които днес населяват Земята, там съществуваше само човекът и то само тази заложба на неговото физическо тяло. Сатурн се състоеше само от такива зачатъци на физическите човешки тела, които бяха съставени от топлина. Както днес един къпинов плод се състои от отделни сферични зрънца, така беше съставен тогава Сатурн само от човеци, каквито описахме.

В замяна на това той беше заобиколен от духовни Същества. Както днес Земята е заобиколена от въздух, така и Сатурн беше отгърнат от една духовна атмосфера. В тази атмосфера живееха Същества с различни степени на развитие, но всички те се нуждаеха от Сатурн като местообиталище за тяхната тогавашна степен на развитие. Той беше необходим за тях; тези същества не биха могли да минат без това местообиталище. Там имаше например и такива същества, които също притежаваха 7-те принципа, но не както днешния човек. Човекът има своите 7 начала, които ние наричаме 7-те духове Божии, така че при него те започват от физическото тяло.

Съществата, за които става дума, не бяха такива. Имаше например Същества, у които първият принцип беше този на етерното тяло. Те получиха физическо тяло чрез това, че се потопяваха с тяхното етерно тяло в съществуващите на Сатурн човешки физически тела и ги използваха. Следователно, сравнен с днешната Земя този Сатурн беше едно небесно тяло, съставено от много по-тънка материя; от нашите вещества на него нямаше нито въздух, нямаше газове; за него тези последните биха били твърде груби. Той се състоеше само от топлина и в околността на тази топлина имаше духовни Същества. Но чрез това, че заобикалящите го духовни Същества се развиваха по-нататък, този Сатурн претърпя различни промени.

Една от тези промени може да бъде охарактеризирана с това, че в средата на неговото развитие той фактически започна да свети навън; така щото, когато го проследим, той се показва отначало като едно тъмно тяло, но след това започва да проблясва и към края на своето развитие за почва да изпраща във външния свят един слаб светлинен блясък. Духовната атмосфера около Сатурн, която съдържа различни същества, съдържа между другото и една напълно определена категория от тези същества, която има значение за нас преди всичко. Към средата на Сатурновото развитие тези същества преминават онази степен на тяхното развитие, през която преминава сега човекът на Земята. Това са Духовете на Личността; към средата на развитието на този Сатурн те се намират на

такава степен на развитието, че там те са така да се каже човеци. Естествено вие не ще направите грешка да запитате: "да, но имали ли са те такива тела, каквито имат днешните човеци?" Би било голяма грешка, ако бихте си представили, че тези сатурнови човеци са имали човешки тела от плът.

Човешката степен на развитие може да бъде премината в най-различни форми. А тези Същества са преминали на Сатурн своята човешка степен по такъв начин, че на първо време са използвали като физическо тяло онова, което долу на Сатурн съществуваше като топлина; а като етерно тяло (защото те са имали и такова) са използвали онова, което се е намирало в атмосферата като етерно вещество; най-после по същия начин са използвали те и съществуващото там астрално вещество.

Всичко това те не са имали още като нещо собствено. Такива са били тези Духове на Личността. Те са имали тогава главно един носител на Аза, един Аз; и този Аз, който се намираше на степената на човека, който живееше така както днешният човешки Аз на земята, премина тогава различните степени на човечеството на Сатурн под формата или един начин различен от днешните. Следователно към средата на Сатурновото развитие ние имаме Духовите на Личността като човеци. Когато се брои така, както аз току що броях, тогава това е средната степен на Сатурновото развитие. Преди нея има още 3 степени, а след нея още 3 такива. Те се наричат Сатурнови цикли или Сатурнови епохи.

Ако си представим целия Сатурн в неговото развитие, можете да го изобразите схематично така: /виж рис. № 2/.

Рис.2

В средата се намират Духовите на Личността/+/-. На всяка една от 3-те предходящи и 3-те следващи степени (както виждате Сатурновото развитие се дели на епохи според числото 7 също както на Земята), във всяка една от тези епохи определени Същества стават човеци, на всяка степен някои същества; а именно винаги тогава, когато е настъпил моментът за тях, когато те могат да ползват това, което се намира на Сатурн, за да имат опитностите на човека. Така на Сатурн ние имаме 7 вида Същества, които преминават там своята човешка степен, които са стигнали до човешката степен на развитие, които следователно на следващите степени нямат вече нужда да преминават отново тази човешка степен. Днешният човек не е още човек на Сатурн. Онези Същества, които на Сатурн са станали човеци, чиито представители са

Събр.сч.104 Апокалипсисът на Йоан // Copyright издателство Даскалов 77

Духовете на Личността, тези Същества напредват по-нататък и днес те са далече високо над човека, съдържайки, така да се каже, човека в себе си. Те го носят в себе си като една минала степен на развитие.

Развитието на Сатурн трае определено време. След това цялото това развитие преминава в една духовна сфера, в едно състояние, което външно не би могло да бъде възприемано от такива сетива като на днешния човек; след това възниква второто възплъщение на нашата планета Земя, а именно планетата Слънце или Старото Слънце. Тя е забележителна с това, че още от рано е толкова напреднала, щото излъчва светлина. Това се дължи на факта, че Старото Слънце не се състоеше само от топлина, а топлинната материя беше се сгъстила вече до газова или въздухообразна материя. На старото Слънце нямаше още никаква вода, никаква твърда материя. То се състоеше само от въздухообразна и топлинна маса. Но благодарение на това то беше вече в състояние да бъде едно светещо тяло. Едно днешно око би го виждало като една планета излъчваща светлина в мировото пространство. Сега, след като тази планета се беше развила да там, стана възможно към зачатъка на човешкото физическо тяло да бъде присъединено етерното или жизнено тяло. Следователно сега човешкото същество се състоеше от физическо и етерно тяло, докато на Сатурн то имаше само зачатъка на физическото тяло. Но човекът не беше достатъчно напреднал, за да има и астрално тяло. Ето защо човешките форми изглеждаха съвършено различно от днешните. Човекът имаше формата на растително съществуване. Той имаше физическо и етерно тяло като растенията днес, но на Слънцето той изглеждаше съвсем различно от днешните растения. Този напредък на развитието беше свързан с това, че на Слънцето се появи една втора категория същества. На Сатурн имаше само човеци, а никакви други същества. Той се състоеше само от човеци, както къпиновият плод се състои от отделни зрънца. Обаче сега от човешките зачатъци някои бяха изостанали назад на сатурновата степен; те не бяха достигнали всичко, което трябваше да бъде достигнато. Тези изостанали назад същества, които идват от Сатурн, не могат поради това да получат никакво етерно тяло и на Слънцето трябва да останат само с физическо тяло, следователно намират се на степенята, на която се намираше човекът на Сатурн. Тези същества, които на Слънцето имат само физическо тяло, са първите заложи за нашите днешни животни, така щото на Слънцето имаме: Човешки зачатъци с физическо и етерно тяло и животински зачатъци имащи само физическо тяло.

И тук отново в средата на Слънчевото развитие определени Същества преминават своята човешка степен. Днешният човек не може още да стори това Духовните Същества от околността на Слънцето, които сега преминават човешката степен, ние наричаме Духове на Огъня /днешните

Архангели/. Днес те са с две степени над човека. Те носят човека в себе си; те са изпитали в друга форма това, което днес човекът изпитва в земното съществуване. Но и Слънцето преминава в своето развитие през 7 епохи и във всяка една от тези епохи има Същества, които достигат степеня на човечеството, така щото и през време на Слънчевото съществуване ние имаме 7 фази на развитие. Така тези Същества виждат, когато се върнат назад в своето собствено минало, че имат пред себе си една така да се каже космическа възраст, за която могат да кажат: "да, през онези далечни времена, макар и под мене да нямаше никаква твърда почва и никаква водна маса, все пак тогава аз съм изпитвал това, което днес човекът изпитва. Следователно аз мога да съ-чувствувам и да съ-изживявам това, което човекът изживява на земята." Това могат да кажат днес тези Същества. Те имат разбиране за това, защото също са изпитали в себе си това, което човекът изпитва в неговото земно съществуване.

Сега отново настъпва един вид междинно състояние, когато светещата планета Слънце постепенно угасва за външното наблюдение /ако и такова да би съществувало тогава/, но тя изчезва също и за определено ясновидско наблюдение и съществува само за най-висшите форми на ясновидското наблюдение. След това отново се явява една нова форма на съществуване, едно трето планетарно състояние, което наричаме Лунно състояние. Това е третото въплъщение на нашата планета Земя, старата Луна. Сега тя е толкова напреднала в развитието на своята материя, щото това, което на Слънцето беше само газообразно, сега се сгъстява до течност. Чрез появяването на водния елемент човекът, който отново се развива както растението от семето, може да получи астралното тяло. Така щото сега човекът се състои от 3 части физическо тяло, етерно тяло и астрално тяло. Той още не е същински човек, защото в тези 3 тела няма още никакъв Аз. Но винаги на всяка степен на развитието изостават назад същества. Съществата, които бяха изостанали назад на Слънцето, които не можах да достигнат Лунната степен и трябва да догонят своята Слънчева степен върху Луната, нямат сега никаква възможност да получат астрално тяло и на Луната те се състоят само от физическо и етерно тяло. Това са именно такива същества, които и на Слънцето бяха изостанали назад, но които междувременно бяха се развили достатъчно, за да могат да получат етерно тяло. Това са отново прадедите на днешните животни. Но онези същества, които на Слънцето не бяха достатъчно напреднали, за да могат да получат етерно тяло и сега отново се явяват на старата Луна, това са прадедите на още по-ниско стоящи същества, а именно на днешните растения. Следователно на Луната имаме 3 царства: Човешкото царство състоящо се от физическо тяло, етерно тяло и астрално тяло; животинско царство състоящо се от

физическо тяло и етерно тяло; и растително царство, състоящо се само от физическо тяло.

И тук отново има определени Същества, които към средата на Лунното развитие преминават своята човешка степен. Това са духовете, които в Духовната Наука се наричат обикновено Духове на Сумрака /Ангели/. И те носят като спомен човека в себе си. Луната също има такива 7-ма степен. На всяка една от тези степени има същества, които могат да преминават своята човешка степен. Винаги става така, че едни същества вървят напред, а други изостават назад. Следователно и на Луната имаме 7 категории Същества, които преминават своето човечество, които завършват своята човешка степен на развитие, когато настъпва края на Лунното развитие. Но за да можем да разберем напълно Луната, трябва да споменем нещо много важно, което се е разиграло в развитието на старата Луна. Когато тази стара Луна започва развитие, тя беше, поне след нейното начало, едно течно кълбо. Ако би се развила така през своите 7 стадии, тя не би стигнала до там, да даде правилната основа на човека за неговото по-нататъшно развитие.

Той можа да бъде един предтеча на земното човечество само благодарение на това, че старата Луна се раздели на две тела. Едното беше предтеча на днешното Слънце, а другото, което се отдели, беше предтеча на днешната Земя, но така, че трябва да си представим тази Земя съединена с днешната Луна, така щото днешната Земя и днешната Луна образуваха тогава едно тяло. Така старата Луна се раздели на две тела, от една страна Земя + Луна, от друга страна Слънцето; Старата Луна като течно тяло и Старото Слънце на път да се превърне в неподвижна звезда. С това разделяне беше свързано нещо твърде важно. Преди всичко Слънцето беше това, което извърши това разделяне и взе със себе си най-тънките части, етерната материя, докато Луната, т.е. днешната Земя + днешната Луна, остана с най-грубата материя. Ето защо Слънцето притежава безкрайно тънка материя, докато старата Луна е едно много по-гъсто тяло, една течна маса. Чрез това, че Слънцето взе със себе си най-тънките и духовни сили, то можа да стане обиталище на много по-високо развити духовни Същества, които още можеха да понасят Сатурновото съществуване, биха били възпрепятствувани в тяхното развитие, ако биха останали по-дълго време обвързани за Луната. Те се нуждаеха от една арена с по-тънки вещества; само там можеха те да се развиват. Така те сами си създадоха тази арена на отделилото се Слънце и продължиха да се развиват там. Напротив с Луната бяха останали свързани онези човешки зачатъци, състоящи се от физическо тяло, етерно тяло и астрално тяло, а също така зачатъците на растения и животни. Тази стара Луна изглежда сега твърде чудновато. Чрез отделянето на тънките вещества, които отиват на Слънцето, тя претърпява едно по-силно

сгъстване. Въпреки че се върти около своето слънце, на нея не бихте намерили нито скали, нито почва.

Главната маса на тази Луна, на която тези същества така да се каже подскачаха, беше един вид каша, истинска каша, нещо като сварена салата или сварен спанак. Такава каша беше основната маса на тази Луна, така както основната маса на нашата Земя е почвата. В нея се намираха части подобни на дървото или на кората на дърво. Когато днес се изкачвате на планина, вие стъпвате върху скали. На старата Луна вие бихте стъпвали върху една почва, която, когато беше твърда, беше като един вид дървен материал, като едно дървено платно. Вместо гранит вие бихте намерили късове наподобяващи дърво. Това е само сравнително казано. Такава беше основната маса на Луната и от нея постоянно излизаша израстъци. Следователно това беше най-нисшото царство, подобно на днешното минерално царство, което тогава се намирало между днешното минерално и растително царство, т.е. беше един вид оживено минерално царство. То живееше по определен начин. То беше такова, че постоянно даваше израстъци. То не беше както днес. Когато имаме почва, ако искаме да я премахнем, ние я пренасяме по външен начин. Тази основна маса на Луната умираше, обаче не както отделни растения, тя умираше и отново се образуваше. Тя постоянно се намирало в едно живо движение и вълнение. Основната маса на Луната се намирало в постоянно умиране и възобновяване. И от тази основна маса израстваше едно друго царство.

Чрез излизането на Луната от Слънцето, предишните царства претърпяха изменение.

На Слънцето те отговаряха приблизително на нашите царства. Чрез излизането на Луната старото растително царство е изгласкано с половин степен надолу. Същото се случва и с другите царства, така щото следващото царство беше един вид животинско-растително царство. То израстваше от почвата; от нея израстваха такива животни-растения. Те имаха форми на растения; но когато биваха нападнати, имаха усещания, един вид квичаха и тем подобни. Всъщност това бяха полуживотни, полурастения. Те бяха растения дотолкова, доколкото растяха върху почвата, в голямата си част се вкореняваха в почвата, и бяха животни доколкото имаха чувствителност. А царството, което беше предтеча на нашето човешко царство, това бяха човеци-животни, същества, които стоят между днешния човек и днешното животно. То стоеше по-високо от днешната маймуна, но още не беше стигнало до степента на днешния човек. Тази беше приблизително формата на прадеда на човека на старата Луна.

Именно митовете и легендите са запазили чудесно тези неща. Една германска легенда е запазила много добре тази тайна, която се крие зад

всичко това. Винаги определени същества изостават назад в тяхното развитие. Също и тези същества, които стояха между днешните растения и днешните животни и които можеха да пускат своите корени само в една почва, каквато беше лунната почва, са изостанали назад и затова те не могат да виреят на нашето земно образуване върху мъртвата минерална почва. На тази почва могат да виреят нашите днешни растения, обаче онези, които бяха между растенията и животните и се нуждаеха от една жива почва, не могат, когато са изостанали назад в тяхното развитие на Лунната степен, да растат върху минералната почва. Имелът е едно такова растение. Ето защо той трябва да бъде паразитно растение в днешния растителен свят, защото е едно изостанало в своето развитие същество. Но Имелът не притежава вече и никакво усещане, въпреки че астралното тяло, което обгръща Имела, е съвсем различно от това на останалите растения. А това е чувствувал германският мит, той е чувствувал, че всъщност Имелът не принадлежи на нашето земно същество, че той е чужд на Земята.

В бога Балдур митът почита бога на земното Слънце, на земната сила. Никое земно същество не може да се приближи до него с враждебно настроение. Ето защо и богът, за който митът, легендата има съзнанието, че той е едно изостанало в развитието си духовно същество, а именно Локи, не може да убие Балдур с никое от земните същества; той може да го убие с имеловата клонка, защото имелът е чужд между земните същества и затова може да служи на изостаналия Локи, който не е близък на земните богове. Зад такива легенди се крие една дълбока мъдрост. В този мит за Балдур и Локи ние навсякъде долавяме тази мъдрост. Ако бихте проучили нещата, вие бихте открили, че и в обичаите свързани с имела това, което се казва върху него, произхожда от една прадревна мъдрост.

После през втората половина на Лунното развитие идва време, когато както слънчевите същества така и съществата останали на Луната достигат в тяхното развитие това, което трябваше да достигнат на Луната. Тогава те отново се съединяват Слънце и Луна продължават отново известно време тяхното развитие като едно единно тяло. След това развитието навлиза във фаза на затъмнение, то минава през едно състояние, което обикновено окултистите наричат Пралая. След преминаването на тази фаза, възниква нашето Земно развитие. Отначало възникващото небесно тяло съдържа в себе си не само това, което днес съставлява Земята, но това, което бихте получили, ако бихте размесили съставната материя на днешното Слънце, днешната Земя и днешната Луна в един огромен съд. Така приблизително бихте могли да си представите състоянието на развитие на нашата Земя в неговото начало. Това състояние на развитието е отначало един вид повторение на

Сатурновото състояние, после на Слънчевото състояние и на Лунното състояние. Това, което преди всичко е важно сега за нас, е, че човекът става всъщност човек в днешния смисъл едва в средата на Земното развитие. В нашето Земно развитие ние също трябва да различим 7 състояния, 7 епохи. Ние се намираме в четвъртата епоха. 3 са изминали вече, а другите 3 ще последват. 4-ят главен цикъл беше този, в който днешният човек трябваше да стане човек. Както във всички тези цикли на Слънцето, на Сатурн, на Луната определени същества достигаха тяхната човешка степен /на Сатурн Духовете на Личността, Началата или Асурас, на Слънцето Архангелите, на Луната Ангелите/, така също винаги също изоставаха същества и назад. И така имаше същества, които не можаха да достигнат изискваната на Луната степен, изостанали назад Ангели, които трябваше да догонят, да навакнат своята човешка степен на планетата Земя през нейни те първи епохи, а именно през първите 3 епохи.

Човекът се явява на арената на физическия свят като истински човек през четвъртата епоха. Ние казваме: Преди човека още 3 други категории същества преминаха на земята тази човешка степен. А четвъртата категория същества, които на Земята преминават своята човешка степен, това е самият човек. В онзи момент на космическото развитие, когато човека се готвеше именно да стане човек, вие имате всички същества, които на Сатурн, Слънцето, Луната и Земята можаха да преминат своята човешка степен до самия човек, които бяха се издигнали в тяхното развитие повече или по-малко над човека. Но всички тези същества са такива, че те могат да погледнат назад, могат да си спомнят за степенята, при която те самите са преминали своето човешко развитие. Те можаха да погледнат надолу към развиващия се човек и да си кажат: "Този човек ще стане сега нещо, което ние сме били вече." Ето защо те можаха да ръководят и да направляват неговото развитие от духовното мирово пространство.

Нека сега изброим, колко такива категории същества има, които могат да погледнат назад към тяхната минала човешка степен, които имат разбиране за развиващия се човек! Имаме 7 от Сатурновото развитие + 7 от Слънчевото развитие + 7 от Лунното развитие и + 3 от Земното развитие, или всичко 24 категории същества.

Представителите на 24 категории "човеци" поглеждат надолу към днешния човек.

Това са Съществата, които ние основателно нарекохме регулатори на развитието, регулатори на времето. Времето е свързано с развитието.

Това са 24-те Старци, които срещаме в Откровението на Йоана. Това са същите онези Същества, които ни са описани при разкриване тайните на 7-те печата. Те ни са описани като истински ръководители на съдбините, като истинската Алфа и Омега. И така тук ние отново намерихме 24-те

Старци и вие виждате, как авторът на Откровението е скрил по един чудесен начин в своите образи това, което ние самите можем да намерим при разглеждане духовното развитие на света. Но на всяка степен бяха изостанали на зад определени същества; така щото изостаналите на Слънцето сатурнови същества се явяват като първите заложици за сегашното животинско царство, а изостаналите на лунната степен слънчеви същества се явяват като първите зачатъци на днешното растително царство. Едвам на Земята се ражда една нова степен на развитието, като минерално царство. Ние изтъкнахме, че на Луната не съществуваше още никакво минерално царство. На Луната не би могло още да се ходи по скали. В момента, когато днешните човеци навлязоха в своята човешка степен, тогава на небесното тяло, което се намираще в едно състояние на материята междинно между това на старата Луна и на днешната Земя, възникват минералните маси, първите кристали.

Този беше моментът, когато възниква минералното царство. И вие намирате това възникване, това появяване на минералното царство описано по един чудесен начин в Откровението там, където се казва: "И около престола имаше море стъклено като кристал." Това стъклено море ни показва възникването, появяването на минералното царство в неговата първична форма. Така ние виждаме, че и тази тайна на космическото развитие е посочена в Откровението на Йоана. А с това ние се научихме да разбираме, че до тази степен авторът на Откровението не иска да ни опише в своите величествени образи нищо друго, освен това, което ние можем да познаем чрез развитието на духовния живот в развитието на Земята. Но с това авторът на Откровението още в самото начало на своята книга ни въведе до висините, от където човек може да вижда картините на бъдещите степени на развитието.

Сега ние имаме вече една добра основа, за да се върнем отново към това, с което се запознахме като първи епохи на бъдещето развитие на човечеството. Сега като едно междинно разглеждане ние хвърлихме поглед в миналото до там, където човекът се готви да стане човек, където възниква минералното царство. И сега ние ще видим, как върви развитието до нашето време и от тук в бъдещето. Ние ще намерим връзката на тайните на 7-те печата и тяхното разкриване до излизането на чашите на гнева.

ШЕСТА ЛЕКЦИЯ

В материалистичната наука, с изключение на някои кръгове, които в последно време са се насочили към едно друго обяснение, е прието раждането на нашата днешна слънчева система да се описва така: Слънчевата система се е образувала от един вид първична мъглявина, която е обхващала едно пространството до отвъд границата на Нептун,

т.е. до пътя на най-външната планета на нашата слънчева система (по времето, когато Р. Щайнер изнася тези сказки, планетата Плутон не беше още открита. Бележки на преводача.) От тази мъглявина, така се приема, чрез един процес на сгъстяване се е образувало нашето Слънце и движещите се около него планети. Както отбелязахме, малцина учени са се насочили към един друг възглед; но и те не донасят още нищо съществено за нас, които стоим на почвата на един духовен светоглед. Следователно така се приема, че се е образувало нашето Слънце и въртящите се около него планети.

При това винаги, а и днес също в училищата се показва един опит, който трябва да покаже нагледно, как цяла една планетарна система може да възникне така чрез въртене. Взема се едно вещество, което плува във водата, и се поставя в сферическа форма (капка олио). След това се изрязва една малка пластинка, която може да се прокара точно през екваторната линия на тази маслена сферичка, така щото тя бива разделена на две половини. Отгоре се забожда една карфица и започва да се върти. От малката сферичка се отделя първо една капка, която се върти около по-голямата като едно външно тяло. После се отделя втора, трета капка, и накрая в средата остава една по-голяма капка, около която се въртят помалките. Ето ви една планетарна система в малък мащаб, казва се. И хората си мислят: Защо тази първична мъглявина да не е възникнала някога чрез въртене нашата слънчева система, когато и сега можем да подражаваме това с една такава миниатюрна слънчева система? Обикновено това сравнение изглежда извънредно убедително и сега те разбират, как някога от такава една мъглявина са се отделили Сатурн, Юпитер, Марс, Земята, Венера, Меркурий. Но цялата тази история, не само сравнението, а въобще целият възглед е плод на късогледството на всяка съвременна мисъл. Защото тези, които така убедително устройват това сравнение и които често пъти са твърде учени хора, забравят при това само едно нещо: Че те са именно там, хващат карфицата и я въртят. Без съмнение в някои области на живота забравянето на себе си е много добро нещо, но в този случай забравяйки експериментатора, забравя се найважното, без което капката олио въобще не би се завъртяло. Най-малко би трябвало ученият, който приема подобно суеверие тук ние наричаме суеверие Кант-Лапласовата система -, най-малко този учен би трябвало да бъде малко последователен в своето мислене и да приеме поне, че някога някакво същество е седнало в пространството на някакъв исполински стол и е поставило в движение една исполинска ос. Това поне би трябвало да се предположи; но постепенно човешкото мислене така е свикнало с това, да взема предвид само материалното, че съвсем не се забелязва противоречието на подобно сравнение.

Фактически в така наречената Кант-Лапласова светова система има известна истина, макар и тази истина да се представя съвсем различно от обяснението, което материалистичното схващане дава. В нея има известна истина, защото за погледа на ясновидеца всичко, което днешната слънчева система съдържа, фактически се явява като произлязло от една такава първична мъглявина; обаче за онзи, който може действително да проследи нещата исторически, е ясно, че добрата страна на Кант-Лапласовата система произхожда от окултното предание. Това бе забранено, когато думата "окултизъм" стана нещо, от което хората започнаха да се страхуват, както децата се страхуват от черния човек. Това, което действително е станало, не е станало без участието на духовни Същества и сили. Материята не върши нищо, без на основата на всеки материален процес да стоят духовни същества.

Бихме отишли твърде далече, ако днес бихме искали да дадем пълно обяснение на възникването на нашата Слънчева система, свързвайки го с действието на духовните Същества. Ние искаме да оставим настрана планетите като Сатурн, Юпитер и т.н. и да вземем под внимание само това, което преди всичко е от значение за нашия човешки живот и за човешкото развитие. В действителност някога е съществувала една такава първична мъглявина и в нея бяха като разтворени всички части на нашата слънчева система. Обаче с тази мъглявина бяха свързани и принадлежаха към нея Съществата, с които ние се запознахме в течение на вчерашната сказка.

Например с тази светова мъглявина, с тази космическа мъглявина бяха свързани всички Същества, които бяха изменили степента на човека в 24 степени. С нея бяха свързани и други духовни Същества. Всички те живеяха в тази мъглявина, която, ако не си я представим свързана с тези Същества, е една фантастична отвлеченост.

Така както си я представяме химикът материалист, тя е нещо невъзможно, тя е откъсната от действителността представа. Но тя съществува в действителност само поради това, че е населена от редица духовни Същества. Защото когато тази мъглявина стана отново видима, с нея бяха свързани всички Същества, които някога населяваха стария Сатурн, които след това преминаха различните степени на развитие на Слънцето, Луната, а след това и на Земята, когато след една дълга междинна светова почивка възникна земната мъглявина. Но също и другите същества, с които се запознахме едва на Слънцето, бяха свързани с тази първична мъглявина. И тези Същества, целият хор, който се намираше там, който проникваше тази първична мъглявина, те са, които предизвикаха движеният. Защото Съществата са тези, които създават за себе си една арена на тяхното действие. Там се намираха, например, същества, които се нуждаеха от едно обиталище свършено

различно от това на човечите, ако биха искали да вървят по съответното за тях развитие. Съществата, които живееха на старата Луна като прадеди на сегашния човек, имаха отначало физическо тяло, етерно тяло и астрално тяло. С тези 3 члена на тяхното същество те се явиха отново из така наречената Праляя, както едно растение из своето семе. Но така, както беше отначало цялата тази система, тя беше най-подходяща за Съществата, които бяха донесли заложите на днешния човек. Ако би се запазила онази скорост на развитието, която нашата слънчева система имаше отначало, когато тя възниква из космическия сумрак, човекът не би могъл да намери своето правилно развитие. Би имало едно такова развитие, че бихте се родили, например, сега и след много кратко време бихте били старци. Ако би се запазила тази скорост на развитието, която беше свойствена на Слънцето, всички вие бихте остарели много скоро; вие не бихте могли да имате онзи бавен ход в течение на десетилетия, както е сега; след кратко време бихте имали бели коси, въпреки че едвам сте били дете, скоро бихте били старци. Следователно в тази първична мъглявина имаше Същества, които се нуждаеха от по-бързо темпо на развитието. Тези Същества се задържат известно време заедно с другите, но след това си отделят онова небесно тяло, което днес стои като слънце на нашето небе и го направиха свое обиталище. Те са, които извличат със своите сили слънчевата материя. Защото това Слънце, което днес ни изпраща своята светлина, е населено с духовни Същества, както и всеки слънчев лъч, който прониква надолу, на Земята слизат делата на онези Същества, които в течение на Сатурновото, Слънчевото и Лунното развитие бяха напреднали толкова много, че сега можеха да изминават едно такова бързо развитие, каквото съществува на днешното Слънце. В началото на Земното развитие с това слънчево съществуване са свързани възвишени духовни Същества. Те именно се отделят. А това, което остава след отделянето на Слънцето, можете да си го представите като едно тяло, което бихте получили, ако в един грамаден съд бихте размесили днешната Земя и днешната Луна. Това тяло се върти известно време под формата около Слънцето.

И така, преди да стигнем точката, която вчера посочихме като момент на възникването на човека, ние имаме първо отделянето на Слънцето от Земята, т.е. от онова тяло, съставено от днешната Земя и днешната Луна. На Слънцето останаха да живеят Съществата, които са духовните ръководители на събитията на Земята. Когато дойдоха от старата Луна, тези Същества бяха 7 на брой. Библията ги нарича Елохими, Духове на Светлината. Известно време те минаха своето развитие заедно със Земята и след това отделиха Слънцето, така щото сега могат да действуват от Слънцето върху Земята. Следователно в началото тези Елохими бяха 7. Шест от тях се свързаха тяхното съществуване с космическото Слънце.

Единият от тях се отдели и остана първо свързан със Земята. Старият Завет го нарича Яхве или Явех /Йехова/. Той ръководи и насочва развитието на Земята от вътре, докато другите шест действуват отвън. Така беше за известно време.

Но още след това, което вчера посочихме за старата Луна, вие лесно ще разберете, че с излизането на Слънцето се получава едно сгъстяване в останалата част, съставена от Земята + Луната. В развитието на Земята настъпи един период, когато не само материята, но и всички същества изпитаха едно задебеляване. Например, съществата, които по-късно станаха човеци и които тогава бяха съставени от много мека и тънка материя, претърпяват едно задебеляване чрез това развиват чудовищни инстинкти. Настъпи едно задебеляване на целия живот. Но за да може да възникне човекът, развитието не трябваше да остане така. Задебелява нето би напреднало толкова много, всичко би така се втвърдило, че човешките същества биха се превърнали в мумии; човешките същества биха се мумифицирали. И скоро би се получило една такава планета, на която би имало не твърди красиви, но човекоподобни мумии като статуи. Цялата Земя би се мумифицирала. Под ръководството и управлението на Яхве от общата маса Земя + Луна бе отделено онова, което днес виждате на небето като Луна, която е като едно тяло от изгорена сгурия. Отделени бяха не само най-грубите материални съставни части, но и най-грубите същества. Така чрез отделянето на Слънцето на човека бе дадена възможност да не върви твърде бързо в своето развитие, а сега чрез отделянето на Луната бе въздействано той да не поеме едно развитие, което би го довело до втвърдяване, изсушаване, мумифициране. Така на Земята бе отделена от цялата обща маса и сега ходът на човешкото развитие протича под влиянието на тези две небесни тела т.е. под влиянието на населяващите ги същества, на 6-те слънчеви Духове и на Духа на Луната, който се отделя от другите заради благото на човечеството. Под влиянието на тези Същества върви развитието на човека на Земята. И това развитие е така направлявано, че по същество тези две сили си държат равновесие. Чрез отделянето и на двете, на слънчевите сили и на лунните сили, бе постигнато именно равномерното развитие на човечеството.

За да се разбере добре това, представете си, че върху човешкото развитие би действувало само Слънцето. Вие знаете, че в своето развитие на Земята човекът минава през множество въплъщения. Той е започнал със своето първо въплъщение на Земята и след това приема все нови и нови тела, докато стигне до своето последно въплъщение или прераждане. Чрез това човекът се развива бавно и се издига нагоре минавайки от едно въплъщение в друго. Той минава през цяла редица въплъщения. Човекът стъпил на Земята като истинско бебе. Откакто

Слънцето и Луната се отделиха от нашата Земя, той се издигна до днешната степен. Всички тези души ще дойдат отново в други тела до края на Земяното развитие. Сега представете си, че за човека би действувало само Слънцето; тогава всичко това, което човеците изминават в толкова много въплъщения, би трябвало да протече само в едно въплъщение. За да се получи правилно темпо на развитие през многобройните въплъщения, причината е, че силите на Слънцето и на Луната действуват върху Земята отвън и си държат равновесие. Следователно, по времето, когато Слънцето и Луната са вече отделени, се създава първата заложба за днешния човек. По това време човекът съвсем не ходеше още по Земята както днес. Не трябва да мислите, че когато Луната беше вече вън, човекът започна да ходи по Земята в тяло от плът както днес. Първо се появяват всички онези форми, които съществуваха и по-рано, появяват се отново като в едно повторение. И когато Земята се освободи от Слънцето и Луната, тя изглеждаше като старата Луна, даже беше още по-мека.

И ако едно око, организирано както днешното, би погледнало на Земята, то не би видяло още човека. В замяна на това то би видяло други същества, които не бяха достатъчно узрели, за да изчакат със своето сливане в материята за по-късно. Те трябваше да се появят на арената на физическия свят, да приемат телесна форма още през време, когато се намираха на една несъвършена степен на развитие. Така щото скоро след излизането на Луната от Земята можеха да се видят определени форми на нисшите същества във физическо тяло. Човекът не беше още слязъл, не бяха слезли и висшите млекопитаещи животни.

Човекът беше още едно духовно същество. Той витаеше още като духовно същество около Земята. Той приема тънката материя из окръжността на Земята. Постепенно човекът се сгъстява толкова много, че може вече да слезе долу там, където Земята се беше вече втвърдила и се бяха образували отделни острови. Така ние виждаме, че първите човеци се явяват относително късно и че тогава те имаха едно устройство съвсем различно от това на днешния човек.

Не мога да ви опиша формите на тези първи човеци, които, така да се каже, изкрасализираха първо от духовното състояние. Колкото и да мислите, че бихте приели неща трудно за вярване, вие бихте били твърде силно шокирани, ако бих ви описал странните форми на телата, в които вашите души бяха въплътени; вие не бихте могли да понесете подобно описание. Но по-късно, когато съзнанието ви се запознае по-отблизо с нещата, които Антропософското движение открива на човечеството, тогава за тези неща ще можем да говорим открито. А това ще има огромно последствие, огромно значение за целия живот на хората. Защото само когато човек познае, как той се е развил и телесно, как

органите, които той днес има, са се развили от съвършено други форми, само той ще чувствава онова чудесно родство между органи в човешкото тяло, които днес изглеждат твърде отдалечени един от друг. Тогава той ще види съответствието, което съществува между определени органи, например между сляпото черво и въздухопроводната тръба, които в тяхната първоначална форма бяха срастнати в човешкото тяло. Всичко, което е днес човекът, се е получило чрез развиването на онази първична форма, чрез разделянето на нейните части по най-разнообразен начин. Органи, които днес стоят отделени един от друг, по-рано са би срастнати. Но всички те са запазили тяхното сродство. Това сродство се проявява често пъти при болести. Тогава става ясно, как разболяването на един орган води след себе си разболяването на един друг. Тук тези, които ще изучават медицина, ще могат да открият някои неща, за които днешната медицина, която, между другото казано, е само сбор от бележки, даже и не сънува. Тогава медицината действително ще научи някои неща върху истинската природа на човека. Казвам всичко това, за да изтъкна, колко различна е била формата на първите хора от тези на днешните! Само постепенно в тази човешка форма се включват твърдите части.

Първоначално в човешкото тяло, даже и когато човекът беше вече слязъл на твърдата земя, нямаше още никакви кости. Костите са се развили от меки, хрущяло образни части, които са минавали през човешкото тяло като снопове. Но и тези хрущялообразни части са се развили от меки вещества, които на свой ред са се развили от течни, тези последните от въздухообразни, въздухообразните от етерни и етерните от астрални, които пък се бяха съгъстили от духовно вещество. В крайна сметка всичко материално е произлязло от духовното. Едвам през времето, което назовахме като Атлантска епоха, човекът стига до там, да може да образува своята костна система, която беше заложена много по-рано.

Сега ние трябва да разгледаме по-точно този атлантски човек, за да можем да разберем по-добре автора на Откровението. Трябва само да спомена, че през първото време, след като Луната се беше отделила от Земята и човекът слезе в по-гъстата материя, по отношение на силата на неговата воля човекът беше съвсем различен от това, което той стана по-късно. Тогава силата на човешката воля действуваше магически. Чрез своята воля човекът можеше да действува върху растежа на цветята. Когато напрягаше своята воля, той можеше да накара едно цвете да израсне бързо нагоре, способност, която днес може да бъде постигната само чрез една нормална процедура на развитието. Поради това тогава цялата окръжаваща природна среда беше зависима от това каква беше човешката воля. Ако тази воля беше добра, човекът действуваше успокояващо върху вълните на водните маси, върху бурята и върху

царуващите тогава в цялата околна среда огнена формация. Защото в нейната по-голяма част Земята беше от вулканично естество. Върху всичко това човекът действуваше успокоително чрез добра воля, а разрушително чрез зла воля.

Чрез злата воля можеха да бъдат разрушени цели острови. Така човешката воля беше в съзвучие с окръжаващата го среда.

Сушата, на която живееше тогава човекът, загина главно чрез действията на злата воля на хората. И само една малка част от тогавашните хора (тук ние отново трябва да правим разлика между развитие на расите и развитие на душите!) се спаси и премина в следващата епоха, която можем да опишем правилно, защото тук вече можем да намерим думи в нашия език, които могат да предадат ясновидското възприятие. След тази катастрофа ние идваме в Атлантската епоха, през време на която човекът се разви на един континент, който днес образува дъното на Атлантическия океан, между Европа и Америка. Човекът живееше тогава при съвършено други физически и въобще при съвършено други условия. Отначало той беше едно същество, което възприемаше по съвършено друг начин в сравнение с днешния човек; ние вече загатнахме за това още в първата сказка и по-нататък също; днес искаме да покажем още веднъж и по-точно тази съвършено друга форма на възприемане света от тогавашния човек. Човекът още притежаваше един вид старо ясновидство, поради това, че устройството на членовете на неговото тяло беше различно от днешното. Етерното тяло не беше още така тясно свързано с физическото тяло. Едвам към края на Атлантската епоха излизащото навън етерно тяло се прибра навътре във физическото тяло и получи формата на днешното физическо тяло в областта на главата. Чрез това, че този древен атлантиец беше устроен по този начин, по този съвършено различен начин от днешния човек, връзката на неговите членове беше друга и целият живот на неговото съзнание беше различен. Именно тук трябва да засегнем една много важна, но същевременно много тайна глава, ако искаме да разберем правилно автора на Откровението.

Ако бихте дошли в тази древна Атлантида, бихте констатирали, че на нея нямаше такъв чист въздух, какъв то днес обгръща Земята, а въздухът беше наситен тогава с мъгла, с водни маси. Този въздух стана непрозрачен, по-бистър, колкото по-нататък се развиваше Атлантида; но мъглите бяха най-силни там, където се развиваше спомената по-висша атлантска култура. Там мъглите бяха най-гъсти и от тези мъгли се разви основата за по-късните култури. Атлантида беше надлъж и нашир изпълнена с такива мъгли. Тогава не съществуваше едно такова разпределение на валежите и слънчевата светлина както днес. Ето защо в старата Атлантида не можеше да се яви това, което днес познавате като

дъга. Бихте могли да изследвате цялата Атлантида, но дъга не бихте открили никъде. Едвам когато сгъстяването на водите доведе до потопа, когато потопът обхвана Земята, едва тогава дъгата можеше да се роди физически.

И тук вие имате нещо, където Духовната Наука може да събуди у вас най-високото благовоние пред религиозните документи. Защото когато в Библията ви се разказва, че след потопа Ной, представителят на тези, които бяха спасили човешкия род, вижда за първи път дъгата, това е наистина едно историческо събитие. След потопа човечеството вижда първата дъга; по-рано тя беше физически невъзможна. Тук ние виждаме, колко дълбоки, колко буквално верни са религиозните документи. Някои цитират едно изречение, което е вярно, но то се цитира от хората, които обичат удобствата, не в смисъла на неговата истинност, а защото ги е страх да напрегнат умовете си, заради удобство. Това е изречението: Буквата умъртвява, духът оживотворява. От това такива хора намират оправдание въобще да не поглеждат към написаното в документите, да не правят въобще усилия на волята, за да разберат, какво в действителност е написано там; защото това е "умъртвяващата буква", казват те. И така те дават ход на своя дух да блести и измислят най-фантастични работи. В своите тълкувания тези хора могат да бъдат даже много остроумни; но не това е важното, а важното е да виждаме в религиозните документи това, което действително е написано в тях. "буквата умъртвява, а духът оживотворява", тези думи имат същото значение както думите на Гьоте: "И докато не си постигнал това, да умреш и да възкръснеш, ти си само един мрачен гост на тъмната земя." Тези думи не означават: "когато искаш да доведеш някого до висшето познание ти трябва да го убиеш", а те означават: "човекът трябва да се издигне до духовното именно чрез културата, чрез облагородяването на физическия свят.

"Така и буквата е тяло на духа и първо трябва да имаме тази буква и да я разберем, тогава можем да кажем, че от нея можем да намерим духа. Тогава буквата, разбраната буква трябва да умре, за да възкръсне от нея духът. Тези думи не са едно указание човек да фантазира произволно по отношение на това, което се намира в религиозните документи. Именно когато познаем истинското значение на тази дъга, така както показахме по-горе, тогава в нашата душа прониква нещо, което е едно дълбоко чувство на благовоние пред религиозните документи. И ние добиваме едно понятие как чрез това задълбочаване, което ни позволява антропософският светоглед, човек стига до истинското чувствуйване и до истинското разбиране на религиозните документи.

А сега да хвърлим поглед назад в древната Атлантида. Вече казахме, че тогава човекът живееше в едно друго състояние на съзнанието, че неговата памет беше различна от тази на днешния човек; но разликата е

още по-голяма. Ако отидем не само до последните времена на Атлантида, а до нейното начало, тогава ще открием, че човешкото съзнание беше твърде различно от това, което днес имаме.

Нека още веднъж прекараме пред погледа на душата си това, което днес имаме. През деня човекът си служи със своите сетива. Вечер той заспива. В леглото лежат физическото тяло и етерното тяло; астралното тяло и Азът са излъчени. Сферата на съзнанието се затъмнява. Днешният човек не вижда тогава нищо, не чува нищо.

После сутринта, когато астралното тяло и Азът се потопяват във физическото и етерното тела, физическите неща отново се появяват. А как е било през време на Атлантида? Нека вземем онзи момент, когато сутрин човекът се потопява във физическото и етерното тела. Тогава той не виждаше около себе си един такъв физически свят като днешния. Всички днешни неща, които вие виждате с ясно очертани граници, тогавашните хора ги виждаха като заобиколени от един ореол, от една аура, с цветни крайнини, с неясни очертания; те ги виждаха така, както днес вечерно време при силна мъгла ние не виждаме самите светлини, а като цветни крайнини около уличните лампи.

Така е било през древна Атлантида. Хората виждаха физическите предмети неясно, без разграничения и повърхности както днес, всичко беше обвито като в мъгливи цветове. Едвам постепенно се образува това, което е ясно очертана граница на външните предмети. Ако бихте имали пред себе си една роза то през първите времена на древна Атлантида вие бихте видели, как там се явява една мъглява форма, в средата с един червен розов цвят. Само постепенно с времето цветовете се явяват положени върху повърхността на предметите. Предметите добиват ясни разграничения едвам по-късно. Следователно вие виждате, че днес окръжаващият ни физически свят е съвършено различен от този на древната Атлантида. Затова и когато вечер човекът се е излъчвал от своето физическо тяло и е заспивал да речем -, положението е било съвършено различно. Всъщност това не е било никакво заспиване в днешния смисъл. Обаче целият свят от мъгляви физически форми изчезваше, но в замяна на това се появяваше един духовен свят. Човекът преминаваше в един духовен свят без резки граници. Духовните същества бяха негови съжителци. Така се меняха ден и нощ през първите времена на Атлантида; когато човекът се потопяваше в неговото физическо тяло, той имаше пред себе си само неясни, замъглени образи на физическото; но когато нощем напускаше своето физическо тяло, той имаше възможност макар и малко неясно, да живее духовно между духове, да се движи между духове. И преди всичко целият чувствен живот на човека беше съвсем различен през Атлантската епоха. Тогава излизайки от своето физическо и етерно тяло човекът не чувствуваше умора, не чувствуваше

нужда от почивка. Но той и не би намерил почивка, защото навлизаше в духовния свят и там беше сферата на неговата дейност. Напротив, когато се съмваше, той чувствуваше нужда от почивка и търсеше своето легло, което беше неговото собствено тяло. Там той почиваше. Той се вмъкваше в своето тяло и почиваше именно през деня. Следователно през първите времена на Атлантида животът е бил съвършено различен от днешния. Атлантската епоха протича така, че човекът преминава от изцяло противоположни състояния в такива, които възникват по-късно. Той прави този преход толкова повече, колкото повече неговото етерно тяло се прибира във физическото. През последната третина на Атлантската епоха етерното тяло се прибира почти напълно във физическото. Преди това човекът се чувствуваше горе в духовния свят като буден. Но като такъв той не можеше да каже на себе си "Аз", нямаше самосъзнание. Когато излизаше от физическото и етерното тяло, за да навлезе в яснотата на нощта, той се чувствуваше като част от духовната същност, която беше там горе, чувствуваше се така да се каже като подслонен в своята стара груповата душа.

Всеки път през нощта около него настъпваше яснота; но той се чувствуваше несамостоятелен. Както нашите пръсти се отнасят към нашия Аз, така се чувствуваха хората, че принадлежат на груповите души, които погледът на ясновидеца вижда така, както те са описани в Откровението на Йоана под формата на 4-те глави на лъв, телец, орел и човек. Човекът се чувствуваше пренесен в някоя такава груповата душа. И едвам когато се намираще в охлювата къща на своето тяло, той чувствуваше, че има нещо собствено. Защото, за да стане човекът едно самостоятелно същество, това се дължи на факта, че той можеше да се затвори в своето тяло.

Обаче той трябваше да заплати това затваряне във физическото тяло чрез постепенно затъмнение на духовния свят, чрез пълното оттегляне от този свят. В замяна на това около него във физическия свят стават все по-ясно и по-ясно, когато той се връщаше във физическото тяло. С това в него все повече се появява чувството, че той е един Аз, че носи в себе си едно съзнание. Той се научава да казва на себе си "Аз". Ако охарактеризираме, какво е станало тогава, нека си представим човека, как той един вид се измъква от своята охлювна къща и влиза в духовния свят.

Там той се намира между духовно-божествени Същества. Тогава той чува своето име да звучи отвън, чува отвън това, което той е. За една група се чува името, словото, което на първичния език отговаря на тази група; за друга група се чува друго име. Човекът не може да назове себе си из своята вътрешност, той трябваше да чува своето име отвън. Когато се измъкваше така от охлювата къща на своето тяло, той знаеше що беше, защото това му беше извикано в неговата душа. Сега, когато се научава

да възприема физическата околност в своето тяло, той се научава да се чувствава като "Аз", научава се да чувствава в самия себе си божествената сила, която по-рано му се вестяваше отвън, той се научава да чувствава Бога в самия себе си. Този Бог, който беше най-близо до него, който същевременно му показваше неговия Аз, него той наричаше Яхве; той беше ръководител на Аза. Човекът чувствуваше първоначално силата на този Бог да изгрыва в неговия Аз! С това бяха свързани външни събития.

Когато първите атлантияци се потопяваха в своето физическо тяло по начина, който описахме, те поглеждаха също и навън в небесното пространство и както вече казахме те не виждаха там една действителна дъга; но там, където по-късно се появи слънцето, те виждаха като един вид оцветен кръг. Слънцето не можеше още да проникне със своята сила, но то действуваше през мъглата. Обаче действието на неговата сила върху Земята беше възпрепятствувано, задържано от мъглата. То започна да се показва все повече и повече, така щото това, което описахме, а именно възникването на външното съзнание, беше свързано с появяването на Слънцето из мъглата. Това, което се намираше там горе, където обитаваха другите 6 Духове, които заедно с Яхве имаха задачата да ръководят развитието на Земята, се показва постепенно навън, неговите действия облъчваха Земята. Така то стана видимо.

Какво беше станало с човека? По-рано, когато със своята душа и своя дух човекът излизаше нощем из своето тяло, той навлизаше в астралната светлина, за която не беше необходимо външното Слънце. Тази светлина беше същата онази Светлина, която светеше физически от Слънцето, Светлината на могъщи, възвишени Същества.

Когато човекът все повече се затвори в своето физическо тяло и своето физическо съзнание, вратата на вътрешното зрение се затвори. И когато сега той напуска нощем своето физическо и етерно тяло и навлиза в духовния свят, заобикаля го тъмнина. Колкото повече човекът се затваря вътре в себе си, толкова повече външната светлина се засилва; а тази външна светлина не е друго освен израз на делата на духовните същества на Слънцето. Светлината на духовните Същества свети външно върху Земята. Човекът първо се подготвя, за да вижда външната светлина като нещо материално. Сега в неговата затъмнена вътрешност свети Светлината; но отначало светлината не бе обхваната не бе разбрана, не бе възприемана от неговата тъмнина. Това е един световно-исторически, един космически процес.

Човекът изкупи своето себесъзнание от онова минало чрез своето духовно затъмнение. Така човекът израсна из яснотата на груповите души. Но това беше първоначалното зазоряване на индивидуалността.

Трябваше да мине още дълго време, докато индивидуалността се прояви действително в човека.

Изминаха последните времена на Атлантската епоха; започна следатлантската епоха; измина древно-индийската културна епоха. Себесъзнанието още не беше разцъфтяло. После дойдоха Древно-персийската, Египто-халдейската епоха. Човекът все повече узряваше, за да развие в себе си себесъзнанието. Най-после дойде Четвъртата културна епоха. Тогава се случи нещо, което има неизмеримо значение и за което всичко станало по-рано беше само подготовка. Представете си, че сте надарени с ясновидство и че се изкачвате някъде на една далечна звезда, от където гледате Земята. Тогава бихте видели, че тази физическа Земя като физическо тяло не е именно само физическо тяло, а тя има също етерно тяло и астрално тяло, също както човекът. Всичко това има и Земята.

Вие бихте виждали Земята обкръжена от нейната аура и хилядолетия на ред бихте могли да проследите развитието на земната аура; бихте виждали земята заобиколена от всякакви цветове, в средата физическата ядка, а около тази ядка земната аура в най-разнообразни форми и цветове. Вие бихте видели, как в течения на хилядолетията тези форми и цветове се менят по най-различен начин. Настъпва момент, който има огромно значение: Аурата на Земята приема изцяло съвършено друга форма и друг цвят. Погледната от външната страна Земята се явява в една нова светлина. А това става с неимоверна бързина, така щото човек трябва да си каже: от този момент със Земята е станала една коренна промяна; аурата на Земята се е променила изцяло. Кой е този момент? Това е моментът, когато на Голгота потече кръвта от раните на Спасителя. Този момент е извънредно важен, най-важният от цялото развитие на нашата Земя. Моментът, когато кръвта изтече от раните на Спасителя, е същият този, в който и аурата на Земята се преобрази. В земята проникна една съвършено нова Сила, най-важният Импулс за земното развитие, в сравнение с който всичко станало до тогава беше само подготовка.

За химика кръвта протекла на Голгота е същата както и всяка друга кръв. Обаче тази кръв е съвършено различна. Тя означава, че материята на кръвта изтича на Земята, но че Духът, който отговаря на това, изпълва земната аура с нови импулси и нови сили, които имат своето значение за бъдещето на човечеството. От нея се излъчват силите, които изменят Земята; от там се излъчват те и проникват човечите. Само малка част от това, което се вля тогава в земната аура, се е изпълнело до днес. Но хората ще се научат все повече и повече да разбират, какво е станала Земята чрез онзи момент на Голгота, какво може да стане човекът в онова съзнание, което той е добил по описания начин от Атлантида насам. А какво е добил човекът от Атлантида насам? Две неща е добил той:

съзнанието за своя Аз, себесъзнанието и способността да вижда във физическия свят. Пред него се затвори това, което по-рано беше отворено за него, а именно духовния свят. Наистина хората от далечното минало са виждали това, което по-късно разказват митове, те са виждали Водан, Меркурий, Юпитер, Зевса, виждали са през нощта всички образи, били са между тях. Но тази врата към духовните светове се затвори. В замяна на това човекът завладя света около него. Духовете се оттеглиха от него; оттегли без това, което той по-рано можеше да вижда. По-рано, когато излизаше из охлювата черупка на своето физическо тяло, той виждаше Божественото. Сега той трябваше да види това Божествено намирайки се вътре в своето физическо тяло, когато това Божествено трябваше да се яви пред него. А това не значи нищо друго, че ние трябва да приемем Божественото във видима форма, във видима телесна форма, защото човешкото съзнание се е развило с оглед да може да вижда външния физически свят. Ето защо Божественото трябваше да приеме телесна форма, телесен физически образ. Затова в даден момент на развитието във времето Божественото трябваше да се яви в тяло от плът. То трябваше да се яви така, защото човекът беше стигнал до тази степен на възприемането. То трябваше да бъде дадено така на неговото сегашно възприятие, за да може той да го разбере. И всички явления, които по-рано бяха настъпили за други степени на земното развитие, трябваше да се обединят в онова велико събитие на земното развитие, което ще хвърли светлина върху цялото бъдеще, което бъдеще сега ще открием от Откровението. А това събитие се изразява физически в изтичането на кръвта от раните на Христа Исуса, но за ясновидеца то има своята духовна страна една духовна Сила проникна аурата на Земята и я преобрази. И тази сила, която се вля в земната аура, ще работи заедно със Земята за цялото бъдеще. С това в душата на Земята, в духа на цялата Земя бе внесено нещо ново.

Това, което е Христовият Принцип, се съедини тогава със Земята и Земята стана тяло на този Христов Принцип. Така щото буквално верни са думите: "Този, който яде хляба ми, той ме тъпче с краката си." Когато човекът яде хляба на Земята, той яде тялото на Земята, а това е тялото на Духа на Земята, който се съедини със Земята в момента, когато стана събитието на Голгота и Христовият Дух се съедини със Земята. И човекът ходи по това тяло на Земята, той тъпче това тяло с краката си. Всичко в Евангелията трябва да се разбира буквално, когато добием възможност да схващаме буквата в нейния действителен смисъл.

За такъв човек като автора на Откровението всичко, което той знаеше, което можеше да обгърне с ясновидския си поглед, беше една подбуда за разбиране на най-великото събитие на Земното развитие. Това, което можеше да научи по пътя на ясновиждането, за него той си казваше: "аз

трябва да употребя това, за да разбере образа на Христа, действието на Христа. Да се използва цялата Духовна Наука за обяснение на събитието станало на Голгота, този е бил стремежът на онези, който е написал Откровението. Във всичко онова, което можеше да научи в Духовната Наука, той искаше да вижда само една Мъдрост, служеща за разбирането на това събитие, което ни е представил по един величествен начин за което ще видим, какво е станалото за него.

СЕДМА ЛЕКЦИЯ

У съвременния човек винаги се поражда съмнение, когато става дума за предсказание на бъдещи събития, за пророческо предсказване на такива събития. А ние вече видяхме, че още при 7-те печата трябваше да говорим за определени факти на развитието на човечеството, които трябва да настъпят в бъдеще, че следователно трябваше да засегнем неща из областта на пророческото изкуство. И ние ще приложим такова пророческо изкуство във все по-голям размер, колкото повече напредваме в разкриване тайните на Откровението на Йона. Сега възниква въпроса: На какво основание трябва въобще да говорим върху тези неща? Още в началото на нашите лекции ние споменахме за това, което лежи на основата на Откровението. А именно казахме, че на определена степен на посвещението на посветения му се показва това, кое то после слиза и става събитие на физическия свят. Но в последната и предпоследната сказка ние създадохме и една друга основа за такова пророческо изкуство и ние описахме именно, че човекът се е развил в духовните сфери до неговото днешно съществуване. Но всяко бъдеще е, в известно отношение, също едно повторение на миналото. Обаче това не става така, че нещата на миналото да се повтарят още веднъж по същия начин, а миналите събития се повтарят в бъдещите времена в един измамен смисъл. Когато в последните разглеждания говорихме, че през време на старата Атлантска епоха човекът е имал един вид ясновидство, че именно през време на своето нощно състояние той възлизаше съзнателно в духовните светове, ние трябва да бъдем наясно, че това състояние на определено ясновидство се повтаря за човечеството. Между тази Атлантска епоха и онази, която следва след войната на всички против всички, ние имаме нашата, След атлантската епоха. След тази епоха това, което е било по-рано, което е било през Атлантската епоха, ще се повтори по определен начин, само че с огромна разлика.

През Атлантската епоха човекът имаше едно съновидно, сумрачно ясновиждащо съзнание и когато се издигаше в по-висшите светове, неговото себесъзнание затъмняваше и тогава той се чувствуваше като в групова душа. След великата война на всички против всички човекът отново ще вижда по определен начин в по-висшия свят. Това, което той

по-рано имаше като смъртно ясновиждане, ще го има отново след великата война; но към това ново ясновиждане той ще е прибавил това, което постепенно е придобил във външния физически свят.

Между атлантския потоп и войната на всички против всички човекът трябваше временно да се откаже от виждането в духовните светове. Той трябваше да се задоволи да вижда само това, което за него можеше да се вижда само при така нареченото будно съзнание, което се намира около него във физическия свят. Това е днес нормалното състояние. В замяна на това за човека стана възможно да развие през това време своето себесъзнание, своя индивидуален Аз, да се чувства така да се каже вътре в своята кожа като една отдел на азова личност. Това е придобил той. Но той запазва тази индивидуалност и когато отново се издига в повисшите духовни светове, а това възлизане във висшите светове ще стане за него отново възможно след войната на всички против всички. Обаче това възлизане не би му било възможно, ако към средата на нашата, протичаща във физическия свят епоха той не би станал причастник на онова велико космическо събитие, което вчера извикахме пред погледа на нашата душа. Човекът би трябвало да потъне в един вид пропаст, ако той не би бил предпазен от това потъване чрез идването на Христа в нашия свят. Така ние трябва да си представим, че в тази епоха човекът е слязъл напълно във физическия свят. /виж рис. № 3/.

Представете си физическия свят отбелязан с една хоризонтална черта, а над него това, което наричаме духовен, небесен свят. Под тази черта е това, което наричаме бездна. Фактически човекът достига линията, която отделя духовния свят като бездната, точно през Четвъртата културна епоха, която описахме. Ние описахме Древно-индийската епоха, когато човекът се намираше относително в една духовна сфера.

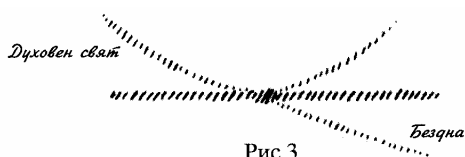

Рис.3

По-рано той беше горе в духовния свят. През време на Атлантида той още притежаваше едно смъртно ясно виждане. Сега той слиза долу и достига линията, когато започвайки от Рим световната империя се разширява и в тази световна империя човекът добива пълно съзнание за себе си като външно сетивно същество, като личност. Това стана тогава, когато римското понятие за правото се появи на света, когато всеки искаше да бъде една отделна личност, един отделен гражданин. Тогава човекът достигна линията на физическото поле. В тази точка беше

възможно той или да се обърне нагоре, или да потъне още по-дълбоко. Сега фактически ние сме стигнали, а всичко, което казвам, отговаря напълно на изложението на Откровението -, сега сме стигнали до една точка в развитието на човечеството, където в известно отношение човечеството е изправено пред едно решение. Ние вече показахме, как в нашата епоха се употребяват огромни духовни сили за задоволяването на най-нисшите нужди, показахме, как телефонът, железопътните линии, параходът и други неща, които още ще дойдат, са погълнали огромни духовни сили, които се използват само за задоволяване на нисшите човешки нужди.

Обаче човекът разполага само с определено количество духовни сили, за да изобрети и построи телеграфа, железопътните линии, параходите, въздушните балони, за да развие външната култура. Това трябваше да бъде така. Би било зле за човечеството, ако не беше станало така. Но човекът е употребил тези духовни сили още за много неща. Помислете само, как той е стигнал постепенно до там да плете и обществените отношения в безкрайно тънка мрежа на ума. Какви духовни сили са били необходими за това, да се стигне до там, че да може да се издаде един чек в Америка и той да бъде изплатен в Япония! Огромни сили на духа са се втели в тази дейност. Тези сили трябваше да слязат веднъж под линията на физическото поле, която отделя духовното царство от бездната. Защото фактически в известно отношение човекът вече е слязъл под тази линия на бездната и който изучава времената от гледището на Духовната Наука, може да види и от най-обикновените неща, как това напредва от десетилетие на десетилетие, как винаги се достига определена точка, където личността все още може да се съвземе. Но ако в тази точка човек се изостави на течението на слизането, тогава личността ще се изгуби, тогава тя не ще може да бъде спасена, за да възлезе отново в духовните светове.

Това може да бъде доказано и в най-светските неща; например, бих могъл да ви докажа това при развитието на банковото дело през втората половина на 19-то столетие. Може би принадлежи на бъдещите историци да внесат яснота в това, че е настъпило едно коренно изменение, което можем да отбележим със следното: В банковото дело личността е била постепенно разпокъсана. Тук аз бих искал да обърна вниманието ви на онзи момент, когато 4-та Ротшилдовци са потеглили в света от Франкфурт, единият за Виена, вторият за Неапол, третият за Лондон, четвъртият за Париж, и как цялото банково дело е било включено в сферата на личността именно чрез подходящата за това лична надареност. Тук личността се е вложила за паричното дело. Днес вие виждате, как цялото банково дело е станало нещо безлично, то преминава в акционните дружества, капиталът не се управлява вече от отделната

личност. Ние имаме чисто обективни сили, които стопанисват капитала, и в тази област имаме даже вече сили, които привличат към себе си цялата воля на личността, така щото личността е станала безсилна. Така човек може с виждащи очи да проследи тези неща и да види навсякъде, как по отношение на личността човечеството е слязло до най-дълбоката точка. Но личността може да се спаси и отново да възлезе нагоре. Тя може да се спаси чрез това, когато например чрез укрепване на вътрешните душевни сили се научава да стои на собствените си крака, да стане независима от обективните сили на капитала. Но личността може също да се хвърли в тези сили, може да потъне в тях и да слезе в бездната, може да се остави уплетена от действащите в капитала сили. Най-важната точка, до която човешката личност слиза на Земята и където тя трябваше да се обърне нагоре, е моментът на идването на Христа Исуса на Земята. Той даде на Земята силата, която дава възможност на човечеството отново да възлезе нагоре. И човечеството възлиза до толкова, доколкото то има общение с Христа Исуса. Когато една по-голяма част от човечеството ще разбере, какво значение има това събитие, когато за една по-голяма част от човечеството този Христов Импулс ще стане собствен импулс в неговото вътрешно същество, от който хората ще действуват и тъкат всяко съществуване, тогава човечеството все повече ще напредва в своя възход нагоре.

Човекът трябва все повече и повече да се научи да разбира това, което апостол Павел е казал: "Не съм аз този, който действа, а Христос действа в мене." Следователно, когато Импулсът, който слезе на нашето физическо поле през Четвъртата културна епоха, ще се вживее в сърцата на хората, когато той стане подтик за тяхното действаване, тогава ще стане възлизането нагоре. И всички души, които ще намерят тази връзка, които ще осъществят съюза с Христовия Принцип, те ще намерят пътя нагоре. Обаче всички души, които не ще търсят и не ще намерят тази връзка, ще трябва постепенно да потънат в бездната. Те ще са добили за себе си Аза, егоизма, но не ще бъдат в състояние да се издигнат отново с този аз в духовния свят. И последствието за един такъв човек, който не намери никаква връзка с Христовия Принцип, ще бъде, че той ще се откъсне от духовното възлизане; вместо да възлезе, той все повече ще се втвърди в своя Аз. Вместо да е намерил в материята само възможността да добие Аза и тогава отново да възлезе, той би потънал все повече и повече в материята. Човекът е дошъл до състояние да навлезе в нашия физически свят. Чрез това, че е надживял атлантския потоп, той е добил възможност да изработи своя днешен човешки образ. Това е действително един образ на обитаващата в човека духовна божественост на Аза. Само благодарение на това, че към края на Атлантската епоха етерното тяло се е покрило с физическо и силите на

етерното тяло са проникнали във физическата човешка глава, той е можал да добие своето днешно лице, което може вече да отразява божествения Дух. Да предположим, че той би отрекъл, че Духът е този, който му е дал човешкия образ: Тогава той не би използвал тялото като една възможност за да стигне до себесъзнанието и отново да се одухотвори; но той би се сраснал с тялото, би го обикнал така, че само в него би се чувствувал у дома си. Той би останал свързан с тялото и би потънал в бездната. И понеже не би използвал силата на духовното, тогава и неговата външна форма би станала подобна на предишната. Човекът би станал подобен на животното и би слязъл в бездната. Така човечеството ще изпълни това, което ние вече посочихме. В бездната ще слязат онези, които ще използват обитаването в тяло само като случай за да добият себесъзнанието, и те ще образуват расата на злите. Те са се отвърнали от Импулса на Христа Исуса и от грозотата на своята душа ще образуват отново животинската форма, която човекът е имал по-рано. И долу в бездната расата на злите ще живее с дивите инстинкти на животинската форма. И когато горе одухотворените, които са приели в себе си Христовия Принцип, възвестяват това, което имат да кажат относно тяхното съединение с името на Христа Исуса, тук долу ще се възнесат богохулни имена, имена на отричането от това, което се явява като духовно преобразяване.

Някой, който би мислил само наполовина, би казал: но на земята са живели толкова много хора, които не са изпитали нищо от Христовия Импулс, защо те трябва да бъдат лишени от този Христов Импулс? Именно това се възразява от страна на тези, които мислят материалистично: защо спасението да е дошло едвам с Христа Исуса? Когато това казват хората, които не са никакви антропософи, то е понятно, но когато го казват антропософи, тогава то е непонятно; защото те трябва да знаят, че човек постоянно се връща на земята и душите, които са живели по-рано, преди идването на Христа Исуса, ще се върнат във времето след неговото идване в нови тела. Така щото не съществуват хора, които да не могат да научат за събитието на Христа Исуса. Само който не вярва в прераждането, може да повдигне подобни възражения, каквито посочихме по-горе. Така ние виждаме, че се извършва разцеплението и че ще дойде време, когато онези, които са се стремили към одухотворение, ще бъдат способни да живеят в духовния свят, където ще излезе налице това, което те са усвоили по-рано, където ще носят на своето лице, на своето чело името Христос, защото ще са научили да гледат към него. След като печатите ще бъдат разтворени, човекът ще носи отпечатано в неговата външна форма това, което той носи вътре в своето сърце.

Онзи, който носи Христа вътрешно в своята душа, след отварянето на печатите той ще носи на своето лице знака на Христа Исуса; в своята външна форма той ще стане подобен на Христа. Но онези, които ще останат в културите съществували преди идването на Христа Исуса, те ще трябва да изпитат нещо друго. Тези 4-ри следатлантски култури, Древно-индийската, Древно-персийската, Асири-вавилоно-халдео-египто-юдейската и Гръцко-римската бяха подготвителни епохи. Душата трябваше да мине през телата на тези култури, за да се подготви за великото събитие на идването на Христа Исуса на Земята. Тогава, във времето на подготовката, имаха значение две сили. Силите, които събраха хората в общности, това са сили, които имат своята материална основа в кръвта. Ако хората биха били поставени един до друг направо в тяхната сегашна форма, никога не би се образувало това, което трябваше да се развие в човечеството. Преди Земята носител на нашите създания беше Луната.

Тази стара Луна беше Космосът на Мъдростта; нашата Земя е Космосът на Любовта.

Нашето развитие е насочено към това, да сближи хората в любов. Когато в бъдеще Земята ще намери своя край, след като е прозвучала 7-та тръба, когато тя ще изгуби своето физическо вещество и ще се превърне в астрално небесно тяло, тогава Любовта ще бъде вдъхната на целия човешки род на всичко земно. Защото мисията на Земното развитие е да бъде вдъхната тази сила на Любовта на човечеството, също както вие сега виждате навсякъде около вас силата на Мъдростта. Аз често съм обръщал вниманието върху това: когато вземете част от костта на човешкото бедро, вие ще откриете в нея едно чудесно устройство; тя не се състои от една компактна маса, а от множество тънки скелетни нишки, които са така чудесно наредени, че при употребата на най-малко вещество да се постигне най-висока устойчивост, издръжливост на тежест, каквато никой инженер днес не би бил в състояние да постигне. И ако бихте разгледали всичко, ще открием, че това, което човекът добива като своя мъдрост в течение на своето земно развитие, с него Земята е била проникната още от по-рано. Изучавайки историята ние постоянно виждаме, как човекът напредва все повече и повече, как той става все по-мъдър и по-мъдър. Вие си спомнете, какви бяха показани отделните етапи на умъдряването, какво бе показано, например, че в началото на новото време изнамери барута, хартията и т.н.

Тогава душата ви се радва на това, как човекът се е издигнал. Със своя ум хората са научили да изработват хартията. Мисли се, че те са я открили като нещо напълно ново. Обаче който обгръща света в неговата велика свръзка, за него всичко това се явява в съвършено друга светлина. Осите са знаели да изработват хартия много по-рано отколкото човекът;

защото гнездото на осите е изработено от същото вещество както хартията. Така с хиляди години по-рано в гнездото на осите е съществувало това, което човекът е добил след това чрез своята субективна мъдрост. Не отделната оса може да изработва, да създава хартията, а груповата душа, Азът, който обгръща цялата група на осите. Тази групова душа е така мъдра, каквато е станал човекът едвам сега. И навсякъде, накъдето обърнете поглед, ако не сте слепи, вие ще виждате в нашата мъдрост. Но не мислете, че тази мъдрост не е трябвало да бъде първо създадена! О, не, светът не е бил винаги така изпълнен с мъдрост. През време на Лунното развитие тази мъдрост е била вдъхната постепенно в това, което днес ни заобикаля. През време на Лунното развитие това, което е действувало хаотично едно през друго, е било така изградено, че то е изпълнено с мъдрост. Ако бихте могли да насочите вашия поглед към старата Луна, вие бихте открили, че там всичко е било хаотично разбъркано, не е било мъдро устроено. В течение на Лунното развитие в съществата и създанията бе влята, вдъхната Мъдростта и тя съществува вече в тях, когато Земята възниква из мировия сумрак.

Сега всички неща се явиха пропити с Мъдрост. И както днес човекът поглежда в заобикалящия го свят и вижда навсякъде проявена мъдрост, така също, когато ще достигне на Юпитер, той ще вижда всички същества около него да проявяват нещо твърде особено. Те ще излъчват нещо като уханье на Любовта, която събужда блаженство. Любов ще се излъчва от всички същества, от всички неща и мисията на Земята е тази да развие Любовта. Тогава Любовта ще се разлива през всички същества, през всички неща, както днес Мъдростта царува във всички неща. И тази Любов ще се влее в Земното развитие, чрез това, че човекът ще се научи постепенно да развива Любовта; обаче човекът не е можал да има още от самото начало духовната любов, тази любов трябваше първо да бъде всадена в него в най-ниската област. Любовта трябваше да има един материален носител, а това е кръвното родство. Да се упражнява Любовта в областта на кръвното родство, това беше първото училище. Чрез това отделните хора бяха сближени. Това, което течеше в кръвоносните съдове, то ги сближаваше. Това беше първото предучилище на Любовта. И наистина това беше великото училище на Любовта. А Импулсът, който одухотворява тази Любов, който не я оставя само там, където тя действа физически, като нейна основа, а я предава на душевното, това е великият Христов Импулс в света. Но с човека би се случило нещо странно, ако цялото време преди Христа би действувал само този единствен импулс на Любовта обединяващ хората чрез кръвта. Съществата, които бяха ръководители на древните времена, преди всичко Яхве, сближаваха хората в Любовта, за да се съединят те в кръвното родство.

Обаче ако преди идването на Христа Исуса хората биха били съединени само чрез кръвното родство, тогава отделният човек никога не би стигнал до там, да развие личността. Отделният човек би потънал в народа. И фактически отделният човек е потънал твърде много в цялото. Действително съзнанието, че човекът е едно отделно същество, беше нещо, което се е образувало само постепенно. През време на Атлантската епоха не можеше да става дума, човекът да се чувства като такова отделно същество. Но това продължи до голяма степен и по-късно. Днешните хора не разбират, как в далечното минало са били давани имената. Иначе те биха разбрали, как тогавашните хора са се чувствували. Представете си последователите на Стария Завет; в предхристиянските времена, когато са искали да чувствуват своя Аз, те съвсем не са го чувствували в тяхната отделна личност. Всеки, който чувствуваше напълно импулса изтичащ от Стария Завет, си казваше: Аз и Отец Авраам сме едно. Защото той се чувствуваше подслонен в тази общност, която достигаше нагоре чак до Авраама, чиято кръв течеше през поколенията надолу и до най-малкия потомък. И тогава той казваше: Аз чувствавам, че не съм един изгубен член, когато долавам, че моята кръв е същата, както тази на Отца Авраама. И такъв човек се стремеше да проследи общността още по-нататък, още по-надалече. Той се чувствуваше едно с Ной, с Адама.

Днес хората не знаят вече, какво значат тези имена. Те не знаят, че през онези древни времена съзнанието на хората е било съвсем различно от днешното. Днес човекът може да си спомня с усилие за това, което е било през неговото детство, неговият спомен не може да стигне даже до момента на раждането. Това може да се случи само по изключение и тук всякакъв спомен прекъсва.

Във времената на Патриарсите, във времената на праотците не е било така. Тогава човекът си спомняше не само това, което той е преживял, а и това, което бяха преживявали неговият баща, неговият праотец, неговият пра-праотец. Това се е запазило в неговия спомен така, както във вашия спомен е запазено вашето детство. Тогавашният човек не знаеше, че неговият живот е започнал някак особено заедно с неговото раждане. Паметта му се простираше през столетия наред. На отделното съзнание не се даваше никакво име. В това тогавашните хора не бяха намерили никакъв смисъл. Понеже си спомняха за своя баща, за своя дядо, за своя прадядо и т.н., цялата тази верига беше обхваната в едно общо име Адам и Ной означават спомена през поколенията. До там, докъдето стигаше споменът, цялата верига се наричаше Ной; това беше един вътрешен човек, едно духовно същество, което живееше през поколенията. Да се дава едно име на външен човек, това би се считало за безсмислено. Така името Адам обхваща едно духовно същество. Така отделният човек

нямаше съзнание за своя Аз. И той бе претопил в такава общност, ако не съществуваха импулси, които постоянно бяха насочени против това заличаване в общността, които работеха, за да откъснат човека от кръвните връзки и искаха да го доведат до самостоятелност. В неговото астрално тяло се бяха вгнездили такива същества, които му даваха подтик да не оставя да се заличи неговото съзнание в това на общността. Това са луциферическите същества. Те бяха онези, които още в предхристиянското време бяха действували против груповото съзнание; на тях дължи човекът своята самостоятелност, развитието на своята личност. Много важно е да се разбере, че това, което се стремеше към обединяване, се дължи на Яхве, а това, което разединява, се дължи на луциферическите същества, на луциферическите духове.

В първите времена на Християнството имаше една мъдрост, която гласеше: *Christis veris Luciferis* = Христос е истинският носител на светлината; защото Луцифер значи носител на светлина.

Защо Христос е наречен истински носител на Светлината? Защото сега чрез него е станало правилно това, което по-рано беше неоправдано. По-рано то беше едно разединение; хората не бяха още узрели, за да станат самостоятелни. Сега чрез импулса на Аза, който бяха приели чрез Христа Исуса, хората бяха стигнали до там, че въпреки развитието на Аза, те можаха да се сближат в Любовта. И така чрез истинския Носител на Светлината, чрез Христа Исуса, на човечеството бе донесено това, което Луцифер искаше, така да се каже, да даде преждевременно на човечеството, когато то не беше още узряло. Той донесе Импулса за добиване на самостоятелност, но също и духовната Любов, която съединява това, което не е сродно по кръв.

Чрез него дойде епохата, в която човечеството узря за това, което Луцифер искаше да предизвика преждевременно. Този израз: *Christ is veris Luciferis* не бе разбран вече по-късно. Само онзи, който го разбира правилно, се научава да познава учения на Християнството.

Така трябваше да схващаме ние този Импулс, така трябва да разберем, как човечеството бе подготвено за онази степен, до която то трябваше да стигне. Така тези 4-ри епохи: Древно-индийската, Древно-персийска та, Египетската и Гръцко-римската бяха епохи на подготовка, на насочване към великото Христово Събитие. Обаче възможно е човекът да прояви упорство. Нека си представим един човек живеещ по времето на Христа Исуса, и нека си помислим, че той би могъл съзнателно да реши това, което иска. Тогава, при идването на Христа Исуса, той би могъл да каже: "О, за мене е достатъчно това, което беше по-рано, аз не искам да зная нищо, не искам да имам никакво общение с Христа Исуса." Тогава той би имал в душата си онези сили, които хората можаха да добият през времето преди Христа Исуса. Той би имал всички импулси, които можаха

да се добият чрез Древно-индийската, Древно-персийската, Египетската и Гръцко-римската култури. Но в хода на космическото развитие човек трябва да има такива импулс и само до тогава, докато дойде един нов импулс. Спира ли човек тук, той изоставя назад именно на тази степен. Следователно човек не трябва да проявява неразбиране за историческото развитие; той не трябва да казва, че във всички култури се съдържа същият принцип. Не напразно една култура се изгражда след друга. Да предположим, че някой би искал да проспи така християнското развитие. Той би се прераждал по-нататък в бъдещите времена до края на войната на всички против всички и след това. Но тогава той не би имал в себе си нищо от великия Христов Принцип на Любовта, който събира, съединява отделните Азове, който събира хората в общности.

А би имал всичко, което води именно Аза надолу в бездната. Такъв човек би имал разединяващите сили, разкъсващите сили. А това ни показва едното обстоятелство, което може да ни доведе до въпроса: Защо отварянето на 4 печата ни дава една толкова неутешителна картина? Защото там са показани онези хора, които искат да останат с това, което са им дали тези 4-ри подготвителни културни епохи, в които се намира старата форма на Луцифер, която ги разединява. Ето защо чрез отварянето на печатите ни се показва също, как те приемат именно формата, която сами са добили. Те са проспали събитието на Христа Исуса; те се прераждали във формите, които могат да им бъдат дадени без влиянието на Христовия Принцип. Ето защо отново се явява това, което показва само интелигентността, само ума, 4-ри пъти едно след друго се явява конят. Явява се древната форма на човека, която той е добил чрез това, че е приел конската природа. Тази форма се явява при отварянето на печатите. А в момента, когато се отваря 5-ят печат, на какво ни се обръща вниманието? Обръща ни се вниманието върху онези, у които в предишната епоха са се научили да разбират събитието на Христа Исуса. Те са облечени в бели дрехи, останалите са незачетени, били са образно заклани; те са онези, които са били запазени за одухотворяването на света. И така съединяването с Принципа на Христа Исуса е това, което довежда хората до там, да могат да имат тези бели дрехи, да се явят, когато се отвори 5-ят печат. Тук ние виждаме, как ясно ни се показва, че онзи момент, в който се явява Христос Исус, е една важна епоха за човечеството; това е онази епоха, която прави, щото след войната на всички против всички да се явят отново 4-те епохи, където онези, които са изостанали назад, са измъчвани от материалността, която е вървяла в развитието и с която те са се обвързали; където те са измъчвани и изтезавани от втвърдената, огрубялата материя. И всичко, което ни се описва при отварянето на печатите, не е нищо друго освен слизането в бездната. Докато в 5-та епоха ни се насочва само накратко

вниманието върху онези, които са избрани, във всичко друго ни са показани онези, които остават в материалността, които отиват в бездната, които приемат предишните форми, защото не са вървели в крак с развитието, защото не са приели в себе си Силата, чрез която да могат да преодолеят тези форми.

Можете да си съставите за това следния образ: Представете си, че всички ваши сегашни човешки форми са направени от каучук и вътре в тези човешки тела от каучук вашата вътрешна душевна сила, която предава на тези каучукови тела човешката форма! Представете си, че отнемаме душевната сила; тогава каучуковите тела биха се свили, биха изгубили своята форма. Хората биха добили животински форми.

В момента, когато отнемете душата от човешкото каучуково тяло, човекът би ви показал животинската форма. Това, което човекът е добил, е като нещо, което той днес произвежда чрез своята собствена сила. Ако бихте могли да гледате това, което той е произвел по-рано в астралното тяло, бихте видели, как това подобие на животните съществува. Действително съществува нещо като една вътрешна сила, която предава на каучуковия човек днешната форма. Представете си, че тази сила е отстранена, представете си човека неоплоден от Христовата Сила, и тогава човекът се връща назад в животинската форма. Така ще се случи с онези, които ще отпаднат назад: те ще образуват един свят, който стои така да се каже под днешния свят, един свят на бездната, където човекът отново ще приеме животинската форма. Така ние се научаваме да разбираме, какво ще бъде в действителност развитието. Част по част ще се прояви онова, което сега се подготвя, както и в нашата епоха се е проявило част по част това, което е било заложено през Атлантската епоха.

Аз разказах, как в последната третина на Атлантската епоха се е образувала една малка колония, от която са изходили нашите култури, от които ще произхождат също и по-късните две култури, които ще следват.

За следващата епоха, която ще замени всички други, това ще бъде малко различно. Там не ще има една колония, ограничена на определено място, но от цялата човешка маса ще се отберат навсякъде онези, които ще са узрели, за да образуват добрата, благородната, красивата страна на следващата култура, след войната на всички против всички. Това отново е един напредък по отношение на предишната Атлантска епоха, тъй като тогава на едно малко място се разви колонията, а при нас е дадена възможността да се подберат върху цялата Земя и от всички племена онези, които действително разбират зова на мисията на Земята, които разбират да оживят в себе си Христа, да развият принципа на братската Любов по цялата Земя; а именно да го развият в правилния смисъл, в смисъла на християнските изповедания, в смисъла на истинското

езотерично християнство, което може да възникне от всички култури. Онези, които разбират този християнски Принцип, те ще бъдат там в онази епоха, която ще следва великата война на всички против всички. Нашата сегашна култура, нашата чиста култура на ума, всичко това, което в нашата епоха се развива все повече и повече към бездната на ума а това вие можете да изпитате във всички области на живота -, ще бъде последвано от една епоха, в която човекът ще бъде роб на ума, на интелигентността, на личността, в която той ще загине.

Съществува само едно единствено средство, за да се запази личността, а това е одухотворяването. Онези, които разберат да развият духовния живот, ще принадлежат към групата на белязаните с печата на доброто и избрани от всички народи, които ще се явят в бели дрехи след войната на всички против всички. Сега, изхождайки от нашата непосредствена настояща култура на ума, ние започваме да разбираме духовния свят. А това е истинският антропософски стремеж, да разберем духовния свят изхождайки от днешната култура на ума, да съберем хората, които могат да разберат зова за одухотворението на света. Тези хора не ще образуват една затворена в себе си колония, а те ще бъдат от всички народи и ще преминат в Шестата културна епоха, т.е. още не в онази голяма 6-та епоха след войната на всички против всички, а в 6-та културна епоха. Тук временно все още има необходими, които са свързани с расовите необходими. И наистина в нашата епоха расите и културната епоха все още се примесват. Същинското понятие за раса е изгубило своето значение, но то все още играе известна роля. Невъзможно е всяка една мисия в наше време да бъде упражнена по равностоен начин от всеки един народ.

Някои народи са особено предназначени за това. Народите, които днес са носители на западната култура, бяха избрани да доведат 5-та културна епоха до върха на нейното развитие; това бяха народите, които трябваше да развият ума. Ето защо там, където тази западна култура се разпространява, ние имаме предимно една култура на ума и тази култура не е стигнала още до своя край. Този ум ще се разшири още повече, хората ще употребят още повече духовните сили за постигането на това, което е за нуждите на тялото; те ще употребят още повече духовни сили, за да се унищожават едни други, преди войната на всички против всички. Ще се направят много открития, за да се водят по-унищожителни войни, огромни сили на ума ще бъдат изразходвани за задоволяване на низшите инстинкти. Но въпреки всичко това сред тази наша съвременна култура се подготвя онова, за което има заложби в определени народи на източна Европа, главно на северо-източна Европа. Подготвят се народи да възкръснат от известна тъпота и да донесат могъщи, велики духовни импулси, да донесат нещо, което е противоположно на ума. Преди 6-та

културна епоха, символизирана чрез църквата от Филадельфия, ние ще изпитаме едно мощно обединение на народите, един вид брак между интелигентността, между ума от една страна и духовността от друга. Днес ние изпитваме едвам зорите на това бракосъчетание и никои не бива да схваща това, което току що казах, като една възхвала на нашето време. Защото не се пеят хвалебствия на Слънцето, когато още едвам имаме признаци за зазоряване. Но когато сравняваме изтока и запада, когато се вираме в глъбините и основите на народите, ние съзираме забележителни явления. Нека не схващаме това като едно вземане на страна. Аз исках да вложа в тези сказки пълна обективност и те са далече от всичко, което може да се нарече вземане на страна.

Но вие можете да сравните обективно това, което се постига в западна Европа като наука, философия, с това, което възниква на изток, да речем у Толстой. Не е необходимо човек да бъде последовател на Толстой, но вярно е едно нещо: В една такава книга като тази на Толстой върху Живота можете да прочетете една страница, когато разбирате да четете както трябва, и да сравните прочетеното с цели библиотеки в западна Европа. И тогава можете да си каже следното: В западна Европа се създава духовна култура с ума, от множество подробности с помощта на ума се изработват някои неща, които трябва да направят света разбираем в това отношение западната култура е произвела такива неща, че никоя епоха не би могла да я надмине. Но това, което може да се каже в 30 тома на такива западно-европейски библиотеки, вие можете да го намерите събрано в 10-на реда, когато разберете такава една книга, като книгата на Толстой "Върху живота". Там в една примитивна форма се казва нещо, но казаното само в няколко реда има такава ударна сила, че то се равнява на това, което на запад се изработва от подробности и е изразено в десетки томове. Тук трябва да можем да преценяваме, какво възниква в глъбините на духа, кое има духовни основи и кое не. Както свръхзрелите култури имат в себе си нещо изсушаващо, така нововъзникващите култури съдържат свеж живот и нова тласкаща сила. Толстой е едно преждевременно цвете на една такава култура, дошло много по-рано отколкото е възможно то да може да се оформи. Ето защо на него са присъщи и всички грешки на едно преждевременно рождение.

Всичко, което той изнася като изопачено представяне на някои западно-европейски неща, даже и всички негови глупави съждения, показват, че великите явления имат грешките на своите добродетели, че голямата интелигентност има глупостта на своята мъдрост. Това трябва да отбележим само като симптом за бъдещите времена, когато духовността на изток ще се съедини с интелектуалната култура на запада. От това съединение ще се роди епохата на Филадельфия. В това сливане, в

това духовно бракосъчетание ще се намерят всички онези, които ще приемат в себе си.

Импулса на Христа Исуса и ще образуват великото братство, което ще надживее войната на всички против всички, ще бъде ненавидяно и преследвано по най-различни начини, но което ще даде основата на новата раса. След като тази велика война ще донесе надигането на животинското сред онези, които ще са останали да живеят в старите форми, ще възникне тази добра раса. Хората на тази раса ще отнесат в бъдещите времена това, което ще образува висшата духовна култура на тези бъдещи времена. Така и ние ще изпитаме, че в нашата епоха между атлантския потоп и великата война на всички против всички, в епохата представена чрез Филадельфийската църква ще се образува една колония, която не ще се изсели, но ще бъде навсякъде, така че навсякъде ще се действа в смисъла на Филадельфийската църква, в смисъла на обединението на човечеството, в смисъла на християнския Принцип.

ОСМА ЛЕКЦИЯ

Тъй като няколкократно вече говорихме за това, че нашите 7 култури ще завършат с войната на всички против всички, ние ще трябва да си представим една такава война като нещо съвършено различно в сравнение с представите, които до сега имаме за войните. Трябва да имаме предвид, коя е основата, коя е истинската причина за тази война. Основата или причината на тази война ще бъде тази, че егоизмът, себелюбието на хората ще вземат надмощие в живота на Земята. Сега в нашите разглеждания ние стигнахме до там, че можахме да видим, какъв двустър меч е този Аз на човека. Който не размисля напълно, че този Аз е един двустър меч, той едва ли ще може да разбере целият смисъл на развитието на човечеството и на света. От една страна този Аз е причината хората да се втвърдят в себе си, да искат да поставят в услуга на този свой Аз всички външни неща и вътрешни блага, всичко, до което могат да се домогнат. Този Аз е причината всички желания на човека да бъдат насочени само за задоволяването на този Аз като такъв. Как този Аз се стреми да усвои и направи своя собственост една част от общата земна собственост, как този Аз се стреми да премахне от своята област всички други азове, да води война против тях, това е едната страна на Аза. Но от друга страна ние не трябва да забравяме, че този Аз е същевременно това, което дава на човека неговата самостоятелност, неговата вътрешна свобода, което повдига човека в истинския смисъл на думата. На този Аз почива достойнството на човека; той е заложбата за божественото в човека.

Това понятие за Аза създава трудности за мнозина. На нас ни стана ясно, че Азът на човека се е развил от една групова душевност, от един

вид всеобгръщащ Аз, от който той се е диференцирал. Би било неправилно, ако човекът би проявил отново желание да се потопи в някакво всеобщо съзнание. Всяко подобно желание, което прави човека да се стреми да изгуби своя Аз, да се потопи с него в едно всеобщо съзнание, е плод на слабостта. Само онзи разбира Аза, който знае, че след като в течение на космическото развитие е добил този Аз, той е вече неизгубим; и преди всичко човек трябва да се стреми към мощната сила (ако той разбира мисията на света), да направи този Аз все по-съвършен, все по-божествен. Истинските антропософи нямат нищо от онова разбиране, което постоянно подчертава, че човешкият Аз трябва да премине в един всеобщ Аз, да се претопи в него в някаква каша.

Истинският антропософски светоглед може да ни представя като крайна цел на развитието на общността на самостоятелните и свободни Азове, на добилите индивидуалност Азове. Тази е именно мисията на Земята, която се изразява чрез Любовта, че Азът се научава да застава свободно срещу другия Аз. Никаоя любов не е съвършена, ако тя произтича от едно принуждение, от връзката съществуваща по необходимост. Единствено тогава, когато всеки Аз е така свободен и самостоятелен, че той може също така и да не обича, да не люби своите себеподобни, единствено тогава неговата любов е един напълно свободен дар. Този е така да се каже божественият миров план, да направи този Аз така самостоятелен, че той да може да поднесе и на самия Бог своята любов напълно свободно, като едно индивидуално същество. Да бъде човекът принуден, колкото и малко да е това, да бъде той принуден да люби, това значи той да бъде обвързан в неговата свобода. И така Азът ще бъде залогът за най-висшата цел на човека. Но същевременно, когато се втвърдява в себе си, той е изкусителят, който тласка човека в бездната. Тогава той е онова, което разделя хората едни от други, което ги подбужда към великата война на всички против всички, не само на война на народи срещу народи (защото тогава понятието "народ" съвсем не ще има вече значението, което то днес притежава), но към война на отделния човек срещу отделния човек в най-разнообразните области на живота: към война на едни съсловия срещу други, на касти срещу касти, на родове срещу родове.

Ние показахме, че издигането на човека до понятието за Аза е едно висше постижение и той е можал да стигне до него именно благодарение на Християнството.

Христос Исус е донесъл този Аз в неговата пълнота. Ето защо този Аз трябва да бъде изразен с острия, двурежещ меч, който познавате, от единия от нашите печати. И че този остър, двурежещ меч излиза от устата на Сина Человечески, това е също така понятно; защото там, където човекът се е научил да изговаря с пълно съзнание "Аз", там той му бе

даден, за да се издигне до най-висшето, но същевременно имайки възможността да потъне и до най-нисшето. Острият двурежещ меч е един от най-важните символи, които срещаме в Откровението. Сега, когато вече сме наясно върху това, което бе изнесено накрая на последното разглеждане, че нашата сегашна култура ще бъде последвана от онази, която в посланията на Откровението е охарактеризирана чрез града Филадельфия, преди всичко ние трябва да отбележим, че от тази Шеста културна епоха ще бъдат избрани онези хора, които ще трябва да преминат и живеят в следващата епоха. Там, след войната на всички против всички както често подчертахме това в лицата на хората ще бъде изразено това, което се подготвя в душата на човека в нашата епоха. Така наречената Седма културна епоха ще има съвсем малко значение. Следователно ние сега живеем в Петата културна епоха или степен; тя ще бъде последвана от шестата, от която ще излязат определен брой хора с пълно разбиране на духовния свят, проникнати от онова разбиране на братската любов, която е плод именно на духовното познание. Най-зрелият плод на нашата съвременна култура ще се яви следователно в тази Шеста епоха. А това, което ще дойде след тази епоха, то ще бъде нещо, което е хладно, което е нито топло, нито студено. Това, което ще следва като Седма степен или културна епоха, то ще бъде в цялата култура като един презрял плод, като нещо, което наистина ще премине отвъд великата война на всички против всички, но не ще съдържа никакъв принцип на напредъка.

Така беше и когато се роди нашата Следатлантска епоха. Нека обърнем поглед назад към времето от преди атлантската катастрофа. Казахме: беше през последната третина на атлантската епоха, когато човечеството живееше на онзи континент, който днес образува дъното на Атлантическия океан, когато в близост до днешна Ирландия се образува една малка група, която беше стигнала до най-високата културна степен на Атлантида и която след това потегли към изток, от където произлязоха всички по-късни култури. Нека обърнем с нашия вътрешен поглед това, нека си представим този откъс земя, който днес образува морето на запад от Ирландия; нека си представим, как оттам излиза една народност, която се изселва на изток и от която също се откъсва редица племена, които после населяват Европа. Всичко, което съставлява европейското население, е дошло от там. Най-напредналата част от хората населяващи Атлантида се насочва към централна Азия; от там излизат различните култури до наше време, които описахме. Така вие виждате, че нашата съвременна култура произхожда от една малка група атланци.

Но и тази Атлантска епоха имаше 7 редуващи се една след друга степени, както и нашата Следатлантска епоха има 7 степени, които ние познаваме като Древно-индийска, Древно-персийска, Асиро-вавилоно-

халдео-египто-юдейска, Гръцко-римска, нашата настояща Пета културна епоха и още две следващи културни епохи. Именно през Петата атлантска степен или раса започна въпросното преселение; така щото най-отбраният народ на древна Атлантида, който стои на основата на нашата култура, произхожда от петата атлантска раса на Атлантида ние трябва да говорим за раси. Последвали бяха още една шеста и една седма раса. Това бяха така да се каже хладките раси. Те също надживяха големия потоп, но в тях нямаше жива, разцъфтяваща сила. Към петата раса те се отнасяха приблизително така, както вдървената, втвърдената кора на дървото се отнася към сочното стъбло. Така двете раси, които последваха истинската основна родова раса, не бяха способни да се развиват; те бяха, така да се каже, незрели раси. Днес имаме един остатък от тези древни незрели раси в китайския народ. Този китайски народ се характеризира с това, че той не се е присъединил към това, което беше проявено в петата, родовата раса.

През онова време (в края на Атлантида), когато етерното тяло на човека се оттегли вътре във физическото тяло, беше моментът, когато в човека бе положена първата заложба, за да може той да каже на себе си "Аз". Китайците са пропуснали този момент; несъмнено чрез това те са развили онази висока култура, която е известна, но която е неспособна да се развива. Петата атлантска раса изпрати навсякъде хора на своята култура, които създадоха нови, постоянно усъвършенствуващи се, растящи култури на народите. Да, този растеж започна от Древноиндийската епоха и продължава и днес. Шестата и седмата раси на Атлантида бяха изпаднали във втвърдяване и затова бяха достигнали в застои. Както казахме, китайската култура е един остатък от това; тя не може да излезе сама. В древната китайска култура тя беше се сдобила с едно чудесно атлантско наследство, но не можа да се издигне над връхната точка на това наследство. Обаче нищо не остава неповлияно от друго. Достатъчно е да погледнете древната китайска литература; тя е била повлияна отвсякъде; обаче нейният основен тон запазва характера на Атлантида. Тази затвореност в себе си, това правене на открития и спиране при тях, тази неспособност да могат някога да се издигнат над определената степен, всичко това носи характера на Атлантската култура.

Както в миналото стана с Петата атлантска раса, която даде хората способни да развият новите култури, и със Шестата и Седмата раси, които навлязоха в упадък, така ще стане и в нашата епоха. Сега още ние живеем с целия копнеж за Шестата култура, за онова, което трябва да бъде описано като образуващо се чрез съчетанието на Запада и Изтока. Тогава Шестата културна степен ще бъде основата на това, което след войната на всички против всички ще възникне като нови култури, също както след Атлантската епоха са възникнали нашите култури. Напротив

Седмата културна степен (епоха) ще бъде представена чрез хладките. Тази Седмата културна епоха ще премине и в новата голяма епоха, както Шестата и Седмата атлантски раси преминаха в нашата епоха като втвърдени, вдървени раси. След войната на всички против всички между хората ще има две течения: от една страна течението на Филадельфия с принципа на напредъка, на вътрешната свобода, на братската любов, една малка група съставена от всички племена и народи; а от друга страна голямата маса на онези, които са станали хладки, остатъци от онези, които сега ще станат хладки. И задачата след великата война на всички против всички ще бъде тази, злото течение да бъде постепенно доведено към доброто чрез добрата раса, чрез доброто течение. Тази ще бъде главната задача след войната на всички против всички: Да бъде спасено това, което може да бъде спасено от онези, които след войната на всички против всички ще имат само стремеж да воюват помежду си, да оставят Аза да се проявява в най-грубия егоизъм. Сред истинските окултни среди винаги се полагат предварителни грижи и се вземат предварителни мерки за такива неща в света.

Не считайки факта, че човечеството ще бъде разделено на такива, които ще стоят отдясно и отляво, като нещо, което може да даде повод да се спори с плана на сътворението, като една жестокост на този план на сътворението; напротив считайки това като нещо, което е най-висша мъдрост в плана на Сътворението. Защото трябва да си представите, че чрез разделянето на злото от доброто силите на доброто ще могат да се поддържат до най-висока степен. Защото след великата война на всички против всички доброто трябва да полага най-големи усилия, за да възвърне към доброто злите през епохата, когато това още ще бъде възможно. Това не ще бъде една задача на възпитанието, каквато са днешните задачи на възпитанието, а тогава ще съдействуват окултни сили. Защото в следващата голяма епоха на развитието хората ще умеят да поставят в действие окултните сили. Добрите ще имат задачата да въздействува върху своите събратя, които са поели течението на злото. А в мировите окултни течения всичко предварително се подготвя за следващите времена. Но хората твърде малко разбират днес най-дълбокото от всички световни окултни течения. Онова световно окултно течение, което подготвя това, казва на своите ученици: "хората говорят за добро и зло, но те не знаят, че в мировия план е необходимо злото да достигне до своята връхна точка, за да могат онези, които трябва да победят това зло, да употребят в побеждаването на злото своята сила така, щото от това да се получи толкова по-голямо добро"

Обаче най-отбраните хора трябва да бъдат подготвени, за да могат да надживеят епохата на войната на всички против всички и да преминат в следващата епоха, където срещу тях ще застанат онези хора, които ще

носят на лицето си знака на злото; те трябва да бъдат подготвени така, щото в човечеството да може да се влее колкото е възможно повече от силата на доброто. Ще има още възможност, щото меките още до известна степен тела след войната на всички против всички да бъдат преобразени чрез обърнатите към доброто души, чрез душите, които още през тази последна епоха ще бъдат обърнати към доброто. С това ще бъде постигнато много. Доброто не би станало толкова голямо добро, ако то не би нараснало чрез побеждаването на злото. Любовта не би била толкова силна любов, ако тя не би добила тази сила работейки така, че и грозотата в лицата на злите хора да бъде победена. Това ще бъде предварително подготвено и на учениците на съответните течения се казва: "И така, вие не трябва да мислите, че злото не е основано в самия план на Сътворението. То е вложено там, за да може чрез него да израсне великото добро." Онези чиито души се подготвят чрез такова едно учение, за да могат да изпълняват в бъдеще тази велика възпитателна задача, са ученици на едно духовно течение, което се нарича манихейство. Обикновено манихейското течение е криво разбрано. Там където чувате да се говори за него или пък четете нещо по този въпрос, имате работа с едно празнословие. Говори се, например, какво манихейците вярвали, че от самото начало в света съществуват два принципа: доброто и злото. Но не е така, защото смисълът на манихейското учение е това, което писах по-горе. Такова едно учение и неговото прилагане в бъдещето, в живота на бъдещето, както и учениците, които подготвят така, че в бъдещи прераждания да могат да изпълняват такава една задача, това трябва да разбираме под името Манихейство. Манес е онази висша индивидуалност, която непрестанно се преражда на Земята и е ръководещият дух на онези, които имат задачата да превърнат злото в добро.

Когато говорим за великите ръководители на човечеството, трябва да си спомняме и за тази индивидуалност, която си е поставила тази задача. Въпреки че понастоящем този принцип на Манес трябваше да отстъпи много на заден план, понеже има толкова малко разбиране за духовното -, този чудесен и величествен принцип на манихейците ще спечели все повече и повече ученици, колкото повече се приближаваме до разбирането на духовния живот.

Така вие виждате, как съвременното човечество ще премине в новата епоха следваща войната на всички против всички, също както основната атлантска раса премина в нашата епоха и основа нашата култура. След войната на всички против всички човечеството отново ще се развие в 7 редуващи се една след друга епохи. И ние вече видяхме, как това, което се казва в Откровението на Йоана върху отварянето на 7-те печата, ни дава характера на редуващите се една след друга основни култури, на 7-

те културни степени след великата война. После, когато тази култура, която съвременният човек може да види само като посветен в астралния свят и в символизма на този свят, когато тази култура ще изтече, за нашето Земно развитие ще настъпи един период в който отново ще се явят нови форми. Този нов период, който ще последва току що описания, е символизиран в Откровението на Йоана чрез 7-те звуци на тръбите. Също както културата след войната на всички против всички е охарактеризирана чрез 7-те печата, защото ясновидецът може да я види само от астралния свят, така чрез звуците на тръбите е охарактеризирана следващата културна степен, поради това, че човек може да я възприеме само в духовния свят, където звучат звуците на сферите. Както на астралното поле човек възприема света в образи, в символи, така той възприема света на Девакана чрез вдъхновяващата музика; и в този Девакан се намира така да се каже върхът на онова, което ще се разкрие след войната на всички против всички. /виж рис. № 4/

В горната схема имаме отново изброени епохите на Земяното развитие на човечеството, като линията а б представлява нашата Пета Следатланска голямата епоха с нейните 7 културни епохи, така, че първата /1/ е Древно-индийската, втората/2/ Древно-персийската, третата /3/ Асиро-вавилонно-халдео-египто-юдейската, четвъртата /4/ Гръцко-римската, петата /5/ нашата съвременна /Западно-европейска/ култура и т.н. Разделът обозначен с IV е Атлантската епоха, буквата "а" показва великия потоп, който слага край на тази епоха, а буквата "б" показва войната на всички против всички. После следва VI епоха, развиваща се също в 7 степени, която в Откровението е обозначена със 7-те печата, и най-после VII епоха, разделена също на 7 степени, представена чрез 7-те тръби. Тук се намира границата на нашето физическо земно развитие. Но преди

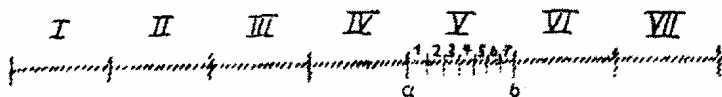

Рис. 4

Атлантската епоха са се развили на Земята още три епохи. Първата от тях /I/ едва ли бихме могли да назовем културна степен. Там всичко е още в едно тънко етерно-духовно състояние, всичко е още така, че ако би се развило по-нататък по същия начин, то не би било видимо за сетивните органи.

Тази първа епоха се е развила, когато Слънцето не е било още отделено от Земята. Тогава са съществували свършено други отношения. Там не би могло да се говори за нещо, което да изглежда подобно на съществуващите днес неща. Следва втората епоха /II/, когато Слънцето се

отделя от Земята. През следващата трета епоха /Ш/ и Луната се отделя от Земята, това е така наречената Лемурийска епоха.

Тогава човекът се явява физически на Земята в своите първоначални зачатъци, за които ви говорих, че това са такива чудновати форми на телата, щото би ви шокирало твърде много, ако бих ви ги описал. Тази Лемурийска епоха бе последвана от Атлантската и най-после Атлантската епоха бе последвана от нашата Пета епоха.

Така вие виждате, че на нашата Земя имаме 7 културни степени, 7 периода на развитието. Първите два съвсем не могат да се уподобят на нашата; третата се е развила върху онази част на земното кълбо, която се намира между днешната Африка, днешна Азия и днешна Австралия, върху така наречения континент Лемурия. И тогава между хората е имало една малка група, в която са се намирали най-напредналите човеци. Тази група се намираще в последната лемурийска раса. Следователно в последната Лемурийска раса се намираще една малка група, която можа да се изсели и да основе след това 7-те раси на Атлантида. Последната от расите на Лемурия основа расите на Атлантида. Петата от расите на Атлантида основа нашите раси (по-добре казано нашите култури), шестата от наши раси (култури) ще основе бъдещата култура след войната на всички против всички, а най-последната от нейните подкултури ще основе онези култури, които са обозначени чрез 7-те тръби. А какво ще стане след тази 7-ма епоха? Тогава нашата Земя ще е стигнала до целта на своето физическо развитие. Тогава всички неща и същества на Земята ще се изменят.

Защото ако трябваше да кажем, чрез през Шестата голяма епоха хората ще носят на лицето си своето добро и своето зло, още повече ще трябва да кажем това за Седмата, когато човекът в неговата форма и всички същества в тяхната форма ще бъдат израз на доброто и злото по-висока степен отколкото в Шестата епоха. всичко, което е материя ще носи печата на духа. В тази Седма епоха няма да има нищо, което да може да бъде прикрито. Още за жителите на Шестата епоха не ще бъде възможно да скрият нещо от погледа на онзи, който знае да гледа. Злият ще изразява зло, добрият доброто; но в седмата епоха ще бъде съвсем невъзможно да се прикрие чрез думите това, което живее в душата. Мисълта не ще бъде вече една няма, безгласна мисъл, която да може да бъде скрита. Когато душата ще мисли, тази мисъл ще прозвучи също и навън. Тогава мисълта ще бъде такава, каквато тя е днес за посветения. Днес за посветения мисълта звучи в Девакана. Обаче тогава този Девакан ще слезе до физическия свят, така както астралният свят ще слезе във физическия през Шестата епоха. Днес Шестата епоха може да бъде намерена в астралния свят, а Седмата в небесния свят (в небесния свят на Девакана). Шестата епоха ще бъде слезналия долу астрален свят, т.е. тя

ще бъде отпечатаният, изразеният, изявеният тук долу астрален свят. Седмата епоха ще бъде слезният долу небесен свят, негов израз тук във физическия свят. И тогава Земята ще е достигнала целта на своето физическо развитие. Тогава Земята ще се превърне в едно астрално небесно тяло. Всичко, което съществува на Земята като същества, ще се преобрази в едно астрално небесно тяло. Физическото вещество ще изчезне като физическо вещество. То ще премине в онази част, която до тогава ще е намерила възможността да се одухотвори, да се превърне в дух, в астрално вещество. Следователно представете си всички онези същества на Земята, които до тогава ще са намерили възможността, ще са добили способността да изразяват доброто, благородното, разумното, красивото във външната материална форма; които ще носят на лицето си отпечатъка на Христа Исуса, които ще проявят в своите думи един израз на Христа Исуса, чиито мисли ще звучат в пространството, всички те ще имат силата да разтопят, да разтворят това, което съдържат в себе си като физическа материя, както топличката вода разтваря солта. Всичко земно физическо ще се превърне в едно астрално небесно кълбо. Обаче онова, което дотогава не ще е стигнало до там, да бъде един израз на доброто, благородното, разумното и красивото в материята, в тялото, то не ще има силата да разтвори материята ще остане да съществува.

То ще се втвърди в материята, ще запази материалната си форма.

На това място на Земното развитие ще стане едно възлизане в духовното със звучни форми, които ще живеят в този астрален свят и които ще отлъчват от себе си едно материално кълбо; това кълбо ще съдържа съществата, които са негодни да възлязат, защото не могат да разтопят материалното вещество. Така ще живее нашата Земя насочена към бъдещето; така тя все повече ще се префиня в нейната материя, като душата постепенно ще префиня тази материя отвътре, докато добие силата да я разтвори. Тогава ще дойде времето, когато неразтворимото ще бъде изхвърляно навън като едно особено небесно кълбо.

Докато се отлъчва и изхвърля това, което се е втвърдило в материята, ще изминат 7 подепохи; а силата, която ще изхвърля изоставеното, негодното, ще бъде противоположна на онази, която ще повдигне добрите същества. Кое ще даде на тези същества способността да разтворят материята? Това ще бъде именно силата на Любовта, която ще бъде добита чрез Христовия Принцип. Съществата ще станат способни да разтварят материята чрез това, че те ще приемат в своите души Любовта. Колкото душата става по-топла чрез Любовта, толкова по-силно ще може тя да действа върху материята; тя ще одухотвори, ще астрализира цялата Земя, ще я превърне в едно астрално кълбо. Но също както Любовта разтваря материята, както топлата вода разтваря солта, така и

противоположното на Любов та ще изтласка в течение на 7 степени това, което не е станало способно да изпълни мисията на Земята.

Противоположното на божествената Любов се нарича Божи гняв, този е техническия израз за тази сила. Както тази Любов е била всадена в човечеството в течение на Четвъртата културна епоха, както тя става все по-топла и по-топла в течение на последните културни епохи на нашата голяма Пета епоха, през Шестата и Седмата, така расте от друга страна онова, което втвърдява около себе си материята: Божият гняв. И това действие на божия Гняв, това изтласкване на материята ни е показано в Откровението на Йоана чрез изливането на 7-те чаши на божия Гняв.

Представете си, как всичко ще стане така да се каже образно; земята ще стане все по-фина и по-фина в нейната материя, а най-грубите части ще се виждат сред фината материя като черупки, както например влечугите или охлювите изхвърлят своите обвивки. Така твърдите части ще бъдат все повече и повече окачени към префинената материя. През последната епоха, епохата на тръбните звуци, вие бихте виждали вече с ясновидските очи, как хората са съставени от тънки тела, от одухотворени тела и как онези, които са втвърдили в себе си материалния принцип, са запазили в себе си това, което днес съставлява най-важните съставни части на материята. Вие бихте видели, как това отпада като обвивка на плод в материалното кълбо, което ще бъде като един остатък след тази епоха, обозначена със 7-те звуци на тръбите. Това ни дава Откровението на Йоана като пророчество. И много е важно да почувствуваме това пророчество вътре в душите си, така че то да действа възпламеняващо върху нашата воля. Защото, какво ще е направил от себе си човекът тогава, когато ще изминат тази Шеста и тази Седма епохи? Какво ще е направил тогава човекът от своето тяло? Когато гледаме сега човешкото тяло, то не е още израз на живеещата в него душа; обаче тялото ще стане все повече и повече израз на това, което човекът изживява вътре в себе си.

Чрез това външното тяло ще стане израз на Доброто, когато човекът ще приеме най-възвишеното благовестие, най-възвишеното учение, което съществува на тази Земя; а това най-възвишено учение е благовестието за Христа Исуса на Земята. Най-възвишеното, което може да ни бъде дадено, е благовестието за Христа Исуса. И ние ще трябва да го приемем! Ние ще трябва да го приемем не само с ума си, но ще трябва да го приемем с най-вътрешната част на нашето същество, както приемаме храната във физическото тяло. И развивайки се през тези културни степени човечеството ще приеме все повече и повече радостната вест в своето вътрешно същество. То ще счита като резултат на мисията на Земята именно приемането на благовестието на Любовта. В Евангелията се съдържа силата на Любовта, всяка сила на Любовта. А ясновидещият

не може да каже нищо друго освен: "аз виждам духом пред себе си една епоха, когато това, което се намира в Евангелията, не ще бъде вече във в една книга, а когато то ще бъде погълнато от самия човек." Нашето Земно развитие почива върху две неща: Нашата Земя бе предхождана от това, което наричаме Космос на Мъдростта (старата Луна). А този последният бе предхождан от това, което нарича ме Космос на Крепкостта, Космос на Силата (разбира се тази дума не казва много нещо, но ние трябва да я употребим, защото тя е нещо общоприето). Мъдрост и Сила е това, което Земята е приела в себе си като наследство от предишните степени на развитие, от старата Луна и от старото Слънце.

Ние ще видим, как в нашето Земно развитие горното е изразено чрез това, че обозначаваме първата полови на Земното развитие чрез представителя на Слънчевата Сила, чрез Марс. Защото сега трябва да отбележим, че в нашето Земно развитие в лицето на Марс имаме онова, което е всадено в Земята желязо; в планетата Марс или по-добре казано в същността на планетата Марс ние виждаме носителя на крепкостта. А в онова, което владее втората половина на Земното развитие, имаме представителя на старото Лунно развитие, а именно Меркурий, който въплътява в Земята наследството от старата Луна, Мъдростта. И така Земното развитие е съставеното Марсовото развитие и от Меркуриевото развитие. Земята е получила в наследство две мощни Сили. Това, което тя наследява от Космоса на Крепкостта, се изразява в Марс; а това, което наследява от Космоса на Мъдростта, се изразява в Меркурий. А чрез това своята мисия самата Земя трябва да прибави към тези сили Любовта. Тази Любов трябва да се изяви величествено като резултат на Земното развитие. Тази дълбока мисъл, която е свързана с цялото останало развитие на Земята.

Още веднъж нека се пренесем заедно в най-старото атлантско време; в онова време, за което казахме, че въздухът беше пропит с вода. Човекът беше устроен още за водата. Едвам към средата на Атлантида той беше стигнал вече дотам, да се откъсне от водата и да стъпи на твърдата почва. До момента, когато Земята се намираще в средата на своето развитие, ние трябва да схващаме водата също така като носител на човешкото развитие, както по-късно негов носител става твърдата почва. Твърдата почва става така да се каже едвам по-късно арена на човеците. Когато се говори за цялата Атлантида като за една суха страна, като за една суша, това е само наполовина вярно. В много отношения тя не е покрита от море, но от нещо междинно, като въздух наситен с вода. А тази вода-въздух принадлежи на елемента, в който живееше човекът. Едвам по-късно той стана способен да живее в свободния въздух и да стои на твърдата почва. А това е относително не много отдавна; така щото, когато обгръщаме с поглед земното развитие, ние казваме изразено символично:

От една страна имаме земя, от другата страна вода, това е миналото време. А от водата се издига една от Силите, от сушата се издига другата от Силите, така до края на първата половина на развитието. До средата на Четвъртата епоха (Атлантската епоха) ние говорим за силите на Марс, за силите, които дава така да се каже водата; и ние говорим за силите на Меркурий по отношение на следващото време, когато твърдата земя образува вече опората.

Това ни довежда до представата, че в цялата своя земна мисия човекът се опира на два стълба, които видях те нарисувани символично в залата при провеждането на Мюнхенския Конгрес. Тези два стълба представляват две части на Земната мисия, двете наследства, които човекът е получил от миналите времена. А над тях е изобразено символично това, което трябва да бъде постигнато чрез самата Земя: Любовта, която се изразява в своето величие спиращи се на тези две наследства. Авторът на Откровението я рисува действително така, както тя се представя на издигащия се в духовните светове човек. Ето защо, когато гледаме, какво се изправя пред нас, което ще надживее физическата Земя, което застава пред нас в момента, когато Земята разтваря своята материя в духовното, всичко това е изобразено символично в четвъртия от нашите печати. Естествено сега то трябва да ни се яви обърнато, защото представя нещо бъдещо. Явяват ни се двете Сили, които Земята е приела като наследство от Космоса на Мъдростта и от Космоса на Силата, явява ни се същевременно всичко, което ни се показва като изпълнение на мисията на Земята, като сила на Любовта, която човекът развива. А всичко това ни се явява като олицетворено в бъдещия човек; така щото човекът на бъдещето, опрян на тези сили, проникнат от тези сили, застава тук символично пред нас. Благовестието на Любовта, книгата, която той има пред себе си, е една книга, която действува не само отвън, а която той трябва да погълне.

Тук ние имаме пред себе си тази мощна картина, тя ни се явява. "и видях един друг силен ангел" (т.е. едно същество, което е представено така, защото то стои над днешния човек), "който бе обгърнат от облак и лицето му беше като слънцето, а краката му като огнени стълбове" това са двете Сили, за които говорихме, които Земята е получила в наследство. "и в ръката си той имаше отворена книга; и сложи десния си крак върху морето и левия върху земята. "А Йоан казва: "Дай ми книгата." "И той рече: вземи я и погълни я; и в устата ти ще бъде сладка като мед, а в стомаха ти горчива. И взех книгата от ръката на ангела и я погълнах и в устата ми тя беше сладка като мед". Тук е изразено това, което трябва да изпитаме като ясновидци, когато насочим погледа си върху онази точка, когато Земята преминава от физическо-материалното състояние в астрално-духовното състояние, когато мисията на Земята е изпълнена. И

когато ясновидецът вижда това, тогава той научава, какво е свързано в действителност с това послание на Любовта, което навлезе в Земното развитие като Импулс през Четвъртата културна епоха; той още в днешния живот научава, що е блаженство и какво предстои като блаженство на човечеството, като научи това и авторът на откровението. Но той научава това намирайки се в днешното човешко тяло; защото, ако едно същество, колкото и възвишено и да бъде то, би искало да живее с хората, то би трябвало да се въплъти в тяло. И в известно отношение чрез това, че днешното тяло предлага на духа възможността да се издигне още, то му предлага също така и възможността да страда.

Следователно докато душата на ясновидеца, която авторът на Откровението е описал, може да се издигне в духовните области, за да приеме Евангелието на Любовта и да почувствува духом сладкото като мед блаженство, ясновидецът все пак живее в едно тяло и съответно на това той трябва да изрази, че издигането на душата въплътена в едно днешно тяло в много отношения предизвиква противоположното на блаженството. Той изразява това, като казва, че погълнатата книга, макар и да е сладка като мед в устата, му причинява люти болки в корема. Но това е само едно малко, слабо отражение на преживяното "да бъде разпънат в тялото." Колкото по-високо се издига духът, толкова по-тежко става за него живеенето в тялото. Това е само символичният израз на страданията, изразени с думите "да бъде разпнат в тялото".

С горното ние посочихме бегло това, което ще стане в Земното развитие, което предстои на човека в земното развитие. Ние стигнахме до точката, където човекът бива преобразен в астрално естество; там, където земята в нейните най-добри части ще изчезне като физическа земя и ще премине в едно духовно състояние; където само нещо, като една отлъчена част, ще отпадне чрез божия гняв в бездната. И ние ще видим, че и там още не е достигната последната степен, при която да не бъде възможно спасение, въпреки че това, което се проявява в бездната, е показано в най-страшни картини и символи, картината на звяра със 7-те глави и 10-те рога и картината на звяра с двата рога.

ДЕВЕТА ЛЕКЦИЯ

Вчера в описанието, което дадохме за развитието на човека, ние стигнахме до онази точка, където след епохата, охарактеризирана чрез 7-те тръби, Земята със всички обитавани я същества преминава в едно друго състояние, където така да се каже физическото се разтваря и превръща в духовно, първо в астрално състояние. Ражда се една астрална Земя, и тази астрална Земя преминават онези същества, които са узрели за това, т.е. които са станали способни да победят материята в себе си и да я поставят в служба на духа. Напротив всичко онова, което не е в

състояние да превърне материалното в духовно, което остава привързано към материалното, е изхвърлено на един вид съседна Земя, съзерцанието на която е твърде поучително за познаване съдбата на бъдещето на човечество. Но това преди всичко ще бъде полезно да си изясним, какво е станало при това астрализиране на нашата Земя с онези човеци, които са достигнали зрялата степен, които са приели Христовия Принцип в себе си и са го направили действен.

Какво може да стане с човека, ето това трябва да ни занимава сега.

Ние ще можем да разберем най-добре, какво може да стане с човека, когато ще имаме търпението да разгледаме този човек още веднъж, как той се е развил и какви възможности се крият в него за бъдещето. Когато днес разглеждаме човека, той стои пред нас като едно четиричленно същество. Първото, е така нареченото физическо тяло; това е онзи член, който човекът има общо с всички днешни създания на минералния свят, който можем да видим у човека с нашите очи, да напипаме с нашите ръце. Това е най-нисшият член на човешко физическо естество, онова, което единствено остава при смъртта като труп. Но това физическо тяло би имало във всеки момент съдбата, която трупа̀т има при смъртта, то би се разложило, ако не би било проникнато от това, което наричаме етерно или жизнено тяло. Човекът има това етерно тяло вече не общо с всички създания на минералното царство, а го има общо със съществата на растителното царство на Земята. Във всеки човек етерното тяло е един борец, който между раждането и смъртта задържа частите на физическото тяло стремящи се непрестанно да се разделят.

Що е всъщност физическото тяло на човека?

То е това, което след известно време, когато смъртта разрушава формата, се превръща в пепел, в купчина пепел, която е подредена само изкуствено в нейните части в жизненото тяло така, че цялата форма на човека прави впечатлението, която тя днес упражнява върху наблюдателя. Следователно вторият член на човешкото същество е етерното или жизнено тяло. Третият член, който човекът има общо с всички животни, е така нареченото астрално тяло, носителят на инстинктите, страстите, желанията и на всички мисли и представи и т.н. и т.н., това, което обикновено наричаме душевна част на човека. След това като четвърти член на човешкото същество имаме това, което прави от човека венец на Сътворението, което е причината той да изпъква над всички останали и което прави човека способен предимно да се развива като индивидуално, самостоятелно, себесъзнателно същество на земното развитие. В бъдеще развитието на човека ще протече така, че той ще преработи чрез своя Аз всички по-низши от него части, ще направи Аза господар на другите части. Когато Азът преработил, овладял астралното тяло, така щото в това астрално тяло няма вече нищо от несъзнателните и

неовладяни нагони, инстинкти и страсти; когато Азът е стигнал дотам, тогава той е изработил това, което наричаме Духовно Себе и Манас. Това Духовно Себе, този Манас не е нищо друго освен това, което е и астралното тяло, но преобразено от Аза астрално тяло. После, когато Азът преобрази и етерното, ражда се Буди или Духът-Живот, а когато далечното бъдеще Азът ще се е преобразил физическото тяло, така че то бъде напълно одухотворено чрез Аза (това е най-трудната работа, защото физическото тяло е най-гъсто), тогава физическото тяло ще се развие като най-висшия член на човешкото същество, наречен в Духовната Наука Атма или Човек-Дух. Така представяйки си този човек като едно седмочленно същество, ние имаме: Физическо тяло, етерно или жизнено тяло, астрално тяло, Аз. /виж рис. № 5/.

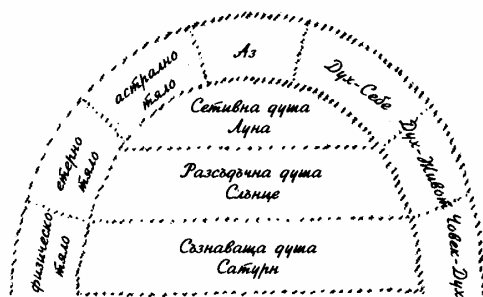

Рис.5

По-нататък имаме това, което човекът ще развие в бъдеще: Духовно Себе или Манас, Дух-Живот или Буди и Човекът-Дух или Атма. Това е седмочленият човек. Но на нашата Земя на човека не е още отредено той да действа до там върху себе си, че да образува всички тези свои висши духовни членове.

Когато разглеждаме така този седмочленен човек, ние не сме разбрали още напълно човека, който днес стои пред нас. Вярно е, че когато обгърнем с поглед в общи черти и изцяло човека, ние можем да говорим за тези 7 члена. Но ако искаме да разберем днешния човек, ние трябва да говорим още по-точно. Вие ще си спомните, че физическото тяло е било създадено в неговата зачатъчна форма на стария Сатурн, етерното тяло на старото Слънце, астралното тяло на старата Луна и че Азът е бил създаден и трябва да се развие на Земята и той вече се е развил до определена степен.

Но нека обгърнем с поглед това земно развитие на човека малко по-точно. Това, което наричаме Духовно Себе, преобразеното астрално тяло, в което човекът действа и работи при пълно съзнание, ще бъде развито от по-голяма част на човечеството едвам в края на Земното развитие. В замяна на това през време на нашето Земно развитие човекът трябваше да

мине през един вид предварителна подготовка, която му даде възможност още в течение на Земното развитие да работи над своите по-нисши членове така да се каже полусъзнателно и полунесъзнателно. Тази полусъзнателна и полунесъзнателна работа започна през Лемурийската епоха, за която вече споменахме. Тогава човекът започна да работи при едно смъртно съзнание първо върху астралното тяло. Следователно, когато проследите Земното развитие от Лемурийската епоха насам и преминете в Атлантската епоха, ще намерите, че Азът е работил полусъзнателно първо върху астралното тяло на човека. Това, което се получи тогава на Земята като резултат от преобразуването на астралното тяло, ние наричаме сетивна душа (или Усещаща душа). След това през време на Атлантската епоха, когато въздухът беше пропит от водни мъгли, Азът работи при едно смъртно съзнание върху етерното тяло и изработи това, което наричаме Разсъдъчна или Чувствуваща Душа. А от момента, когато от областта намираща се в съседство с днешната Ирландия дойде великия импулс, който тласна народите от запад на изток и ги пренесе през Атлантския потоп в нашата нова култура, от началото на последната третина на Атлантската епоха Азът работи несъзнателно върху физическото тяло. Резултатът от тази работа е това, което наричаме съзнателна душа, която дава на човека заложбата да си изработи от груповата душевност един повече или по-малко съзнателен Аз, който едвам с идването на Христа Исуса получи великия Импулс на пълната индивидуалност.

Едвам тогава човекът стана способен да провежда с по-голямо или по-малко съзнание това, което наричаме работа в астралното тяло. Едвам от внедряването на Християнството на Земята ние започнахме да работим съзнателно над нашето астрално тяло; така щото, когато днес говорим за човека, ние трябва да кажем: човекът е развил физическото тяло, етерното тяло, астралното тяло после сетивната душа, която е преобразеното някога при смъртно съзнание астрално тяло, разсъдъчната душа (преобразеното при смъртно съзнание етерно тяло през Атлантската епоха) и съзнателната душа (преобразеното през последния период на Атлантската епоха, при смъртно съзнание, физическо тяло). Така човекът постепенно се подготви, за да работи съзнателно над астралното тяло и да развива стъпка по стъпка Манас, както това може да се наблюдава днес у него. Навсякъде днес в човека имаме начало на развитието на Манас; един е постигнал това повече, друг по-малко. Някои хора трябва да минат още през много прераждания, за да развият Манас до такава степен, че да станат съзнателни за това, което изработват в своето човешко същество. Но когато Земята ще е достигнала своята цел, когато следователно ще прозвучи 7-та тръба, ще настъпи следното: Това, което съществува от физическото тяло, ще бъде разтворено като готварска сол в топла вода.

Човешкият Манас (Духовното Себе) ще бъде развит до висока степен, така щото човекът винаги ще си казва думите на апостол Павла: "Не Аз, а Христос в мене върши всичко." Чрез това той ще разтвори своето физическо тяло и ще превърне облагороденото етерно тяло в една същност, която може да живее в астрализираната Земя. Така човекът ще премине да живее в одухотворената Земя като едно ново същество. Трябва да кажем, че този велик момент на преминаването в одухотворената Земя е изразен по един чудесен начин в Библията, където се казва, че всичко, което човекът изработва сега през Земната епоха във физическото тяло, е като семе, което ще израсте и даде плод, когато Земята ще бъде одухотворена.

Ето какво е казано в първото послание на апостол Павла към Коринтяните, гл.15, ст.37: "А това, което посяваш, не е тялото, което ще изникне, а голо зърно било пшеничено или друго някое. Но Бог му дава тяло, каквото си ще, и на всяко семе собственото му тяло"; т.е. тялото, което е израз на душата, на индивидуалността. "И има тела небесни и тела земни. Но друга е славата на небесните и друга тази на земните." Земните тела ще се разтопят, а небесните ще се явят като светлозарен израз на това, което е душата. "Сее се в тление и възкръсва в нетление." Тогава нетленното тяло ще възкръсне. "Сее се тяло естествено и ще възкръсне тяло духовно." Апостол Павел нарича духовното тяло етерното или жизнено тяло, след като физическото е било разтопено, разтворено и етерното тяло е преминало в астралната Земя. Там Павел вижда предварително нетленното, духовното тяло, както той го нарича.

А сега нека разгледаме това, което човекът извиква на живот и го възплътява като израз на неговата собствена Христова способност. То е същото, което и Павел вижда духом да витае пред него и което той нарича "Последния Адам", до като първия човек, който се появява и встъпва в съществуване в едно физическо видимо тяло, той нарича "Първият Адам".

В Лемурийската епоха, на границата на Лемурийската епоха ние намираме вече долу различни животни, обаче човекът не е още видим за външните очи, той е още един етерен човек. Този етерен човек се съгъстява, приема в себе си минерални съставни части и се появява в своята първична форма; както водата се съгъстява и образува леда, така се явява и физическия човек. След това физическото развитие стига толкова далече, че това, което е земно, може да бъде разтворено и да изчезне. Ето защо човекът, който притежава етерното тяло, се явява като последния Адам. Първият Адам има способността, намирайки се във физическото тяло, да вижда на Земята чрез физическите сетива; Последният Адам, който получава едно духовно тяло, е физиономията на вътрешната Христова сили. Ето защо Павел нарича Христа "Последния Адам". Така се

обединява това, което ще стане от човека някога в бъдеще, докато порано ние видяхме, как човекът слезе на Земята.

Сега, за да разберем следващото, ние ще трябва да се взрем още по-дълбоко в тайните на развитието на човечеството. Ако бихте могли да проследите човека до неговото съгъстяване във физическо тяло, т.е. до времето, когато той не би бил още видим за физическите очи, когато, така да се каже, той тепърва слезе от етерния свят, като първо прие една въздухообразна-водна форма, след това хрущялна форма, ако бихте могли да го проследите, вие бихте видели, как и самата наша Земя беше съвсем друга. През онова време, когато човекът за първи път слезе на Земята, нямаше всъщност още никакво минерално царство. Земята се намираше още в своето лунно наследство. Най-нисшото царство беше така да се каже растителното царство. Земята беше много по-мека. Цялото разпределение на течните и газообразните вещества беше съвсем друга. Следователно, ако бихте наблюдавали Земята през онова време, преди човекът да слезе от околната атмосфера върху твърдата почва, тя не би ви се явила като онова отвлечено произведение, което се описва в днешната Геология и т.н.; тогава цялата Земя беше по-близо, бихте могли да кажем, до един организъм. Тази Земя беше пронизана от всякакъв вид правилни течения. Земята приличаше по-скоро на едно живо същество отколкото на това, което тя е днес.

А човекът, който през онова време на далечното минало съществуваше повече като едно духовно-етерно същество, не се раждаше тогава както днес, а беше раждан така да се каже от самата майка-Земя. Самата майка-Земя беше тази, която правеше, щото този човек, този духовно-етерен човек да се развива.

И преди да се отдели от цялата Земя, човекът беше едно същество, което беше действително свързано с цялата Земя. Представете си, как в някое тяло, което е меко, се появяват втвърдени места; тогава ще имате един образ, как в миналото човеците бяха раждани от самата Майка-Земя. Да, човеците бяха свързани със Земята чрез всякакъв вид течения, те оставаха свързани с нея. Следователно тогава животът на човека беше свършено друг; това, което имате, например, днес като кръвообръщение в човека, затворено вътре в неговата кожа, то имаше своето продължение съществуваше под формата на природни сили то имаше продължение навсякъде в заобикалящата го Земя.

Ако бихте искали да си съставим един образ за това, което беше тогава, би трябвало да си кажем: в Земята, невидимо за физическите очи, но доловимо за ясновиждащия поглед, се появяваше едно място, което се издигаше, различаваше се от останалата околна среда; но това, което царуваше там като сили, беше свързано чрез свързано чрез многобройните нишки с цялата останала Земя. Това беше началото на

един физически човек. Имаше време, когато хората бяха свързани по този начин с останалата Земя. /виж рис. № 6/.

Както казахме, ние засягаме тук една сериозна тайна: тайната, която е оставила своите последни следи чрез това, че когато днес човекът влиза в света, той се освобождава от майчиния организъм чрез пъпната връзка. Тази връзка с майчиния организъм е последният остатък на онази връзка, която човекът имаше с майката-Земя. И както днес човекът е син човечески, роден от човека, така в миналото той е бил син на Земята, роден от Земята, понеже Земята беше още едно живо същество.

Рис.6

Човекът става самостоятелен с това, че пъпната връзка, която го свързваше с цялата Земя, бе така да се каже отрязана. Чрез това той стана едно същество, което бе раждано от своите себеподобни. Ние трябва да бъдем наясно върху това, че кръвоносните съдове, които днес се намират в човека, не са нищо друго освен продължения на теченията, които през време на древното състояние на Земята пронизваха цялата Земя.

Същото трябва да кажем и за нишките на нервната система на човека. Всичко, което имате като нерви, имаше своите продължения в майката-Земя. Днес това е като отрязването от онези течения, които като нерви пронизваха цялата Земя. Същото е и с другите удове на човешкото същество. Човекът е роден от майката-Земя. Това, което днес е затворено в човека чрез неговата кожа, е проникнало в него от цялата Земя. Човешкото същество е взето от Земята и внесено вътре в неговата кожа. Преди да бъде син човечески, човекът беше син на Земята. Думата Адам значи собствено син на Земята. Всички тези имена сочат към много важни тайни. Но когато осъзнаем това, ние ще разберем, че преди на Земята да се яви видимият човек, тя съдържаеше вече в себе си всички сили на този видим човек. Преди човекът да стане един човек, Земята беше носителка на всички човешки сили. Следователно Земята е родителката на човешкия род. Както не бих те могли да си представите, че от днешната камениста Земя би могъл да се роди някога човекът, също така човекът не можеше да се роди из Земята, ако тя не беше едно живо същество. Това, за което можахме да загатнем с малко думи, се е случило през време на Лемурийската епоха.

Ако сега запитате: нямаше ли тази земя огромно значение за човека?

Ние трябва да кажем: да, защото в своите заложи тя съдържащо всичко, което по-късно човекът е приел в себе си. Някъде беше предварително образувано сърцето, някъде мозъкът; всяка нервна нишка е била подготвена в нашата Земя. Но също както нашата вътрешност беше подготвена в Земята, така и това, което ние ще сме образували като ново тяло, когато Земята ще достигне целта на нейното развитие, ние ще носим в нас формата, която трябва да приеме бъдещата планета, бъдещото въплъщение на нашата Земя. Днес човекът работи над своята душа; чрез това той прави своето тяло все повече и повече подобно на душата. Когато Земята ще е стигнала до края на своя път на развитие, той ще е преустроил така своето тяло, че то ще бъде едно подобие на душата, която е приела в себе си Христа. Този човек ще премине да живее на следващото въплъщение на нашата Земя и ще всади в нея така развитите сили. Бъдещият Юпитер ще изглежда така, както може да го направи човекът, като той го изгражда от своите собствени сили. Този Юпитер ще получи първо своята форма от това, което човекът ще е направил от самия себе си.

Представете си, че всички тела, които вие сте образували, се сглобяват в едно единствено небесно кълбо: това ще бъде Юпитер. Във вашите души вие имате като залог това, което ще бъде формата на Юпитер, което той ще съдържа като сили в себе си. И от Юпитер ще бъдат родени юпитеровите същества. Така днес човекът предварително работи за раждането на тялото на Юпитер. Следователно, какво трябва да направи човекът, за да даде на бъдещото въплъщение на нашата Земя една достойна форма? Той трябва да се грижи, щото работата, която може сега да върши съзнателно, да протича по начин съобразен с Христовия Принцип, за да може етерното тяло, което ще бъде едно копие на тази работа, да се вживее по достоен начин в одухотворената Земя. Всички части на това тяло ще бъдат такива, каквито ги е направил човекът. Това, което човекът ще е направил от своето физическо тяло, него ще внесе той в тази духовна Земя, а онова, което ще се образува от всичко това, ще бъде основата за неговото по-нататъшно развитие. Както вашата днешна душа се развива във вашето днешно тяло, което сте наследили от Луната, така и бъдещата душа ще се развива в онова, което сами сте направили от вашето тяло.

Ето защо тялото се счита като онова, което облича, обвива душата, Аза, като онова, в което този Аз обитава; то се счита като храм за намиращия се във вътрешността Аз, като храм на живеещия в човека Бог, като Храм Божи. Следователно изграждайки това тяло, вие градите един бъдещ храм, т.е. новото въплъщение на Земята. Вие изграждате бъдещия Юпитер според правилните мерки, когато изграждате човешкото тяло по правилния начин. Следователно, какво трябва да се прави, когато Земята

ще достигне своята цел? Един храм отговарящ на всички мерки на душата. Ето защо на посветения е възложено да измери този храм, който човекът ще е изградил тогава. Дали душата е извършила правилно тази работа, това ще се покаже чрез факта, че този храм е измерен: "И даде ми се тръст подобна на тояга; и ангелът стоеше и казваше: Стани и измери Храма Божи и Олтара и тези, които се кланят в него. Но предверието недей измерва, а го остави!" /гл. 11, ст. 1/. Това значи: Всичко, което е послужило за подготовката, трябва да бъде изхвърлено. Човекът трябваше да има първо физическо и етерно тяло, преди да може да работи вътре в тях. Това физическо и етерно тяло са предверието: Те трябва да отпаднат, да бъдат изхвърлени. Това, което човекът сам е направил, него трябва да задържи той. Това е храмът, в който трябва да живеят нови същества през време на Юпитеровото съществуване. Следователно ние живеем вътре в една одухотворена Земя. Ние виждаме как вече се подготвя образцово тази Юпитерова епоха. Как хората донасят със себе си плодовете на Земното съществуване, това виждаме ние предварително нарисувано. А сега трябва да бъдем наясно върху факта, че посред това духовно състояние на Земята, посред една по-висока степен на развитието се явява отново онова, което съществуваше по-рано. Преди всичко явяват се носителите на духовните течения, на които се крепи Земята, от които тя е произлязла. Носителите на тези течения се явяват живи. Илия и Мойсей, ако следваме християнското предание, се считат като лични представители на това, което вчера разглеждахме в двата огнени стълбове. Тези, които дават ученията на двата огнени стълбове, са според християнския езотеризъм Илия и Мойсей.

Илия беше онзи, който донесе на човека посланието на единия стълб, на стълбата на Силата; Мойсей беше онзи, който донесе посланието на стълба на мъдростта. Мойсей значи Мъдрост или Истина, а Илия значи сочищата сила, това, което дава направлението, импулса. Така ние виждаме тези двамата да се явяват в одухотворената Земя, а именно на онази степен на развитието, до която те ще са стигнали дотогава. Защото както при Преображението според християнското предание Христос се яви между Мойсей и Илия, така и целият процес в края на Земното развитие се явява така, че Слънцето, духовното Слънце на Любовта, откровението на земната мисия на Любовта, се спира на Слънцето-Марс и на Луната-Меркурий чрез Илия и Мойсей. Както вчера видяхме, двата стълба, които първо се явяват на посветения като символи на Силата и Мъдростта, а над тях Слънцето на Любовта, така днес ние можем да си представим сега Земното развитие отишло малко по-напред и единият стълб ни се явява вече живо и лично като Илия, а другият като Мойсей, а това, което е над тях, като същинският Христов Принцип.

Сега ако отвърнем погледа си от Земята, от това, което е на нея, и я разгледаме във връзка с цялото небесно пространство, точно сега в момента, за който говорим ние сме стигнали до нещо много важно. Земята се е отделила от Слънцето, отделила се е и Луната от Земята. Казахме, че това трябваше да стане, за да даде правилната мярка на развитието. Но сега, когато човекът е изминал тези степени на развитието, след като той се е одухотворил, той е узрял да се съедини отново с онези отношения на силите, които съществуват на Слънцето. Той може да върви в крак с темповете на Слънцето. Сега става едно важно мирово събитие: Земята се съединява със Слънцето. Казахме, че при събитието на Голготата духовете на Слънцето са слезли на Земята. Казахме, че този Христов Принцип ще доведе развитието до там, както вече можахме да опишем това. Сега Земята узрява да се съедини отново със Слънцето. А това, което беше необходимо, щото развитието да не върви твърде бързо, Луната, ще бъде превъзможнато, човекът не се нуждае вече от него. Луната ще бъде победена в нейните сили. В това време човекът може да се съедини със Слънцето; той ще живее в одухотворената Земя и същевременно ще бъде свързан със силата на Слънцето; и той ще бъде победител на Луната.

Ясновидецът вижда това и то е символично представено в четвъртия от нашите печати: Жената, която носи в себе си Слънцето, а Луната стои под нозете и.

И така ние стигнахме до онзи момент, когато човекът е одухотворен, когато той отново се свързва със силите на Слънцето, когато Земята и Слънцето са отново едно тяло и силите на Луната ще бъдат победени. А сега трябва да си припомним, че само напредналата част на съществата, тази част, която се е пропила с Христовите сили, е изминала това развитие. Тази част е достигнала посочената степен; но онези, които са втвърдени в материята, които са отпаднали, са образували една съседна планета от втвърдената материя.

Сега нека си припомним, как за ясновидеца човекът съществува астрално, той го вижда астрално преди да е слязъл на Земята като физическо същество. Нека си спомним, как обърнахме внимание върху това, че човекът съществуваше в 4-те типове на неговата душа, в образа на лъва, на телеца и на човека. Тези 4-ри типа на груповата душа ни се явяват, така да се каже, преди човекът да е слязъл във физическия свят, преди той да се индивидуализирал. Тези типични форми, които човекът е имал, преди да е слязъл във физическо тяло, тези 4 форми не са видими в днешния физически човек. Те са овладени от душата, те са в нейната власт. Човешката форма е отпечатана, пресована като в каучук. Фактически, когато човек не владее себе си, когато неговата душа мълчи било поради това, че той спи, или иначе при едно повече или по-малко

безсъзнателно състояние, ние още можем да видим, как се явява съответният животински тип. Но благодарение на това, че човекът е слязъл на физическото поле, той е превъзмогнал в основни линии този животински тип. Кога на човек е била дадена възможността да превъзмогне животинския тип в астралното тяло? Нека си припомним, че ние говорихме за 7-те епохи на Атлантското развитие. Тези 7 епохи обхващат 4 първи и 3 последни епохи. Първите 4 са били такива, че човекът е бил още напълно групова душа. После в 5-та епоха е бил даден импулсът за индивидуалната душа. Следователно на Атлантида имаме 4 степени на развитие, в които човекът се развива като групова душа, и на всяка една от първите 4 атлантски раси отговаря една от типичните животински форма лъв, орел, телец, човек. През 5-та епоха това преминава вътре в човека. Тогава тези типични форми се изгубват. Помислете само, че в своето днешно време човекът се прониква от Христовия Принцип и с това все повече и повече побеждава животинското. Но когато не се прониква от Христовия Принцип, той не може да победи животинското, животното в себе си. 4-те типични глави; лъв, орел, телец и човек, остават така да се каже като нещо, което отново приема своята форма, когато им се даде такава възможност; а към тях се прибавят още 3 други, именно тези от 3-те последни раси на атлантското развитие, когато човекът започва да бъде човек. Тези 3-те също остават, когато човек не работи чрез своята душа за изчезването на това животинско естество. Следователно, как ще се яви онзи човек, който не е приел в нашата епоха Христовия Принцип, как ще се яви той на одухотворената Земя? Той ще се яви в материята отново в онези форми, от които е произлязъл. Той е имал тези животински форми и докато стигне до днешната форма и минал още през 3 междинни форми. Това, което би могло да победи, да превъзмогне животинското, е останало неизползувано от него. Животинското отново излиза наяве, а именно в 7 форми. Както в миналото на Атлантида възникнаха 4-те глави, човекът животно така от преобразената Земя ще изникнат 7 такива типични глави. И ще се повтори зрелището, което се е разиграло в миналото. Духовният човек съществуваше в своята духовна заложба, но той не можеше още да си изгради една индивидуална форма. Той изгради 4-те животински глави. В своята заложба човекът е представен и за миналото време под образа на жена, която ражда човека. Също и човекът на бъдещето е представен под образа на жената, която ражда духовния човек. Но това, което е останало в плътта, е представено на Земята съседна на астрализираната Земя, на духовната Земя, чрез животното, чрез звяра със 7-те глави. Както в миналото имаме 4 глави, преди човекът да има възможността да превъзмогне, да победи животинското, така се явяват сега онези, които са останали в животинското, като една общност,

представена чрез звяра със 7-те глави. И така, след като Земята ще се съедини в бъдеще със Слънцето, докато горе ще бъде одухотворената Земя, долу на съседната планета ще се яви всичко онова, което не е приело в себе си духовния принцип. И отново ще се явят животинските глави, които бяха по-рано, само че сега те ще бъдат извън времето си. Сега те ще бъдат Дяволът, докато по-рано бяха в своето подходящо време, във времето на подготовката. Така ние виждаме, че както в миналото от физическото море, сега от астралното море (Слънцето също е астрализирано) се надига звярът със 7-те глави. Всичко, което е заложено в човека чрез етерното тяло, моля да обърнете внимание на това! -, в езика на мистериите се е наричало глава, защото то произвежда една типична главна форма като лъвска глава, когато го разглеждаме с очите на ясновидеца. С този език на мистериите си служи и авторът на Откровението.

За създаването на такава форма трябва да действуват етерните сили. Когато проследим Атлантското развитие, там етерното тяло се простираше още вън от главата.

Това, което се залага в човека от етерното, в езика на мистериите и езика на Откровението то се нарича "лава". Следователно чрез този израз се разбира онова, което се явява предимно като глава за ясновидеца, за ясновидския поглед. Но това, което се произвежда физически у човека чрез някой член на етерното тяло, то се нарича "рог". На езика на мистериите "рог" е нещо много тайнствено. Например това, което е било произведено в човека чрез факта, че някога той е минал през онази раса на Атлантската епоха, в която лъвът е бил типичен като групова душа, то се нарича рог. Следователно физическото, което е произведено от някой член на етерното тяло, се нарича рог. Например рог е органът, който е външен физически израз на нещо етерно. Сега искам да ви говоря конкретно. Всички физически органи на човека са всъщност сгъстени етерни органи, произлезли са от сгъстяването на етерното тяло.

Да разгледаме човешкото сърце; днес то е един физически орган. Но то се е сгъстило от един етерен орган. Това днешно човешко сърце е получило своята заложба в миналото, когато човекът е минал през състоянието на груповата душа отговаряща на лъва. Следователно сърцето е рогът на лъвската глава, защо то когато етерното тяло беше стигнало до там, човекът да се яви с груповата душа символизира на чрез лъвската глава, тогава се е образувала заложбата, която по-късно е станала човешкото физическо сърце. От тази заложба на човека-лъв се е родила днешната физическа заложба на сърцето. Докато ние свързваме раждането на етерното тяло с превръщането на една глава в друга, ние схващаме физическото тяло като прибавяне на един рог към друг. Фактически човешкото етерно тяло се състои от "глави", а човешкото

физическо тяло от "рога". Този е езикът на мистериите. Всички органи на човека са образувани от етерното тяло, Следователно те са рога.

А сега нека размислим върху това, което чухме; защото това е нещо, за което самият автор на Откровението казва: тук има мъдрост. Ние ще разберем тази мъдрост на автора на Откровението, коя то той е вложил в появяването на звяра със 7-те глави, които обаче има 10 рога, когато размислим точно, що е "рог" по отношение на "глава" в езика на мистериите. Ние ще видим, че онези същества, които са запазили тези 7 глави, защото са изостанали в своето развитие, че всъщност те ще приемат в бездната едно физическо тяло, което се състои от 10 втвърдени физически части на тялото.

ДЕСЕТА ЛЕКЦИЯ

Ние видяхме, че в Откровението на Йоана имаме едно описание на процесите на посвещението, или, може би по-добре казано, на преживяванията на този, който минава през християнското посвещение. Ако прекараме през погледа на душата си целия материал на Откровението, в последните сказки ние ще трябва да отговорим още и на въпроса: какво всъщност представлява от историческото гледище този документ? Защо той съществува като такъв документ? Но сега, когато стигнахме до онази важна точка, която ни се разкри последния път, до преминаването на нашата Земя в едно духовно, отначало астрално състояние, до появяването на определени забележителни същества в онова, което се е втвърдило в материята и се е отцепило от нормалния ход на Земяното развитие, сега ще бъде добре, преди да пристъпим по-нататък, да си съставим така да се каже един общ поглед върху определени неща, които стоят в основата на антропософския светоглед. Защото вие видяхте, че при всичко, което имахме да разглеждаме, играят роля определени понятия за числата и сега ни предстои да си съставим едно понятие за онова, което е звярът със 7-те глави и 10-те рога и за звяра с двата рога.

Първо нека се ориентираме върху основните линии на развитието на света. Това развитие протича изцяло съобразно с определени числени отношения. Когато непосветеният в такива неща чуе, че числото 7 и други числа играят такава роля в нашето разглеждане на света, той лесно ще си каже: "Тези антропософи от ново изкарват на сцената онова старо суеверие, което е свързано с числата 7, 12 и т.н." И щом нашите любезни съвременници чуят за нещо подобно, което протича по правилен начин според числото 7, те говорят тогава за суеверие; въпреки че тези наши съвременници живеят в същото суеверие по отношение на това, което все пак разбират; защото нашите съвременници говорят, например, че докато има 7 цвята, музикалната гама 7 тона, понеже 8-ят тон е само едно

повторение на първия. Те говорят също за числото 7 и в други области и то с пълно право. Но в същия смисъл, в който физикът говори, когато става дума за 7-те цвята, или в който музикантът говори за 7-те тона на гамата, в такъв смисъл говорим и ние, когато разглеждаме великите отношения на света, относно числото 7. И тук числото 7 не е нищо друго, освен резултат на окултна опитност. Както човек застава и брой 7-те цвята, така и окултистът брой 7-те редуващи се едно след друго състояния на мировото развитие. И понеже мъдростта на света винаги е знаела и говорила за тези неща, те са преминали в общото съзнание и особено дълбоко значение се е предавало на числото 7. Именно защото числото 7, например, има своето основание в мировите отношения, то е преминало във вярванията на обикновените хора и с времето се е превърнало в суеверие, защото хората са изгубили неговия смисъл. Ако си припомним, какво казахме относно тайната на 7-те тръби, на 7-те печата, на 7-те послания, какво казахме относно 7-те редуващи се една след друга епохи на Атлантида, ние ще видим вече, че всъщност в развитието на света имаме редуващи се периоди, които се повтарят съобразно числото 7. Сега ние ще извикаме пред нашия поглед основните черти на мировото развитие и ще видим, че числото 7 царува във всички части на това мирово развитие.

Ние чухме, че Земята, преди да бъде Земя, е била Луна, преди да бъде Луна е била планета Слънце, преди да бъде Слънце е била Сатурн. След като завърши своето развитие като Земя, Земята ще премине в състояние то наречено Юпитер, после в състоянието наречено Венера и накрая в състоянието наречено в Духовната Наука Вулкан. Така щото имаме 7 редуващи се едно след друго въплъщения на нашата Земя: Сатурн, Слънце, Луна, Земя, Юпитер, Венера и Вулкан. (Чрез имената Сатурн, Слънце, Луна са обозначени не днешните небесни тела, носещи тези имена, а състояния или въплъщения през които е минала досега нашата Земя. Също така чрез имената Юпитер, Венера и Вулкан се разбират бъдещите състояния или въплъщения, през които ще мине нашата Земя. Бележка на преводача.). Това са най-големите разделения в нашето цялостно развитие, което можем да проследим до определена степен по пътя на ясновиждането.

Ние вече описахме 3-те състояния, които са предхождали Земята. Сега трябва да си изясним, какъв е смисълът на цялото това развитие, защо Земята минава през тези 7 състояния. Тези 7 състояния съвпадат именно с развитието на човешкото съзнание. Всяко едно от тези състояния: Сатурн, Слънце, Луна, Земя, Юпитер, Венера и Вулкан характеризират едно определено състояние на човешкото съзнание. Нека насочим погледа назад към стария Сатурн! Знаем, че това което съществува днес от човека, не съществуваше още тогава, а само първоначалната заложба

на неговото физическо тяло. Естествено тази първоначална заложба не можеше да развие у човека едно такова съзнание, каквото той има днес. Други същества имаха човешко съзнание, а самият човек имаше тогава едно съзнание, каквото имат днес минералите на физическото поле. Ние наричаме това съзнание дълбоко трансово съзнание.

Такова съзнание имаше първата човешка заложба на стария Сатурн. Това Сатурново развитие е протекло с цел човекът да може постепенно да се издигне до своите по-висши състояния на съзнанието. Следователно Сатурновото развитие съпада с дълбокото трансово съзнание на човека, т.е. с първата степен на това съзнание.

Естествено вие не трябва да си представяте, че през цялото Сатурново развитие степента на човешкото съзнание остава същото; но в основни линии човешкото съзнание е такова на Сатурн, че то може да бъде охарактеризирано като дълбоко трансово съзнание. Това съзнание е още по-тъпо отколкото съзнанието, което днес човекът има при дълбокия сън без сънища. Защото такова съзнание човекът достига едва на 2-та степен, през време на Слънчевото развитие. Следователно човекът е минал през съзнанието на дълбокия сън без сънища през време на 2-та степен, през време на Слънчевото развитие. Това е съзнанието, което днес заобикалящият ни растителен свят има на физическото поле.

След това идва Лунната степен на развитието. При нея човекът минава през едно съзнание, което можем да разберем по-лесно, защото при съзнанието което днес човекът има при сънуването, той има още един остатък от това, което е било неговото лунно съзнание. Това съновидно съзнание днес е едно междинно състояние между съня без сънища и обикновеното будно дневно съзнание, което трае от сутрин до вечер. Следователно 3-то състояние на съзнанието бе достигнато от човека на старата Луна и то може да бъде сравнено с днешния изпълнен със сънища сън, но е имало висока степен на оживеност.

Днес изпълненият със сънища сън дава едно съзнание, което е съставено от отделни откъслечи от представи и образи и има само една слаба степен на връзка с действителният външен свят. Лунното съзнание, което е било едно съзнание на съновидни образи, е имало значителни отношения с външния свят. То е отговаряло напълно на това, което е било в заобикалящия душевно-духовен свят. За човека това съзнание се е повторило през време на Атлантската епоха. Ние го наричаме образно съновидно съзнание, но бихме могли да го назовем също така сомнабулно съзнание. 4-та степен на съзнанието е достигната и се развива на нашата Земя. То е съзнанието, което наричаме ясно дневно съзнание или обективно съзнание.

Но човечеството ще се издигне на една по-висока степен на съзнанието, за която по-голяма част от днешните хора нямат никакво предчувствие.

Това ще стане през време на Юпитеровото развитие на нашата Земя, когато ще е станало всички, което вече описахме и което още има да описваме във връзка с Откровението на Йоана.

Тогава, когато човекът ще бъде така да се каже спасен, когато той ще е избягал бездната или падението, когато ще се издигне в астрализираната и одухотворена Земя, ще бъде положена основата за достигането на онова съзнание върху бъдещия Юпитер, което можем да го наречем "съзнателно образно съзнание". За него може да се даде едно описание само позовавайки се на опитността на посветените. Защото посвещението не е нищо друго, освен добиването още при по-ранни степени на развитието на онези способности, която нормалното днес човечество ще достигне едвам в по-късни степени. При "съзнателното образно съзнание" човекът запазва своето себесъзнание също така, както това става и днес от сутрин до вечер, но той възприема не само външните предмети, а зрителното поле на неговата душа е изпълнена с образи; и това са образи, които не са свързани с някаква смътност, а напротив възникват при пълното дневно съзнание. Следователно Юпитеровото съзнание ще бъде едно ясно дневно съзнание, съчетано с Лунното съзнание. Човекът ще запази това, което притежава днес, и освен него ще добие способността да възприема душевно-духовното. Днес е така, че посветеният вижда не само човека, какъвто той е физически, но той възприема около човека всякакви духовни форми, които го обгръщат със своите лъчи и които са израз на страстите, инстинктите, мислите, с една реч аурата. Тази аура сияе и пламти около човека като фини пламъци, отчасти като светлинна мъгла. Всичко, което посветеният може да види по този начин в човешкото астрално тяло, също както обикновените физически очи виждат физическото тяло с неговите ограничения, всичко това е образ на процесите, които стават в душата. В душата на един такъв посветен съществува едно съзнание, което можем да наречем Лунно съзнание + Земно съзнание. След това на бъдещата Венера ще дойде едно 6-то състояние на съзнанието, което можем да наречем инспиративно или вдъхновено съзнание, едно съзнание на вдъхновението; то е наречено съзнание на вдъхновението поради това, че на тази степен на съзнанието посветеният може да възприема не само това, което е свойствено на душата като чувства, инстинкти, страсти и т.н., но тогава той възприема целия вътрешен характер на душата в един единен тон. Той започва да възприема това, което прониква света на цветовете и формите като една музика на сферите, така щото всяко отделно същество се явява като една формация от тонове сред астралния образ. 7-та степен на съзнанието,

която ще се развие на бъдещия Вулкан, можем да наречем интуитивно съзнание. Интуицията не е онова тривиално нещо, което обикновено днес се разбира под това име, когато някой мисли, че може да познае нещо чрез едно смътно чувство, това е просто една злоупотреба с тази дума. В школите на посветените думата интуиция се употребява за онази най-висша степен на съзнанието, която можем да си представим, при която душата става едно със съществата, отъждествява се със съществата, които познава, при която тя е във вътрешността на съществата. Въпреки че душата запазва своята индивидуалност напълно, тя се потопява и се слива с всички същества и неща намиращи се в нейното зрително поле.

Така 7-те степени на цялото това развитие на Земята представляват 7 редуващи се състояния на съзнанието. Но от своя страна всяко състояние на съзнанието трябва да бъде постигнато в 7 степени. Тези 7 степени, които всеки път трябва да бъдат изминати, ние наричаме степени на живота; така че различаваме 7 степени на съзнанието, а във всяка една от тези степени на съзнанието 7 степени на живота. Ако вземем предвид само нашата настояща Земя, можем да наречем степените на живота като говорим за 7-те царства; защото на земята 7-те степени на живота съвпадат със 7-те царства. Така, 1-та степен на живота наричаме първо елементарно царство; 2-та второто, 3-та третото елементарно царство, 4-та е минералното царство, 5-та растителното царство, 6-та животинското царство и 7-та човешкото царство. Тогава можем да кажем, че на всяка една от тези степени на съзнанието биват изминати 7 такива степени на живота или 7 царства. Но ако бихме назвали степените на живота изминати на Сатурн със същите названия царства -, бихме създали погрешни представи. Защото изразите за тези царства са изковани според нашите земни опитности. А през Сатурновия период царствата са били съвършено различно устроени в сравнение с днешните земни царства. Ние можем само да кажем: Аналогично на тези земни царства и на Сатурн също е имало 7 царства, такива 7 царства е имало и на старото Слънце. Нещо по-близо до земните са 7-те царства на старата Луна, защото от 7-те степени на живота съществуващи на Луната са се получили именно 7-те земни царства. На Земята ние можем вече да опишем по-лесно тези царства, въпреки че днес е извънредно трудно да се даде на човека една представа за 3-те елементарни царства. Днешният човек счита, че той има една здрава представа за минералното, растителното, животинското и човешките царства, но и това не е вярно.

Може би ще успеете да създадете един вид представа за 3-те елементарни царства, ако си кажете следното. Представете си камъните, минералите и т.н., че те стават от все по-тънка и по-тънка материя, така че вие все по-малко и по-малко ги виждате, представете си ги, че те

преминават в едно все по-тънко и по-тънко вещество, че един вид се разтварят, разтопяват се в едно такова тънко вещество.

Да приемем, че тези камъни и метали се изпаряват и превръщат в такова тънко вещество, през което бихте могли да виждате, което би било прозрачно, би станало невидимо за вас. Ако си представите, че тези форми стават все по-тънки и по-тънки, от тях би могло да се получи това, което накрая не е вече едно минерално царство, а 3-то елементарно царство. След това бихме се издигнали до 2-то, до първото елементарно царство. Трудно е да си образуваме една представа за тези царства, които днес са скрити, сгъстени в нашия свят, защото съвременните усещания за качества на нещата са твърде ограничени. Така днес като че тези елементарни царства са се сгъстили и така да се каже изчезнали в нашия свят. Те предхождат нашето минерално царство. Ние видяхме, кога самото това минерално царство се е образувало. В по-ранните периоди на Земяното развитие това минерално царство съществуваше именно в състояние на елементарните царства.

А сега да преминем към другите 4 царства. Вие виждате около себе си както минералното царство, така и растителното, животинското и човешкото царства. Обаче трябва да бъдем наясно, че тези наименования не са напълно правилни в истинския смисъл на Духовната Наука. Непосветеният човек нарича минералите като принадлежащи на минералното царство, растенията на растителното, животните на животинското царство и хората на човешкото царство. За обикновеното съзнание това е правилно, то е достатъчно за всички тривиални неща на живота. Обаче в окултен смисъл то е неправилно. Защото за Окултизма днес завършен в минералното царство е едвам човекът. Едвам в бъдещите епохи на развитието той ще се издигне до растителното, животинското и човешкото царство. Ние можем да наречем днес човека-човек, защото той има себесъзнание. Обаче в смисъла на Духовната Наука не бихме могли още да кажем, че той е въплътен в човешкото царство; защото за това е необходимо още и нещо друго. За това трябва да говорим.

Кое може да разбере днес човека? Ето това е важното. Днес той може да разбира само минералното царство. От силите на минералното царство той може да строи машини, сгради и т.н. Когато се научи да разбира, да проникне и в силите, които правят растенията да растат, да се развива, той ще се издигне със своето съзнание в растителното царство. А когато разбере, как едно животно може да чувства, да усеща сега той може да има за него само една външна представа -, тогава той ще бъде в животинското царство. А когато разбира не само своя собствен Аз, а и Аза на другите хора, когато се научи да разбира напълно вътрешно един човек, тогава той ще принадлежи на човешкото царство. Вие ще

разберете най-добре, че днес човекът може да разбира едвам минералното царство, когато размислите следното. Помислете, че днес голям брой учени казват: "Да, растенията и животните не са нищо друго, освен сложен устроени минерали." И тези учени очакват да могат така да съчетаят минералните вещества, че да получат растения и животни. Така те се подават на илюзията, че растенията могат да бъдат разбрани като минерални същества, защото нямат никаква представа за това, че извън минералното царство има и нещо друго. Мнозина казват: "Вие антропософите блънвате, че съществува някакво етерно тяло, нещо, което надвишава минералното; но вие не ще блънвате вече така, когато ние ще успеем да изградим в лабораториите едно живо същество, също както днес получаваме сярна киселина от отделните вещества сяра, кислород и водород!" Тези учени мислят, че живото същество може да се изгради също така, както се добива например сярна киселина; те вярват, че чисто материалната наука ще може да направи това един ден. Те вярват, че антропософите са щурави, защото се съмняват, че един ден растенията ще могат да бъдат създадени в ретортите. Не, това време ще дойде! Но трябва да се знае, че онези, които стоят на почвата на Окултизма, винаги са казвали това; те знаят, че ще дойде време, когато човекът ще е приел растителността в своята природа така, както днес е приел минералното царство. И както от минералите прави сгради, както днес използва силите на минералното царство, така един ден, познавайки добре силите на растителното царство, без да прибъгваме до семето, без да извиква на помощ природните сили в тяхната неразбрана форма, той ще може да създава в лабораторията растителни форми, а и нещо по-висше. Обаче, ако тази възможност за създаване на живи същества в лабораторията би настъпила преждевременно, за този, който стои на истинската почва на Духовната Наука, това би било черна магия.

Има една окултна максима, която гласи: хората ще създават живи същества на лабораторната маса, както днес произвеждат минерални вещества, едвам тогава, когато лабораторната маса се превърне в олтар, а химическата операция в едно свещенодействие. Това е една окултна максима, която винаги е била изказвана.

Наистина, докато човек отива в лабораторията и мисли, че имайки в душата си нечисти и низши чувства може да върши същото, както ако би имал свещени чувства, дотогава той никога не ще може да създаде в лабораторията едно живо същество с позволенията на онези, които ръководят развитието по правилен път. Това ще бъде възможно само тогава, когато хората ще знаят, че едно минерално вещество може наистина да бъде създадено и когато при лабораторната маса стои един подлец, но никога едно живо същество не може да бъде създадено от такъв човек. Защото в живото същество, когато то е създавано, се влива

нещо, което се намира в самия човек. Ако човекът при лабораторната маса би бил един подлец, тогава неговата подлост би се вляла и преминало в създаденото същество и то би било копие на неговата подлост. Едвам когато се разбере, що значи: "Когато човек създава нещо, той действа като цялостно същество с цялата си вътрешност в това, което създава", едвам тогава човечеството ще е узряло да твори в една свободна дейност. Тогава човекът ще се е издигнал до растителното царство, когато той ще може да проникне със своето разбиране растителността също така, както днес прониква минералното. До животинското царство той ще се издигне тогава, когато ще разбере същността на усещането така, че със своята духовна сила да може да създаде едно чувстващо, усещашо същество, както днес е изработва някой предмет. А до човешкото царство той ще се издигне, когато ще може да създава на ново човека в една свободна дейност.

И така, днес човекът се намира в минералното царство; и това същество като човек, каквото сме ние, е всъщност единственото същество, което се е развило напълно в минералното царство, докато другите природни царства в много отношения се намират на по-ниска степен от тази, която окултизмът нарича минерално царство. Така растенията ни показват един вид предварителна степен на това, което човекът ще изживее, която той самият ще се намира в растителното царство, но самите растения не са в растителното царство, а най-много негови предхождащи образи; не първообрази, а нещо указващо на едно бъдещо царство, в което ще се намира човекът, когато той ще живее вътрешната природа на растенията, както върши това днес по отношение на минералите. Това растително царство, в което човекът ще се намира, ще бъде отбелязано още и чрез други неща; това растително царство днес е обозначено преди всичко с едно изречение произведено от ума, но то е едно морално изречение, което никога не е било разбрано. Днес човекът живее така, че може да се каже, отделният човек, макар и да не признава пред себе си това, е убеден: щастието на отделния индивид е възможно и тогава, когато до него царува нещастieto на другите. Днес е напълно възможно един да се чувствава щастлив, въпреки че другите хора са нещастни. Макар и умът да признава, че най-висшият морал е онзи, който прави щастливи всички хора, на практика човек е убеден, че щастието на отделния човек е напълно възможно, без и другите да бъдат така щастливи, както него. Когато ще бъде в растителното царство, човекът ще е достигнал в морални отношение такава степен на развитието, при която ще бъде невъзможно отделният индивид да се чувствава щастлив, когато други негови себеподобни са нещастни. "Щастието на отделния индивид е неразделно от щастието на всички". Тази максима царува, когато човекът ще бъде приет в растителното царство. Никой човек не би

могъл да се чувства щастлив, ако неговото щастие би могло да се отдели от щастието на другите. Така вие виждате, че за такива тънки понятия, каквито трябва да имаме в Окултизма, за разберем всичко, днес съществуват малки възможности за усет. Но вие виждате също, че човекът има пред себе си още дълъг път на развитие. Всичко това той трябва да постигне и то е още твърде малко. Следователно ние говорим за 7 царства, през които самия човек минава. На Юпитер също ще има 7 такива царства, които още ще имат известно подобие със 7-те земни царства, но все пак ще се различават твърде много от тях. На Венера ще има 7 и на Вулкан 7. Тук те вече не могат да бъдат наричани царства, защото понятието царство не отговаря вече на тези състояния.

Обгръщайки с поглед всичко това, трябва да кажем, че първо имаме 7 степени на развитие на съзнанието: Сатурнова, Слънчева, Лунна, Земна, Юпитерова, Венерина и Вулканова степен, а във всяка едно от тези степени на съзнанието по 7 степени на живота, през които трябва да се развие всяко същество, което минава през степените на съзнанието. На свой ред всяка степен на живота минава през 7 степени на формата и то така, че така наречената физическата степен на формата, която сега имате около вас, трябва да я считате като средната.

Преди нещо да стане физическо, то е астрално; преди да стане астралното се намира на определена духовна степен, която отговаря на низшия Девакан; а преди да е слязло до тази степен, то се намира в една по-висша степен на Девакана. Така преди нашата физическа степен ние имаме други 3 степени на формата. Първата от тези степени можем да наречем безформена; следващата степен на формата е тази на низшия Девакан; след това стигаме до астралната степен. Когато астралното се сгъстява, то става физическо. /виж рис. № 7/

После физическото отново се разрежда и разтваря и преминава обратно в една по-съвършена форма на астралното; тази последната преминава в една по-съвършена форма на низшия Девакан, която пък преминава в такава на висшия Девакан. Физическото състояние на формата е по средата.

Всяко царство или степен на живота минава през 7 състояния на формата. Трябва да правите разлика между физическото и минералното, което не е все едно и също нещо. Понеже днес по вид физическото съвпада с минералното и двете много лесно могат да бъдат смесени. Обаче минералното царство минава през всички състояния на формата; като минералното царство то може да бъде заложено горе в най-висшата степен на Девакана. После то слиза в по-ниската духовна степен, но си остава винаги минерално царство, след това в астралното, където приема астрална форма, и най-после се сгъстява до физическото. И така във всяко царство имаме 7 състояния на формата. (Виж рис. № 7) Всяко

състояние на съзнание то може да бъде изминато само протичайки в 7 състояния на живота. Всяко състояние на живота протича в 7 състояния на формата. Така се получават $7 \times 7 \times 7 = 343$ състояния. Фактически цялото развитие, през което минава Земята, протича през $7 \times 7 \times 7 = 343$ състояния. Нашата Земя е била някога стария Сатурн. Този Сатурн е минал през 7 състояния на живота, а всяко състояние на живота през 7 състояния на формата. Така на стария Сатурн имате 49 състояния на формата, на старото Слънце 49, на старата Луна 49, и т.н., или $7 \times 49 = 343$ състояния на формата. През 343 състояния минава човекът. Когато Сатурн беше съвсем в началото на своето развитие, той започна първо от най-висшата духовна форма, до която можем да стигнем, като една формация, която се намираще във висшия Девакан. Това беше първото състояние на формата; то беше напълно минерално. След това той слезе до физическото състояние на формата и отново се издигна до висшия Девакан. Но тук започва голямата трудност, защото сега би трябвало да кажете, ако употребите споменатите изрази: човекът преминава в следващото царство. Но тези изрази не подхождат за Сатурн. На Сатурн човекът минава през 49 състояния. Но странното е само това, че сега можете да запитате: "тогава на Сатурн човекът би трябвало да мине през състоянията на живота. Но той получава за първи път етерно и жизнено тяло едвам на старото Слънце; тогава как може да се каже, че той минава през състоянията на живота?" Той действително минава през такива степени, обаче те не са както тези, които се явяват по-късно, а са само представители. Това се получава чрез действието на висши Същества.

На Сатурн човекът няма никакъв самостоятелен живот; обаче повисши същества го проникват със своето етерно тяло и със своето астрално тяло, със своя Аз и т.н. За всеки случай трябва да разберете, че на Сатурн човекът минава през 49 състояния, на Слънцето през 49, на Луната през 49. На Земята от тези 49 състояния човекът е изминал следните: именно състоянието на формата на първите 3 степени на живота; днес той се намира в 4-тата степен на живота, а именно в минералното царство. Той е бил в първата степен на живота или в първото елементарно царство и е изминал там 7 състояния на формата; бил е във 2-та степен на живота или във 2-то елементарно царство и е изминал в него 7 състояния на формата; бил е в 3-то елементарно царство и е изминал там 7 състояния на формата; а сега се намира в 4-та степен на живота или 4-то царство, което е едно и също с минералното царство, и е стигнал към средата на това царство или, по-точно казано, е минал малко над половината на минералното царство.

Във всеки случай, от всичко, което скицирахме тук, вие видяхте, че цялата Земя минава през 343 състояния. Моля ви да си представите това така: Сатурн възникна и минава през 49 състояния; Сатурн е от начало

една огнена, една топлинна маса и минава през различни състояния, но това е винаги все едно и също кълбо, което минава през тези 49 състояния. Също така и Слънцето е все едно и също, което минава през 49 състояния. Но има и междинни състояния. Това е така, като че между отделните въплъщения има един вид духовни промеждутъци. И при планетите е както при човека. Планетите също минават през една междинна духовна степен; тази степен се намира винаги между посочените състояния. Когато ви стане ясно, че в течение на нашето развитие имаме 7 състояния на съзнанието, вие ще разберете също така, как това може да се свърже с описаното в различните книги на теософската литература. Това са космически системи. Казва се, че нашата Земя е започнала някога своето съществуване и от една стара планетарна система се е развило това, което се нарича Луна. Но трябва да се отиде по-далеч в миналото, като от Луната се мине към старото Слънце, от старото Слънце към стария Сатурн. Всяко едно от тези състояния се разпада на 7 състояния или степени на живота наречени обикновено цикли; циклите отговарят на това, което ние нарекохме степени на живота. А това, което тук нарекохме състояния на формата, в теософската литература е наречено глобуси. Това може да заблуди извънредно много

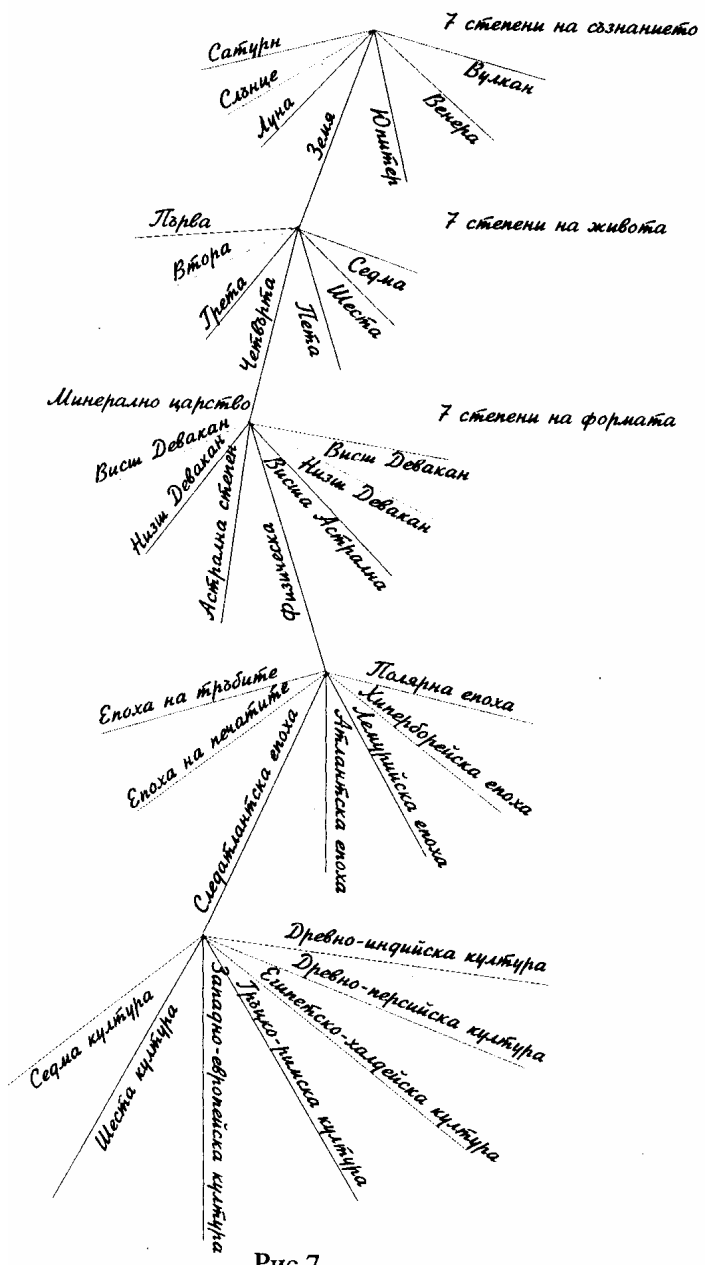

Рис. 7

човека. Хората са си представили, че тези глобуси се редуващи се едно след друго небесни кълба. /виж рис. № 8/.

Рис.8

Тези състояния, започвайки от най-крайното и граничащо още с безформеното състояние на формата, минавайки през физическото състояние и отивайки отново към безформеното, не са никакви съществуващи едно до друго кълба, а са 7 редуващи се едно след друго състояния. Това което днес се намира във физическото състояние, е било като едно и също кълбо в духовно състояние, след това се е съгстило все повече и повече. Това е едно и също кълбо, чисто и просто съгстено. След това една част става астрална, другата част физическа, но то е все едно и също кълбо. То се разтваря както готварската сол в топличка вода и се превръща отново в астрална форма. До това астрално състояние стигнахме ние там, където в Откровението са описани чашите на гнева; там земята отново навлиза в астрално състояние.

Така вие виждате, как числото 7 владее цялото развитие и това, което миналите дни описахме чрез някои образи (и то понякога с твърде чудновати образи, които са твърде различни от това, което човек може да види във физическия свят), сега го представихме като един вид скелет на сграда. Ако го описваме така, ние имаме пред себе си нещо като скелет на една сграда, най-външната част, предназначена за работата на зидарите. Това няма още нищо общо със самата същност на нещата; това са, така да се каже, още само мисли върху нещата. Ние трябва да се издигнем от тази чисто мисловна схема, която ни помага да разберем нещата, до живата сграда, като например за различните състояния употребим образите, които могат да се видят в астрала. Едвам тогава имаме онова, което се нарича окултна Мъдрост.

Докато построявате само един такъв скелет, вие оставате при мисленето, с което сте свикнали да работите във физическия свят. Цялата схема, която нарисовахме, е само физическо мислене.

В сравнение с пълната действителност това не може още да се уподоби даже с вътрешното скеле на една сграда, а само с външното, върху което зидарите строят и зидат. То бива разтурено, когато сградата е завършена. Така и мисловното скеле трябва да бъде разтурено, ако искаме да имаме пред себе си истината такава, каквато тя е в действителност. Ако считаме тази отвлеченост за нещо действително, тогава ние не говорим за действителен Окултизъм, а само за представата, която съвременният човек може да си състави за окултните факти. Така както днес човекът си

Събр.сч.104 Апокалипсисът на Йоан // Copyright издателство Даскалов 147

съставя представа за окултните факти, това се съдържа в една такава схема. Но това е безплодно. Аз трябваше да представя тази схема, защото ние се нуждаем от една такава схема. Но всъщност тя не помага нищо на онзи, който иска да върви по действителния окултен път. Когато описвате целия свят да най-висшите окултни факти, чрез една такава схема, това има значение само за нашето настоящо въплъщение. В следващото въплъщение вие отново трябва да изучите една такава схема. Тя може да бъде мислена само чрез това, че си служим с мозъка; скроена е само за мозъка. Но тъй като мозъкът се разлага при смъртта, цялото това описание под формата на схемата се разпада. Напротив, когато схващате това, което действително става, което съзнанието на ясновидещия дава, когато го схваща те отначало в образи на фантазията, тогава то е нещо, което не е свързано с вашия физически мозък, което вие запазвате, защото то не произлиза от физическото мислене, а предава фактите така, както ясновидецът ги вижда. Следователно трябва да се пазим да считаме за действителен Окултизъм това, което днес се опитахме да дадем по образа на физическото разбиране, което иска да схематизира и висшите светове. Това описание със средствата на физическия ум. Естествено физическият ум трябва да играе роля: ето защо полезно е също да дадем една такава схема и можем да отидем още по-далече с тази схема.

Видяхте, че нашето развитие минава през 343 състояния. Но сега нещата се усложняват, когато искаме да си изясним, че с това работата още не е решена. Защото и вътре в едно състояние на формата човекът минава през различни състояния. Преди сегашното физическо състояние на формата е имало 3 други и то ще бъде последвано от още 3 състояния на формата. Но самото физическо състояние на формата минава през 7 състояния, а това са именно 7-те епохи, за които говорихме през миналите дни: Първата епоха, когато Слънцето още беше свързано със Земята, Втората, когато Слънцето се отдели, Третата, когато Луната се отдели от Земята, Четвъртата епоха е Атлантската епоха. Атлантското човечество живее в четвъртия период на развитие на физическото състояние на формата на настоящата Земя. И така, за всяко състояние на формата имаме 7 епохи или така наречените расови състояния, въпреки че изразът раса важи само за Атлантската епоха. А сега се намираме в самата Пета епоха, тази, в която днес живеем: Следатлантската епоха между големия атлантски потоп и войната на всички против всички. В тази епоха живеем ние сега.

След нея идва една шеста и една седма епоха. Шестата епоха е посочена в Откровението на Йоана чрез 7-те печата, седмата чрез 7-те тръби. След това Земята преминава в астрална форма. Това е едно ново състояние на формата, което също ще съдържа 7 епохи. Но нашата схема не е завършена още. Всяка една такава епоха, каквато е, например, тази,

която протича сега между големия атлантски потоп и войната на всички против всички, всяка една такава епоха се дели на 7 подепохи (които за тези Следатлантска епоха бяха наречени културни епохи. Бележка на преводача). За Петата (Следатлантската) епоха тези подепохи са: Древно-индийската културна епоха, Древно-персийската културна епоха, Асиро-вавилонско-халдео-египто-юдейската епоха, Гръцко-римската епоха, нашата настояща (Западно-европейската) културна епоха, след това Шестата, посочена в Откровението чрез Филадельфийската църква, и Седмата културна епоха, която следва. Следователно като си представим цялото развитие съставено от такива малки епохи (или подепохи, които обаче все пак са достатъчно дълги!), получаваме $7 \times 7 \times 7 \times 7 \times 7$ такива степени на развитието като Древно-индийската или Древно-персийската. През толкова различни състояния ще мине човекът между стария Сатурн и бъдещия Вулкан:

$$\begin{array}{r}
 7 \times 7 \times 7 \\
 \hline
 343 \times 7 \\
 \hline
 2401 \times 7 \\
 \hline
 16807 \text{ състояния.}
 \end{array}$$

Така, вие виждате, как числото 7 владее цялото Земно развитие, изграждайки редуващите се епохи. Както музикалните тонове преминават от октава на октава, така и цялото развитие протича в такива октави.

Сега нека си припомним, че 7 от тези 16807 състояния ние имаме в нашето време между големия атлантски потоп и великата война на всички против всички; че преди това през Атлантската епоха също така сме имали 7 такива състояния. Но ние си спомняме също, че човекът е изминал 4 от тези 7 състояния на Атлантската епоха при условия свършено различни от следващите 3.

И така сега ние знаем, какви са тези състояния и как трябва да ги броим. Човекът е изминал 4 от тези състояния на голямото число през Атлантската епоха така, че той се е чувствувал в групови души, които посочихме като представени от Орела, Лъва, Телеца и Човека. Той е образувал тези 4 групови души постепенно през време на тези 4 основни раси на Атлантската епоха. Но понеже винаги остават раси, както например е останала Индийската, въпреки че по-късно се развиват други раси (нештата преминават едни в други), ето защо останалите са и 4-те глави, които груповите души са родили, когато човечеството преминава в Петата Атлантска културна епоха. Така ние имаме това четириглаво

животно. Но човекът се е образувал в същото време, когато той е започнал да се сгъстява от етерната във физическата форма. Съобразно своята четири групова душа, той се образува 4 различни членове на тялото. И понеже това, което по-рано е било съзнание на груповата душа, се е превърнало в индивидуално съзнание, чрез това в началото на петата раса на Атлантската епоха човекът съдържа едно сливане на съществуващата по-рано четворност. Той носи 4-те глави в себе си, които се сливат в неговата глава, която постепенно възниква. Тя е съставена от 4-те групови глави, така както е възникнала в течение на петия период. На тези 4 глави в човека отговарят 4 части на неговото физическо тяло. Това са първо 4-те рога, така че можете да си представите: Понеже човекът е бил етерен човек, той е имал 4 глави, 4 животински глави (само последната е вече човешко-животинска), това именно се разбира от думите на Откровението. Човекът беше 4-глави (етерният човек) и всяка система от сили, която отговаря на една от тези глави, образува физически органи.

Вчера ние видяхме, че такава една система от сили е образувала нашето сърце, която система е свързана с лъвската глава. Отделните органи на човека са като сгъстявания, като надбелявания на съответните членове на етерното тяло. Така мисли авторът на Откровението; той си казва: това, което е физическо, е едно сгъстяване на етерното. Така както вие бихте си представили; "тази кожа надбелява и образува един мазол", така мисли и авторът на Откровението: "човекът съществува първо под етерна форма, която се сгъстява и става физическа." И понеже човекът съществува четирикратно като 4 групови души, образуват се четири такива надбелявания. Те съставляват неговото физическо тяло. Тази е причината, поради която това, което във физическото тяло отговаря на етерното тяло, се нарича рог. Рогът е едно мазолесто надбеляване. В този смисъл човекът такъв, какъвто той е станал в края на 4-ия период на Атлантската епоха, е наречен животно с 4 глави и 4 рога. Сега той се развива и става индивидуален човек. Това започва в областта близо до днешна Ирландия. Човекът минава през 3-те последни периода на Атлантската епоха, а именно така, че той има в себе си заложбата за Аза. Тогава, ако проследите външно хода на неговото физическо развитие, той не образува вече никакво животинско тяло, а се издига до човешката форма. Той развива все повече човечността до приемането на Христовия Принцип. Когато разглеждаме днешния човек, ние ще кажем: Така както този днешен човек стои пред нас, той не е съществувал в миналото. За да стане такъв, той трябваше да мине през 4 животински групови души, трябваше да се въплъти в тела, които отговарят на днешната форма на лъва, на формата на орела, формата на телеца и на човешката форма. После той се издига все по-нагоре и става все повече подобен на днешния

човек, като формата на предишните групови души изчезва. Тя не съществува вече, човекът е станал човекоподобен.

Но сега вие трябва да бъдете наясно относно едно важно събитие, което е станало в миналото, когато човекът става човекоподобен, и без разбирането на което никога не ще можете да разберете Откровението на Йоана. Това е едно събитие от извънредно голямо значение. До настъпването на това събитие, когато човекът преминава към истинската човешка форма, за човешкия поглед беше скрито това, което по-късно се разкрива. Човекът имаше един вид смътно, сумрачно ясновидско съзнание. Когато се събуждаше сутрин, той виждаше всички физически форми като заобиколени от мъгливи формации; а когато заспиваше, той се намираше в духовния свят.

Този духовен свят му се явяваше в образи; защото такава е естеството на духовния свят. Сега искам да ви опиша нещо, което става преди човекът да е преминал физически в човешкото състояние, преди да премине от състоянието на груповата душа към пълно себесъзнание.

Това, което човекът изживява тук на Земята, се състоеше само от определен брой опитности. След това той заспиваше и през време на съня се намираше при едно смътно съзнание в един духовен свят, където живееше между богове и духове, от което са останали отзвуци в митовете и приказките. Там той изживяваше мощни образи; например един такъв образ беше следния: той среща две други същества и двете хвърлят зад гърба си камъни, а при хвърлянето на камъните от земята израснаха други същества, подобни на първите. Това бяха изживявания, които човекът имаше през целия 4-ти период на Атлантската епоха. Ако искаме да предадем това на наш език, трябва да кажем: всяко възпроизвеждане на човека ставаше не в будно състояние, не при будно съзнание, а при сънното съзнание. Когато човекът беше във от своето физическо тяло и се намираше в духовния свят, в това състояние на съзнанието, когато всичко му се явяваше в образи, той поставяше в движение всичко, което трябваше да се случи като събития; и целият акт на възпроизвеждането, т. е. целият полов акт беше забулен в духовна форма, явяваше му се в образи на хвърлянето на камъни зад гърба му. Целият процес на възпроизвеждането на човека ставаше не в будното съзнание, а в сънното съзнание. Когато човекът беше във от своето физическо тяло, и се намираше в духовния свят, в това състояние на съзнанието, когато всичко му се явяваше в образи, той поставяше в движение това, което трябваше да стане; и целият процес на размножението беше забулен в духовни образи, явяваше му се в образи на хвърлянето на камъни зад гърба. Целият процес на размножението беше забулен в духовно съзнание, стоеше зад днешното съзнание. Човекът не знаеше нищо за половите отношения.

През време на дневното съзнание той не виждаше себе си, че съществува като два пола и душата оставаше незасегната от всичко, което се отнасяше за половите отношения. Не че тези отношения не съществуваха, но те се извършваха, когато човекът се намираше в смъртно състояние на духовното съзнание; те не съществуваха за дневното съзнание на човека. С постигането на първата заложба за себесъзнанието, за съзнанието на собствения Аз, половостта стана съзнателна за човека. Този момент е описан в Библията, когато се казва, че Адам и Ева видяха, че съществува нещо като половост (Адам и Ева видяха, че са голи и им стана срамно). На това място в Земното развитие трябва именно да поставим този пълен със значение драматичен момент. Ако бихте погледнали с очите на ясновидеца епохата предхождаща този момент, вие бихте видели от човека само това, което служи за оръдие на духа. От човека можеше да се види само неговата горна част на тялото. От гореспоменатия момент започва да се вижда целият човек. Сега ни става понятно, защо от този момент хората започват да забулват своите срамни части. По-рано те не са виждали нищо, което би трябвало да закриват. Така човекът излиза постепенно на външния свят.

Когато разглеждаме човешката външна форма като едно сгъстяване на неговата етерна част, тогава в Четвъртата Атлантска епоха имаме 4-те рога отговарящи на 4-те глави на груповите души. Но сега за после дните 3 атлантски епохи за физическото тяло започват да се образуват двойни части. За всяка една степен, когато трябва да се образува по-нататък една нова глава на груповата душа, се образуват двойни физически органи, а именно мъжки и женски. За първите 4 степени човекът образува 4 глави и на всяка една от тези глави отговаря по един физически орган или един рог. Следователно на 4-те глави отговарят 4 рога. Но сега за следващите 3 епохи имаме образувани 3 глави, които са невидими, защото човешката форма ги приема вътре в себе си, те не се извяхат външно. Тези 3 глави са видими само за ясновидеца. Това са 3 етерни глави, главните човешки глави, а помежду две, които са като сенки до първите, като двойни сенки.

И така, при настъпването на Атлантския потоп имаме 7 видове или групово-душевные глави, от които после дните 3 се явяват винаги така, че на тях отговарят физическите двойни форми, едната мъжка, другата женска. Оттук вие виждате, че цялата групова душевност на човека в края на Атлантската епоха има 7 глави и 10 рога, въпреки, че това, което се развива по-късно, остава невидимо.

За първите 4 глави нямаме отделно мъжки и женски рогове, но на последните 3 отговарят на всяка една един мъжки и един женски рог. Човекът носи в себе си 7-те глави и 10-те рога. Той трябва така да ги обработи чрез приемането на Христовия Принцип, че те да бъдат така да се каже заличени. Защото винаги, когато днес някой човек умира, в

неговото астрално тяло може добре да се видят 7-те глави и 10-те рога. Всичко това е сглобено като каучук, който е съответно оформен.

Да предположим, че през време на нашата епоха човекът се опълчва против Христовия Принцип, не иска да приеме в себе си този Христов Принцип и продължава да живее така в следващите прераждания, докато стигне до времето на войната на всички против всички, без да е изживял вътре в себе си Христа, без да го е приел, отхвърлил го е от себе си. Тогава, когато Земята премине в астрално състояние, това, което е съществувало от него до степента, до която той се е развил, би излязло наяве; то би се появило в своята стара форма. Би се явило животното или звярът със 7-те глави и 10-те рога, докато за онези, които ще са приели в себе си Христовия Принцип, половостта ще бъде нещо превъзможното. Онези, които са се втвърдили ще запазят 6-роговата половост и в своята цялост ще се явят като звяра със 7-те глави и 10-те рога, които са били заложени през време на Атлантската епоха. Те бяха се преобразили, ако биха приели в себе си Христовия Импулс, но отхвърляйки Христа те ще останат назад в тяхното развитие и в епохата, посочена в Откровението чрез изливането на чашите на гнева и Земята ще се яви така да се каже разделена на две части, в една част, където Христовите хора се явяват в бели дрехи като избрани, каквито се явиха още преди отварянето на 5-я печат, и друга една част, където хората се явяват във формата на звяра със 7-те глави и 10-те рога. Тогава се явява също и един друг звяръ с два рога, символизиран с числото 666.

ЕДИНАДЕСЕТА ЛЕКЦИЯ

Ние проследихме развитието на Земята до там, че видяхме, как след различните важни събития, ознаменува ни чрез отварянето на 7-те печата, чрез прозвучаването на 7-те тръби, в бъдеще Земята преминава в един вид духовно състояние заедно с всички нейни същества. Изключение ще направят само онези, които ще откажат да приемат Христовия Принцип, като с това "отказване" трябва да разбираме едно енергично, зложелателно и неразумно противопоставяне. Естествено, когато Земята ще е приела своята астрална, своята духовна форма, тогава и тези същества не ще могат да съществуват в едно грубо материално вещество, а за времето, което ще последва прозвучаването на тръбите, за времето ознаменувано чрез изливането на чашите на гнева те също ще преминат в астрални форми; обаче тяхната понижена природа, онова, което им е свойствено поради това, че те не са приели Христовия Принцип, всичко това ще се изрази в астралното така, че всъщност те ще носят онази животинска форма, която бе охарактеризирана като звярът със 7-те глави и 10-те рога. От всичко, което бе казано, вие навярно сте схванали, какво е отношението между това, което ние наричаме "глави", и това, което

наричаме "рога". Но все пак в душата ще е останал един неизяснен въпрос, а именно въпросът: Защо това, което във физическото тяло се явява като един или друг орган, се нарича всъщност "рог"?

Защо физическите органи и техните остатъци в астралното, когато Земята ще стане астрална, защо те се наричат "рога"? Лесно понятно е, че онези човеци, които не са приели в себе си Христовия Принцип, трябва отново да се върнат към състоянието, в което се намираше човекът преди да стане участник в Христо вия Принцип. По-рано човекът е бил едно индивидуално същество с групова душа; и ние видяхме, че през първите четири атлантски епохи той беше надарен с груповите души, които символично са представени правилно чрез волската, лъвската, орловата и човешката глави, като тази последната глава трябва да си я представяме като човешко-животинска глава. Следователно ние трябва да си представим, че когато човекът отново ще се появи в одухотворената Земя, ако е оставил неизползван Христовия Принцип през време на нашата епоха, той ще се яви отново в своята стара форма, понеже не е допринесъл нищо, за да преобрази в по-висша форма своята предишна животинска групова душа. Но той ще се яви не само в тази форма, а също и с образуваните по-нататък още 3 глави, които е усвоил през последните 3 атлантски епохи. Защото преди настъпването на великия потоп, първите 4 епохи бяха последвани от още 3 такива. През тези 3 епохи и онези човешки същества, които по-късно са приели Христовия Принцип, са имали по определен начин възможност да я образуват по-нататъшните 3 глави, обаче те са ги преобразили, повдигнали са животинското в тях до по-висока степен. Когато Земята ще се е одухотворила, те ще се явят в една одухотворена форма. Другите, които са отхвърлили Христовия Принцип, ще се явят със 7 глави, защото е имало 7 епохи, през които преди потопа се е образувало животинското. И понеже през последните 3 атлантски епохи са съществували вече двата пола, противоположно на първите 4, всяка една от образуваните тогава глави се явява с две възможности за животинското, с една мъжка и една женска възможност. Така щото за тези 3 последни епохи всяка глава се явява с два рога. Сега някой може да каже: "Аз добре разбирам, че хората, които не работят с нещо над себе си, за да изхвърлят от себе си формата, която имат, за да я повдигнат на степента на истинската човешка форма, аз добре разбирам, че тези хора ще се явят отново в животинска форма; обаче не разбирам, защо се говори за рога."

Че се говори за глави, това е лесно разбираемо, но защо се говори рога?

Сега аз искам да ви обясня, не само защо се говори за рога, а и защо трябва да се говори така. Този израз не трябва да се разбира само символично, а това е една действителност. Фактически хората, които пропускат да приемат в себе си Христовия Принцип, също ще се явят в

астрална форма; но понеже те са развили своите инстинкти така, че са се придържали към животинската групово душа, тогава съответните инстинкти ще се явят в астралното тяло, което тези хора ще имат тогава, във формата на роогообразни продължения. Това е една действителна форма.

Искам да обясня това като взема примера с един орган, искам да обясня, как става, че онзи човек, който не приема в себе си Христовия Принцип, се явява фактически с рога, когато Земята ще бъде одухотворена. Вземете органа на човешкия ларинкс (гръклян) и на въздухопроводната тръба.

Вие постоянно вдишвате и издишвате въздух през тази въздухопроводна тръба. Това е една дейност, която човекът упражнява. У човека, който се одухотворява, тази дейност стои в служба на духовното; обаче у човека, който не се присъединява към Христовия Принцип, тя изглежда в смисъла на старите сили принадлежаща на 7-те глави. Нека вземем следователно този случай, като го нарисуваме схематично. /виж рис. №9/

Въздухът постоянно минава през ларинкса, като идва отвън. Но вие знаете, че астралното тяло на човека го обгръща. Потокът от въздух, който минава, ще бъде винаги във връзка с астралното. Когато Земята се одухотвори, тогава става явно, дали дишането у един човек е било в служба на Христовия Принцип или то е било в служба на нисшите сили, които са съществували още преди идването на Христовия Принцип в света.

Ако е било в служител на Христовия Принцип, тогава то изгубва онази форма, която е приспособена към днешното тяло.

Тогава самият човек има власт да превърне в една по-висша духовна форма всичко, което е астрално. Ако не е приел Христовия Принцип, тогава той не е в състояние да измъкне от плътската форма това, което е приспособено към днешната плътска форма. Тогава последствието ще бъде, след като плътта отпадне, след като тя изчезне, след като физическият гръклян е изчезнал, че тази форма на астралното тяло, която постоянно се вмъква в гръкляна заедно с дишането, ще остане. Тази форма остава да съществува във вид на рог. Навсякъде, където у човека външните астрални сили влизат и излизат, те остават приспособени към предишната животинска форма, когато човекът преминава в астрална форма, т.е. човекът се явява тогава с истински астрални рога; това са действителните астрални форми. Те отговарят точно но проникването на астралното вещество през време на земния живот. И така, в тези образи не ни се дават произволни символи, а те са истински форми на това, което ще се яви в бъдеще. Това трябва добре да бъде разбрано!

Сега нека с помощта на това, което току що разгледахме, с помощта на онази малко неудобна схема с множество числа да определим мястото в мировото развитие, където се намираме. На нас ни е ясно, че 49-те форми на преобразуването на Сатурн са изминали, а именно 7-те форми на живота на Сатурн, наречени в теософската литература още "цикли", всяка една от които има по 7 състояния на формата ("глобуси"); че по-нататък са изминали 49-те съответно слънчеви състояния и 49-те лунни състояния. Тях е изминал човекът до неговото досегашно развитие, или всичко 147 състояния. Към това се прибавят още състоянията, които човекът е изминал вече през време на нашето Земно развитие.

От тях са изминали първите 3 състояния на живота или първите 3 царства, наречени още първите 3 цикли. Ние живеем в 4-то състояние на живота или в 4-то царство, в 4-ят цикъл. И понеже всеки един такъв цикъл има също 7 състояния, имаме 3×7 състояния, които сме изминали през първите 3 цикли; следователно към 147-те се прибавят още 21. Четвъртото състояние на живота или 4-то царство ние още не сме изминали; но една част от него вече стои зад нас; ние сме изминали неговите първи 3 състояния на формата, а именно почти лишеното още от форма духовно състояние или както го наричат още състоянието Арупа, после състоянието Рупа, след това астралното състояние; и най-после физическото състояние на формата, в която още се намираме. Така към 147те + 21 се прибавят още 3 състояния. Следователно от 343-те състояния на формата, които 7-те планетарни състояния на нашата Земя имат, ние сме изминали 171. Трябва да имате предвид преди всичко, че сега се намираме в 172-то състояние на формата, а това е физическата Земя. Тя е изминала вече 171 състояния. През време на това 172-то състояние се е развило всичко, което описахме. Когато това състояние започна Земята беше още свързана със Слънцето и Луната. През време на това състояние Слънцето и Луна та се отделиха от Земята и след това отделяне на нашите две небесни тела човекът се появи като днешен човек на физическата Земя. След това започна Атлантската епоха, за която вече говорихме. Казахме, че това състояние на формата, което е 172-то, трябва да го разделим на 7 епохи. Първата от тези епохи стои далече в миналото.

Тогава и Слънцето още беше съединено със Земята. Тази епоха е била неподходящо наречена полярна човешка раса. Едвам ли бихме могли да си съставим една представа за нея. След това през време на отделянето на Слънцето следва хиперборейската раса или епоха, после през време на отделя на Луната лемурийската човешка раса или епоха. Това са 3 епохи или раса, а 4-та епоха или раса в това 172-ро състояние на формата е Атлантската Петата епоха или раса е тази, в която сега се намираме. Четвъртата епоха е завършила с великия атлантски потоп. Нашата епоха ще бъде последвана от тази, която в Откровението на Йоана е

ознаменувана със 7-те печата. След нея ще дойде епохата ознаменувана със 7-те тръби.

Но ние знаем, че всяка една от тези епохи се дели на 7 подепохи или културни епохи; защото нашата епоха, петата, вътре в това 172-то състояние на формата ние разделихме на Древно-индийска, Древно-персийска, Асиро-вавилонно-хелдео-египто-юдейска, Гръцко-римска, нашата настояща Пета (Западно-европейска) културна епоха, следващата шеста и най-последната седмата културна епоха. След това идва великата война на всички против всички. Това, което идва след великата война, също се дели на 7 периода, ознаменувани със 7-те печата, а това, което е ознаменувано със 7-те тръби също се дели на 7 периода.

Сега вземайки предвид, че 171 състояния на формата се броят вече към изминалите, че ние живеем в 172-то състояние на формата и че следват още 171 състояния на формата, получаваме всичко 343 състояния на формата за цялото космическо развитие на нашата Земя минавайки през 7 космически въплъщения. Сега някой може да каже: "това е твърде странно, че ние имаме щастието да се намираме точно в средата на мировото развитие." За онези, които не мисли по-нататък по този въпрос, това трябва да изглежда едно твърде странно явление, че ние живеем точно в средата на мировото развитие! Но за този, който може да обгръне с поглед цялото, това не е никак така странно.

То не е по-чудно от факта, когато някой намирайки се в свободно поле на една равна област вижда еднакво далече напред и назад и се намира в средата на зрителното поле. Като върви малко по-нататък, той от ново вижда еднакво надалече напред и назад. Но ако застанем на една друга точка, биха се получили съвършено други състояния на мировото развитие. Ние винаги ще се намираме в средата. Човекът винаги ще може да вижда еднакво далече напред и назад, даже и с най-добре развитите ясновидски органи. Но по този начин нещо друго може да бъде очебийно.

Някой би могъл да каже: "как става, че не ни казваш, че и иначе ние се намираме точно в средата? Защото сега нещата не съвпадат вече.

Ние се намираме в 172-то състояние на формата. Точната среда би била в Четвъртата епоха; но ние се намираме в петата епоха, следователно малко отгатък е средата. По този начин не отговаря напълно на истината, че се намираме действително в средата на развитието. на основата на това положение стои един особен факт. Можете да си го изясните чрез едно сравнение. Ако го разберете добре, ще видите, че това е един важен факт. Действително положението е такова: По отношение на големите главни състояния ние се намираме в средата на мировото развитие; но по отношение на онези състояния, които ни засягат най-отблизо, ние се намираме малко отгатък средата.

Защо това е така? Представете си, че пътувате с влак в една съвършено равна област и че сте в състояние да седите не в един обикновен влаков вагон, а в един такъв, построен за вас, именно такъв, че можете да имате свободен поглед на всички страни. Да предположим, че сте в състояние да пътувате дълго време по този начин. Вие наистина бихте имали свободен поглед, когато в дадена точка на вашето пътуване бихте могли да нарисувате една бърза картина на цялата околност, тази картина би имала съвършено кръгла форма. Само при един случай това не би било така. Представете си, че седите в пътуващия влак и фиксирате картината, която имате пред себе си. В този момент, когато фиксирате картината, вие заспивате и продължавате да пътувате известно време в спящо състояние; през време на спането вие не забелязвате, как картината се изменя. Тогава се събуждате! Представете си, че в момента, когато се събуждате, картината, която бяхте зафиксирали, бързо оживява в съзнанието ви. Но тя вече не отговаря на това, което в момента имате пред вашия поглед! А причината за това е тази, че вие сте спали известна част от пътуването. Сега картината, която сте запомнили, не отговаря вече на това, което виждате да се простира на всички страни пред вас; защото вие сте изменили една част, която сте проспали.

Сега нека се запитаме: възможно ли е да бъде така, че започвайки от средата на своето развитие и до нашето време човекът да е спал? Може би ще бъде понятно, че дотогава картината за пазена в съзнанието и външната действителност напълно съвпадат. Но сега, когато сме изменили над половината, ако сме спали, би било възможно картината да се е изместила до известна степен. Спал ли е действително човекът? В окултен смисъл, започвайки от средата на Атлантската епоха, човечеството действително е спало, защото това е времето, когато цялото човечество е изгубило старото сумрачно ясновидство.

По отношение на духовното хората пътуват в едно сънно състояние. Те започват да насочват своя поглед върху сетивния свят, а за духовния свят преминават в едно сънно състояние. Едвам когато човекът отново ще добие ясновидството, той ще има така да се каже свободен поглед на всички страни; тогава не ще има това разместване на развитието, а както напред така и назад ще има еднакво разстояние. Фактически от средата на Атлантската епоха насам човекът е спал поради това, че като нормален човек е изгубил виждането на духовните светове.

Като оставим настрана посветените, ние трябва да кажем: хората не виждат. Защото да виждаш, това значи да проникваш действително със своя поглед в света. По отношение на духовния свят човечеството спи и ще спи още известно време. Започвайки от онзи момент на Атлантската епоха важи изразът от Евангелието на Йоана: "И светлината свети в тъмнината и тъмнината я не обзве (не я разбра)."

И така в това деление се крие една действителна истина, истината, че човечеството живее в една тъмна епоха, в епохата на тъмнината и в тази епоха бе внесен Христовия Импулс, за да може човечеството да бъде изведено в епохата на светлината. Ето защо аз със право трябваше да поставя съвременното състояние на развитието не в средата, а отгатък средата, защото през времето на Атлантида започна тъмната епоха, която ще се простира до Шестата епоха, дотогава, когато групата на избраните се явява в бели дрехи. Там, където тази група на избраните се явява като първите, които отново са в състояние при обикновените нормални условия да виждат около себе си духовния свят, там ще завърши епохата на тъмнината

Товага ще дойде епохата, когато ще може да се каже: "Светлината свети в тъмнината и тъмнината разбра светлината." Ето защо тъмната епоха се нарича също епохата, през която човекът насочва своя поглед само върху физическия материален свят и при нормално състояние той не вижда зад този материален свят духовния.

Сега нека свържем всичко това с онова, което казахме по-нататък за развитието.

Когато развитието ще стигне до Седмата епоха, след времето, което е означувано със 7-те тръби, Земята ще бъде одухотворена, тя ще премине в астрално състояние, после в нисшата деваканска форма и накрая във висшата деваканска форма. След това тя отново ще мине през същите състояния, започвайки от най-тънкото духовно състояние и сгъстявайки се все повече и повече, докато достигне онова състояние, което в теософската литература се нарича Петият цикъл (5-то състояние на живота или царство), който отново ще мине през 7 състояния на формата. Всяко едно от тези състояния на формата ще има по 7 големи епохи (или според теософската литература 7 раси).

Сега, макар и това да е доста трудно, нека се опитаме да се задълбочим в бъдещите състояния на нашето Земно развитие. Нека вземем под внимание едно напълно определена точка от бъдещето развитие, така както обгърнахме с поглед нашата настояща точка. Нека още веднъж обгърнем с поглед нашата настояща точка на развитието и то така, че да започнем с нашето настоящо 172-ро състояние. Нашата Земя е изминала вече 4 епохи от това 172-ро състояние. В това 172-ро състояние се намира самата наша Земя. Тя е изминала вече 3 главни състояния или степени на съзнанието /Сатурн, Слънце, Луна/ и сега се намира в 4-то /Земя/. Но нека първо вземем под внимание състоянията на формата. Считаме, че се намираме в 4-тото състояние на живота или в 4-ия цикъл на настоящото Земно развитие. Ние считаме тези цикли като дадени и казваме: от този 4-ти цикъл или 4-то царство на живота ние сме изминали 3 състояния на формата и се намираме в 4-тото /физическо/. Сега нека се запитаме по-

нататък: колко сме изминали от епохите? Първата, втората, третата и четвъртата /тази четвъртата е Атлантската епоха/. Следователно тази последната, Атлантската епоха на развитието е завършена. Казахме: Ние сме изминали 3 състояния на формата и се намираме в 4-тото. От това 4-то състояние на формата са изминали 4 епохи и се намираме в петата, в така наречената Следатлантска епоха. А от 5 епоха сме изминали 4 подепохи /културни епохи или подраси/, а именно Древно-индийската, Древно-персийската, Египетската, Гръко-римската. Сега се намираме в 5-тата, съвременната подепоха или културна епоха. Така щото трябва да кажем: От нашата непосредствено настояща степен на развитието ние сме изминали 344 състояния /което число трябва да се чете: 3 състояния на формата, 4 големи епохи и 4 културни епохи или подепохи/. Тези 344 състояния, които сме изминали, представляват на езика на Откровението числото на развитието. Следователно, когато се задава въпросът: кое е числото на нашето развитие? Отговорът е: това число на нашето развитие е 344. Това броене не е в смисъла на десетичната числова система, а в този на седмичната система на числата. Изминати са 3 състояния на формата /от всичко 7/ 4 големи епохи /от 7-те, които се съдържат в едно състояние на формата/ и 4 културни епохи или подепохи /от 7-те, които се съдържат в една голяма епоха/. Това именно означава числото 344. То не трябва да се чете, както се четат другите числа, а съдържа, поставени едно до друго, състоянията и епохите, които са изминати.

А сега нека си представим следното: Когато земята ще се е одухотворила и ще премине в своите следващи състояния, тогава ще бъдат изминати все нови и нови степени. И ще дойде някога време, когато ще са изминати: от първия род 6, от втория 6 и от третия 6 състояния. Точно както сега имаме като число на развитието 344, в бъдеще ще дойде моментът, когато ще бъдат изминати 6 състояния на формата или 6 глобуса, 6 големи епохи или главни раси и 6 културни епохи или подраси, а това ще се образува числото на развитието 666 прочетено по особения начин, който показахме; но именно така е разбрал нещата авторът на откровението и така ги е написал той. Следователно ще дойде някога време, когато числото 666 ще бъде число на развитието.

Това ще бъде в много далечно бъдеще; но това бъдеще се подготвя още от нашата епоха. Ние живеем в нашата епоха, след като са изминали 3 състояния на формата, в 4-тото от тези състояния, от това 4-то състояние на формата сме изминали 4 големи епохи и сега живеем в 5-та, а от тази 5 голяма епоха сме изминали 4 големи културни епохи или подепохи и живеем в 5-та. Но когато ще мине времето означувано с отварянето на печатите след войната на всички против всички, тогава от средния род състояния ще сме изминали 6.

Когато ще прозвучи първата тръба, ние ще сме изминали вече 6 такива главни епохи или раси и когато ще мине времето ознаменувано чрез първите 6 тръби ние ще сме изминали вече 66 състояния 8 т.е. = 6 големи епохи или главни раси и 6 културни епохи или подепохи от 7-та голяма епоха/. До тогава човечеството ще е имало време да се подготви за онзи страшен момент, в който ще бъде достигнато не само числото на развитието 66, а числото на развитието 666, който момент ще бъде в далечното бъдеще. Всичко, което ще стане в бъдеще, се подготвя още от сега.

Времето, което ще настъпи след великата война на всички против всички, и след изминаването на епохата ознаменувана чрез отварянето на 7-те печата, времето на прозвучаването на 7-та тръба ще види хора, които поради това, че сами са се изключили от Христовия Принцип, които ще са достигнали една висока степен на злосторност, която ще бъде заложба за тяхното потъване в бездната. До тогава тези хора ще са живели така, че когато дойде времето на числото 666, те ще са потънали в най-високата степен на злото, ще са потънали в бездната. Заложбата за това потъване в бездната на злото в много далечното бъдеще се изработва от хората още в епохата след войната на всички против всички, когато ще е прозвучала вече 7-та тръба.

Наистина още дълго време хората ще имат възможност да се обърнат към доброто, след като те са положили такава заложба в себе си. Те още имат възможност да се обърнат към Христовия Принцип в своето развитие. Обаче първата заложба за великото зло ще бъде вече създадена; и онези, които ще останат с тази заложба, когато ще дойде епохата обозначена не с числото 366, а с числото 666, те не ще могат вече да превърнат тази заложба на злото в заложба на доброто. Те ще изпитват онази страшна съдба, за която още ще говорим. И така ние виждаме, че с това число 6, дали то се явява в единична форма, двойно или тройно, е свързано нещо лошо за развитието на човечеството. Ние живеем в 5-та главна епоха и в нейната 5 подепоха или културна епоха. След великата война ще преминем в 6-та главна епоха; но преди да настъпи великата война, непосредствено след нашата 5 културна епоха или подепоха идва 6-та културна епоха, ознаменувана чрез посланието до филаделфийската църква.

Сега ние знаем, че днес е епохата, в която се е разпространил материализмът; ние видяхме, как в течение на столетия хората са станали все повече материалисти; но този материализъм е от такова естество, че все пак е възможно обръщане към духовното и към доброто през всяко време. Днешният човек материалист има още време да се обърне. Ето защо пък именно в нашата епоха е необходимо да бъде разпространен

един духовен светоглед, един светоглед, който довежда до това духовно схващане една малка група хора.

Онези, които ще основат великия съюз на братството в неговата първична заложба през 6-та културна епоха, която ще следва нашата настояща епоха и която не е така далече, началото на която ще бъде едвам след 1000 и няколко години, те ще произведат първото разцепление на човечеството. Онези, които упорито ще се придържат към материализма, и другите, които ще бъдат склонни да приемат в себе си един духовен възглед, който ще образуват съюза на братството в една малка група, и двете тези категории хора ще се явят в 6-та културна епоха. Това просто число 6 може вече да бъде фатално за много хора, обаче то не е окончателно решаващо; защото и тогава все още ще бъде възможно обръщането към доброто. Но хората ще минат през великата война на всички против всички и ще преминат в 6-та главна епоха или в 6-та раса. От тази 6-та главна епоха ще изминат 5 културни епохи или подраси и числото 6 отново ще се яви. След това отново ще дойдат съблазните и изкушенията, за да се развие по-нататък материалистичната заложба и да бъде тя пренесена в епохата на тръбите. И когато ще са изминали 6 главни и 6 по-малки епохи, ще се получи числото 66. Тогава в човечеството ще има натрупване на големи материалистични заложби и на злото, които не ще бъде лесно да бъдат превърнати в добро, както порано. И така ние виждаме, че светът на заложбите на злото все повече и повече действа сред човечеството и че все по-ясно и рязко ще бъдат отделени добрите хора от злите в смисъла на Откровението.

Последното велико разделение ще бъде тогава, когато числото 6 ще бъде изпълнено не само за по-малките, но и за по-големите епохи. Това ще бъде тогава когато нашата Земя ще е изминала своите 6 състояния на формата или глобуси, ще навлезе в 7-то състояние на формата, в което ще измине 6 главни епохи, ще навлезе в 7-та главна епоха на 7-то състояние на формата, от която ще измине 6 малки епохи или подраси. Така ще се получи числото на развитието 666. Когато човечеството ще е изминало тези времена, тогава заложбите на злото в него ще бъдат развити в него в една ужасна форма. Злото ще се прояви тогава със страшна унищожителна сила у онези, които ще са останали зли. Следователно ние се питаме: колко пъти в развитието на земята човечеството ще има случай да подлежи на изкушението на злото? Първото ще има такъв случай в онази епоха, която ще следва нашата настояща епоха, т.е. 6-та културна епоха или подраса, преди войната на всички против всички. После то ще има случай за това втори път и трети път. Следователно това слизване към злото се извършва постепенно. За епохата, когато Земята ще е преминала в духовно състояние, за тази епоха ще имаме работа с две възможности. Когато Земята отново ще се е съединила със Слънцето, онези, които ще

са приели в себе си Христовия Принцип, ще бъдат узрели да се издигнат в онези сили на Земята, които ще се съединят със Слънцето; ще бъдат изключени онези, които ще са приели в себе си заложите на злото. С тях ще бъде един вид така, че те ще отблъснат от себе си силите на Слънцето, ще отблъснат от себе си това, което би ги направило способни да се съединят със силите на Слънцето. Ето защо авторът на Откровението нарича онази Сила, онова Същество, което създава на хората условията да се одухотворят така, че да могат да се съединят със Слънцето, той с право нарича както ще видим това Същество Христос или Агне. Христос е наричан още Дух на Слънцето, който се съединява също със Земята и става Дух на Земята /при събитието на Голгота/.

Този процес започва още в момента, когато стана събитието на Голгота. Но съществува също един Принцип, който е противник на Агнето, съществува също един Демон на Слънцето, който действа в злите сили на хората, отблъсквайки силата на Агнето. И този Демон на Слънцето действа така, че определена част от човечеството ще бъде отблъсната от развитието, което води към Слънцето. Това са враждебните сили на Слънцето, които се противопоставят на Слънцето; това са същевременно онези сили, които имат заложабата, когато ще са изминали 666-те състояния на развитието, да бъдат напълно изхвърлени от нашето развитие; тогава те ще бъдат окончателно изхвърлени в бездната. Така щото можем да кажем: в онова време, когато Земята ще бъде съединена със Слънцето, ще бъде изхвърлено не само това, което е символизирано чрез звяра със 7-те глави и 10-те рога, но също и това, което е надарено със сили противопоставящи се на слънцето. Всичко това е предназначено да изчезне в бездната, когато ще се изпълни числото 666. Но това число 666 е било винаги писано по един много тайнствен начин. Ние ще видим още, че има пълно основание тези неща, за които сега говорим, да бъдат обвити в булото на тайната има пълно основание за това!

И понеже това е така, те са били забулени в такава тайна и това число е било написано под форма 666. В мистериите, от които авторът на Откровението е почерпил своето посвещение, числото 666 се е пишело под формата 400200660. То е написано под тази форма, за да не може непосветеният да го разгадае. Така е било забулено числото 666; то трябваше да бъде запазено като една тайна. Имайки тук числото 200 и чрез това, че всичко е било разместено, създадена е една измама.

Но в писмеността на посветените съществува един принцип, който се състои в това, буквите да бъдат изразени чрез съответните числа. До този принцип, буквите да бъдат изразени чрез числа, са се домогвали някои от забележителните хора, които в течение на 19-то столетие са искали да открият тайната на числото 666.

Но те са се домогнали до него така, че за тях може да се каже: Чули са, но не са разбрали, чули са само наполовина. Защото тези хора са усвоили по един неправилен начин това, което ви обясних сега тук и което винаги е било езотерично. Те са открили, че ако на мястото на тези числа се поставят букви от еврейската азбука, се получава името Нерон; следователно те са решили, че числото 666 означава: Нерон. Но това не е вярно. Числото 666 трябва да бъде написано под формата 400200660 и тогава се получава неговото истинско значение. Тогава трябва да на пишем:

Вместо 400 буквата /Гао/, вместо 200 буквата /Реш/, вместо 6 буквата /Вао/ и вместо 60 буквата /Самех/. Тези 4 букви изразяват числото 400-200-6-60. Те са били включени по един чудесен начин в тази тайна; чудесно чрез остроумието на онези, които са ги употребили, защото същевременно тези 4 букви имат като звуци едно твърде особено окултно значение.

Помислете само, какво трябва да означава числото 666, ако то трябва да изразява това, което изнесохме? То трябва да означава принципа, който води човека до пълно втвърдяване във външния физически живот, довежда човека дотам, да отблъсне от себе си това, което го прави способен да преодолее и да изхвърли от себе си нисшите принципи и да се издигне до висшите. Чрез тези 4 букви са изразени: Физическото тяло, етерното тяло, астралното тяло и низшия Аз, преди той да се издигне до висшия Аз, именно тези 4 начала на човешкото същество изразяват 4-те букви, а именно: Чрез буквата Самех физическото тяло, чрез буквата Вао етерното тяло, чрез буквата Реш астралното тяло и чрез буквата Гао Азът. Така ние виждаме, че тези 4 букви изразяват втвърдеността на горните 4 начала у човека, преди те да са започнали своето божествено развитие. Авторът на Откровението може на истина да каже: "Тук е мъдростта! "Защото в това число наистина има мъдрост. "който има ум, нека размисли върху числото на звяра, числото 666!" А сега нека прочетем. На еврейски език думите се четат обратно, отдясно наляво/: Когато към горните букви се прибавят присъщите на еврейския език гласни, които не се пишат, а се изговарят към всяка съгласна, получаваме думата Сорадт (буквата Гао се произнася меко, между Д и Т, и затова е обозначена с Д Т). Сорадт е името на слънчевия демон, противникът на агнето. В окултните школи всяко едно такова същество е било обозначено не само с неговото име, а също и с един напълно определен знак или символ, с един символичен знак. За Сорадт, демона на Слънцето е бил използван знакът: една дебела черта пречупена към себе си и отпред с два извити върха. /виж рис. № 10/.

400	200	6	60
л	г	1	0
тав	реш	вав	самех
т	ра	о	с

А сега трябва правилно да разберем автора на Откровението. Той още в началото казва една знаменателна дума, която обаче е била погрешно приведена. Началото на Откровението гласи: "Това е откровението на Исуса Христа, което му даде бог, да покаже на рабите си онова, което ще стане, накратко; той го постави в знаци и го даде чрез своя ангел на раба си и служителя Йоан". "Постави го в знаци!" Следователно трябва да ни бъде ясно, че най-важното, същинското съдържание на мистериите е предадено в знаци, в символи. Това, което числото 666 изразява, е предадено в знаци. Това, което Откровението описва, са знаци и то ги описва така /гл. 13, ст. 11/: "И видях друг звяр да възлиза из земята", "и той имаше два рога подобни на агнешки". А това не са друго освен двете извити черти на върха на нарисувания знак и за да прикрие това, Откровението нарича тук "рога" просто двете извити черти на знака. Така се е практикувало винаги в езика на мистериите, като една дума се е употребявала многозначително, за да не се даде току така възможност на непосветения да разбере тези неща. Следователно това, което Откровението описва тук, "той имаше рога подобни на агнешките", това е знакът на Демона на Слънцето, който в езика на мистериите е изразен чрез думата Сорадт и който, ако на мястото на отделните букви поставим съответните им числа, е изразен чрез 4-те числа 400-200-6-60. Това дава, изразено по много забулен начин, числото 666. Така ние виждаме, че авторът на Откровението загатва за противника на Агнето. Долу, където Земята преминава в духовно състояние, се явяват формите на хората така, че те запазват тяхната стара животинска форма. Явява се звярът със 7-те глави и 10-те рога. Но там се явява също и техният изкусител, който притежава могъща сила и не ги оставя да се върнат отново към Слънцето. Този изкусител е противникът на Христа. Самите хора не могат да бъдат никакви противници на Христа, те могат само, така да се каже, чрез това, което съществува в тях като лъжлива сила, да пропуснат да приемат Христовия Принцип.

Но съществува един такъв противник: Това е демонът на Слънцето. Той се явява тогава, когато има нещо, което може да стане негова плячка. Преди да съществува плячката, преди да съществуват онези хора, които са обозначени чрез звяра със 7-те глави и 10-те рога, изкусителят няма

никаква работа там. Но когато човекът се явява с такива заложиби, изкушителят идва и той се явява в образа на втория звяр с двата рога и изкусява хората! /виж рис. № 12/.

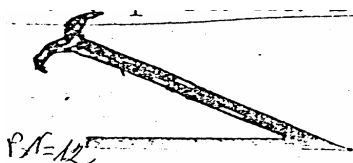
Следователно, когато Земята преминава в астрално състояние, от човека се явява онова, което съществуваше в него, когато Земята беше обгърната още във водна обвивка. Тогава възлиза човекът-животно. Ние виждаме да възлиза от водата звярът със 7-те глави и 10-те рога. Че това животно е оставило неизползувани условията дадени му от Земята за неговото развитие, това прави, щото сега из Земята да може да възлезе Соратд, противникът на Слънцето, изкушителят, който благодарение на това може

рис.10

рис. 12

да се приближи до човека и с всичка сила да го тласне към бездната. И така ние виждаме, че до хората се домогва едно същество, именно в този момент, едно същество, което има ужасна сила!

Какво прави това същество, за да може да въвлече хората в такива ужасни неща, каквито бихте могли само да предчувствувате? За да могат хората да бъдат съблазнени към простите неморални дела, към това, което като нормални хора познавате, за това не е необходимо едно такова чудовище, каквото се явява в лицето на Демона на Слънцето. Едвам когато онова, което е белег на съществата в добрия смисъл, на онези същества, които носят спасение на човешкия род, едвам когато духовното възвисяване, духовният подем се превърне в противоположното нему, когато духовната сила е поставена в служба на низшия принцип на Аза, тогава тя може да доведе хората до там, щото звярът с двата рога да добие власт над тях! Злоупотребата с духовните сили е свързана с онази сила на звяра с двата рога. А тази злоупотреба с духовните сили ние наричаме черна магия, противоположно на правилното използване на духовните сили, които наричаме бяла магия. И така, чрез това, че човешкият род се разделя на две части, той ще се подготви от една страна да се издигне във все по-одухотворено състояние и чрез това да навлезе в

добрата употреба на духовните сили, в бялата магия; а от друга страна това, което злоупотребява с духовните сили, ще се подготви за най-дивата сила на звяра с двата рога, за черната магия. Накрая човечеството ще се раздели на такива същества, които практикуват бялата магия, и на такива, които практикуват черната магия. Така в тайната на числото 666 или на Сорадт е скрита тайната на черната магия; а изкушителят към черната магия, към онова ужасно престъпление в развитието на земята, с което не може да се сравни никое престъпление, е изобразен в откровението чрез образа на звяра с двата рога.

И така в нашия хоризонт на бъдещето, в далечното бъдеще се явява разделянето на човечеството: христовите избрани, които накрая ще бъдат белите маги, и противниците, дивите магьосници, привържениците на черната магия, които не могат да се откъснат от материята и които откровението описва като такива, които блудствуват с материята. Ето защо цялото това практикуване на черната магия, всичко, което се ражда като брак между човека и втвърдената материя, пред ясновиждащите очи на автора на Откровението се явява като великият Вавилон, като онова общество, което обединява всички онези, които се занимават с черна магия; то му се явява в ужасен брак или по-скоро в дивия брак между човека и падналата материя.

И така ние виждаме, как в едно далечно бъдеще две сили ще стоят една срещу друга: От една страна онези, които са обитатели на великия Вавилон, а от друга страна онези, които са се издигнали над материята, които като човеци са се съединили с това, което е описано като принцип на Агнето. Ние виждаме, как от една страна се отделя най-тъмното и черното във Вавилон, ръководено от противните сили на Слънцето, звяра с двата рога, и виждаме от друга страна човечеството, което се развило от избраните, които са се съединили с явяващия им се Христос, с Агнето.

От една страна сватбата на Агнето, а от друга страна сватбата на Вавилон, на потъващия Вавилон! И ние виждаме Вавилон да потъва в бездната и да възлизат избраните, за да работят с бялата магия, със силите на бялата магия, които са се съединили с Агнето. И понеже те не само познават духовните сили, но същевременно разбират да боравят магически с тези сили, те могат да подготвят онова, което имат в Земята, за следващото планетарно въплъщение, за Юпитер. Те чертаят, така да се каже, великия план, който бъдещият Юпитер трябва да има. Ние виждаме, как от силата на белите маги се издигат подготвителните форми, които трябва да преминат и живеят в следващото въплъщение на нашата Земя Юпитер, като негови форми: ние виждаме да се издига от силата на бялата магия новият Йерусалим! Но преди това трябва да бъде изхвърлено онова, което е означувано чрез Сорадт 666. Изхвърленото е това, което е попаднало под властта на принципа на звяра с двата рога,

поради което се е втвърдило и превърнало в звяра със 7-те глави и 10-те рога. Силата, чрез която Духът на Слънцето, Геният на Слънцето прави да бъдат победени тези изхвърляните, силата, която ги тласка в бездната, тази сила е наречена лицето на Духа на Слънцето (Лицето на Христа, Бележка на преводача), това е Архангелът Михаил, който, така да се каже, като представител на Духа на Слънцето побеждава звяра с двата рога, изкушителя, наречен още змеят. Това е описано чрез явяващия се на ясновидеца образ на Михаела, който има ключовете, който стои при Бога и е обвързал противните сили. Така е охарактеризирано в християно-розенкройцерския езотеризъм отблъскването на онези, които принадлежат на 666, и побеждаването на Змея, на изкушителя.

Така днес пред нашия поглед изниква това, което авторът на Откровението е забулил в тайни, което може да бъде разбрано само чрез разбулването на тези тайни и за което той казва: "тук има мъдрост, който има ум, нека размишлява върху числото на звяра (т.е. на звяра с двата рога), защото това е числото 666, което е и число на човека."

Онези, които са свързали това число с Нерон, те зле са изпълнили това изискване на автора на Откровението. Защото вие виждате от какви дълбочини на обяснението на света трябва да бъде черпана Мъдростта, която води до разбирането на числото 666. Ако днес трябваше да правите усилия, за да се издигнете до разбирането на този момент, вие трябва да забравите, че за разбирането на най-дълбоките тайни наистина са необходими усилия. А именно тези най-дълбоки тайни на развитието на света е описал авторът на Откровението. Той ги е забулил, защото за хората е по-добре, когато най-важните тайни се поставят в знаци, в символи. Защото независимо от всичко друго, чрез онези сили, които се напрягат, за да бъдат разбулени знаците, се постига онова, което същевременно ни издига до самите добри сили. И така, нека не се дразним от това, че трябваше да се занимаваме с една цифрова схема! Ако трябваше да схванете това, което е дадено под формата на такива числа, в древните школи, преди да бъде дадено нещо по-нататък, вие бихте изпитали още много други неща. Там учениците трябваше дълго време да мълчат и да слушат спокойно, как им се обясняват отново и отново в тяхното формално значение на числа 777-666 и т.н. Едвам след като сте схванали това значение, тогава можехте да познаете истинското съдържание.

ДВАНАДЕСЕТА ЛЕКЦИЯ

Който размисля върху това, което изнесохме в края на вчерашното разглеждане, може да бъде обхванат от страх и загриженост върху съдбата на човечеството в бъдещите времена. Вчера пред нашата душа бе обрисувана картината на това бъдеще на човечеството, едната страна на

която го показва така, че тя ни изпълва със своето величие, могъщество и блаженство; това е картината, която отговаря на съществуването на онзи бъдещ човек, който е разбрал мисията на съвременната епоха на земята, който е приел в себе си Христовия Дух и благодарение на това е можал да върви в крак с необходимото одухотворение на нашата земя. Това е величествената, изпълваща с блаженство картина на онези хора, които в екзотеричното Християнство са наречени обикновено спасените или още по-сполучливо избраните.

Но пред вашата душа трябваше да бъде нарисувана също и противоположната картина, онази картина на бездната, в която попада едно човечество, което не е било в състояние да приеме в себе си този Христов Дух, което е останало оковано в материята, което, така да се каже, се е изключило от протичащия в бъдещето процес на одухотворението, което е отпаднало от одухотворената Земя и в известно отношение вън от тази Земя се насочва към една ужасна съдба. Когато от бездната ни гледа втренчено нагоре звярът със 7-те глави и 10-те рога, съблазнен от другото страшно същество, звяра с двата рога, тази картина ни вдъхва страх и ужас и някой би могъл да си зададе въпроса: "не е ли жестоко и лишено от всякаква мъдрост от страна на едно проведение, което оставя една голяма част от човечеството да се насочи към такава ужасна съдба, да го осъди, така да се каже, на бездната и злото?" И би могло да възникне въпросът: "Не би ли било за едно проведение по-подходящо да отстрани да избегне предварително този страшна съдба?"

В отговор на този въпрос може да се каже първо нещо отвлечено, нещо теоретическо и този, който може вече да почувствува съдържанието на този теоретически отговор, за него това е вече доста много -: Безкрайно мъдро е, че проведението се е погрижило, щото тази ужасна съдба да стои пред определен брой хора като една възможност; защото ако не би съществувала възможност човекът да се насочи към бездната и да попадне в нея, тогава също така не би съществувала възможност той да постигне това, което от една страна наричаме любов и от друга страна наричаме свобода; защото за окултиста свободата е неразривно свързана с понятието на любовта. За човека би била невъзможна свободата, невъзможна би била Любовта, ако не би съществувала възможност за това потъване в бездната. Човек, който не би имал възможност да избира по свободно решение доброто или също и злото, такъв човек би бил едно същество, което би могло да бъде водено до едно постижимо по необходимост добро, без свободен избор; такова едно същество не би могло да избира изхождайки от една пречистена в себе си воля, от една извираща от свободата любов. За човек, за който не би било възможно той да тръгне подир звяра с двата рога, за него би било също така невъзможно той да следва Бога от собствена Любов. Намерението на

мъдрото Провидение е, да даде на развиващото се през нашата планетарна система човечество възможността то да развие Свободата, а тази възможност за развиване Свободата не можеше да бъде дадена при никакви други условия, освен чрез това, че човекът сам трябва да намери избора, свободния избор между доброто и злото. Но би могло да се каже, че това е все пак една голяма теория и хората могат постепенно да се издигнат до там, не само да казват с думи нещо подобно и да считат като един вид обяснение в теоретически моменти, а да го живеят и в своите чувства. Днес хората рядко се издигат да мислят: "Благодаря ти, мъдро проведение, че си направило възможно, да мога да проявявам към тебе не една принудена любов, а една любов извираща свободно от моите гърди; благодаря ти, че не ме принуждаваш да те обичам, а си оставило на моя избор, дали да те следвам или не. "Без съмнение човек трябва да се издигне до това чувстване, ако иска действително да почувствува това теоретическо обяснение.

Но въз основа на разглеждането на Мировото развитие, чрез ясновидството ние можем също така да дадем една друга утеха, или, по-добре казано, едно друго успокоение. Защото още вчера ние засегнахме въпроса, че една почти непроменима заложба за бездната има само онзи, който още днес е някак заплетен в примките на двуроговия звяр, на великия изкусител, в изкуството на черната магия. Но и за такива хора, които днес са изпаднали в практикуването на черната магия, в бъдеще съществува една възможност те да се обърнат към доброто. Обаче онези (а това са за сега по-голяма част от хората), които са далече от всякаво упражнение на черната магия, за тях съществува една заложба да изпаднат окончателно в злото и тази заложба се крие в онова, което ще следва войната на всички против всички. Но възможността в бъдеще тези хора да се обърнат към доброто ще бъде много по-голяма, отколкото принудата да следват безусловно злото. От изнесените до тук сказки следва, че за онези хора, които днес се обръщат към един духовен светоглед, за да преминат после да живеят в 6-тата голяма епоха след войната на всички против всички, за тази група хора съществува възможност те да приемат Христовия Принцип. Те ще могат да приемат духовните елементи, които са зложени в епохата означена чрез църквата от Филадельфия. Те ще живеят в следващата епоха с една силна заложба за одухотворяване. Това е естествено вярно.

Днес онези, които се обръщат към един духовен светоглед, приемат в себе си мощни зложби, за да вървят по пътя на духовния възход. Никак не бива да отричаме, колко важно е, че още днес определен брой хора не са глухи към истините на антропософския светоглед, който носи на човечеството първите зложби за един съзнателен духовен живот, докато по-рано това ставаше несъзнателно.

Важното е, че тази част на човечеството приема първата съзнателна заложба за духовен възход. Но чрез това, че днес се отделя една група хора, за да основе един велик съюз на братството, който ще премине да живее в епохата на 7-те печата, чрез това и за онези хора, които днес са глухи спрямо истините на антропософския светоглед, се създава една добра възможност. Защото до настъпването на войната на всички против всички живеещите днес на Земята души ще минат още много прераждания; до настъпването на решаващия момент след войната на всички против всички, а също и след това за епохите на печатите ние ще минем през много преобразования и хората ще имат често пъти случай да отворят своето сърце за духовния светоглед, който днес се влива чрез Антропософското Движение. Такива случаи ще има често пъти и вие не трябва да мислите, че в бъдеще тези случаи ще бъдат само такива, каквито днешните. Начинът, по който днес сме в състояние да предаваме на другите хора духовния светоглед, е твърде слаб. И ако днес някой човек би говорил даже така, че неговият глас да звучи непосредствено като огън на духа, това би било все пак нещо слабо в сравнение с възможностите, които съществуват в бъдещето, по-развити тела, за да насочваме хората към духовно движение.

Когато човечеството в неговата цялост ще се е развило все по-високо и по-високо в следващите времена, тогава ще се добият и съвършено други средства, чрез които духовният светоглед ще може да проникне в сърцата и най-пламенното днешно слово ще бъде малко и слабо в сравнение с това, което ще действа в бъдеще, за да даде възможност духовният светоглед да проникне във всички души, които днес още живеят в тела, в които не тупти никакво сърце за този духовен светоглед.

Ние се намираме в началото на духовното движение и това духовно движение ще расте и ще трябва някой да има твърде голяма закоравялост, за да затвори сърце и душа пред мощните впечатления на бъдещето. Душите живеещи днес в тела, които имат сърца да слушат и чувствуват антропософския светоглед, се подготвят чрез това да живеят в бъдеще в тела, в които ще им бъде дадена възможност и сила да служат на своите себеподобни, които дотогава не ще са имали възможност да направят сърцата си да туптят за духовното. Ние сме едвам подготвителите на подготвителите и нищо повече. Днес духовното движение е едно съвсем малко пламъче; но в бъдещето ще се разрасне в мощен духовен огън! Когато поставим пред душата си тази друга картина, когато добре почувствуваме тази картина, тогава в нас ще оживее едно съвършено друго чувство, едно съвършено друга възможност за познаване на този факт. Днес черната магия е нещо, на което хората могат да се отдадат съзнателно и несъзнателно. Онези, които днес живеят така, че не са никак засегнати от духовния светоглед в тяхното ежедневно опиянение и

казват: "Какво ме интересува мене това, което мечтатели антропософи говорят", те имат още много малка възможност да преминат кръговете на черната магия. За тях работата стои така, че днес те само пропускат случая да могат някога да помогнат на своите себеподобни в стремежите за постигане на духовния живот. За тях още не може да бъде много изгубено. Обаче онези, които днес започват да се домогват по неправилен начин до духовния живот, те приемат първите зачатъци от заложибата за нещо, което би могло да се нарече черна магия. И днес съществуват само малко личности, които са изпаднали в черната магия в онзи ужасен смисъл, в който може да се говори за това чудовишно изкуство на човечеството.

Вие ще можете най-добре да разберете, че това е наистина така, когато ви намекна само леко, как по систематичен начин се упражнява черна магия; и тогава вие вече ще видите, че можете да се огледате нагоре и надолу между всички ваши познати и не ще намерите никого, който да можете да обвините, че практикува подобни изкуства. Всичко останало е общо взето само чист дилетантизъм, който лесно ще бъде изхвърлен в следващите епохи. Доста зле е, че в наше време понякога се възхваляват неща, за да се измамят хората и т.н., които неща в известно отношение са също едно начало на изкуството на черната магия.

Зле е също така, че тук имат пръст известни възгледи, които макар и никак да не принадлежат на черната магия, но все пак съставляват определено изкушение. Това са възгледи, които днес владеят света в определени кръгове и могат да се разцъфтят под властта на материалистични мисли, които обаче, макар и да не са съвсем безопасни, все пак не ще бъдат неизлечими за следващите епохи.

Едвам когато ще се започне с това, че човекът ще е минал вече букваря на черната магия, тогава той ще се намира в опасния път към бездната; а този буквар на черната магия се състои в това, че онзи човек, който става ученик на черния маг, е заставен да унищожавя живота напълно съзнателно, да прибавя колкото е възможно повече болка и страдание на живота при убиването и да намира удоволствие в това прибавяне на страданието. Когато е налице намерението да се бодне и реже в едно живо същество с намерението да се изпита удоволствие, блаженство при това причиняване на страдание, в това се състои букварят на черната магия. Това, което надхвърля вече такава практика, за него не може да се говори. Но вие ще намерите за достатъчно отвратително, когато ви се казва, че начинаещият в черната магия е заставен да реже и бодне в живо месо; не така, както вивисекторът реже това е също нещо представляващо достатъчно зло но самата вивисекция (режете в живо същество при опити на учените) се преодолява в самите хора практикуващи вивисекцията, когато минавайки през Кама-Лока те сами изпитват болките причинени

на техните жертви и затова в бъдеще се отказват от вивисекцията. Но които реже систематично в живо същество и от това изпитва удоволствие, той тръгва по наклонената плоскост на черната магия и чрез това за него се дава възможност да идва все по-близо и по-близо до звяра с двата рога. Това същество, което описахме като звяр с два рога, ние трябва да си го представим така, че като съблазняващо съществото е от съвършено друго естество в сравнение с човека. То произхожда от други епохи на света, приело е в себе си наклонностите на другите епохи на света и ще изпитва дълбоко задоволство, когато се натъкне на същества, каквито ще бъдат тези зли човешки същества, които вътрешно са се опълчили против приемането на това, което може да се излее като добро на Земята.

Това същество не е могло да има нищо от Земята; то е видяло, как е дошло развитието на земята, но си е казало: "Аз не съм така напреднало със земята, за да мога да имам нещо от земното съществуване." Това същество би могло да има нещо от Земята само чрез това, когато в даден момент би могло да добие власт: а именно тогава, когато на земята е слязъл Христовия Принцип.

Ако тогава този Христов Принцип би бил задушен още в зародиш, ако Христос би бил победен от дявола, тогава без съмнение би било възможно Земята в нейното цяло да падне под властта на този принцип на Соратг. Но това не се случило и така това същество трябваше да се задоволи с отпадъците, които не са проявили склонност към Христовия Принцип, с онези хора, които са останали оковани за Земята; те ще образуват в бъдеще неговите пълчища. Но за да разберем още по-точно тези негови последователи, ние трябва да се запознаем с две понятия, които в известно отношение могат да бъдат за вас ключове за разбирането на определени глави от Откровението. Ние трябва да се запознаем с понятията "първа смърт" и "втора смърт". Що е първа смърт и що е втората смърт на човека или човечеството?

Ние трябва да си съставим един точен образ на понятията, които Откровението свързва с тези думи. За целта трябва още веднъж да прекараме пред съзнанието си елементарните истини относно човешкото съществуване.

Вземете днешния човек, такъв, каквито сте и вие самите. Той е така съставен, че от сутрин, когато се събужда, до вечерта, когато заспива, се състои от 4 члена: Физическо тяло, етерно тяло, астрално тяло и Аз. Знаем също, че през време на своето земно съществуване човекът преработва своите по-нисши членове чрез своя Аз и че през време на Земното съществуване той ще успее да доведе астралното тяло под властта на своя Аз. Ние знаем, че Земята ще бъде заменена чрез нейното следващо възплъщение, което Духовната Наука нарича Юпитер. Когато

ще е стигнал на Юпитер, човекът ще стои пред нас като едно друго същество. Този Юпитеров човек ще е преработил своето астрално тяло чрез своя Аз; и когато днес казваме: "Земният човек, който в будно състояние стои пред нас, е образувал първо физическото тяло, етерното тяло, астрално тяло и Аза, то за юпитеровия човек трябва да кажем: ще е образувал физическото тяло, етерното тяло, астралното тяло и Аза, но същевременно ще е преобразил своето астрално тяло в Духовно Себе или Манас.

Този юпитеров човек ще живее на една по-висока степен на съзнанието, на една степен, която може да бъде охарактеризирана по следния начин. Онова смътно, тъпо образно съзнание, което човекът е имал на старата Луна, а също и през първите времена на Земното съществуване, то ще се яви отново в своите образи като ясновиждащо съзнание, но сега вече обогатено, надарено с човешки Аз, така щото с това юпитерово съзнание човекът ще разсъждава също така логически, както той върши това при днешното будно дневно съзнание. Следователно юпитеровият човек ще бъде в известно отношение един по-нисш ясновидец: за него ще бъде отворено една част от душевния свят.

Той ще чувствава щастието и нещастieto на заобикалящия го свят в образи, които ще възлизат в неговото имагинативно /образно/ съзнание. Ето защо този юпитеров човек ще живее при съвършено други морални отношения. Представете си, че сте юпитеров човек и имате пред себе си една душа. Страданието, радостта на тази душа ще възлизат като образи във вашата душа и образите на страданието на другата душа ще ви измъчват. И ако не можете да отстраните страданието на другата душа, вие в никой случай не ще можете да съедините страданието на другата душа с вашето собствено щастие. О, образите на страданието на себе подобния ще бъдат мъчение за юпитеровия човек с по-висшето съзнание, ако той не би сторил нищо, за да смекчи това страдание, за да премахне своите собствени измъчващи го образи, които не са нищо друго, освен израз на страданието на заобикалящия го свят! Щастието и нещастieto на един човек не ще могат да съществуват без тези на другите.

Така ние виждаме, как човекът ще добие към своето съвременно съзнание, което е себесъзнание, едно съвършено ново състояние на съзнанието. Ако искаме да разберем, какво значение има това за развитието на света, трябва още веднъж да се спрем на спящия човек. Когато имаме пред себе си този спящ човек, тогава пред нас в леглото стои неговото физическо тяло и неговото етерно тяло, Азът и астралното тяло са излъчени навън. През нощта е така, че /говорейки малко неточно/ човек небрежно напуска своето физическо и своето етерно тяло. Но благодарение на това, че през нощта човекът е в състояние да се освободи от своето физическо и своето етерно тяло, той може да живее тогава в

един духовен свят. Така се създава възможност, щото именно тук в това земно съществуване човекът да работи преобразяващо върху своето астрално тяло. Как става това действие?

Ако искаме да го опишем нагледно, можем да кажем: да вземем човека в неговото будно дневно състояние; да предположим, че наред с работата свързана с неговата професия и наред с неговите задължения той намира макар и кратко време, за да се отдаде на по-висши съзercания, за да усвои великите импулси, които например се намират в Евангелието на Йоана, започвайки от думите: "В начало бе Словото и словото бе у Бога и т. н." Да предположим, че той оставя да възникнат в неговата душа великите образи, които се съдържат в Евангелието на Йоана, че е постоянно изпълнен с мисълта: Някога, в началото на нашето летоброене, в Палестина живя едно същество, което аз искам да следвам; аз искам да устроя моя живот така, че всичко, което мисля, чувствавам и върша, да може да стои пред това същество; да мога да гледам на себе си като човек, който е взел тази личност за свой идеал. Но при това, ние не трябва да бъдем нетолерантни и да мислим само за Евангелието на Йоана.

Възможно е също така човек да се вгълби и по друг начин в това, което може да изпълни душата с такива образи; и въпреки че трябва да считаме Евангелието на Йоана като най-великото, което се е родило в човечеството, което може да произведе едно мощно въздействие върху душата, все пак трябва да кажем: Друг никой, който се вгълбява в мъдрото учение на философията Венданта или на Книгата Бхагават Гита или Дхамабата, и за него ще има достатъчно възможност именно чрез това, което е приел в себе си, в следващите прераждания да дойде до Христовия Принцип. Да предположим следователно, че през деня човек се прониква с такива образи и представи. Тогава неговото астрално тяло ще бъде обхванато от тези мисли, чувства и образи и те ще родят в него сили, които ще произведат най-различни действия. Когато след това човекът излиза през нощта из своето физическо и своето етерно тяло, тези действия остават да съществуват в неговото астрално тяло и този, който през деня е можал да се вгълбява в образите и чувствата на Евангелието на Йоана, той е създал в своето астрално тяло нещо, което през нощта проявява своето мощно действие. Така, трябва да кажем, действува днес човекът през време на будното дневно съзнание върху своето астрално тяло.

Да осъзнае тези действия днес може само посветеният; но човекът постепенно се развива към това съзнание. Онези, които ще достигнат целта на Земното развитие, ще имат тогава едно астрално тяло напълно проникнато от духовното съдържание дадено и преработено от Аза, те ще притежават това съзна ние като резултат, като плод на Земното развитие и ще го пренесат в развитието на Юпитер. Бихте могли да кажем, че

когато ще завърши Земяното развитие, човекът ще е добил способности, които символично са представени чрез изграждането на новия Йерусалим; тогава човекът ще може вече да вижда в образния астрален свят на Юпитер; духовното себе ще бъде вече изработено в него. Тази е целта на Земяното развитие. Следователно, какво трябва да добие човекът в течение на Земяното развитие? Кое е първата цел на това развитие?

Преобразяването на астралното тяло. О, това астрално тяло, което днес през нощта винаги се освобождава от физическото и етерното тела, в бъдеще ще се яви като една преобразена част на човешкото същество. Човекът ще внесе там това, което му е дадено на Земята. Но това не ще бъде още достатъчно за развитието на Земята. Представете си, че всяка нощ човекът би излязъл от своето физическо и своето етерно тяло и всяка нощ би прониквал своето астрално тяло с това, което е приел през деня; но представете си, че физическото и етерното тела бяха останали незасегнати от това. Тогава, въпреки всичко, човекът не би достигнал земната цел. Трябва да настъпи още и нещо друго; трябва да бъде възможно, щото през време на земяното развитие човекът все повече и повече да отпечатва поне в своето етерно тяло онова, което е приел в себе си.

Необходимо е това етерно тяло също да може да приеме от това, което човек изработва в астралното тяло. Човекът не може още да действа от себе си в това етерно тяло. На Юпитер, когато човекът ще е преобразил своето астрално тяло, той ще стане способен да действа също и в това етерно тяло, но днес той не може това; днес той се нуждае за това, така да се каже, от помощник. На Юпитер човекът ще бъде способен да започне същинската работа над етерното тяло. На Венера той ще работи и над физическото тяло. Тази част на неговото същество е най-трудно за завладяване. Но днес човекът трябва да изоставя и двете, физическото и етерното тела, през нощта в леглото и да излиза навън със своето астрално тяло и със своя Аз. Обаче за да може въпреки това етерното тяло да приеме неговите действия, така щото човекът постепенно да се научи да работи в своето етерно тяло, за това е необходим помощник. И този помощник, който улеснява това, не е никой друг освен самото Христово Същество, докато Съществото, което помага на човека да работи в своето физическо тяло, ние наричаме Отец. Но преди да дойде помощника, който дава възможност да се работи в етерното тяло, човекът не може да работи в своето физическо тяло. "никой не може да дойде при Отца освен тъкмо чрез мене. "

Никой не може да добие способността да работи във физическото тяло, ако той не е минал през Христовия Принцип. Така, когато ще е стигнал до целта на Земяното развитие, чрез способността да преобразява със собствени сили своето астрално тяло, човекът ще има също способността

да действувa и в своето етерно тяло. Това той ще дължи на живото съществуване на Христовия Принцип на Земята. Ако този Принцип не би се съединил като едно живо Същество със Земята, ако той не би дошъл в аурата на Земята, тогава това, което е изработено в астралното тяло, не би могло да се отпечата и в етерното. Следователно ние виждаме, че този, който се затваря, като се отвърща от Христовия Принцип, той си отнема възможността да работи в своето етерно тяло, както това е необходимо още през време на Земното развитие.

Така ние ще можем да охарактеризираме и по друг начин двата вида хора, които стоят пред нас в края на Земното развитие. Ние ще имаме такива хора, които са приели в себе си Христовия Принцип, които чрез това са преобразили своето астрално тяло и са получили от Христа помощ, за да преобразят и етерното тяло. И имаме другия вид хора, които не са дошли до Христовия Принцип, не са приели в себе си Христовия Принцип; които вследствие на това не са били в състояние да изменят нещо в етерното тяло, защото не са могли да намерят помощника, Христос.

Сега нека хвърлим поглед върху това бъдеще на човечеството Земята ще се одухотвори, т.е. човекът ще трябва да изгуби напълно нещо, което сега в своето физическо съществуване той счита като нещо принадлежащо му. Можем да си съставим един образ за това, което тук с човека, когато разгледаме обикновеното развитие в живота на човека след смъртта.

След смъртта човек изгубва своето физическо тяло. На това физическо тяло трябва да бъде приписан фактът, че човекът има желаниа и склонности, които са свързани с обикновения живот. Ние описахме, какво изживява човекът след смъртта. Да вземем един човек, който обича особено много някое вкусно ядене. През време на земния живот той може да си достави това удоволствие, обаче не и след смъртта. Но желанието не престава да съществува и да действувa; защото то има своето седалище не във физическото, а в астралното тяло. Обаче понеже сега му липсва физическият орган, липсва му също и възможността да задоволи това желание. Такива хора насочват погледа си от Кама-лока надолу към физическия свят, който са напуснали. Те гледат там това, което сега още би могло да им достави удоволствие между всичко, което се намира долу на физическия свят, но не могат да му се наслаждават, защото не притежават физически орган за целта. С това в тях се поражда онази изгаряща жажда. Така е с всички желаниа, които са останали в човека след неговата смърт и които са насочени към физическия свят, защото могат да бъдат задоволени само чрез физическите органи. Така е винаги след смъртта. Всеки път след смъртта човек вижда своето физическо тяло да се разпада и чрез това, че от това физическо тяло му остава нещо, то го

тласка още към обикновения свят на нашето физическо поле. И докато не е отвикнал от тези желаня в духовния свят, за него ще продължава периодът на огъня на желанята. Представете си сега последното земно въплъщение на човека преди одухотворението на Земята, представете си полагането на последното физическо тяло.

Хората, които днес живеят на земята, ще бъдат толкова напреднали чрез Христовия Принцип, че това полагане на най-последното физическо тяло не ще им създаде никаква трудност; но те не трябва да изоставят още нещо, защото от одухотворената Земя ще е изчезнало веднъж за винаги това, което може да достави радост от предметите на Земята. Представете си последната смърт, последното полагане на физическото тяло. Тази последна смърт на въплъщението това Откровението нарича "първа смърт". И онези, които са приели Христовия Принцип, ще гледат на това физическо тяло като на една отпадаща черупка. За тях сега значение ще има етерното тяло. С помощта на Христа това етерно тяло е така организирано, че на първо времето е нагодено към астралното тяло, така щото няма вече удоволствие към това, което се намира долу във физическия свят. Хората ще живеят сега одухотворената Земя по-нататък само с всичко онова, което е било вложено в етерното тяло с помощта на Христа. Те ще са си създали една хармония между астралното тяло и етерното тяло, Христовия Принцип ще е създал именно тази хармония.

Напротив, ще има хора, които не са приели Христовия Принцип. Те не ще имат хармония между астралното тяло и етерното тяло. И те също трябва да изгубят физическото тяло, защото на одухотворената Земя не ще има никакво физическо тяло. Всичко физическо трябва да бъде разтопено, разтворено. У тях ще остане само желанието за физическите наслади, ще остане онази духовна част от човека, която е непречистена, която е втвърдена в материята. Ще остане едно етерно тяло, което не е изпитало действието на Христа, за да се нагоди към астралното тяло, а то ще бъде насочено към физическото тяло. Това са онези хора, които ще изпитат горещо желание към физическата сетивност; те ще изпитват едно незадоволство, изгарящо желание в своето етерно тяло, чрез това, което са имали във физическия живот и от което сега трябва да се лишат. И така, в онази бъдеща епоха, когато всичко физическо ще бъде претопено, ще има хора, които ще живеят в едно етерно тяло, хармонизирано с астралното тяло, а ще има и други хора, чието етерно тяло ще живее в дисхармония, защото ще имат желаня към онова, което е отпаднало заедно с физическото тяло.

В по-нататъшното развитие ще настъпи едно състояние, когато одухотворяването на Земята ще напредне до там, че човекът ще може да съществува и без никакво етерно тяло. Онези, чието етерно тяло живее в пълна хармония с астралното тяло, ще отхвърлят безболезнено това

етерно тяло; защото те ще останат в своето астрално тяло, което ще бъде изпълнено с Христовото Същество и ще чувствуват изхвърлянето на етерното тяло като ясна необходимост на развитието. Защото тези хора ще чувствуват в себе си способността сами да го изградят отново, понеже са приели Христа в себе си. Но онези, които в своите етерни тела ще имат желаниа насочени към това, което е минало, и те също не ще могат да задържат повече своите етерни тела, когато всичко ще бъде астрализирано. То ще им бъде отнето, ще бъде откъснато от тях и те ще почувствуват това като едно второ умирање, като "втора смърт." За другите, които са хармонизирали своето етерно тяло с астралното чрез приемането на Христовия Принцип, тази втора смърт ще мине незабелязано. Над тях втората смърт не ще има никаква власт. Обаче останалите ще изпитат втората смърт при всяко преминаване в следващата астрална форма. Тогава човечеството ще бъде в онова състояние, когато онези, които са достигнали целта на развитието, ще имат едно астрално тяло напълно проникнато от Христа. Те ще бъдат узрели да преминат на Юпитер; намирайки се още на нашата Земя, те ще чертаят плана на развитието на Юпитер. Това е планът, който е наречен Новия Йерусалим.

Те ще живеят на едно ново небе и една нова Земя, т.е. на Юпитер.

Този нов Юпитер ще бъде придружен от един спътник, населен от онези, които ще бъдат изключени от живота в духовното, които са изпитали втората смърт, които поради това не ще имат никаква възможност да постигнат Юпитеровото съзнание. Следователно ще има такива хора, които ще са напреднали до Юпитеровото съзнание, които са развили своя Манас, и такива същества, които са отблъснали от себе силите, способни да им дадат това съзнание.

Това ще бъдат онези хора, които едвам на Юпитер ще достигнат земното себесъзнание, които следователно ще бъдат така, както е днешният човек на Земята със своите 4 члена. Обаче такъв може да се развива само на Земята, само Земята предлага средата, почвата, въздуха, облаците, растенията, минералите, които са необходими за човека, ако той иска да постигне онова, което може да бъде постигнато в неговите 4 члена. Юпитер ще бъде устроен съвършено различно, той ще бъде една нова Земя, различни ще бъдат почвата, въздуха, водата, различно ще бъде всяко същество.

За такива същества, които едвам тогава достигат земното съзнание, не ще има никаква възможност да водят нормален живот при тези условия. Те ще бъдат изостанали назад същества. Но сега идва нещо, което отново може да ни успокои. Даже и на този Юпитер още съществува една възможност да бъдат отново върнати към доброто потъналите в бездната чрез мощната сила, която са добили напредналите. Една част от тях ще

бъдат отново повдигнати. Едвам при онова възплъщение на нашата Земя, наречено "Венера", такава възможност за повдигане и обръщане към доброто ще бъде окончателно изгубена. Когато размислим върху това, тогава мисълта, за която споменахме в началото на настоящата сказка, ще получи една съвършена друга окраска. Тази мисъл не ще събужда вече страх и безпокойство, а само стремежа: "Аз искам да направя всичко, което е нужно, за да изпълня мисията на Земята."

Когато прекараме всичко това по съответен начин пред погледа на нашата душа, тогава пред нас се разкрива една велика, мощна картина на бъдещето на човечеството и ние предчувствуваме всичко, което е било в озарената душа на автора на Откровението, който е написал това, което можахме да извлечем сричайки в това разглеждане на Откровението. Всяка дума на Откровението, даже всяко обръщение имат своето значение. Ние трябва само да се стремим правилно да ги разберем. Така в смисъла на вчерашното разглеждане, чрез числото 666 вниманието ни бе насочено към звяра с двата рога и след това е казано "Тук има мъдрост! Който има ум, нека размисли върху числото на звяра, защото то е число на човека!" Тук имаме едно привидно противоречие, но едно от многото противоречия, които могат да се намерят във всяко окултно писание и съзерцание. Можете да бъдете сигурни, че едно такова разглеждане, което върви така гладко, че в него не може да се намери никакво противоречие с помощта на обикновения всекидневен човешки ум, не почива на окултна почва.

Това, което се развива в света, не е така плоско и тривиално, както това, което човешкият ум, обикновеният интелект чувства като лишено от противоречия. Човек трябва да проникне по-дълбоко в основите на света и на живота и тогава противоречията изчезват. Който наблюдава едно растение, както израства от корена до плода, как зеленият лист се превръща в листа на цвета, цветните листа в тичинки и т.н., може да каже: "Тук имаме противоречащи си форми, цветният лист противоречи на клонковия лист." Обаче който вижда по-дълбоко, ще съзре единство в противоречията. Така е с това, което умът може да види в света, в най-дълбоките мъдрости той вижда противоречия. Ето защо не трябва да се учудваме, когато тук в Откровението срещаме едно привидно противоречие: "Който има ум, нека размисли върху числото на звяра, защото това е число на човека." Тук ние трябва отново да разгледаме, чрез какво човекът може да изпадне в положението да бъде изкусен от звяра с двата рога. Показахме, че от половината на Атлантската епоха насам човекът е проспал, така да се каже, по-висшето духовно развитие. Той и днес продължава да се намира в това спящо състояние. Но то беше необходимо. Ако не би настъпило такова състояние, никога не би се развило това, което ние наричаме ум в нашия съвременен смисъл.

Хората от преди нашата епоха не са го притежавали. Те са действували изхождайки от други подтици. Техните образи са ги подтиквали, без разсъждение, към техните действия. Човекът е изгубил старата ясновидска дарба и в замяна на това е развил ума, а с това той е слязъл в материята. Чрез това за него е било изтъка но булото, което му е закрило духовния свят; но същевременно чрез това той е добил ума. Този ум може да бъде една важна пречка за духовното развитие. В крайна сметка нищо друго не ще попречи на човека, не ще го възпрепятствува основно да стигне до Христовия Принцип, както този съблазнен ум, този съблазнителен интелект; и когато онези, които накрая ще паднат под властта на звяра с двата рога, биха могли да хвърлят поглед назад върху това, което им е погодило лошия номер, те биха казали: "Наистина заложбата западане в бездната е дошла по-късно, но това, което ми е затъмнило Христовия Принцип, то е умът." О, онзи, който има този ум, нека размисли върху числото на звяра; защото именно чрез това, че човекът е станал човек, т.е. бил е надарен с този Азов ум, чрез това той може да падне под властта на звяра 666. Защото числото на звяра е същевременно число на човек. И че то е число на човек, това не може да види никой друг, освен онзи, които има ум: то е число на онзи човек, който се е оставил да бъде съблазнен чрез неговия ум. Такива дълбоки мотиви се крият в тези неща.

Така вие виждате, че авторът на Откровението ви дава много неща, ако приемете отделните забележки, които направихме. Много неща дава той, много от това, което ние наричаме Антропософия, антропософски истини. Той дава това, което обещава, като довежда човека до виждането на това, което има да стане: до виждането на съществата и силите, които ръководят света. Той ни довежда да Духа, до образа, който ни е даден в последния печат: там ние виждаме, как на него му се явява Новият Йерусалим в неговата съвършена правилност. (Още веднъж обръщаме вниманието на читателите, че печатите, за които става дума тук, не трябва да се смесват с печатите от небесната книга. Когато Рудолф Щайнер казва: Еди кой си образ можете да видите представен в еди кой си печат, това се отнася за картините, които той е нарисувал и които представляват образи от Откровението. Те са публикувани в книжката "образи на окултните печати и стълбове" Бележка на преводача.). Това вижда великият ясновидец. В неговото видение се изразява правилността на новия Йерусалим.

В последната глава на Откровението вие виждате, че този нов Йерусалим е описан като имащ формата на куб. Да опишем всичко, което се намира в този последен образ, това би ни довело твърде далече. Сега е необходимо да обърнем внимание на това, с каква цел е написана Откровението. Несъмнено би трябвало да говорим много, ако бих искал да

описа подробно, защо е написано Откровението. Но все пак вие трябва да вземете със себе си един намек, такъв намек, който проличава на едно точно определено място в това съчинение. Този, който е написал Откровението, казва, че ще дойде време, когато действително ще се е развила онази висша степен на съзнанието, когато хората ще виждат в повишено съзнание съществата, които ръководят света; онези същества, които са охарактеризирани чрез Агнето, чрез явяването на Сина Человечески с огнения меч. На нас ни се обръща вниманието върху това с такива тонове, които съдържат в себе си онова успокоение, за което говорихме. Авторът на Откровението, който е дълбок ясновидец, знае, че в древни време на човекът е бил надарен с едно сумрачно ясновидство.

Ние описахме това ясновидство и видяхме, как тогава хората са дружели със съществата на духовния свят, как те самите са виждали духовно-божествения свят. Но кой е изгубил тази ясновидска дарба, кой? Този важен въпрос трябва да зададем ние сега. Ние видяхме, че това ясновидство са изгубили онези хора, които са били изведени на физическото поле, във физическия живот, когато започва втората половина на Атлантската епоха. Тогава хората започват да виждат твърдите форми на нашата Земя, разграничените предмети на нашата Земя. Старото ясновидство изчезва; хората стават себесъзнателни. Но пред тях се затваря духовният свят. Формите, които в древни времена бяха проникнали въздуха като море от мъгла, изчезват.

Въздухът се пречиства, почвата се освобождава. Хората излизат на свободната Земя. Това се случва относително късно, то съвпада с добиването на днешния ум, на днешното себесъзнание на човека. А сега нека си припомним, какво казахме за тази Земя. Ние си спомняме, че обрисовахме пред душата си великия момент на Голгота. Ако тогава някой би наблюдавал Земята от далече, то в момента, когато от раните на Спасителя изтича кръвта, той би видял, че цялата астрална аура на Земята се променя коренно. Тогава Земята бива проникната от Силата на Христа. Благодарение на това събитие Земята ще може отново да се съедини със Слънцето в бъдеще. Тази Сила ще расте. Това е Силата, която ще предпази нашето етерно тяло от втората смърт. Христос става все повече и повече Дух на Земята и този, който е истински християнин, разбира думите: "Който яде хляба ми, той тъпче с краката си.", той гледа на Земята като на тяло Христово. Земята като планетарно тяло е тяло на Христа, несъмнено в своето начало. Христос тепърва става Дух на Земята; той ще се съедини напълно със Земята. И когато по-късно Земята ще се съедини със Слънцето, великият Дух на Земята Христос ще бъде отново Дух на Слънцето.

Тялото на Земята ще бъде тяло на Христа. И хората ще трябва да обработват това тяло. Те са започнали тази работа, когато са слезли на

Земята; те обработвали тази земя със своите сили. Във всички предания може да се намери нещо, на което малко се обръща внимание, понеже то малко се разбира. Така например в персийското предание се казва, че от онова време, когато хората са изгубили ясновидското съзнание, те са станали същества, които пробождали Земята. През времето, когато хората се намират в тази фаза на развитието и живеят така, че пробождат Земята, т.е. обработват Земята, през това време, следователно, когато пробождат тялото Христово, те не виждат с ясновидско съзнание, не виждат Силите и Съществата, които ги ръководят, не виждат преди всичко лице срещу лице Христа. Обаче авторът на Откровението ни сочи времето, когато не само ясновидците от миналото ще виждат духовното, но когато човечеството общо взето ще се развие до степента, която му се дава възможност да вижда Христовото Същество. Тогава ще го виждат всички същества, ще го виждат и онези, които са го пробождали, онези, които трябваше да минат една част от тяхното развитие обработвайки Земята, пробождайки Земята, те ще видят Христа. За щото тези думи са от такова естество, че те водят този, който постепенно се научава да ги разбира, дълбоко в света на представите на мистериите, на езика на Откровението. Следователно, какво е искал да напише, какво е искал да опише авторът на Откровението? На този въпрос получаваме отговор, като покажем произхода на Откровението. Къде се съдържа първо това, което е описано в Откровението?

Ако бихте могли да се върнете назад в мистериите на древна Гърция, в орфическите и елевзинските мистерии, в мистериите на древен Египет, на Халдея, на Персия, на Индия, навсякъде вие бихте намерили Откровението. То е съществувало. То не е било написано, но е живяло и се е предавало от жреческо поколение на жреческо поколение, през поколенията на посветителите, където паметта е била така силна и жива, че можеше да овладее такъв богат материал. И в много по-късни времена паметта е била много по-силна отколкото днес.

Нека си припомним за певците на Илиадата, как те скитали и можели да пеят по памет своите песни. Относително не е много отдавна, откакто паметта е отслабнала толкова много. В мистериите тези истини не са били написани, но те са живеели предавайки се от едно поколение на друго при посветените.

Каква задача е имало Откровението? Неговата задача е била да бъде едно указание за онзи, който е посвещавал учениците. Тогава е било така, че човекът, който е бил подлаган на посвещение, е бил извездан във неговото физическо тяло и оставал мъртъв. И когато е бил излъчван, посветителят е правил той да вижда намирайки се в своето етерно тяло, да вижда по този начин това, което по-късно благодарение на идването на Христовия Импулс сред човечеството можеше да бъде виждано от човека

когато той се намираше в своето физическо тяло, без да бъде излъчван. Така древните посветители са били пророци, които можеха да сочат към Христа. И те са сторили това, могли са да го сторят, защото в Откровението Христос е бил показан като нещо, което ще се яви в бъдеще. Събитието на Голгота не беше още станало, това събитието, при което един човек намирайки се в своето физическо тяло да изживее цялата драма на посвещението на открито пред историята. Следователно, къде се намираше възможността за разбирането на това събитие на Голгота? На определена степен на посвещението посветените са го разбирали, обаче в състояние намирайки се вън от тяхното тяло, в излъчено състояние. В едно друго съзнание се извърши това, което стана на Голгота. Би могло да има хиляди хора и събитието на Голгота би могло да мине незабелязано покрай тях. Какво би било то за тях? Смъртта на един обикновен осъден! Възможността за разбиране на това, което стана на Голгота, се намираше само там, където се познаваше съдържанието на мистериите. Посветителите можаха да кажат: "Онзи, който ние ви показахме през време на трите и половина дни, когато пророците възвестиха, него можете да разберете, когато за целта вземете средствата от мистериите. "

Авторът на Откровението е приел в себе си чрез собствена опитност, чрез собствено виждане това, което се е предавало устно в мистериите. Той си е казал: "Когато се проникна с това, което и посветените са могли да изпитват в мистериите, тогава ми се явява Христос." Така Откровението не е било нещо ново за човечеството; но неговото приложение към единственото събитие на Голгота, това беше нещо ново. Това беше същественото, че за онези, които имаха уши да слушат, съществуваше една възможност да стигнат постепенно до действителното разбиране на Събитието на Голгота с помощта на това, което се намира в Откровението на Йоана. Това е било намерението и на автора на Откровението. Той имаше Откровението от древните мистерии, то беше една древна свещена книга на човечеството и бе подарено външно на това човечество чрез ученика, когото Господ любеше и на когото завеща да възвести. Неговия истински образ. Той трябва да остане (ученикът Йоан) докато Христос отново дойде. Така щото, онези, които са надарени с позарено съзнание, да могат да го разберат. Той (ученикът Йоан) е великият учител на истинското събитие на Голгота. Той предаде на хората средствата за действителното разбиране на събитието на Голгота. В началото на Откровението Йоан казва: (аз се постарах да превода първите думи на Откровението така, както те трябва да бъдат преведени в техния правилен смисъл): "Това е Откровението Исус Христово, което му даде Бог, да покаже на своя служител, как накратко трябва да стане необходимото; то е поставено в знаци и изпратено чрез неговия Ангел на

неговия служител Йоан, а той го написа." Значи Йоан иска да опише нещата накратко. Какво се разбира по тези думи? Това е все едно, като че искаме да кажем: "ако бих искал да я опиша подробно всичко, което ще стане от сега нататък до края на земното развитие, тогава би трябвало да пиша много и много. Но аз искам да ви го опиша в кратък очерк." След това преводачите, които не можах да проникнат в духа на Откровението, са превели тази дума както следва: "За да покаже това, което трябва да стане скоро." Те са били на мнение, че това, което е описано да става в Откровението трябва да стане в скоро време. Но истинският смисъл е: "Трябва да опиша накратко това, което има да стане." Оригиналният текст има едно обръщение, което допуска като правилен превод това, което аз се опитах да предам правилно в предговора на книгата "печати и стълбове".

Тук в редица разглеждания ние казахме нещо относно този прастар документ на човешкия род, нещо относно това, което Христос е предал като тайни на човечеството чрез ученика, когото той любеше. Може би чрез това вие се научихте да предчувствувате, че това Откровение е една дълбока книга, изпълнена с Мъдрост, и може би през време на тези разглеждания сте изпитали страх по отношение на това, че някои неща в него са трудно разбираеми. Сега накрая на тези разглеждания бих искал да кажа следното: Всичко, което можах да ви кажа, отговаря точно на намеренията на автора на Откровението и то винаги е било така предавано в школите, които са запазили намеренията на този автор на Откровението. Но това не е всичко, то далече не е всичко, което би могло да се каже, и човек може да навлезе много по-дълбоко в истините, в основите на Откровението. И ако ние бихме проникнали във всичките му дълбочини, тогава това, което можах да ви кажа досега, би ви изглеждало като нещо, което може да бъде охарактеризирано като едно елементарно, повърхностно описание. Но не може иначе, първо трябва да дадем едно повърхностно описание. През такова описание трябва да се мине. Трябва първо да се започне с елементарното и тогава, отивайки малко по-нататък, ще се разкрият и по-дълбоките страни. Защото много, много се крие под повърхността, която имаме възможност да повдигнем, да разкрием. И ако продължавате по-нататък пътя, който в известно отношение започнахте, като насочихте вашето внимание върху обяснението на Откровението на Йоана, вие постепенно ще навлезете в дълбочините на духовния живот. Ще навлезете в такива дълбочини, които днес не е възможно да бъдат изказани, защото не могат да бъдат осъзнати, за щото никой не би имал такива уши, с които да ги чуе. Първо чрез такива обяснения, които дадохме сега, трябва да бъдат подготвени ушите, за да могат да слушат. Тогава постепенно ще има такива уши, които ще могат да чуят Словото, което така дълбоко тече през

Откровението. Следователно, ако сте приели нещо от това, което можа да бъде казано, бъдете уверени, че тук можахме да дадем за сега само най-горната повърхност и от тази повърхност само отделни забележки.

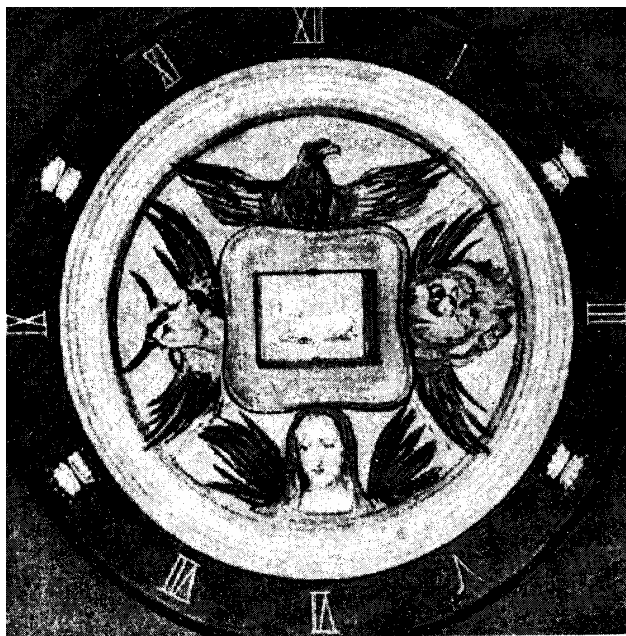
Нека това бъде един подтик, да проникнете все по-дълбоко и по-дълбоко в това, което чрез тези сказки може да бъде предчувствувано. Ако бих искал да ви кажа само това, което може да бъде казано относно повърхността, тогава би трябвало да ви държа сказки още много, много седмици наред. Тези сказки можах да бъдат само една подбуда и този, който чувства така, че си казва: "аз трябва да проникна по-дълбоко и по-дълбоко", той ще е приел в правилния смисъл тези сказки.

Седемте печата

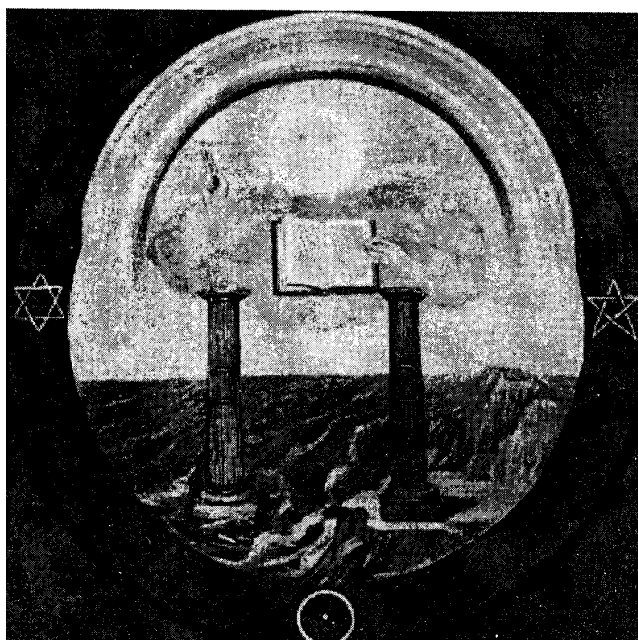
Тези рисунки бяха изложени в залата, където през Петдесетницата 1907, в Мюнхен, се състоя конгреса на Теософското Общество. Те бяха направени от Клара Ретих по скици на Рудолф Щайнер. Виж "Образи на окултни печати и стълбове", Събр. Съч. № 284.

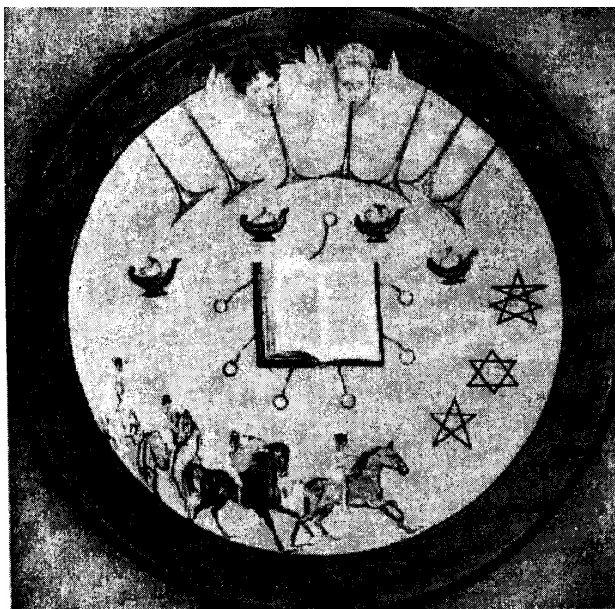
печат 1

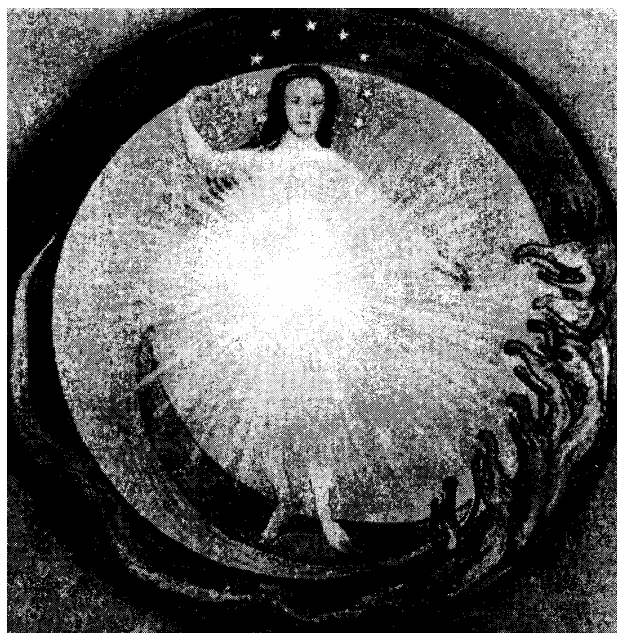
печат 2

печат 3

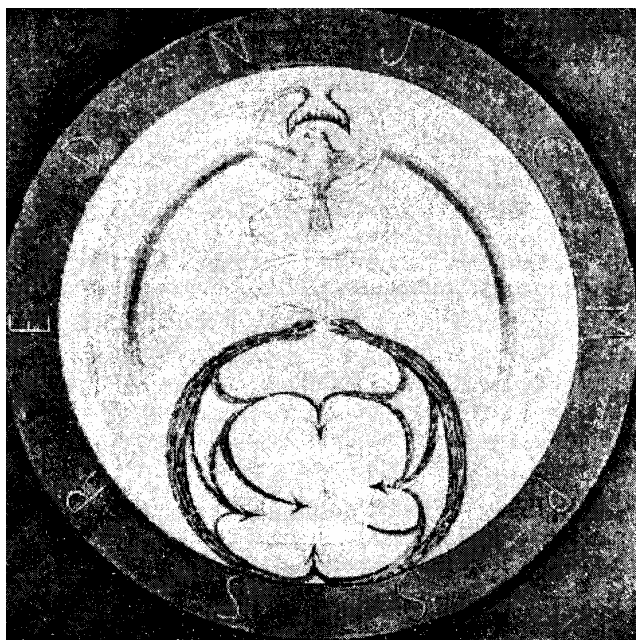
печат 4

печат 5

печат 6

печат 7